جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی

رشته:اقتصاد

گروه:علوم اجتماعی

تجمیع وبازنگری شده مورخ۹۶/۳/۱ کارگروه اقتصاد

بسم الله الرّحمن الرّحیم

عنوان برنامه:دوره کارشناسی رشته اقتصاد

۱. به استنادآیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی ، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی رشته اقتصاد براساس نامه شماره ۳۷۵۴ /۹۶/دش مورخ ۹۵/۲/۸ کارگروه ویژه اقتصاد شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی دریافت شد.

۲. برنامه درسی تجمیع و بازنگری شده فوق جایگزین برنامه های درسی دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی با گرایشهای اقتصاد نظری، اقتصاد بازرگانی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد حمل و نقل، اقتصاد پول و بانکداری، اقتصاد کشاورزی مصوب جلسه شماره ۳۲۰ مورخ۱۳۷۵/۳/۲۷ ودوره کارشناسی رشته اقتصاد اسلامی مصوب جلسه ۶۹۲ مورخ ۱۳۸۷/۷/۶شورای عالی برنامه ریزی می شود.

۳. برنامه درسی مذکور در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحد های درسی و سرفصل دروس تنظیم شده وبرای تمامی دانشگاه ها ومؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند، برای اجرا ابلاغ می شود.

۴. این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۷ـ۱۳۹۶ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن نیازمند بازنگری می باشد.

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

مشخصات کلی دوره کارشناسی اقتصاد

1- مقدمه:

در پی فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت تدوین و اجرای برنامه تحول و ارتقاء علوم انسانی و لزوم بازنگری در اهداف، سر فصل‌ها و محتوای دروس رشته های علوم انسانی دانشگاه‌های کشور، برنامه بازنگری دوره کارشناسی رشته اقتصاد در اولویت کارگروه اقتصاد شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی قرار گرفت و پیش نویس برنامه جدید دوره کارشناسی علوم اقتصادی براساس محورهای ذیل در اوایل سال 1391 تدوین گردید.

- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی
- تقویت دروس کلیدی همچون اقتصاد خرد، اقتصاد کلان و اقتصاد سنجی
- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد ایران
- تقویت دروس بین رشته‌ای
- تقویت آگاهی دانشجو از تحولات جاری در اقتصاد جهانی از طریق معرفی دروس جدید

پیش نویس تهیه شده شامل عناوین دروس و سرفصل‌ها، جهت نظرسنجی برای 286 نفر از اعضای هیئت علمی 25 مرکز دانشگاهی و پژوهشی سراسر کشور ارسال گردید. 80 نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور به صورت کتبی و مصاحبه، اعلام نظر نمودند که متن این اظهار نظرها در دبیرخانه شورای تحول موجود است. با استفاده از اظهار نظرهای دریافت شده از استادان، پیش نویس اولیه بازنگری شد و اعضای

کارگروه اقتصاد از سال 1392 تا اواخر 1395 با مشارکت سایر اساتید اقتصاد، موضوع عناوین و تدوین سرفصل‌ها را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. در نهایت، برنامه جدید در هشتاد و یکمین جلسه کارگروه اقتصاد مورخ 1395/10/9 نهائی و به تصویب رسید و سپس در یکصد و سی و هفتمین جلسه شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی مورخ 1396/3/1 تصویب شد.

در بخش دوم، به سوابق برنامه جاری دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی اشاره می‌شود و در بخش سوم دلایل تجمیع گرایش‌های موجود در دوره کارشناسی در برنامه جدید مطرح می‌گردد. معیارهای تدوین برنامه جدید موضوع بخش چهارم است و ساختار کلی برنامه جدید کارشناسی علوم اقتصادی شامل جداول دروس اجباری و اختیاری در بخش پنجم مطرح می‌گردد. سرفصل‌های هریک از این دروس موضوع بخش ششم می‌باشد.

2- تاریخچه مختصری از سوابق برنامه جاری دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی:

از تصویب برنامه فعلی رشته علوم اقتصادی در سطح کارشناسی سال‌های زیادی می‌گذرد. خلاصه‌ای از مراحل مختلف تصویب و بازنگری این برنامه به شرح ذیل است:

الف- برنامه آموزشی رشته علوم اقتصادی در تاریخ 1362/11/23 به تصویب ستاد انقلاب فرهنگی سابق رسید و پس از ابلاغ به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، در کلیه دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی که مجوز ارائه برنامه مزبور را داشتند به اجرا درآمد.

ب- پس از دو سال از اجرای برنامه یاد شده، کمیته برنامه‌ریزی آموزشی اقتصاد و امور بازرگانی به منظور ارزیابی کارایی این برنامه، شروع به نظرخواهی از موسسات مجری نمود. بر اساس پیشنهادها و اصلاحات رسیده از

واحدهای یاد شده، کمیته مزبور، تجدید نظر در برنامه کارشناسی مصوب را آغاز کرد و یک برنامه تجدیدنظر شده پیشنهادی تهیه نمود.

ج- برنامه اخیر مجدداً برای همه مؤسسات آموزشی مجری و همچنین به بخش‌های برنامه‌ریزی و آموزشی وزارتخانه‌هایی که وزیر مربوط عضو شورای اقتصاد بودند و نیز به سایر مؤسسات اقتصادی کشور نظیر بانک مرکزی و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فرستاده شد. پس از دریافت پیشنهادها و اظهارنظرهای موسسات نامبرده، تجدیدنظرهای برنامه کارشناسی اقتصاد از مهر ماه 1365 در کمیته برنامه‌ریزی آموزشی شروع شد و پیشنهادهای رسیده در جلسات هفتگی کمیته از تاریخ مزبور تا آبان ماه 1366 مورد رسیدگی قرار گرفت.

د- نتیجه اقدامات فوق‌الذکر این بود که برخی ضوابط آموزشی مصوب تغییر کرد که از جمله آنها می‌توان تقلیل واحدهای آموزشی دوره از 166-162 واحد به 146-142 را نام برد. تعدادی از وزارتخانه‌ها و مؤسسات اقتصادی کشور خواستار اجرای دوره کارشناسی علوم اقتصادی با تکیه بر زمینه تخصصی خاص شده بودند. بنابراین لازم بود که در این تجدیدنظرها، از تجربیات اجرای برنامه بهره‌برداری شود. سپس پیشنهادهایی که رسیدن به اهداف برنامه را تسریع می‌کرد به متن برنامه اضافه شد تا نیاز آموزشی مؤسسات متقاضی برای ارائه زمینه‌های تخصصی به نحو مطلوبی تأمین گردد. سرانجام، برنامه تجدیدنظر شده رشته علوم اقتصادی با 145 واحد و شش گرایش (اقتصاد نظری، اقتصاد بازرگانی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد حمل و نقل، اقتصاد پول و بانکداری و اقتصاد کشاورزی) تهیه گردید.

ه- مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروسی که در حال حاضر در دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی برای دانشگاه‌های کل کشور تعریف شده و در حال اجراست مربوط به سیصد و بیستمین مصوبه جلسه شورای عالی

برنامه‌ریزی مورخ 1375/3/27 می‌باشد. در برنامه جاری طول دوره کارشناسی علوم اقتصادی در هر شش گرایش، چهار سال است و نظام آموزشی آن واحدی است. تمامی دروس در هشت نیمسال تحصیلی ارائه می‌شود. طول هر نیمسال تحصیلی 16 هفته است. مدت هر واحد نظری 16 ساعت و هر واحد عملی 32 ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی است. تعداد واحدهای درسی برای هر گرایش در برنامه کارشناسی علوم اقتصادی 135 واحد به شرح زیر می‌باشد:

الف- دروس عمومی		20 واحد
ب- دروس اصلی		78 واحد
ج- دروس اختصاصی		
	اجباری	28 واحد
	اختیاری	9 واحد
جمع واحدها		**135 واحد**

در برنامه جاری، دانشکده‌های اقتصاد می‌توانند علاوه بر دروس فوق‌الذکر، در صورت نیاز دروس ریاضیات پیش‌دانشگاهی (4 واحد)، زبان خارجی پیش‌دانشگاهی (2 واحد) و درسی تحت عنوان کلیات علم اقتصاد (4واحد) را به صورت پیش‌نیاز ارائه کنند هر چند نمرات این دروس در معدل دانشجو به حساب نمی‌آید.

3- دلایل تجمیع: حذف گرایش‌های شش‌گانه دوره کارشناسی:

چنانکه در مباحث مطروحه در بند 2 فوق‌الذکر اشاره شد، معرفی گرایش‌های شش‌گانه در دوره کارشناسی رشته اقتصاد مربوط به سال‌های 1362 و 1364 می‌باشد که به دلایل ذیل، حذف این گرایش‌ها و تقویت دروس کلیدی ضروری به نظررسید، ضمن آنکه با معرفی دروس جدید می‌توان دانشجویان دوره کارشناسی را با مسائل بیشتری در

حوزه‌های اقتصاد اسلامی، اقتصاد ایران، اقتصاد جهان و بومی سازی نظریات اقتصادی آشنا نمود که نهایتاً موجب تقویت سرمایه انسانی در کشور خواهد بود.

دلیل اول- هدف از دوره کارشناسی علوم اقتصادی تربیت کارشناسانی است که با کسب اطلاعات عمومی و جامع در رشته اقتصاد بتوانند:

الف- وارد مشاغل عمومی در بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی بشوند.

ب- ظرفیت کافی برای کسب مهارت‌های تخصصی به دست آورند تا بتوانند در مشاغلی که نیاز به تخصص‌های فنی- حرفه‌ای دارد (بانک‌ها، بیمه، شرکت‌های تجاری و مالی تخصصی و نظایر آن) جذب شوند.

ج- ظرفیت علمی کافی برای ادامه تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد را کسب نمایند.

با توجه به معیارهای سه‌گانه فوق‌الذکر به نظر رسید که ارائه یک دوره کارشناسی علوم اقتصادی (بدون گرایش) بتواند این اهداف را بهتر تأمین نماید.

دلیل دوم- گرایش‌های موجود در دوره کارشناسی از چنان سطح تخصصی برخوردار نیست که دانش آموختگان کارشناسی بتوانند با یکی از آن گرایش‌ها بتوانند مسئولیت‌های تخصصی در سازمان‌ها و نهادهای اقتصادی را بپذیرند. این تخصص‌ها را می‌توان در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری ارائه نمود که قرار است در بازنگری برنامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکتری انجام شود.

دلیل سوم- سازمان‌ها یا نهادهای اقتصادی در بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی معمولاً در آگهی‌های استخدامی، متقاضی دانش‌آموختگان کارشناسی اقتصاد هستند و جز در موارد بسیار نادر تأکیدی بر گرایش ندارند. شاید در سال‌های گذشته چنین تأکیدهایی وجود داشته اما با توجه به گسترش دوره‌های کارشناسی‌ارشد تخصصی و

دکتری در اقتصاد، هم‌اکنون دوره کارشناسی اقتصاد معمولاً به‌صورت یک دوره عمومی مدنظر قرار می‌گیرد و لذا سازمان‌های دولتی و خصوصی، بعد از استخدام دانش‌آموختگان دوره کارشناسی، رأساً دوره‌های کوتاه‌مدت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را برای این‌دسته از استخدام‌شدگان برگزار می‌نمایند.

دلیل چهارم- با بررسی 20 دانشگاه برتر جهان، ملاحظه شد که دوره کارشناسی علوم اقتصادی به صورت عمومی بوده و اساساً فاقد گرایش تخصصی می‌باشد.

4- معیارهای تدوین برنامه جدید:

بازنگری برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته اقتصاد با توجه به پنج معیار به شرح ذیل انجام‌شده‌است:

الف- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی، ب- بومی‌سازی و تقویت دروس مرتبط با اقتصاد ایران، ج- تقویت دروس کلیدی، د- معرفی دروس بین‌رشته‌ای به منظور تقویت قدرت تحلیلی دانشجویان اقتصاد و ه- معرفی دروس جدید به منظور آشنا کردن دانشجویان با مسائل جاری در اقتصاد منطقه‌ای و جهانی.

الف- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی

از منظر تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی، برنامه جدید نسبت به برنامه جاری پیشرفت چشمگیری دارد. در برنامه جدید، رویکرد اسلامی به مسائل اقتصادی به این نحو بوده است که در کنار دروس معارف اسلامی، دروسی در حوزه اقتصاد اسلامی به دوره کارشناسی اضافه شده است. دروس مرتبط با حوزه اقتصاد اسلامی در برنامه جدید به شرح ذیل می‌باشد.

جدول1. دروس جدید مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی در دروس پایه، تخصصی و اختیاری

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد

1	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	پایه	2
2	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی	تخصصی	3
3	آشنایی با فقه اقتصادی	تخصصی	3
4	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	تخصصی	2
5	بازار سرمایه اسلامی	تخصصی	2
6	بانکداری اسلامی	تخصصی	3
7	نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی	اختیاری	2
	جمع	**17 واحد**	

مطابق جدول1، سهم دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی از مجموع 5 واحد پیشین (بانکداری اسلامی 3 واحد و اصول و مبانی اقتصاد اسلامی 2 واحد) به 17 واحد (در قالب 15 واحد تخصصی و پایه و 2 واحد اختیاری) افزایش یافته است. نکته حائز اهمیت این است که تنها افزایش کمی دروس مورد توجه نبوده بلکه در انتخاب نوع دروس هم توجه زیادی به عمل آمده‌است.

ب- بومی‌سازی و تأکید بر اقتصاد ایران

معیار دوم در بازنگری دوره کارشناسی اقتصاد بحث بومی‌سازی و تأکید بر دروس مرتبط با اقتصاد ایران است که از این جهت نیز در طراحی برنامه جدید تلاش‌های زیادی صورت گرفته است. البته رویکرد بومی‌سازی، به طور مشخص‌تر در سرفصل‌های دروس نمایان می‌باشد. هدف از بومی سازی این است که دانشجویان بطور ملموس با مسائل اقتصاد کشور آشنا شوند و کاستی جدی که هم‌اکنون در برنامه کارشناسی در این خصوص وجود دارد نیز

برطرف شود. به طور کلی می‌توان دروسی را که برای تقویت بومی‌سازی اقتصاد به برنامه دوره کارشناسی افزوده شده است به شرح جدول ذیل برشمرد.

جدول 2. دروس جدید با رویکرد بومی‌سازی و تأکید بر اقتصاد ایران در دروس تخصصی و اختیاری

ردیف	دروس تخصصی	نوع درس	واحد
1	اقتصاد ایران (1): کلیات و تاریخ اقتصادی	تخصصی	2
2	اقتصاد ایران (2): سیاست ها و چالش‌های اقتصادی	تخصصی	3
3	اقتصاد ایران (3): برنامه‌ریزی و بودجه	تخصصی	2
4	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	تخصصی	3
5	اقتصاد انرژی	تخصصی	2
6	اقتصاد کشاورزی	تخصصی	2
7	اقتصاد صنعتی	تخصصی	2
8	اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	تخصصی	2
9	بورس اوراق بهادار و تامین مالی	اختیاری	2
10	اقتصاد صنایع دستی	اختیاری	2
11	اقتصاد میراث فرهنگی	اختیاری	2
12	اقتصاد هنر	اختیاری	2
13	توسعه اقتصادی روستایی و عشایری	اختیاری	2
	جمع	**28 واحد**	

ملاحظه می‌شود که دروس مرتبط با بومی سازی و اقتصاد ایران از 3واحد قبلی (اقتصاد ایران 3واحد) به 28 واحد (در قالب 18 واحد تخصصی و 10 واحد اختیاری) افزایش یافته است.

ج- تقویت دروس کلیدی

دروس اقتصادسنجی، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان از دروس کلیدی دوره کارشناسی رشته اقتصاد محسوب می‌شود که به شرح ذیل تقویت شده است:

- تعداد واحدهای درس اقتصاد سنجی از 4 واحد به 6 واحد افزایش یافته است: اقتصادسنجی1 – (3 واحد)، اقتصادسنجی 2- (3 واحد).

-تعداد واحدهای درس اقتصاد کلان از دو درس 4 واحدی اقتصاد کلان 1 و اقتصاد کلان 2 به سه درس اقتصاد کلان 1- (3واحد) و اقتصاد کلان 2- (3واحد) و اقتصاد کلان3 –(3 واحد)، تغییر یافته است.

- تعداد واحدهای درس اقتصاد خرد از دو درس 4 واحدی اقتصاد خرد 1 و اقتصاد خرد 2 به به سه درس اقتصاد خرد 1- (3واحد) و اقتصاد خرد 2- (3واحد) و اقتصاد خرد 3 –(3 واحد)، تغییر یافته است.

د- معرفی دروس بین‌رشته‌ای به منظور تقویت قدرت تحلیلی دانشجویان اقتصاد

یکی از کاستی‌های بسیار جدی در برنامه جاری دوره کارشناسی اقتصاد، تک بعدی‌بودن مباحث اقتصادی و فقدان دروس بین‌رشته‌ای بوده است. دانش‌آموخته دوره کارشناسی، زمینه علمی لازم برای درک رابطه بین مقولات اقتصادی را با مقولات سیاسی، حقوقی، فرهنگی و اخلاقی ندارد و از این رو مسائل اقتصادی را صرفاً در فضای مجرد اقتصادی و به دور از تأثیر و تأثر مسائل اقتصادی با مباحث سیاسی، حقوقی، فرهنگی و اخلاقی می‌بینند. معرفی دروس بین رشته‌ای به شرح مندرج در جدول شماره **3** گامی برای رفع این کاستی می‌باشد.

جدول 3. دروس بین‌رشته‌ای در دروس تخصصی و اختیاری

ردیف	درس	نوع درس	واحد
1	حقوق تجارت	تخصصی	2
2	مبانی فلسفی و روش‌شناسی اقتصاد	تخصصی	2
3	اقتصاد اخلاقی	اختیاری	2
4	مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	اختیاری	2
5	اقتصاد مدیریت	اختیاری	2
6	حقوق و اقتصاد	اختیاری	2
7	اقتصاد و دفاع	اختیاری	2
8	نظریه های عدالت در اقتصاد	اختیاری	2
9	اقتصاد نهادی	اختیاری	2
10	اقتصاد دانش‌بنیان	اختیاری	2
11	مبانی اقتصاد فرهنگ	اختیاری	2
12	اقتصاد رسانه	اختیاری	2
13	فلسفه اقتصاد تطبیقی1	اختیاری	2
14	فلسفه اقتصاد تطبیقی2	اختیاری	2
15	ارزیابی اجتماعی – فرهنگی طرح های اقتصادی	اختیاری	2
	جمع	**30 واحد**	

هـ- معرفی دروس جدید به منظور آشنا کردن دانشجویان با مسائل جاری در اقتصاد جهانی

در راستای تقویت دیدگاه دانش‌آموختگان دوره کارشناسی اقتصاد نسبت به تحلیل مسائل اقتصاد جهانی، دروسی به شرح مندرج در جدول **4** معرفی شده است.

جدول 4. دروس جدید در حوزه مطالعات اقتصاد جهانی

ردیف	درس	نوع درس	واحد
1	جهانی‌شدن و بحران‌های مالی	اختیاری	2
2	بانکداری بین‌المللی	اختیاری	2
3	نهادها و سازمان‌های بین‌المللی انرژی	اختیاری	2
جمع	6 واحد		

و- سایر دروس اضافه‌شده برای تقویت توان علمی دانشجویان

جدول 5. سایر دروس اضافه‌شده در برنامه جدید

ردیف	درس	نوع درس	واحد
1	نظریه‌بازی‌ها و کاربرد آن در اقتصاد	تخصصی	2
2	انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاستها	اختیاری	2
3	تأمین مالی و قراردادها در انرژی	اختیاری	2
5	اقتصاد دانش‌بنیان	اختیاری	2
6	اقتصاد کارآفرینی	اختیاری	2
7	اقتصاد حمل و نقل	اختیاری	2
8	اقتصاد منطقه‌ای	اختیاری	2
9	اقتصاد شهری	اختیاری	2
10	اقتصاد کاربردی مسکن	اختیاری	2

11	بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	اختیاری	2
12	اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	اختیاری	2
13	تأمین مالی خرد	اختیاری	2
	جمع	**26 واحد**	

5- ساختار کلی برنامه جدید کارشناسی علوم اقتصادی

در طرح جدید، تعداد واحدهای درسی به 140 واحد رسیده است. در قالب جدید، با حذف گرایش‌ها، دروس این دور در سه دسته طبقه‌بندی می‌شوند که عبارتند از دروس پایه، دروس تخصصی و دروس اختیاری.

جدول 6. طرح کلی برنامه

الف- دروس پایه	22 واحد
ب- دروس تخصصی	86 واحد
ج- دروس اختیاری	10 واحد
جمع واحدها	**118 واحد**

نکته: دروس اختیاری 10 واحد است که دانشجو می‌تواند از بین 11 خوشه‌ای که طراحی شده‌است، دو خوشه اصلی و فرعی به ترتیب به ارزش 6 واحد و 4 واحد انتخاب نماید. علاوه بر این خوشه‌ها، در راستای افزایش اختیار دانشکده‌های اقتصاد، هر دانشکده می‌تواند با توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌هایش، یک خوشه متناسب با ظرفیت علمی آن دانشکده تعریف نماید.

در برنامه جدید، دروس عمومی 22 واحد است که هرگونه تجدیدنظری در این دروس مربوط به کمیته

معارف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد. از این رو در برنامه جدید هیچ‌گونه تجدیدنظری در واحدهای مصوب قبلی به عمل نیامده است.

فصل دوم:

جدول دروس

برنامه درسی رشته اقتصاد دوره کارشناسی[1]

جدول دروس پایه						
کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
پ1	اصول حسابداری	3	48	48		.....
پ2	ریاضیات برای اقتصاد (1)	3	48	48		.....
پ3	ریاضیات برای اقتصاد (2)	3	48	48		ریاضیات برای اقتصاد (1)
پ4	آمار برای اقتصاد (1)	3	48	48		
پ5	آمار برای اقتصاد (2)	3	48	48		آمار برای اقتصاد (1)
پ6	کلیات علم اقتصاد	3	48	48		.....
پ7	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	2	32	32		کلیات علم اقتصاد
پ8	زبان انگلیسی تخصصی	2	64		64	زبان عمومی
جمع واحدها		22				

[1] در این برنامه دروس پایه با حرف اختصاری «پ»، دروس تخصصی با حرف اختصاصی «ت» و دروس اختیاری با حرف اختصاری «خ» تعریف شده‌اند.

جدول دروس تخصصی						
کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
ت1	اقتصاد خرد (1)	3	48	48		کلیات علم اقتصاد- ریاضیات برای اقتصاد (1)
ت2	اقتصاد کلان (1)	3	48	48		کلیات علم اقتصاد
ت3	اقتصاد خرد (2)	3	48	48		اقتصاد خرد (1)
ت4	اقتصاد کلان (2)	3	48	48		اقتصاد کلان (1)
ت5	اقتصاد خرد (3)	3	48	48		اقتصاد خرد (2)
ت6	اقتصاد کلان (3)	3	48	48		اقتصاد کلان (2)
ت7	نظریه بازی ها و کاربرد آن در اقتصاد	2	32	32		اقتصاد خرد (2)-آمار برای اقتصاد (1)
ت8	اقتصاد سنجی (1)	3	48	48		اقتصاد کلان (1) - آمار برای اقتصاد (2)
ت9	اقتصاد سنجی (2)	3	64	32	32	اقتصاد سنجی (1)

ت10	حقوق تجارت	2	32	32		اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
ت11	مبانی فلسفی و روش‌شناسی اقتصاد	3	48	48		اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
ت12	ارزیابی اقتصادی طرح ها	3	64	32	32	اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)– بانکداری اسلامی
ت13	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی	3	48	48		اقتصاد کلان (1) – اقتصاد خرد (1)
ت14	آشنایی با فقه اقتصادی	3	48	48		اصول و مبانی اقتصاد اسلامی
ت15	اقتصاد ایران (1): کلیات و تاریخ اقتصادی	2	32	32		اقتصاد کلان (2)
ت16	اقتصاد ایران (2): سیاست ها و چالش‌های اقتصادی	3	48	48		اقتصاد کلان (2)
ت17	اقتصاد ایران (3): برنامه‌ریزی و بودجه	2	48	16	32	اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
ت18	نظریه های توسعه اقتصادی	3	48	48		اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
ت19	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)– اقتصاد کلان (2)–نظریه های توسعه اقتصادی
ت20	اقتصاد بخش عمومی (1)	2	32	32		اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
ت21	اقتصاد بخش عمومی (2)	2	32	32		اقتصاد بخش عمومی (1)
ت22	پول و بانکداری	2	32	32		اقتصاد کلان (2)
ت23	بانکداری اسلامی	3	48	48		پول و بانکداری – آشنایی با فقه اقتصادی
ت24	بازار سرمایه اسلامی	2	32	32		اقتصاد مالی
ت25	اقتصاد مالی	3	32	64	32	اقتصاد کلان (2)

ت26	تجارت بین الملل	3	48	48		اقتصاد کلان (2)-اقتصاد خرد (2)
ت27	مالیه بین الملل	2	32	32		تجارت بین الملل - پول و بانکداری
ت28	نظام های اقتصادی	2	32	32		اقتصاد بخش عمومی (1) - اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
ت29	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	3	48	48		اقتصاد خرد (2)
ت30	اقتصاد انرژی	2	32	32		اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست
ت31	اقتصاد کشاورزی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
ت32	روش تحقیق در اقتصاد	2	48	16	32	مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد
ت33	اقتصاد صنعتی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
ت34	اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	2	48	16	32	اقتصاد خرد (2)- اقتصاد کلان (2)
جمع واحدها		86				

جدول دروس اختیاری							
خوشه	کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				جمع	نظری	عملی	
اقتصاد مقاومتی	خ11	اقتصاد و دفاع	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ12	نظریه‌های عدالت در اقتصاد	2	32	32		اقتصاد خرد (3)
	خ13	نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی	2	32	32		نظریه های توسعه اقتصادی
	خ14	اقتصاد کار و نیروی انسانی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ15	اقتصاد تعاون و مردم‌بنیان	2	32	32		الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی
فلسفه و روش‌شناسی اقتصاد	خ21	فلسفه اقتصاد تطبیقی (1)	2	32	32		سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی - اقتصاد کلان (2)
	خ22	روش‌شناسی اقتصاد	2	32	32		اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
	خ23	فلسفه اقتصاد تطبیقی (2)	2	32	32		سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی - اقتصاد کلان (3)
اقتصاد و علوم رفتاری	خ31	اقتصاد اخلاقی	2	32	32		اقتصاد کلان (2)- اقتصاد خرد (2)
	خ32	اقتصاد نهادی	2	32	32		اقتصاد کلان (2)
	خ33	اقتصاد سیاسی	2	32	32		اقتصاد بخش

							عمومی (2)
	خ34	حقوق و اقتصاد	2	32	32		اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
	خ35	مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)– اقتصاد کلان (2)
	خ36	اقتصاد مدیریت	2	32	32		
اقتصاد شهری و منطقه‌ای	خ41	اقتصاد شهری	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ42	اقتصاد حمل و نقل	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ43	اقتصاد منطقه‌ای	2	32	32		اقتصاد خرد (2)– اقتصاد کلان (1)
	خ44	اقتصاد کاربردی مسکن	2	32	32		اقتصاد کلان (2)– اقتصاد خرد (2)
بانکداری و اقتصاد مالی	خ51	عملیات بانکداری داخلی	2	48	16	32	پول و بانکداری – بانکداری اسلامی
	خ52	بانکداری بین‌المللی	2	48	16	32	بانکداری اسلامی
	خ53	مدیریت مالی	2	32	32		اصول حسابداری
	خ54	بورس اوراق بهادار و تامین مالی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)– بازار سرمایه اسلامی
	خ55	جهانی شدن و بحران‌های مالی	2	32	32		مالیه بین الملل – اقتصاد مالی
اقتصاد بیمه	خ61	بیمه اموال	2	48	16	32	اصول بیمه
	خ62	بیمه اشخاص	2	48	16	32	اصول بیمه
	خ63	بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	2	48	16	32	بازار سرمایه اسلامی، اقتصاد مالی
	خ64	اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	2	32	32		اقتصاد بیمه
	خ65	اقتصاد بیمه	2	32	32		اقتصاد مالی
توسعه روستایی و کشاورزی	خ71	توسعه اقتصادی روستایی و عشایری	2	32	32		اقتصاد کشاورزی
	خ72	سیاست‌های توسعه	2	32	32		اقتصاد کشاورزی

		کشاورزی					
	خ73	تامین مالی خرد	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
اقتصاد فرهنگ	خ81	مبانی اقتصاد فرهنگ	2	32	32		اقتصاد خرد (2)- اقتصاد کلان (2)
	خ82	اقتصاد رسانه	2	32	32		اقتصاد خرد (2) – اقتصاد کلان (2)
	خ83	اقتصاد میراث فرهنگی	2	32	32		اقتصاد خرد (2) – اقتصاد کلان (2)
	خ84	ارزیابی اجتماعی – فرهنگی طرح های اقتصادی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ85	اقتصاد هنر	2	32	32		کلیات علم اقتصاد
اقتصاد خلاق	خ91	اقتصاد صنایع دستی	2	32	32		اقتصاد ایران
	خ92	اقتصاد کارآفرینی	2	32	32		اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
	خ93	اقتصاد هنر	2	32	32		کلیات علم اقتصاد
	خ94	اقتصاد دانش‌بنیان	2	32	32		نظریه های توسعه اقتصادی
اقتصاد انرژی	خ101	انرژی‌های فسیلی: بازارها و سیاستها	2	32	32		اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (2)
	خ102	انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاستها	2	32	32		اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (2)
	خ103	نهادها و سازمان‌های بین المللی انرژی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
	خ104	تأمین مالی و قراردادها در انرژی	2	32	32		اقتصاد خرد (2)
اقتصاد محیط	خ111	مبانی اکولوژی	2	32	32		
	خ112	اقتصاد اکولوژیک	2	32	32		

	خ113	اقتصاد محیط زیست	2	32	32		
	خ114	محیط زیست ایران، چالش‌ها و سیاست‌ها	2	32	32		
	خ115	اقتصاد آلودگی‌ها و آلاینده‌ها	2	32	32		
	خ116	برنامه‌ریزی زیست‌محیطی	2	32	32		

فصل سوم:

سرفصل دروس

سرفصل درس: پ1

عنوان درس به فارسی: **اصول حسابداری** عنوان درس به انگلیسی: **Principles of Accounting**	تعداد واحد: **3** تعداد ساعت: 48	نوع واحد	پایه	نظری ★	دروس پیش نیاز:
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	.....
			اختیاری	نظری	
				عملی	

آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐	

اهدف کلی درس:

درس اصول حسابداری (1) باب ورود دانشجویان به دنیای حسابداری و مالی می‌باشد. بنابراین، هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان رشته اقتصاد با مفاهیم حسابداری و گزارشگری مالی، فرایند تهیه صورتهای مالی از شناخت و ثبت رویدادهای مالی تا تهیه صورتهای مالی، و نقش حسابداری در تهیه و گزارش اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان از اطلاعات است. در کشورهای اسلامی استفاده‌کنندگان طیف گسترده‌ای از افراد و گروه‌های مختلف مانند سرمایه گذاران بالقوه، سهامداران، اعتباردهندگان، مشتریان و جامعه را در بر می‌گیرد و حسابداری باید قادر باشد که نیازهای اطلاعاتی این افراد و گروه‌ها را فراهم سازد.

علاوه بر آشنا ساختن دانشجویان با فرایند تهیه صورتهای مالی و به طور کلی گزارشگری مالی در موسسات خدماتی و بازرگانی، موارد کاربرد اطلاعات حسابداری و اهمیت تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات حسابداری نیز مورد اشاره قرار خواهد گرفت.

سرفصل مطالب درس:

- کلیاتی راجع به حسابداری، شامل اهمیت حسابداری، استفاده کنندگان اطلاعات، اصول و موازین اسلامی در حسابداری و نقش آن در تهیه و ارائه اطلاعات، تجزیه و تحلیل معاملات و رویدادهای مالی و معادله حسابداری، و صورتهای مالی.
- تجزیه و تحلیل و ثبت معاملات و رویدادهای مالی، شامل فرایند ثبت و تجزیه و تحلیل، پردازش معاملات و تهیه ترازآزمایشی.
- تعدیل حسابها و تهیه صورت‌های مالی؛ شامل اصول و مفروضات مرتبط با تهیه صورتهای مالی، نحوه تعدیل حسابها، و تهیه صورتهای مالی.
- تکمیل چرخه حسابداری، شامل تهیه کاربرگ حسابداری، بستن حسابها، ترازنامه (صورت وضعیت مالی) طبقه بندی شده و تجزیه و تحلیل اطلاعات حسابداری.

- حسابداری خرید و فروش کالا، شامل موسسات بازرگانی، حسابداری خرید کالا، حسابداری فروش کالا، تکمیل چرخه حسابداری در موسسات بازرگانی، روشهای تهیه صورت سود و زیان (صورت سود و زیان یک مرحله ای و صورت سود و زیان چند مرحله ای) و تجزیه و تحلیل اطلاعات حسابداری در موسسات بازرگانی.
- موجودی کالا و بهای تمام شده فروش شامل مبانی ارزیابی موجودی‌ها، نحوه برخورد با کاهش ارزش موجودی‌ها.
- آشنایی اجمالی با حسابداری صنایع خاص از جمله حسابداری صندوقهای بازنشستگی، شرکتهای بیمه، و فعالیتهای کشاورزی.
- احکام معاملات از نظر فقه امامیه و رابطه آن با گزارش‌گری مالی.
- آشنایی با غرر و شیوه‌های اجتناب از آن در گزارش‌گری مالی.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

- منابع اصلی:

- پورحیدری، امید، ابراهیم‌زاده، محمد و دانیال بیهودی‌زاده؛ **اصول حسابداری(1)**؛ چ2، کرمان: دانشگاه شهید باهنر کرمان، 1390.
- مجتهدزاده، ویدا و حسین علوی طبری؛ **اصول حسابداری(1)**؛ چ2، تهران: موسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۸۴.
- علیمدد، مصطفی و نظام‌الدین ملک‌آرایی؛ **اصول حسابداری**؛ ج1، چ31، تهران: سازمان حسابرسی، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی، 1392.

- هورن‌گرن، چارلز، والتر هاریسون و مایکل رابینسون؛ **اصول حسابداری (۱)**؛ ترجمه و اقتباس ایرج نوروش و غلامرضا کرمی؛ چ19، تهران: کتاب نو، 1385.
- جزوه تأیید شده در رابطه با سه سرفصل آخر.

ب- منابع مرتبط

- Larson, K.D., Wild, J.J., and Chiappetta, B., **Fundamental Accounting Principles**, McGraw-Hill Irwin, Boston, MA, Seventeenth Edition, 2005.

-کتاب احکام معاملات و غرر در حسابداری (در دست تألیف)

سرفصل درس: پ2

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★ عملی	**دروس پیش نیاز:** .....

ریاضیات برای اقتصاد (1) **عنوان درس به انگلیسی:** **Mathematics for Economics (1)**	**3** **تعداد ساعت:** 48		**تخصصی**	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

سرفصل مطالب این درس طوری تدوین شده که دانشجویان رشته اقتصاد بتوانند ابزارهای ریاضی مورد نیاز در کلیه دروس اقتصاد از جمله در دروس خرد، کلان، آمار و ... استفاده کرده و به خوبی بتوانند به تحلیل‌های ریاضی اقتصادی بپردازند. در ضمن ترتیب بیان مطالب ریاضی دارای چارچوب منطقی خاص خود می‌باشد. این چارچوب نیز در بیان مطالب رعایت شده است.

سرفصل مطالب درس:

- مروری بر نظریه مجموعه‌ها، مجموعه اعداد، مجموعه اعداد مختلط.
- آنالیز ترکیبی (تبدیل، ترتیب، ترکیب)، دو جمله‌ای نیوتن.
- تعریف رابطه، تعریف تابع یک متغیره دامنه و برد آن‌ها، شکل توابع یک متغیره، انواع توابع، عملیات بر روی توابع.
- تعریف حد و پیوستگی
- کاربرد توابع در اقتصاد

– تعریف مشتق و مفهوم آن، قضایای مشتق، مشتق تابع مرکب و قانون زنجیری.

– مشتق توابع مثلثاتی و معکوس توابع مثلثاتی.

– توابع نمایی و لگاریتمی و مشتق آن‌ها، محاسبه سود سرمایه‌گذاری، تابع رشد، معرفی توابع هذلولی و مشتق آن‌ها.

– مفهوم مشتق به عنوان نرخ تغییر و نهائی‌ها و کشش.

– تعریف دیفرانسیل و محاسبه آن، قضایای دیفرانسیل، کاربرد دیفرانسیل.

– کاربردهای مشتق: جهت تغییرات توابع، کمینه و بیشینه (ماکزیمم و مینیمم) یک تابع و محاسبه آن، تحدب و تقعر توابع، نقطه عطف، رسم منحنی. مثال‌هایی از مقادیر بیشینه و کمینه در اقتصاد (بیشینه سود یک انحصارگر، درآمد مالیاتی دولت و مقدار بیشینه آن، تابع هزینه کل و نهایی و متوسط و خواص آن‌ها).

– صورت‌های مبهم و محاسبه حد آن‌ها، دستور هوپیتال.

– تابع اولیه و انتگرال نامعین، تعریف انتگرال ریمان، روش‌های محاسبه انتگرال (جزء به جزء، تغییر متغیر، تجزیه کسر).

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- پور کاظمی، محمدحسین؛ **ریاضیات عمومی و کاربردهای آن**؛ ج1، چ26، تهران: نشر نی، 1392.

- پورکاظمی، محمدحسین؛ **ریاضیات برای اقتصاد و مدیریت**؛ چ3، تهران: نشر نی، 1391.

- وبر، جین.اِ؛ **تحلیل‌های ریاضی و کاربرد آن در اقتصاد و بازرگانی**؛ ترجمه محمدحسین پورکاظمی؛ ج1، تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، 1388.

-Carter M., **Foundations of Mathematical Economics**, M.I.T. Press, 2001.

- Hammond P., Sydsaeter K., Strom A., **Essential Mathematics for Economic Analysis** (4th Edition), Prentice Hall, 2013.

-Sudsaeter K., Hammond P. , Seierstad A., Strom A., **Further Mathematics for Economic Analysis** (2nd Edition), Prentice Hall, 2008.

سرفصل درس: پ3

عنوان درس به فارسی: ریاضیات برای اقتصاد (2) **عنوان درس به انگلیسی:** **Mathematics for Economics (2)**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★	**دروس پیش نیاز:** ریاضیات برای اقتصاد (1)
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

این درس بیشتر جنبه‌ی کاربردی در اقتصاد دارد و چون آخرین درس اجباری ریاضی در رشته اقتصاد است، سرفصل مطالب آن طوری تدوین شده که دانشجویان رشته اقتصاد به خوبی بتوانند به تحلیل‌های ریاضی مورد نیاز در رشته اقتصاد بپردازند و از سه قسمت انتگرال و کاربردهای آن، ماتریس‌ها و کاربردهای آن و تحلیل توابع چند متغیره و کاربردهای آن، این کاربردها غالباً اقتصادی می‌باشند.

سرفصل مطالب درس:

- انتگرال و کاربرد آن

- تعریف انتگرال ریمان (Riemann)، فرمول نیوتن-لایپنیتز، کاربرد انتگرال نامعین در اقتصاد (هزینه نهایی، درآمد نهایی، میل نهایی به پس‌انداز و مصرف، نرخ جریان سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه).

- محاسبه مساحت، مازاد مصرف‌کننده و تولیدکننده.

- روش‌های محاسبه تقریبی انتگرال (روش ذوزنقه، سیمپسون Simpson، به کمک بسط تیلور و مک لورن).

- ماتریس‌ها

- تعریف ماتریس و انواع آن، عملیات جمع، تفریق، ضرب و توان در ماتریس‌ها.

- دترمینان و خواص آن‌ها، دترمینان‌های اصلی یک ماتریس مربع، علامت یک ماتریس متقارن.

- اعمال مقدماتی سطری و ستونی، مرتبه (Rank) یک ماتریس و محاسبه‌ی آن، ماتریس‌های هم‌ارز، صورت نرمال ماتریس.

- معکوس یک ماتریس و خواص آن، روش‌های محاسبه معکوس یک ماتریس.

- دستگاه معادلات خطی و حل آن‌ها، مقادیر و بردارهای خاص (Eigen Values and Vectors) و خواص آن‌ها.

- تحلیل توابع چند متغیره

- تعریف توابع چند متغیره، دامنه و برد توابع چند متغیره، شکل توابع چند متغیره، حد و پیوستگی این توابع.

- مشتق جزئی (نسبی) و خواص آن‌ها، دیفرانسیل مرتبه اول و دوم و فرم ماتریسی آن، تحدب و تقعر توابع چند متغیره.

- مشتق تابع مرکب ((Composite)، مشتق تابع ضمنی، ژاکوبین.

- کاربردهای مشتقات جزئی در اقتصاد (هزینه نهایی، مطلوبیت نهایی، رویه‌های تقاضا و وابستگی آن‌ها، کشش‌ها تابع همگن و خواص آن، رابطه اویلر).

- نقاط بیشینه، کمینه (ماکزیمم و مینیمم) و زینی در توابع چند متغیره و تعیین آن‌ها، بیشینه و کمینه مقید.

– کاربردهای بیشینه و کمینه توابع چند متغیره در اقتصاد.

– انتگرال دوگانه و محاسبه آن، کاربردهای آن در احتمال و آمار.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

– پور کاظمی، محمدحسین؛ **ریاضیات عمومی و کاربردهای آن**؛ ج1، چ16، تهران: نشر نی، 1392.

– پورکاظمی، محمدحسین؛ **ریاضیات برای اقتصاد و مدیریت**؛ چ3، تهران: نشر نی، 1391.

– وبر، جین.اِ؛ **تحلیل‌های ریاضی و کاربرد آن در اقتصاد و بازرگانی**؛ ترجمه محمدحسین پورکاظمی؛ ج1، تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، 1388.

-Carter M., **Foundations of Mathematical Economics**, M.I.T. Press, 2001.

- Hammond P., Sydsaeter K., Strom A., **Essential Mathematics for Economic Analysis** (4th Edition), Prentice Hall, 2013.

-Sudsaeter K., Hammond P. , Seierstad A., Strom A., **Further Mathematics for Economic Analysis** (2nd Edition), Prentice Hall, 2008.

سرفصل درس: پ4

عنوان درس به فارسی: آمار برای اقتصاد (1) **عنوان درس به انگلیسی:** **Statistics for Economics (1)**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	.....
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم اساسی در علم آمار و کاربرد آن بصورت تجربی است. در پنج فصل اول این درس، آمار توصیفی و کاربرد آن و در دو فصل بعدی مفاهیم اساسی آمار احتمال درک خواهد شد که اساس فهم آمار برای اقتصاد(2) خواهد بود. در جهان علم و فنآوری، کسب و کار حاضر، فراگیری سرفصل ها در این کتاب برای تمام رشته های دانشگاهی ضروری میباشد. دانشجویان پس از گذراندن این درس با اصول و تفسیر کاربردی نتایج آمار توصیفی آشنا خواهند شد.

توضیحات: نوآوری ها: مثالهای کاربردی بر اساس شرایط اقتصادی و اجتماعی ایران به تفکیک استانها، نمونه گیری و جمعاوری داده ها، محاسبه شاخصهای آماری، توصیف و تفسیر آنها برای انعکاس شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی.

این کتاب پس از حدود 30 سال تدریس و پژوهش در زمینه آمار، ریاضیات و اقتصاد سنجی نوشته میشود. در این سرفصلها از مثالها، مصداقها و پرسشهای بومی و ایرانی استفاده خواهد شد.

سرفصل مطالب درس:

فصل یکم: جمع آوری داده|ها

1-1. جامعه ی آماری و ویژگی های آن

1-2. آمارگیری(سرشماری و نمونه گیری)

1-3. شمارش یا اندازه گیری صفت مورد مطالعه

1-4. نمادهای حاصل جمع و حاصل ضرب

1-5. بعضی از مقیاسهای عددی(تغییر، رشد، شیب، شتاب وکشش)

1-6. معرفی بسته های نرم افزاری آماری(اِکسل و مینی تَب)

1-7. پرسش

فصل دوم: سازماندهی داده ها

2-1. تشکیل جدول توزیع فراوانی(نقطه ای و فاصله ای)

2-2. ترسیم شکل توزیع فراوانی

2-3. پرسش

فصل سوم: توصیف داده ها

3-1. شاخصهای مرکزی و ویژگیهای مهم آنها

3-2. شاخصهای پراکندگی و ویژگیهای آنها

3-3. شاخصهای شکل و ویژگیهای آنها

3-4. پرسش

فصل چهارم: آمار توصیفی چند متغیره

4-1. تشکیل جدول توزیع فراوانی مشترک

4-1-1. انواع فراوانیها در توزیع مشترک

4-2. تعریف چند متغیر بطور همزمان

4-2-1. واریانس یا کوواریانس

4-2-2. ضریب همبستگی

4-2-3. ضریب همبستگی رتبه ای اسپیرمن

4-2-4. ضریب همبستگی کیفی یول

4-3. فاصله آماری و خوشه

4-4. پرسش

فصل پنجم: تغییر متغیر، نمودارهای کاربردی و گشتاورها

5-1. تغییر متغیر

5-1-1. تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی یک متغیره

5-1-2. تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی چند متغیره

5-2. نمودارهای کاربردی(پارتو و لورنز)

5-3. گشتاورها و ضریبهای تصحیح شپارد

5-3-1. گشتاورهای مرکزی

5-3-2. گشتاورهای پراکندگی

5-3-3. گشتاورهای شکل

5-3-4. رابطه بین گشتاورهای مرکزی و پراکندگی

5-3-5. ضریبهای تصحیح شپارد

5-4. پرسش

فصل ششم: آشنایی با مفاهیم احتمال

6-1. تاریخچه شکل گیری احتمال

6-2. مفهوم ساده احتمال

6-3. آزمایش تصادفی، فضای نمونه ای، پیشامد و احتمال پیشامد

6-4. احتمال اجتماع پیشامدها و مفهوم دو پیشامد ناسازگار

6-5. احتمال اشتراک پیشامدها و مفهوم دو پیشامد مستقل

6-6. قضیه بیز

6-7. پرسش ها

فصل هفتم: مفاهیم متغیر تصادفی و توابع آماری

7-1. متغیر تصادفی، تابع چگالی احتمال و تابع توزیع احتمال متغیر ناپیوسته

7-2. متغیر تصادفی ناپیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگی های آنها

7-3. متغیر تصادفی پیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگیهای آنها

7-4. پرسشها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

ابونوری، اسمعیل؛ **آمار توصیفی و کاربرد آن**؛ بابلسر: دانشگاه مازندران، 1386.

نوفرستی، محمد؛ **آمار در اقتصاد و بازرگانی**؛ **ج1**، تهران: رسا، 1388.

سیمور لیپشوتز [مارک لپسون]؛ **تئوری و مسائل احتمالات**؛ ترجمه عادل ارشقی، تهران: نشر نی، 1366.

منابع مرتبط:

ابونوری، اسمعیل، داودی، پدرام و آرش خوشکار؛ **کاربرد آسان نرم افزار اکسل در آمار**؛ فیروزکوه: انتشارات دانشگاه آزاد واحد فیروزکوه، 1389.

ابونوری، اسمعیل، موتمنی، مانی و پدرام داودی؛ «نقشه جمعیت شناختی ضریب نفوذ اینترنت در استان مازندران»، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، سال پنجم، شماره 17، 1388.

درگاه ملی آمار–مرکز آمار ایران:

http://www.amar.org.ir/

آمارهای اقتصادی بانک مرکزی ایران:

http://cbi.ir/simplelist/1589.aspx

سرفصل درس: پ5

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
آمار برای اقتصاد (2)	**3**		**تخصصی**	نظری	آمار برای اقتصاد (1)

عنوان درس به انگلیسی: **Statistics for Economics (2)**	**تعداد ساعت:** 48		**اختیاری**	عملی نظری عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم اساسی در آماراستنباطی و کاربرد آن بصورت تجربی است. در پنج فصل اول این درس، آمار احتمال و کاربرد آن و در سه فصل بعدی مفاهیم اساسی آمار استنباطی درک خواهد شد: برآورد پارامترها و آزمون فرضیه ها اساس فهم تعمیم نتایج نمونه(جزء) به جامعه(کل) در اکثر کارهای پژوهشی است. در جهان علم و فنآوری، کسب و کار حاضر، فراگیری سرفصل ها در این کتاب برای تمام رشته های دانشگاهی ضروری میباشد. دانشجویان پس از گذراندن این درس با اصول و تفسیر کاربردی نتایج آماراستنباطی(در شرایطی که جمعآوری داده ها بهر دلیلی با انجام سرشماری صورت نگیرد) آشنا خواهند شد.

توضیحات: این کتاب پس از حدود 30 سال تدریس و پژوهش در زمینه آمار، ریاضیات و اقتصاد سنجی نوشته میشود. در این سرفصلها از مثالها، مصداقها و پرسشهای بومی و ایرانی (توجه به منابع مرتبط) استفاده خواهد شد.

سرفصل مطالب درس:

فصل یکم: امید ریاضی، گشتاور و تابع مولد گشتاور

1-1. امید ریاضی متغیر تصادفی و ویژگی های آن

1-2. پراکنش (واریانس) متغیر تصادفی و ویژگی های آن

1-3. گشتاورها، گشتاورهای پیرامون صفر (شاخص های مرکزی)

1-4. گشتاورهای پیرامون میانگین (شاخصهای پراکندگی)

1-5. تابع مولد گشتاور، تابع مولد گشتاور متغیر تصادفی ناپیوسته و متغیر تصادفی پیوسته

1-6. متغیرهای تصادفی مشترک و تشکیل جدول توزیع احتمال مشترک

1-7. پرسشها

فصل دوم: انواع متغیرهای تصادفی ناپیوسته کلاسیک

2-1. متغیر تصادفی یکنواخت

2-1-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی یکنواخت

2-2. متغیر تصادفی برنولی

2-2-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی برنولی

2-3. متغیر تصادفی دو جمله ای

2-3-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی دو جمله ای

2-4. متغیر تصادفی فوق هندسی

2-4-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی فوق هندسی

2-4-2. متغیر تصادفی هندسی

2-4-3. تابع مولد گشتاور میانگین و واریانس متغیر تصادفی هندسی

2-5. متغیر تصادفی دو جملهای منفی

2-5-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی دو جملهای منفی

2-6. متغیر تصادفی پوآسن

2-6-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی پوآسن

2-7. پرسشها

فصل سوم: انواع متغیرهای تصادفی پیوسته کلاسیک

3-1. متغیر تصادفی یکنواخت

3-1-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی یکنواخت پیوسته

3-2. متغیر تصادفی نرمال

3-2-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس

3-3. متغیر تصادفی نرمال استاندارد

3-3-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
3-4. متغیر تصادفی گاما
3-4-1. متغیر تصادفی گامای یک پارامتری
3-4-2. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
3-4-3. متغیر تصادفی گامای دو پارامتری
3-5. متغیر تصادفی نمایی
3-5-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
3-6. متغیر تصادفی کایدو
3-6-1. تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی کایدو
3-7. متغیر تصادفی بتا
3-7-1. گشتاور مرتبه ، میانگین و واریانس متغیر تصادفی بتا
3-8. متغیر تصادفی لُگ نرمال
3-8-1. تابع مولد گشتاور، میانگین واریانس
3-9. ارتباط متغیر های تصادفی با یکدیگر
3-10. پرسشها
فصل چهارم: آشنایی با آمار استنباطی
4-1. تعریف آمار استنباطی، مفاهیم پارامتـــر و آماره
4-2. نمونه و مفهوم نظریه نمونه گیری
4-3. یک مثال ساده و مفهوم قضیه حـــد مرکزی
4-4. میانگین و انحراف معیار شاخصهای مرکزی نمونه ای
4-5. میانگین و انحراف معیار شاخصهای پرکندگی نمونه ای
4-6. پرسشها
فصل ششم: برآورد پارامتـر
6-1. برآورد نقطه ای پارامترها و ویژگیهای مطلوب آنها
6-1-2. برآورد نقطه ای میانگین جامعه و ویژگیهای برآوردگر نقطه ای میانگین جامعه
6-1-3. برآورد نقطه ای واریانس جامعه و ویژگیهای برآوردگر نقطه ای واریانس جامعه
6-2. برآورد فاصله ای پارامتـر جامعه
6-2-1. برآورد فاصله ای میانگین در جامعه

6-2-1-1. برآورد فاصله ای تفاوت میانگینها در جامعه

6-2-2. برآورد فاصله ای نسبت در جامعه

6-2-2-1. برآورد فاصله ای تفاوت نسبتها در جامعه

6-2-3. برآورد فاصله ای واریانس در جامعه

6-2-4. برآورد فاصله ای نسبت واریانسها

6-3. پرسشها

فصل هفتم: آزمون فرضیه

7-1. خطای نوع اول و خطای نوع دوم

7-1-1. سطح معنا و سطح اطمینان، بتا و توان آزمون

7-2. آزمون فرضیه میانگین و آزمون فرضیه تفاوت میانگینها در جامعه

7-3. آزمون فرضیه نسبت و آزمون فرضیه تفاوت نسبتها در جامعه

7-4. آزمون فرضیه واریانس در جامعه

7-4-1. آزمون فرضیه نسبت واریانسها در جامعه

7-5. پرسشها

فصل هشتم: آنالیز واریانس

8-1. آنالیز واریانس یک عاملی

8-2. آنالیز واریانس دو عاملی

8-3. پرسشها

پیوست: جدولهای آماری

پ-1. جدول نرمال استاندارد (Z)

پ-2. جدول تی-استیودنت (T)

پ-3. جدول کای دو (χ^2)

پ-4. جدول فیشر (F)

پ-5. جدول مورگان

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه

		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

ابونوری، اسمعیل؛ **آمار احتمال و کاربرد آن**؛ سمنان: دانشگاه سمنان، 1394.

نوفرستی، محمد؛ **آمار در اقتصاد و بازرگانی**؛ **ج2**، تهران: رسا، 1389.

سوری، علی؛ **آمار، احتمال و استنتاج آماری در اقتصاد**؛ تهران: نشر نور علم، 1387.

منابع مرتبط:

ابونوری، اسمعیل و محمد رحیمی بنه کاغی؛ «بررسی الگوی مصرف برق در خانوارهای آذربایجان شرقی و پیشنهاد یک تعرفه هدفمند»، مجله دانشور رفتار دانشگاه شاهد، سال چهاردهم، شماره 23، 1386.

سالنامه آماری سازمان ملل:

http://unstats.un.org/unsd/syb/

بانک جهانی:

http://data.worldbank.org/indicator

جدولهای جهانی:

http://www.ciesin.org/IC/wbank/wtables.html

صندوق بین المللی پول:

http://www.imf.org/external/index.htm

سازمان بین المللی کار:

http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm

سرفصل درس: پ6

عنوان درس به فارسی: کلیات علم اقتصاد **عنوان درس به انگلیسی:** **Principles of Economics**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	.....
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف اصلی این است که دانشجویان با اهمیت علم اقتصاد، فرآیند شکل گیری این علم و مباحث مختلفی که در این رشته مطرح است آشنا شوند. آشنایی با مسائل اقتصاد ایران از طریق ارائه مباحث کاربردی، دعوت از کارشناسان و خبرگان در حوزه های مختلف اقتصاد ایران و بازدیدهای علمی از مراکز اقتصادی و نهادهای سیاستگذاری اقتصادی کشور از اهداف مهم این درس می باشد. همچنین سعی می شود تا دانشجویان با برخی مفاهیم اساسی علم اقتصاد به عنوان پیش زمینه ای برای دروس اقتصاد خرد و کلان، به گونه ای که تداخل با دروس مزبور صورت نپذیرد، آشنا شوند. از اهداف دیگر این درس این است که دانشجویان با سوابق آموزش و پژوهش علم اقتصاد در ایران و اقتصاددانان برجسته خارجی و ایرانی که خدمات شایانی به اقتصاد متعارف، نقد آن و اقتصاد اسلامی انجام داده اند آشنا شوند.

ساختار درس:

طبق مصوبه شورای تحول، 48 ساعت برای ارائه مطالب نظری در نظر گرفته شده است که در طول 18 هفته ارائه خواهد شد. علاوه بر ساعات فوق الذکر، هفته ای یک جلسه تحت عنوان «کارگاه آموزشی اقتصاد ایران» پیش بینی شده است تا دانشجویان فرصت بیشتری برای فراگیری بهتر مباحث داشته باشند. همچنین می توان از فرصت یاد شده جهت سخنرانی ها نیز بهره برد تا دانشجویان با واقعیت های اقتصادی و بعضاً مشکلات برخی بخشهای اقتصادی کشور و راهکارهای آن از نزدیک آشنا شوند.

با توجه به اهمیت بسیار زیاد این درس، شورای تحول در علوم انسانی پیشنهادهایی به شرح ذیل برای ارتقای سطح علمی این درس مطرح می کند هرچند که دانشکده های اقتصاد و استادان این درس با توجه به امکانات موجود در هر دانشکده، تصمیم نهایی در نحوه اجرای این پیشنهادها را اتخاذ خواهند کرد.

الف- تدریس این درس ترجیحاً توسط حداقل دو مدرس به صورت مشترک صورت گیرد.

ب- مدرس اصلی این درس از استادان برجسته و ترجیحاً با درجه استادی انتخاب شود.

ج- علی رغم اهمیت مطالبی که کارشناسان و سخنرانان مدعو در کارگاه های آموزشی یا در کلاس رسمی مطرح می کنند، برخی از این مطالب به تشخیص استاد می تواند موضوع امتحان قرار نگیرد.

د- با توجه به تجربه چندین سالهٔ برگزاری درس «کلیات اقتصاد» در دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران، فایلها و مستندات جامع، منسجم و طبقه بندی شده ای مربوط به سوابق تدریس این درس در آن دانشکده موجود است که سایر دانشکده های اقتصاد سراسر کشور در صورت تمایل می توانند آنها را تهیه نموده و به نحو مقتضی در تدریس این درس از آنها بهره مند شوند.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول- آشنایی با علم اقتصاد

- اهمیت و جایگاه علم اقتصاد
- تعریف علم اقتصاد و ضرورت آن
- مفاهیم کلیدی: کمیابی، هزینه فرصت، تخصیص، بهینگی و منحنی امکانات تولید
- سؤالات اساسی:
  - کالاها و خدمات چگونه تولید می شود: الگوهای تولید
  - درآمدهای حاصل از تولید کالاها و خدمات چگونه توزیع می شود: الگوهای توزیع درآمد
  - کالاها و خدمات چگونه مصرف می شود: الگوهای مصرف
  - اقتصاددانان چگونه راجع به مسائل اقتصادی می اندیشند و نظریه پردازی می کنند؟
  - اقتصاد چه کمکی می تواند به مدیریت نظام سیاسی بکند؟
  - اقتصاد چه کمکی می تواند به مدیریت نظام اجتماعی بکند؟
  - رابطه علم اقتصاد با سایر علوم انسانی (جامعه شناسی، حقوق، علوم سیاسی، مدیریت، روانشناسی، ...) چیست؟
  - همزمانی و رابطه علّی چه تفاوتی با هم دارند؟
- معرفی کلی طبقه بندی رشته اقتصاد (JEL Classification)

بخش دوم-کلی ترین دسته بندی در اقتصاد متعارف

- چرا اقتصاد خرد؟

- سوابق تاریخی و منشأ اقتصاد خرد با تأکید بر نظریات والراس در اواخر قرن نوزدهم
- چرا اقتصاد کلان؟
- سوابق تاریخی و منشأ اقتصاد کلان با تأکید بر نظریات کینز در اوایل قرن بیستم

بخش سوم- نگاهی به اقتصاد خرد

- تعاریف، اصطلاحات و مفاهیم کلی (به تشخیص استاد درس)
- برخی سؤالاتی که با رویکرد اقتصاد خرد می توان پاسخ داد. (ترجیحاً مثالهای از اقتصاد ایران)

بخش چهارم- نگاهی به اقتصاد کلان

- تعاریف، اصطلاحات و مفاهیم کلی (به تشخیص استاد درس)
- برخی سؤالاتی که با رویکرد اقتصاد کلان می توان پاسخ داد (ترجیحاً مثالهای از اقتصاد ایران)

بخش پنجم- آشنایی کلی با نظام های اقتصادی

- شکل گیری و تحول نظام سرمایه داری
- مارکس، مارکسیسم و سوسیالیسم و عکس العمل به نظام سرمایه داری
- کینز و نظام سرمایه داری جدید
- اقتصاد اسلامی با تأکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی

بخش ششم- آشنایی با سیر تحولات آموزش و پژوهش علم اقتصاد در ایران (می تواند موضوع امتحان نباشد)

- سوابق تدریس رشته اقتصاد در ایران قبل از تأسیس دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
- سیر تحول برنامه های آموزشی رشته اقتصاد تا قبل از انقلاب اسلامی
- سیر تحول برنامه های آموزشی رشته اقتصاد بعد از انقلاب اسلامی با تأکید بر برنامه تحول علوم انسانی
- آشنایی با نهادهای آموزشی و پژوهشی اقتصاد اسلامی در کشور

بخش هفتم- اهمیت رشته اقتصاد در ایران و جهان (می تواند موضوع امتحان نباشد)

- وضعیت فعلی

- تحولات آینده

بخش هشتم- نگاهی به کلی ترین مسائل اقتصاد ایران

- ظرفیتهای اقتصادی ایران
- برخی مشکلات اقتصادی ایران و راهکارهای آن

بخش نهم- آشنایی با مجلات علمی-پژوهشی و سایتهای اینترنتی اقتصاد در ایران و جهان (می تواند موضوع امتحان نباشد)

- در اقتصاد متعارف
- در نقد اقتصاد متعارف
- در اقتصاد اسلامی

بخش دهم- آشنایی با حوزه های کلیدی در رشته اقتصاد (به انتخاب استاد درس و ترجیحاً از موارد ذیل که می تواند موضوع امتحان نباشد)

- اقتصاد کشاورزی، اقتصاد منابع طبیعی، توسعه روستایی و عشایری، اقتصاد انرژی، اقتصاد محیط زیست، اقتصاد ریاضی و اقتصادسنجی، پول و بانکداری، اقتصاد اطلاعات، اقتصاد بخش عمومی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد بین الملل، تجارت بین الملل، تجارت الکترونیک، اقتصاد نیروی کار، اقتصاد مالی، توسعه اقتصادی، برنامه ریزی اقتصادی، اقتصاد نهادگرایی، بانکداری اسلامی، اقتصاد صنایع دستی، نظریه بازی و کاربرد آن در اقتصاد، روش شناسی و فلسفه اقتصادی، بحران های موجود در اقتصاد سرمایه داری، ...

بخش یازدهم- آشنایی با اقتصاددانان برجسته و خدمات آنان (می تواند موضوع امتحان نباشد)

- برندگان جوایز نوبل در اقتصاد
- استادان برجسته ایرانی در دانشگاه های معتبر جهان

- استادان برجسته ایرانی در دانشگاه های کشور (برندگان جوایز بین المللی، جوایز ملی، چهره های ماندگار و برندگان جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران که خدمات علمی ارزشمندی در آموزش و پژوهش اقتصاد متعارف، نقد آن و یا در اقتصاد اسلامی انجام داده اند)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

نظری، محسن؛ **مبانی علم اقتصاد**؛ چ9، تهران: نگاه دانش، 1393.

موسایی، میثم؛ **اقتصاد برای علوم اجتماعی**؛ تهران: جامعه شناسان، 1390.

موسایی، میثم؛ **کلیات علم اقتصاد**؛ چ1، انتشارات سمت، 1394.

گرگوری منکیو؛ **کلیات علم اقتصاد**؛ ترجمه حمیدرضا ارباب؛ چ2، تهران: نشر نی، 1392.

میرمعزی، سیدحسین؛ **نظام اقتصادی اسلام**؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.

منابع مرتبط:

مصباحی مقدم، غلامرضا و هادی عربی؛ **مبانی اقتصاد اسلامی**؛ چ6، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1393.

دادگر، یدالله؛ **تاریخ عقاید اقتصادی**؛ تهران: انتشارات سمت، 1392.

نمازی، حسین؛ **نظام های اقتصادی**؛ تهران: شرکت سهامی انتشار، 1393.

مطلق، محمداسماعیل و میکائیل عظیمی؛ **سرگذشت یک علم:کالبدشکافی نظام آموزش علم اقتصاد در ایران**، تهران: انتشارات کبیر، 1382.

Samuelson, Paul & Nordhaus, William, (2009), **Economics**, McGraw Hill_Irwin, 2009.

سرفصل درس: پ7

عنوان درس به فارسی: اصول و مبانی اقتصاد اسلامی **عنوان درس به انگلیسی:** **Principles and Foundations of Islamic Economics**	**تعداد واحد:** **2** **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری ★	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	.....
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی اقتصاد اسلامی، تاثیرگذاری این مبانی بر نظریه‌پردازی در حوزه علم اقتصاد. زمینه‌سازی تحول علمی و بومی سازی در برخی از موضوعات علم اقتصاد.

سرفصل مطالب درس:

1- کلیات و مفاهیم

1- مفهوم علم اقتصاد

2- مفهوم مکتب اقتصاد اسلامی

3- مفهوم نظام اقتصاد اسلامی

4- فرق بین سه مفهوم علم و مکتب و نظام اقتصاد اسلامی

5- تعریف احکام شریعت و اقسام آنها (احکام ثابت و متغیر)

6- روش استنباط اصول مکتبی – حقوقی – اقتصاد اسلامی از احکام فقهی

2- مبانی حقوقی اقتصاد اسلامی (اصول اقتصاد اسلامی)

1- اصل مالکیت مختلط

2- اصل آزادی محدود اقتصادی (اصل هدایت، نظارت و سیاست‌گذاری دولت در حوزه اقتصاد)

3- اصل جریان پول و سرمایه نقدی بر اساس نرخ سود

4- عدات و توازن اقتصادی

3- مبانی علمی اقتصاد اسلامی

1- تبعیت بخش اعتباری اقتصاد از بخش واقعی آن

2- ساز و کار بازار از نظر آموزه‌های اسلامی (چگونگی شکل‌گیری بازار)

3- تخصیص بهینه منابع

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ **مبانی اقتصاد اسلامی**؛ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۸.

2- صدر، محمدباقر؛ **اقتصادنا**؛ قم: بوستان کتاب (مرکزالنشرالتابع لمکتب‌الاعلام‌الاسلامی)، ۱۴۲۹ق.

3- شریف‌زاده، محمدجواد؛ **حقوق و اقتصاد در اسلام**؛ تهران: دانشگاه امام صادق(ع)، 1391.

منابع مرتبط:

1- میرمعزی، سیدحسین؛ **نظام اقتصادی اسلام**؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.

2- انصاری، محمدجعفر و دیگران، **درآمدی بر مبانی اقتصاد خرد با نگرش اسلامی**، چ2، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1393.

سرفصل درس: پ8

عنوان درس به فارسی: زبان انگلیسی تخصصی **عنوان درس به انگلیسی:** **English for Economics**	**تعداد واحد:** **2** **تعداد ساعت:** 64	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی ★	
			تخصصی	نظری	
				عملی	زبان عمومی
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

این درس ترجیحاً از طریق آزمایشگاه زبان تدریس شود.

اهدف کلی درس:

- آشنایی با متون و مفاهیم تخصصی در اقتصاد (اقتصاد کلان، اقتصاد خرد، اقتصاد اسلامی، اقتصاد ایران)
- آشنایی با 3000 واژه اقتصادی
- افزایش اطلاعات عمومی و مهارت‌های دانشجویان رشته اقتصاد در حوزه‌های مختلف مرتبط با این رشته به زبان انگلیسی

توضیحات:

در کنار آشنایی با زبان انگلیسی تحصصی در اقتصاد، دانشجویان برای ورود و مشارکت در جامعه علمی بین المللی نیاز به یادگیری شیوه‌های درست شناسایی و برقراری ارتباط با مجامع علمی بین‌المللی دارند. این در حالی است که شرح درسی که تا به حال مورد استفاده قرار گرفته و اغلب کتاب‌های تدوین شده زبان تخصصی در اقتصاد (که در منابع به آن ها اشاره شده) تنها به آموزش ترجمه متون اقتصادی متمرکز بوده‌اند. این در حالی است که دانشجویان اقتصاد نیاز به فراگیری مباحث متعددی از قبیل آشنایی با سازمان‌های بین المللی در اقتصاد، تدوین و تهیه شرح حال علمی (CV یا Resume) به زبان انگلیسی، یادگیری تکنیک‌ها و هم‌چنین سازوکارهای نگارش و ارسال و چاپ مقالات علمی به زبان انگلیسی، شناسایی مجلات معتبر بین المللی و یادگیری نحوه مکاتبه با سردبیران مجلات، آشنایی با کدگزاری طبقه‌بندی موضوعی در ادبیات اقتصادی و مواردی از این قبیل دارند. لذا سرفصل های حاضر با هدف آموزش مباحث فوق و افزایش اطلاعات عمومی دانشجویان رشته اقتصاد در کنار آموزش مفاهیم اساسی تخصصی در اقتصاد، تهیه شده‌اند.

سرفصل مطالب درس:

1-Introduction to Macroeconomics (مقدمه‌ای بر اقتصاد کلان)

1-1 Basic Macroeconomic Concepts (مفاهیم اصلی در اقتصاد کلان)

1-2 Output and Income (تولید و درآمد)

1-3 Unemployment (بیکاری)

1-4 Inflation and deflation (تورم و رکود)

1-5 Monetary & Fiscal Policy (سیاست‌های پول و مالی)

1-6 Growth Models (الگو های رشد)

1-8 Other Important Concepts in Macroeconomics (سایر مفاهیم مهم اقتصاد کلان)

2- Introduction to Microeconomics (مقدمه‌ای بر اقتصاد خرد)

2-1 Microeconomic Topics (موضوعات اقتصاد خرد)

2-2 Demand, Supply, and Equilibrium (تقاضا، عرضه و تعادل)

2-3 Measurement of Elasticity (محاسبه کشش‌ها)

2-4 Consumer Demand Theory (تئوری تقاضای مصرف‌کننده)

2-5 Theory of Production (نظریه تولید)

2-6 Costs of Production (هزینه تولید)

2-7 Market Structure (ساختار بازار)

2-8 Opportunity Cost (هزینه فرصت)

2-10 Other Important Concepts in Microeconomics (سایر مفاهیم مهم اقتصاد خرد)

3- Introduction to Islamic Economics (اقتصاد اسلامی)

3-1The Concepts of of Islamic Economics (مفاهیم اقتصاد اسلامی)

3-1 Individual, Society and Social Choice in Islamic Thought (فرد، جامعه و انتخاب اجتماعی در اندیشه اسلامی)

3-2 Introduction to Islamic Banking (مقدمه ای بر بانکداری اسلامی)

3-3 Islamic Finance (مالیه اسلامی)

3-4 Islamic Taxes (مالیات‌های اسلامی)

3-5 Is Other Important Concepts in Islamic Economics (سایر مفاهیم اقتصاد اسلامی)

3-6 Islamic Occasions: Eid al-Adha, Eid al-Fitr and… (مناسبت های اسلامی: عید قربان، عید فطر و ...)

4- Introduction to Economy of Iran (اقتصاد ایران)

4-1 Importance of the Oil Sector in the Iranian Economy (اهمیت بخش نفت در اقتصاد ایران)

4-2 Role of Government Expenditures & Revenues (نقش مخارج و درآمدهای دولت)

4-3 Exports & Imports (صادرات و واردات)

4-4 Economic Policy and Reform Efforts (سیاست ها و اصلاحات اقتصادی)

4-5 Income Distribution (توزیع درآمد)

4-6 International Trade (تجارت بین الملل)

4-7 International Financial Flows (جریان مالی بین المللی)

4-8 The Future of Iran in the Shadow of Oil (آینده اقتصاد ایران در سایه نفت)

5- Introduction to International Economic Organizations(مقدمه‌ای بر سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی)

5-1 International Monetary Fund (IMF)(صندوق بین‌المللی پول)

5-2 Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC)(سازمان کشورهای صادر کننده نفت)

5-3 World Trade Organization (WTO) (سازمان تجارت جهانی)

5-4 Organization of Islamic Cooperation (Conference) (OIC سازمان همکاری (کنفرانس) اسلامی)

5-4 Other Important International Economic Organizations (سایر سازمان های مهم اقتصادی بین المللی)

6- Introduction to Resume & CV (مقدمه‌ای بر تهیه رزومه یا شرح حال علمی)

6-1 The Purpose of a Resume(هدف از تهیه شرح حال علمی)

6-2 The Main Important Sections of Resume (بخش های اصلی و مهم در تهیه شرح حال علمی)

7- Introduction to Nobel Memorial Prize laureates In Economics(آشنایی با برندگان جایزه نوبل در اقتصاد)

8- Introduction to Important Scientific Journals in Economics(آشنایی با مهمترین مجلات علمی در اقتصاد)

8-1 Journal of Economic Literature (JEL)

8-2 Journal of Political Economy (JPE)

8-3 Iranian Journal of Economic Studies (IJES)

8-4 Iranian Economic Review (IER)

8-5 International Journal of Business and Development

8-6 International Economic Studies

8-7 Islamic Economic Studies (IES)

8-8 Islamic Business & Finance

8-9 Islamic Economics, Banking and Finance (JIEBF)

8-10 Other Important Scientific Journals in Economics

9- Introduction to writing a Scientific Paper (آشنایی با نگارش مقاله علمی)

9-1 Keys to Academic Writing (نکات کلیدی در نگارش علمی)

9-2 How to Write a Paper Abstract?(نحوه نگارش چکیده مقالات علمی)

10- Introduction to The Process of Participating in International Conference &Paper Submission (آشنایی با فرآیند مشارکت در کنفرانس بین المللی و ارسال مقاله)

11- Guide to JEL Classification (آشنایی با طبقه بندی موضوعی در مجله ادبیات اقتصادی)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

1. Central Bank of Iran: www.cbi.ir
2. International Economic and Trade Organizations; http://www.gsom.spbu.ru/en/library/org1/
3. International Monetary Fund(IMF), http://www.imf.org/publications. IMF Survey.

International Monetary Fund(IMF), http://www.imf.org/publications. Finance & Development.
4. Mohaddes, K. & Hashem Pesaran, M., **One Hundred Years of Oil Income and The Iranian Economy: A curse or Blessing?** Economic Research Forum, Working Paper, 771, 2013.
5. Prasad, A., **Global Aspirations (Islamic Financing)**, Finance & Development .IMF Sept.pp 50-53, 2015.
6. Presley, John R., and John G., "Islamic Economics: The Emergence of a New Paradigm", Economic Journal, 104(424), pp. 584–596, Sessions 1994.
7. Samuelson, Paul A., & William D., Nordhaus, **Economics**, 19th Ed, New York: McGraw-Hill, 2010.
8. Wikipedia, the free encyclopedia; http://www.wikipedia.org/
9. ابونوری، اسمعیل؛ **زبان انگلیسی تخصصی در اقتصاد**؛ سمنان: انتشارات دانشگاه سمنان، 1394.
10. جعفری صمیمی، احمد و غلامعلی فرجادی؛ **واژه نامه اقتصادی و برنامه ریزی**؛ بابلسر: دانشگاه مازندران، 1367.
11. روزبهان، محمود؛ **زبان تخصصی برای دانشجویان رشته اقتصاد**؛ تهران: انتشارات دانش نگار، 1393.
12. ستوده نما، الهه و احمدی، ماری ویرجینیاری و زهرا آقامحمدی شیرازی؛ **انگلیسی برای دانشجویان رشته اقتصاد**؛ چ14، انتشارات سمت، 1394.
13. مکنزی، آی. ای.؛ **مروری جامع بر زبان تخصصی حسابداری، اقتصاد و بانکداری**؛ ترجمه حسن محمدی، ذبیح الله خانی معصوم آبادی و علیرضا قناعت پیشه، تهران: انتشارات پیک زبان، 1390.

-منابع مرتبط:

1. Ahmed, Habib & M. Serajut Haque, **Handbook of Islamic Economic**; Exploring the Essence of lslamic Economics, The Islamic Research and Teaching Institute, 244, 2011.
2. Amuzegar, Jahangir , **The Islamic Republic of Iran: Reflections on an Emerging Economy**, New York, USA: Routledge, 2014.
3. American Economic Association; https://www.aeaweb.org/jep/
4. Gheissari, Ali, **Contemporary Iran: Economy, Society, Politics**, New York, USA: Oxford University Press, 2009.
5. lqbal, Munawar & Molyneux, Philip, T**hirty Years of Islamic Banking; History, Performance and Prospects**, PALGRAVE MACMILLAN, 2013.
6. lqbal, Zamir & Abbas Mirakhor, **Economic Development and Islamic Finance**, The World Bank, 2013.

سرفصل درس: ت1

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد:	نوع واحد	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:
				عملی	کلیات علم اقتصاد- ریاضیات برای اقتصاد

اقتصاد خرد (1) **عنوان درس به انگلیسی:** **Microeconomics (1)**	**3** **تعداد ساعت:** 48		**تخصصی**	نظری ★	(1)
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

فراگیری نظریات رفتار مصرف‌کننده و تولیدکننده، سازوکار اجمالی بازار و هزینه‌ها در اقتصاد سرمایه‌داری، نقد و بررسی آنها و رویکرد اسلامی و آشنایی با نمونه‌های کاربردی در اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

توضیحات: تلاش بر این بوده است که در این سرفصل افزون بر مباحث رایج اقتصاد خرد، دیدگاه اسلامی نیز ضمیمه شود.

سرفصل مطالب درس:

1. **مباحث مقدماتی**

تعریف علم اقتصاد، هزینه فرصت، منحنی امکانات تولید، کارآیی، نگرش خرد و کلان، روش شناسی علم اقتصاد، امکان نقد دانش اقتصاد، دانش اثباتی یا هنجاری، بررسی توجیهات اثباتی بودن علم اقتصاد. ارزشها و اقتصاد، ضرورت بومی سازی دانش اقتصاد

2. **عرضه و تقاضا در قالب کلی**

تقاضا، عوامل مؤثر بر تقاضا، منحنی تقاضا، تقاضای بازار، عرضه، عوامل مؤثر بر عرضه، عرضه بازار، ویژگی‌های بازار رقابت کامل، تقاضا برای یک کالا، حرکت روی منحنی تقاضا و انتقال آن، تعادل بازار و شکل‌گیری قیمت در آن، مکانیسم بازار و ثبات و پایداری تعادل، تعادل ناپایدار، تغییرات در نقطه تعادل، مبانی ارزشی مکانیسم خودکار بازار، نقد و بررسی

با تأکید بر انسان عقلایی، تعادل یا تصویر مکانیکی از بازار، تفکر دئیسم و دست نامرئی در مکانیسم بازار، رویکرد اسلامی با تأکید بر ویژگیهای بازار اسلامی

3. کشش

کشش قیمتی تقاضا، کشش نقطه‌ای و کمانی، محاسبه کشش تقاضا، عوامل مؤثر بر کشش تقاضا، کشش متقاطع تقاضا، کشش درآمدی تقاضا، کشش قیمتی عرضه، نمونه‌های کاربردی

4. تحلیل‌هایی براساس عرضه و تقاضا

اضافه رفاه مصرف‌کننده، اضافه ارزش تولیدکننده، اضافه رفاه جامعه، دخالت دولت، قیمت‌گذاری (قیمت سقف و کف)، منحنی‌های تار عنکبوتی، نقد و بررسی نظریات، رویکرد اسلامی با تأکید بر دخالت دولت از نگاه اقتصاد اسلامی و قیمت‌گذاری در اقتصاد اسلامی.

5. نظریه رفتار مصرف کننده (روش مطلوبیت)

پارادوکس ارزش، مطلوبیت کل و مطلوبیت نهایی، تعادل مصرف‌کننده، قید بودجه، شرط تعادل مصرف‌کننده با توجه به قید بودجه، مبادله، استخراج منحنی تقاضا، اثر درآمدی و جانشینی.

6.نظریه رفتار مصرف‌کننده (روش منحنی‌های بی‌تفاوتی)

فروض و اصول حاکم بر مصرف‌کننده، ویژگی‌های منحنی‌های بی‌تفاوتی، خط بودجه مصرف‌کننده، تعادل مصرف‌کننده، حالت‌های خاص منحنی‌های بی‌تفاوتی، مبادله، منحنی درآمد ـ مصرف و منحنی انگل، پست و نرمال، منحنی قیمت ـ مصرف و استخراج منحنی تقاضا، اثر جانشینی و درآمدی و تفکیک آنها، انتخاب میان کار و استراحت و منحنی تقاضای استراحت.

7. مبانی نظریه تقاضا در اقتصاد کلاسیک، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی

مبانی (معرفت‌شناختی، جهان‌شناختی و انسان‌شناختی)؛ هدف تقاضاکننده در اقتصاد سرمایه‌داری، مفهوم مطلوبیت (از دیدگاه بنتام، جان استوارت میل، جونز، گوسن و مارشال)، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی با تأکید بر هدف تقاضاکننده در اقتصاد اسلامی و اصول حاکم بر سمت تقاضا.

8. .بررسی رفتار تولیدکننده

تولید و حداکثرسازی سود، عوامل تولید؛ تابع تولید، کوتاه‌مدت و بلندمدت در فرآیند تولید، انواع تابع تولید در کوتاه-مدت، تابع تولید کاب ـ داگلاس، تولید کل، متوسط و نهایی، قانون بازده نزولی، تولید در بلندمدت، تولید با دو نهاده متغیر (منحنی‌های تولید یکسان)، ویژگی‌های منحنی‌های تولید یکسان، خط هزینه یکسان، تعادل تولیدکننده، مسیر توسعه، کشش تولید، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی.

9.هزینه‌ها

هزینه‌های حسابداری و فرصت، انواع هزینه در کوتاه‌مدت، انواع هزینه در بلندمدت، استخراج انواع منحنی هزینه کوتاه-مدت و بلندمدت، قرینه بودن منحنی‌های هزینه و تولید، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

- شاکری، عباس؛ **اقتصاد خرد 2: نظریه‌ها و کاربردها**؛ چ9، تهران: نشر نی، چاپ پنجم، 1392.
- رجائی، سیدمحمدکاظم؛ **اقتصاد خرد (با نگاهی به مباحث اسلامی)**؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1391.
- نوفرستی، محمد؛ **مبانی اقتصاد خرد با نگرشی به اقتصاد ایران**؛ تهران: نشر رسا، 1390.

منابع مرتبط:

- موریس، چارلز و اون فیلیپس؛ **تحلیل اقتصادی: نظریه و کاربرد**(اقتصاد خرد)؛ ترجمه اکبر کمیجانی و حسن سبحانی، چ14، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، 1391.
- سالواتوره، دومینیک؛ **تئوری و مسائل اقتصاد خرد**؛ ترجمه حسن سبحانی، تهران: نشر نگاه دانش، 1387.
- لفت ویچ، ریچارد اچ.؛ **سیستم قیمتها و تخصیص منابع تولیدی**؛ ترجمه میرنظام سجادی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، 1373.
- فرگوسن، چارلز و جان گولد؛ **نظریه اقتصاد خرد**؛ ترجمه محمود روزبهان، چ10، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، 1388.
- داوودی، پرویز؛ **اقتصاد خرد**؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، 1393.
- انصاری، محمدجعفر و دیگران؛ **درآمدی بر مبانی اقتصاد خرد با نگرش اسلامی**؛ چ2، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1393.
- نظری، حسن‌آقا؛ **نظریه‌پردازی اقتصاد اسلامی** (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی، روش و تطبیق آن)؛ انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1390.
- هادوی‌نیا، علی‌اصغر؛ **انسان اقتصادی از دیدگاه اسلام**؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، 1382.
- عزتی، مرتضی؛ **ایمان، عقلانیت و رضایت خاطر**؛ تهران: مرکز پژوهشهای اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، 1387.
- سیزده اندیشمند و اقتصاددان مسلمان؛ **مباحثی در اقتصاد خرد: نگرش اسلامی**؛ ترجمه حسین صادقی؛ تهران، دانشگاه تربیت مدرس، 1375.
- دادگر، یدالله؛ **نگرشی بر اقتصاد اسلامی: معرفت‌ها، ارزش‌ها و روش‌ها**؛ تهران، پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس، 1378.

سرفصل درس: ت2

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد کلان (1)	**3**		**تخصصی**	نظری	★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		کلیات علم اقتصاد
Macroeconomics (1)	48		**اختیاری**	نظری		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

هدف عمده دروس اقتصاد کلان ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و ترازپرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد. بنابراین تلاش می شود که در حد امکان، سازگاری نظریات و مباحث مطرح شده در اقتصاد مرسوم با دیدگاه های اسلامی و شرایط اقتصاد ایران نیز بررسی گردد.

به طور خاص در درس اقتصادکلان (1) دانشجو با موارد زیر آشنا می گردند:

1) موضوعات اساسی در اقتصاد کلان

2) مفاهیم پایه‌ای اقتصاد در مقیاس کلان؛

3) شناخت متغیّرهای کلیدی در اقتصاد کلان و مکانیزم‌های تعیین آن‌ها؛

4) شناخت روابط منطقی موجود بین متغیّرهای کلان؛

5) مفهوم الگو و کاربرد آن

6) آشنا شدن دانشجو با مفهوم پویایی زمانی در اقتصاد و تمایز بین کوتاه مدّت و بلند مدّت؛

7) آشنایی با مفهوم «نوسان» و نقش آن در فهم مکانیزم‌های اقتصادی؛

8) روش‌های سنجش و اندازه‌گیری متغیّرهای کلیدی در اقتصاد کلان؛

9) آشنایی اولیه با عرضه و تقاضای کل

10) آشنایی با مفاهیم تعادل و عدم تعادل در اقتصاد کلان

11) آشنایی با سیاست های اقتصاد کلان

12) آشنایی ابتدایی با تحلیل های اسلامی در حوزه های مختلف اقتصاد کلان

13) آشنایی با برخی ویژگی‌های اقتصاد ایران از منظر اقتصاد کلان

سرفصل مطالب درس:

1. مقدمه:

1.1. تعریف اقتصاد کلان،

1.2. موضوعات و اهداف اقتصاد کلان: بیکاری، تورم، رشد اقتصادی، تثبیت اقتصادی و...؛

1.3. رابطه میان اقتصاد کلان و اقتصاد خرد

1.4. تفاوت میان اقتصادکلان و اقتصاد خرد

1.5. کلّی‌سازی متغیّرها در اقتصاد کلان

1.6. تقسیم بندی اقتصاد کلان به کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت، و بسیار بلند مدت

1.7. مفهوم الگو و کاربرد انواع الگوها در اقتصاد کلان

1.8. دسته‌بندی متغیّرها در اقتصاد کلان:

1.8.1. انواع متغیرهای برون زا (مستقل) و درون زا (وابسته)، اسمی و واقعی (حقیقی)، روانه و انباره، تحقق یافته و پیش بینی شده

2. حسابداری درآمد ملی

2.1.مقدمه: اهمیت محاسبه تولید و درآمد ملی

2.2. تولید محصول و پرداخت به عوامل تولید

2.3. محاسبهٔ تولید ناخالص داخلی، تولید ناخالص ملّی، تولید خالص ملّی، درآمد ملّی، به قیمت عوامل- به قیمت بازار- به قیمت جاری وثابت – مفهوم سال پایه-درآمد شخصی و درآمد قابل تصرّف

2.4. اندازه گیری تولید ناخالص ملی با روش های متداول

2.4.1. مشکلات اندازه گیری تولید ناخالص ملی

2.4.2. محدودیت‌های نظام حسابداری ملّی در توزیع درآمد، ترکیب تولیدات، خسارت های زیست محیطی و اجتماعی و فعالیت‌های غیر بازاری و غیر رسمی

2.5. حسابداری ملی برای اقتصاد ایران با توجه به درآمد های نفتی دولت- تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری

2.6. اجزاء تقاضای کل: مصرف خصوصی، سرمایه گذاری خصوصی، مخارج دولت و خالص صادرات

2.7. جریان های دایره وار و تساوی های مهم در اقتصاد کلان

2.7.1. اقتصاد ساده بسته بدون دولت (دوبخشی)

2.7.2. اقتصاد ساده با وجود دولت (سه بخشی)

2.7.3. اقتصاد با وجود بخش خارجی (چهار بخشی)

3. شاخص ها مهم در اقتصاد کلان

3.1. مقادیر اسمی و حقیقی در اقتصاد کلان

3.2.مفهوم شاخص و کار برد آن

3.2.1. انواع شاخص های مانند لاسپیرز، پاشه، فیشر

3.2.2. انواع شاخص قیمت ها مانند شاخص قیمت مصرف کننده CPI، شاخص قیمت تولید کننده PPI، شاخص قیمت عمده فروشی،خرده فروشی، تعدیل کننده (ضمنی) GDP

3.3. اندازه گیری تورم و بیکاری

3.4.شواهدی از وضعیت اقتصادی کشور به لحاظ شاخص های مهم اقتصاد کلان مانند تورم، بیکاری، رشد اقتصادی، و مقایسه انواع شاخص ها

3.5. اهمیت داده و آمار برای تحلیل اقتصاد کلان و آشنایی با پایگاهها و بانک های مهم اطلاعات و داده ها برای اقتصاد ایران و اقتصاد جهان: مرکز آمار ایران، بانک مرکزی ایران (cbi)، صندوق بین المللی پول (IFS) International Financial Statistics ، بانک جهانی (WDI) World Development Indicators و غیره

4. درآمد و مخارج
   - 4.1. الگوی ساده کینزی تعیین درآمد برای اقتصاد بسته
   - 4.2. محصول تعادلی و تقاضای کل
   - 4.3. تابع مصرف کینزی
   - 4.4. درآمد و محصول تعادلی در یک الگوی ساده کینزی
   - 4.5. ثبات تعادل – تحلیل ایستای مقایسه ای و پویا
   - 4.6. ضریب فزاینده در الگوی دو بخشی
   - 4.7. تعیین درآمد در الگوهای سه بخشی و چهار بخشی
   - 4.8. استخراج ضریب فزاینده در الگوهای سه بخشی و چهار بخشی
   - 4.9. تثبیت کنندگان خودکار: مالیات بردرآمد، انواع بیمه های بیکاری ...
   - 4.10. سیاست مالی در الگوی ساده کینزی تعیین درآمد
   - 4.11. ارزیابی الگوی ساده کینزی و محدودیت های تخصیص درآمد در سطح کلان با توجه به دیدگاه اسلامی

5. تعادل در بازار کالا و پول
   - 5.1. تعادل در بازار کالا: استخراج منحنی IS
     - 5.1.1. عوامل موثر بر شیب و موقعیت منحنی IS
     - 5.1.2. ضریب فزاینده (بازار کالا)
   - 5.2. تعادل در بازار پول (مالی): استخراج منحنی LM
     - 5.2.1. عوامل موثر بر شیب و موقعیت منحنی LM
   - 5.3. تعادل همزمان در بازار کالا و پول
   - 5.4. استخراج تقاضای کل با استفاده از چارچوب ISLM
   - 5.5. عوامل موثر بر انتقال منحنی تقاضای کل
   - 5.6. ضریب فزاینده در دستگاه ISLM

6. سیاست پولی و مالی در چارچوب الگوی ISLM
   6.1. منحنی LM در حالت کلاسیکی و کینزی
   6.2. سیاست پولی
      6.2.1. مکانیزیم انتقال
      6.2.2. دام نقدینگی
   6.3. سیاست مالی
      6.3.1. اثرات جانشینی یا مکملی سیاست مالی
      6.3.2. اثر سیاست مالی در دام نقدینگی
      6.3.3. اثر سیاست مالی در حالت کلاسیکی
   6.4. تاثیر سیاست های پولی و مالی بر ترکیب محصول
   6.5. سیاست ترکیبی پولی و مالی
   6.6. نقد و ارزیابی چارچوب ISLM از دیدگاه اسلامی و تطابق با واقعیت های اقتصاد ایران

7. الگوی تحلیلی جایگزین بر اسلامی سازی ISLM
   7.1.1. تعادل بازار کالا بر اساس دیدگاه اسلامی
   7.1.2. تعادل در بخش پولی از دیدگاه اسلامی
   7.1.3. استخراج تقاضای کل
   7.1.4. سیاست های پولی و مالی
   7.1.5. ارزیابی و نقد رویکرد مبتنی بر اسلامی سازی ISLM

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

– دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و ریچارد استارتز. (1392). *اقتصاد کلان*، ترجمه دادگر، یدالله و محمدرضا منجذب، نشر آسیم، تهران.

– شاکری، عباس.(1389). *نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان*، رافع، تهران.

– میر معزی، سید حسین. (1384). *اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی، تهران.

- Dornbusch. R, S. Fischer, and R. Startz, (2011), Macroeconomics, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Mankiw, N. G., (2012) Macroeconomics, 8th edition, Worth Publishers, New York.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and M. Rafferty (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.

منابع مرتبط:

– الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی، (1378) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم.

– برانسون، ویلیام .(1376). *تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان*. ترجمه شاکری، عباس، نشر نی، تهران.

– توتونچیان، ایرج.(1379). *پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری*. توانگر، تهران

– دیولیو. اوجین آ. (1391) *نظریه و مسائل اقتصاد کلان*، ترجمه احمد جعفری صمیمی، دانشگاه مازنداران، چاپ دهم.

– رحمانی، تیمور.(1389) *اقتصاد کلان نوین* (ج اول)، انتشارات برادران، تهران.

– طبیبیان، محمد.(1379). *اقتصاد کلان*، مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه، تهران.

– عرب اندر، محمد.(1375). *الگوی اقتصاد بدون ربا*. ترجمه فرزین وش.، اسدالله، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، تهران.

– فراهانی فرد، سعید. (1381). *سیاست‌های اقتصادی در اسلام*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی، تهران .

– الحسنی، باقر و عباس میرآخور (1989). *مقالاتی در اقتصاد اسلامی*، ترجمه حسن گلریز، چاپ اول (1371)، موسسه بانکداری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهران.

سرفصل درس: ت3

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد خرد (2)	**3**		**تخصصی**	نظری	★	اقتصاد خرد (1)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		

Microeconomics (2)	48		**اختیاری**	نظری عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

فراگیری نظریات مربوط به بازار کالا و خدمات، بازار عوامل تولید، نقد و بررسی آنها، رویکرد اسلامی و آشنایی با نمونه‌های کاربردی در اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

سرفصل مطالب درس:

1. بازار رقابت کامل

ویژگی‌های بازار رقابت کامل،
تحلیل سود و زیان مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت (با روش کل و نهایی)، تحلیل سود و زیان مؤسسه تولیدی در بلندمدت،
استخراج منحنی عرضه مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت،
استخراج منحنی عرضه صنعت در کوتاه‌مدت (با فروض قیمت نهاده ثابت و متغیر)،
استخراج منحنی عرضه صنعت در بلندمدت (با فروض قیمت نهاده ثابت و متغیر)،
اثر مالیات و یارانه بر تولید،
نقد و بررسی.

2. بازار انحصار کامل

تعادل کوتاه‌مدت مؤسسه تولیدی با تحلیل درآمد و هزینه کل،
تعادل بلندمدت مؤسسه تولیدی، عرضه انحصارگر،
موانع ورود سایر مؤسسه‌های تولیدی و منشأ انحصار،
راه‌های کنترل انحصارگر،
تولید در دو کارخانه،

تبعیض قیمت،

نقد و بررسی،

انحصار در اقتصاد اسلامی.

3. بازار رقابت ناقص

تعریف و فروض، تصمیم‌گیری مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت،

تصمیم‌گیری مؤسسه تولیدی در بلندمدت،

مدل‌های بازار رقابت ناقص،

نقد و بررسی.

4. بازار انحصار دو یا چندجانبه

نظریه‌ها و راه حل‌ها: کورنو، چمبرلین، تبانی، سهمیه‌بندی، رهبری قیمت، منحنی تقاضای شکسته،

نقد و بررسی.

5. بازار اسلامی

ویژگی‌های بازار اسلامی،

هدف مؤسسه تولیدی،

تفاوتهای اساسی بازار اسلامی با بازار رقابت کامل (عمل به تکلیف و رعایت اخلاق اسلامی، جهت‌دهی تولید به سمت کالاهای ضروری، منتهی نشدن به انحصار، کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری)،

تقاضای مؤسسه تولیدی، راهبردهای مکتبی سمت عرضه، عرضه مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت، عرضه مؤسسه تولیدی در بلندمدت، تعادل مؤسسه تولیدی در بلندمدت،

عرضه صنعت در کوتاه‌مدت، عرضه صنعت در بلندمدت، تعادل بازار.

6. بازار عوامل تولید

چیستی عوامل تولید، (کار و مدیریت، سرمایه، دارایی پولی)،

مقدار بهینه استخدام عوامل تولید در بازارهای مختلف؛ بازار رقابت در خرید و رقابت در فروش: (تقاضای مؤسسه تولیدی برای عوامل تولید متغیر، تقاضای صنعت برای نهاده متغیر، عرضه نهاده متغیر، تقاضا برای نهاده با چند نهاده متغیر)، بازار رقابت در خرید و انحصار در فروش، بازار انحصار در خرید و رقابت در فروش، بازار انحصار در خرید و انحصار در فروش، مقایسه انواع بازارهای عوامل تولید،

قرینه‌گی بهینه‌یابی از طریق عوامل تولید و محصول در بازار عوامل،

نقد و بررسی، رویکرد اسلامی.

7. سهم عوامل تولید در بازار رقابت کامل و بازار اسلامی

بررسی نظریه بهره‌وری نهایی عامل تولید، توزیع سهم عوامل در بازار رقابت کامل،

توزیع سهم عوامل از دیدگاه مارکسیسم،

سهم عوامل تولید در بازار اسلامی: (ثروتهای طبیعی و سهم نیروی کار در تولید کالای اولیه، مشارکت در سهم‌بری منابع و ثروتهای طبیعی منقول و غیرمنقول، ثروت‌های طبیعی اولیه و سهم جامعه (دولت)، سهم نیروی کار و مواد اولیه در تولید کالای ثانویه، سهم نیروی کار در تولید خدمت، سهم مواد اولیه، سهم سرمایه فیزیکی، سهم دارایی‌های مالی، قدرت مولد بودن سرمایه)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. شاکری، عباس، اقتصاد خرد 2 نظریه‌ها و کاربردها، نشر نی، 1390.
2. رجایی، سیدمحمدکاظم، اقتصاد خرد با نگاهی به مباحث اسلامی، جلد 2 مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، 1394.
3. عبادی، جعفر، مباحثی در اقتصاد خرد: بازارها، تعادل عمومی و رفاه اقتصادی، تهران، انتشارات سمت، 1370.

منابع مرتبط:

1- داوودی، پرویز، *اقتصاد خرد*، جلد دوم، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و مرکز پژوهش کاربردی قدر، 1393.

2- موریس، چارلز و اون فیلیپس، *تحلیل‌های اقتصادی نظریه و کاربرد*، ترجمه جلد اول: اکبر کمیجانی، ترجمه جلد دوم: حسن سبحانی، انتشارات دانشگاه تهران، 1376.

3- فرگوسن، چارلز و جان گوئد، *نظریه اقتصاد خرد*، ترجمه محمود روزبهان، مرکز نشر دانشگاهی، 1388.

4- سالواتوره، دومینیک، *تئوری و مسائل اقتصاد خرد*، ترجمه حسن سبحانی، تهران: نشر نگاه دانش، 1390.

5- ریچارد ـ اچ ـ لفت ویچ، *سیستم قیمتها و تخصیص منابع تولیدی*، ترجمه میرنظام سجادی، دانشگاه علامه طباطبائی، 1374.

6-سیزده تن از اندیشمندان اقتصاددان مسلمان، *مباحثی در اقتصاد خرد با نگرش اسلامی*، ترجمه حسین صادقی، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، 1375.

سرفصل درس: ت4

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد کلان (2)	**3**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (1)
Macroeconomics (2)	48		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف عمده درس اقتصاد کلان میانه ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند در چارچوب مکتب اقتصادی اسلام برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و ترازپرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد.

به طور خاص در درس کلان (2) دانشجو با بخش عرضه اقتصاد کلان و تعادل عمومی و سیاست های اقتصاد کلان آشنا می گردد. تلاش می شود که در حد امکان، سازگاری نظریات و مباحث مطرح شده با دیدگاه های اسلامی و شرایط اقتصاد ایران نیز مورد بررسی قرار گیرد.

سرفصل مطالب درس:

1. مقدمه
   - 1.1. مروری اجمالی برروش شناسی، مفاهیم کلیدی و موضوعات اساسی در اقتصاد کلان،
   - 1.2. یادآوری مباحث حسابداری درآمد ملی
   - 1.3. مروری اجمالی بر چارچوب IS-LM
   - 1.4. مروری بر سیاست های پولی و مالی در چارچوب الگوی IS-LM

2. عرضه کل
   - 2.1. مزد، قیمت ها، و بیکاری
   - 2.2. بیکاری اصطکاکی و نرخ بیکاری طبیعی
   - 2.3. تورم و بیکاری: منحنی فلیپس
   - 2.4. منحنی فلیپس تعمیم یافته بر اساس انتظارات تورمی
   - 2.5. استخراج عرضه کل لوکاس با استفاده از منحنی فلیپس
   - 2.6. روش جایگزین: استخراج عرضه کل از مبانی خرد و تعادل بازار کار
     - 2.6.1. استخراج منحنی عرضه نیروی کار
     - 2.6.2. استخراج منحنی تقاضا برای نیروی کار
     - 2.6.3. تعادل در بازار کار
     - 2.6.4. استخراج منحنی عرضه کل در حالت های کلاسیک، کینزی و عمومی

3. نظریات عرضه کینزی های جدید: چسبندگی قیمت ها و مزدها
   - 3.1.1. اطلاعات ناقص
   - 3.1.2. مشکل شکست در هماهنگی

3.1.3. نظریه مزد کارآ

3.1.4. نظریه هم پوشانی قراردادهای (نظریه فیشر و تیلور)

3.1.5. نظریه هزینه کوچک لیست قیمت ها (منکیو)

3.2. تاثیر شوک عرضه بر قیمت و محصول تعادلی

4. الگوی عرضه و تقاضای کل (AS-AD)

4.1. تعادل جزئی و عمومی در اقتصاد کلان

4.2. عرضه کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت

4.3. عرضه کل کلاسیکی

4.4. عرضه کل کینزی

4.5. عرضه کل و مکانیزم تعدیل قیمت

4.6. منحنی تقاضای کل: تعریف

4.7. عوامل موثر در انتقال منحنی تقاضای کل

4.8. تقاضای کل و بازار پول

4.9. تعادل عمومی در اقتصاد کلان: درآمد و سطح قیمت در تعادل

5. بررسی اثر سیاست های پولی و مالی با استفاده از الگوی عرضه و تقاضای کل

5.1. سیاست تغییر در تقاضای کل با وجود منحنی عرضه کینزی

5.2. سیاست تغییر در تقاضای کل با وجود منحنی عرضه کلاسیکی

5.3. اقتصاد طرف عرضه

5.4. عرضه و تقاضای کل در بلند مدت

5.5. سیاست های پولی و مالی در تعادل عمومی

5.6. سیاست درآمدی

6. تعادل همزمان بخش داخل و خارج اقتصاد: تعادل در اقتصاد کلان باز

6.1. ترازپرداخت ها و نرخ ارز

6.2. رژیم های نرخ ارز ثابت و شناور

6.3. تعادل در اقتصاد باز

6.4.تراز پرداخت ها و جریان سرمایه

6.5.استخراج منحنی BP

6.6.تعادل در بخش داخلی با استفاده از الگوی ISLM

6.7.تعادل در الگوی IS-LM-BP

6.8.الگوی ماندل- فلمینگ: سیاست های اقتصادی در الگوی IS-LM-BP تحت رژیم نرخ ارز ثابت و تحرک کامل سرمایه

6.9.سیاست های اقتصادی در الگوی IS-LM-BP تحت رژیم نرخ ارز شناور و تحرک کامل سرمایه

6.10.ارزیابی دستگاه تحلیلی IS-LM-BP با توجه به دیدگاه اسلامی و سازگاری با شرایط اقتصاد ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی :

- دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و ریچارد استارتز. (1392). *اقتصاد کلان*، ترجمه دادگر، یدالله و محمدرضا منجذب، نشر آسیم، تهران.
- شاکری، عباس.(1389). *نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان*، رافع، تهران.
- میر معزی، سید حسین. (1384). *اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی، تهران.
- رحمانی، تیمور.(1389). *اقتصاد کلان نوین* (ج اول)، انتشارات برادران، تهران.

- Dornbusch. R, S. Fischer, and R. Startz, (2011), *Macroeconomics*, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Mankiw, N. G., (2012) Macroeconom, 8th edition, Worth Publishers, New York.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and M. Rafferty (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.

منابع مرتبط:

- الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی، (1378) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم.

- برانسون، ویلیام .(1376). *تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان*. ترجمه شاکری، عباس. نشر نی، تهران.

- طبیبیان، محمد.(1379). *اقتصاد کلان*. مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه، تهران.

- عرب اندر، محمد.(1375). *الگوی اقتصاد بدون ربا*. ترجمه فرزین وش، اسدالله، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، تهران.

- فراهانی فرد، سعید.(1381).*سیاست‌های اقتصادی در اسلام*.تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی .

- قحف، منذر.(1374). *مطالعاتی در اقتصاد اسلامی*. ترجمه عباس عرب بازار.تهران:سازمان برنامه و بودجه.

- الحسنی، باقر و عباس میرآخور (1989). *مقالاتی در اقتصاد اسلامی*، ترجمه حسن گلریز، چاپ اول (1371)، موسسه بانکداری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهران.

- Ahmad, A. (2000), Instruments of Regulation and Control of Islamic Banks by the Central Bank, Islamic Ddevelopment Bank, Jeddah.
- Khan, M. S. and A. Mirakhor (1987). Theoretical Studies in Islamic Banking and Finance, The Institute for Research and Islamic Studies, Houston.
- Iqbal, Z., and Mirakhor, A.(2006). An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice, John Wiley and Sons LTD.

سرفصل درس: ت5

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد:	نوع واحد	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:
				عملی	
اقتصاد خرد (3)	3		تخصصی	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	تعداد ساعت:			عملی	اقتصاد خرد (2)
Microeconomics (3)	48		اختیاری	نظری	

				عملی
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد			
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐			

اهدف کلی درس:

فراگیری نظریات مربوط به تعادل عمومی و رفاه، ریسک و نااطمینانی، اقتصاد اطلاعات و نظریه بازی و کاربرد آن در قیمت‌گذاری.

سرفصل مطالب درس:

1. اقتصاد رفاه، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی

بهینه پارتو در اقتصاد بدون تولید با دو مصرف کننده، بهینه پارتو در اقتصاد با دو تولید کننده، منحنی تبدیل، تعادل عمومی همزمان توزیع و تولید، رقابت کامل و تعادل عمومی،

مفهوم رفاه اجتماعی، تابع رفاه اجتماعی،

نقد و بررسی بهینه پارتو،

رهیافتی بر سعادت (تابع رفاه اجتماعی) انسان مسلمان.

2. ریسک و نااطمینانی

رفتار فردی نسبت به ریسک: افراد ریسک‌گریز، افراد ریسک‌خنثی، افراد دوستدار ریسک

راه‌های کاهش ریسک و مخاطره: یکجا کردن ریسک، توزیع ریسک، تنوع‌گرایی

توابع مطلوبیت و احتمالات، مطلوبیت انتظاری

تعادل بازار و رفاه اقتصادی

احتمال و ارزش‌های انتظاری

مدل مطلوبیت انتظاری، فون نویمن ـ مورگنشتاین

3. اقتصاد اطلاعات

انتخاب کیفیت، انتخاب معکوس، مخاطره اخلاقی و انتخاب معکوس،

اطلاعات نامتقارن، مخاطرات اخلاقی،

اقتصاد اطلاعات و انتخاب در شرایط نااطمینانی.

4. کاربردهای نظریه بازی در تحلیل‌های اقتصاد خرد

ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای ایستا با اطلاعات کامل،

ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای ایستا با اطلاعات ناکامل و ناقص،

ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای پویا با اطلاعات کامل،

ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای پویا با اطلاعات ناکامل و ناقص.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	

		★	★	

منابع:

منابع اصلی:

1. نیکلسون، والتر، *اصول اساسی و مباحث تکمیلی*، ترجمه محمدمهدی عسکری، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، 1387.
2. **شاکری، عباس، اقتصاد خرد 2 نظریه‌ها و کاربردها، نشر نی، 1390.**
3. فرانک، رابرت اچ، *اقتصاد خرد*، ترجمه حمید آماده و ذکریا فرج‌زاده، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، 1390.

منابع مرتبط:

1. نیکلسون، والتر و کریستوفر اشنایدر، *نظریه اقتصاد خرد: اصول اساسی و بسط مفاهیم*، ترجمه داود بهبودی و سیاب ممی‌پور، تهران: دانشکده امور اقتصادی، نشر نور علم، 1388.
2. واریان، هال، *رویکرد جدید به اقتصاد خرد میانه*، ترجمه سیدجواد پورمقیم، تهران: نشر نی،1380.
3. لیارد، پی‌آر جی و ا.ا. والترز، *تئوری اقتصاد خرد*، ترجمه عباس شاکری، تهران: نشر نی، 1377.

سرفصل درس: ت6

عنوان درس به فارسی: اقتصاد کلان (3) **عنوان درس به انگلیسی:** **Macroeconomics (3)**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری ★	
				عملی	اقتصاد کلان (2)
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف عمده سه درس اقتصاد کلان میانه ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند در چارچوب مکتب اقتصادی اسلام برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و ترازپرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد.

به طور خاص هدف درس اقتصاد کلان (3) بررسی مبانی رفتاری شامل مصرف، سرمایه گذاری، عرضه و تقاضا برای پول، و بازارهای مالی و قیمت دارایی ها می باشد. همچنین اقتصاد بلندمدت (رشد اقتصادی) و آشنایی مقدماتی بامباحث جدیدتر در اقتصاد کلان در این درس ارائه خواهد شد. تلاش بر این است که علاوه بر آشنایی اولیه با شرایط اقتصاد ایران دانشجویان با دیدگاه اسلامی در تحلیل مبانی رفتاری مصرف، پس انداز، سرمایه گذاری، عرضه و تقاضای پول و بازارهای مالی نیز آشنا گردند. در ضمن درس باید بتواند زمینه تجزیه و تحلیل موضوعات جدیدتر در اقتصاد کلان را از با توجه به دیدگاه اسلامی فراهم نماید.

سرفصل مطالب درس:

1.1.مروری بر تعادل عمومی در اقتصاد کلان

1.2.نظریات رفتاری در اقتصاد کلان

2. مصرف

2.1.نظریه مصرف کینزی

2.2.الگوی بین دوره ای: نظریه فیشر

2.3.نظریه مصرف چرخه زندگی مودیگلیانی

2.4.نظریه مصرف درآمد دائمی فریدمن

2.5.مصرف در حالت عدم اطمینان با انتظارات عقلایی: نظریه گام تصادفی هال

2.6.تاثیر نرخ بهره (نرخ سود) و بازار سهام بر مصرف

2.7.مسئله برابری (معادل بودن) بارو- ریکاردو

2.8.سایر نظریات مصرف مانند نظریه دوزنبری

2.9. آشنایی با دیدگاه اقتصاددان های مسلمان در خصوص مصرف و رفتار مصرفی

3. سرمایه گذاری

3.1.مفاهیم سرمایه، سرمایه گذاری خالص و ناخالص و انواع سرمایه گذاری

3.2.تقاضا برای سرمایه و جریان سرمایه گذاری

3.2.1. انباره سرمایه مطلوب

3.2.2. مالیات و نرخ اجاره سرمایه

3.2.3. اثر سیاست های پولی و مالی بر انباره سرمایه مطلوب

3.2.4. انتقال از نظریه سرمایه مطلوب به سرمایه گذاری

3.2.5. عوامل تعیین کننده سرمایه گذاری

3.2.6. مالیات و سرمایه گذاری

3.2.7. الگوی شتاب انعطاف پذیر

3.2.8. بازار سهام و سرمایه گذاری

3.2.9. نظریه سرمایه گذاری q توبین

3.3.اجزای سرمایه گذاری: ثابت کسب وکار، مسکونی و موجودی انبار

3.3.1. سرمایه گذاری ثابت بنگاه ها (کسب وکار)

3.3.2. سرمایه گذاری در ساختمان های مسکونی

3.3.2.1. تعادل انباره و عرضه جریان

3.3.2.2. تغییر در تقاضای مسکن

3.3.2.3. مالیات و سرمایه گذاری در مسکن

3.3.2.4. سیاست پولی و سرمایه گذاری در مسکن

3.4.سرمایه گذاری در موجودی انبار

3.4.1.1. علل نگهداری موجودی در انبار

3.4.1.2. الگوی شتاب

3.4.1.3. سرمایه گذاری پیش بینی شده در مقابل پیش بینی نشده

3.4.1.4. موجودی انبار در طول چرخه تجاری

3.5.دسته بندی نظریه های سرمایه گذاری

3.6.ارزیابی نظریه های سرمایه گذاری از منظر اسلامی

3.7.رویکرد اسلامی در خصوص سرمایه گذاری:

3.7.1. انگیزه ها سرمایه گذاری در یک اقتصاد اسلامی

3.7.2. هزینه فرصت سرمایه گذاری در اقتصاد اسلامی

3.7.3. فرصت های سرمایه گذاری در اقتصاد اسلامی

3.7.4. اهمیت نرخ سود و نرخ سود انتظاری در تعیین سرمایه گذاری

3.7.5. جمع بندی دیدگاه اسلامی در خصوص نظریه سرمایه گذاری

4. تقاضا برای پول

4.1.تعریف و ماهیت پول

4.2.انواع کُل های پولی (M1, M2, M3, L,…)

4.3.رابطه میان نوآوریهای مالی و پیشرفت فنآوری با حجم پول

4.4.کارکرد و وظیفه پول

4.5. انگیزه نگهداری پول

4.6.تئوری های تقاضا برای پول شامل نظریات بامول –توبین ، نظریه مقداری پولی و ...

4.7.بررسی و تحلیل نظریه های تقاضا برای پول

4.8. دیدگاه های اسلامی در خصوص ماهیت، وظیفه و انگیزه های تقاضا برای نگهداری پول
4.9. تقاضا برای پول در اقتصاد اسلامی

5. عرضه پول و بانک مرکزی
5.1. پایه پولی
5.2. ضریب فزاینده پولی
5.3. بانک مرکزی و کنترل حجم پول
5.4. کنترل پولی: انواع ابزارهای اعمال سیاست پولی در اقتصاد مرسوم
5.5. اهداف نهایی و میانی بانک های مرکزی
5.6. دیدگاه اسلامی در مورد نقش پول، بانک مرکزی، اهداف نهایی و میانی و ابزارهای اعمال سیاست پولی و مشروعیت خلق پول

6. تحلیل بیکاری و تورم
6.1. انواع تعاریف از بیکاری
6.2. اندازه گیری بیکاری
6.3. هزینه های بیکاری
6.4. نرخ بیکاری طبیعی
6.5. تفاوت نرخ بیکاری در میان گروه های مختلف
6.6. تورم: تعریف
6.7. علل تورم
6.8. هزینه های تورم
6.9. شاخص بندی و تورم
6.10. اقتصاد سیاسی چرخه های تجاری
6.11. مشروعیت ایجاد تورم توسط دولت اسلامی

7. بازارهای مالی و تعیین قیمت دارائی در اقتصاد کلان
7.1.1. بازارمالی و تعیین قیمت دارایی در اقتصاد مرسوم
7.1.1.1. : بازار سرمایه
7.1.1.2. بازار ارز خارجی

7.1.1.3. بازار اوراق قرضه

7.1.2. ویژگی های بازار مالی اسلامی: تمایزهای بازارهای مالی اسلامی از بازارهای مالی مرسوم

8. اقتصاد کلان بسیار بلند مدت: رشد اقتصادی

8.1.حسابداری رشد

8.2.تابع تولید و عوامل موثر بر رشد محصول

8.3.نظریه رشد برون زا: الگوی نئوکلاسیکی (سلو)

8.4.تعادل در وضعیت پایدار

8.5.بررسی اثرات تغییر در نرخ پس انداز، نرخ رشد جمعیت و نرخ پیشرفت فنآوری

9. نظریه رشد درون زا

9.1.نقد الگوی رشد نئوکلاسیکی

9.2.مقدمه ای بر الگو های رشد درون زا

9.3.الگوی رشد درون زا: مدل ساده رومر

9.4.مقایسه پیش بینی های الگوهای رشد درون زا و برون زا

9.5.بحث همگرایی مطلق و مشروط در ادبیات رشد اقتصادی

9.6.دام رشد

9.7.تحلیل نظریه های رشد با توجه به دیدگاه اسلامی و امکان تطبیق با اقتصاد ایران

9.8.مولفه های رشد اقتصادی در یک اقتصاد اسلامی

10. آشنایی با نظریات و الگوهای جدید در اقتصاد کلان

10.1. الگوهای تعادلی انتظارات عقلایی

10.2. گام تصادفی تولید ناخالص داخلی

10.3. نظریه چرخه های تجاری حقیقی (واقعی)

10.4. الگوهای کینزی جدید و چسبندگی قیمت ها

10.5. تغییرات جدید در الگوی ISLM : معرفی چارچوب ISMP

10.6. ارزیابی الگوی های جدید از منظر اقتصاد اسلامی و سازگاری با شرایط ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

– درنبوش، رودیگر، استنلی فیشر، و ریچارد استارتز. (1392). *اقتصاد کلان*. ترجمه دادگر، یدالله و محمد رضا منجذب، آسیم، تهران.

– شاکری، عباس.(1389). *نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان*، نشر رافع، تهران.

- میر معزی، سید حسین. (1384) .*اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی، تهران.

- توتونچیان، ایرج.(1379). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری.تهران: توانگر.

- Dornbusch. R, S. Fischer, and R. Startz, (2011), Macroeconomics, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Mankiw, N. G., (2012) Macroeconom, 8th edition, Worth Publishers, New York.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and M. Rafferty (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.
- Ahmad, A. (2000), Instruments of Regulation and Control of Islamic Banks by the Central Bank, Islamic Ddevelopment Bank, Jeddah.

منابع مرتبط:

- الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی، (1378) *اقتصاد کلان با نگرش اسلامی*، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم.

- **رحمانی، تیمور.(1389). *اقتصاد کلان نوین* (ج اول)، انتشارات برادران، تهران.**

- عرب اندر، محمد.(1375). *الگوی اقتصاد بدون ربا*. ترجمه فرزین وش، اسدالله، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، تهران.

- فراهانی فرد، سعید.(1381). *سیاست‌های اقتصادی در اسلام*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشهٔ اسلامی، تهران .

- قحف، منذر.(1374). *مطالعاتی در اقتصاد اسلامی*. ترجمه عرب مازار، عباس.تهران:سازمان برنامه و بودجه، تهران.
- خان، محسن و میر آخور، عباس .(1370).*مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی*. ترجمه ضیایی بیگدلی، محمد، مؤسسه بانکداری اسلامی، تهران.
- Iqbal, Z., and Mirakhor, A.(2006). *An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice*, John Wiley and Sons LTD.
- Khan, M. S. and A. Mirakhor (1987). *Theoretical Studies in Islamic Banking and Finance*, The Institute for Research and Islamic Studies, Houston.

سرفصل درس: ت7

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
نظریه بازی ها و کاربرد آن در اقتصاد	**2**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)-آمار برای اقتصاد (1)
Game Theory and its Applications in Economics	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	

آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐	

اهدف کلی درس:

دراین درس دانشجویان با مفروضاتی ازجمله فرض عاقل بودن ،دانش عمومی داشتن و باهوش بودن بازیکنان و نحوه تعامل انها در قالب تئوری بازیها به همراه مصادیق مهم (بازی های مهم و شناخته شده مثل معمای زندانی وغیره) آشنا می شوند.برای حصول به این هدف بازیها طبقه بندی می شوند و مفاهیم تعادلی هرطبقه مثل تعادل نش ،تعادل نش مختلط،تعادل استنتاج معکوس،تعادل نش کامل در بازی های فرعی بطور کامل اموزش داده می شوندوکاربردهای این مفاهیم در اقتصاد منابع ،تجارت بین الملل،انتخابات،بانکداری،قیمت گذاری،چانه زنی،بازی های تکراری،... تدریس میشودومفاهیم تعادلی مثل تعادل بیزین نش وتعادل بیزین نش کامل در حد اشنایی وبرای تحلیل مناقصه، مزایدو بازی های علامت دهی معرفی می گردند.

توضیحات :

این درس قبلا از دروس اختیاری بوده اما نظربه اهمیت روز افزون نظریه بازی ها در دانشگاه های معتبر دنیا واستفاده گسترده ایکه از نظریه بازی ها در سایر دروس اقتصاد می شود،این درس در مجموعه دروس اجباری قرار گرفت.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول : نظریه بازی‌ها و مفاهیم آن

1-1- نظریه بازی‌ها چیست؟

1-2- مفروضات ، مفاهیم و اصطلاحات

1-3- تفاوت میان تصمیم‌گیری و بازی

1-4- طبقه‌بندی نظریه بازی‌ها

1-5- موارد استفاده از نظریه بازی‌ها

بخش دوم : بازی‌های ایستا با اطلاعات کامل

2-1- نشان دادن بازی ایستا با اطلاعات کامل در فرم استراتژیک

2-2-تعادل استراتژکاملا غالب،حذف پیاپی استراتژیهای کاملا مغلوب

2-3-تعادل نش استراتژی خالص

2-4- تعادل نش استراتژی مختلط

2-5-بازی های کاملا رقابتی و تعادلMax-Min و Min-Max

2-6- ارزیابی جواب

2-7- رابطه بین تعادل نش با سایر جواب‌ها

2-8-کابردهای بازی های ایستا با اطلاعات کامل

بخش سوم : کابردهایی از بازی های ایستا با اطلاعات کامل

3-1- بازی بازارانحصار دو جانبه و چند جانبه کورنو

3-2- بازی بازارانحصار دو جانبه و چند جانبه برتراند

3-3- بازی انحصار دو جانبه با محدویت ظرفیت تولید

3-4- مدل بهره برداری از منابع مشاع

3-5- مدل مکان یابی

3-6- مدل رای گیری

3-7-مدل تبلیغات

3-8-مدل جرم و پلیس

بخش چهارم : بازی‌های پویا با اطلاعات کامل

4-1- نشان دادن بازی پویا در فرم بسط یافته

4-2- پیشینه بازی،مجموعه های اطلاعاتی،بازی های پویا با اطلاعات وتمام و ناتمام

4-3-فرم مهای استراتژیک بازی های پویا

4-4- تعادل نش فرم استراتژیک بازی

4-5- فرم بسط یافته و استنتاج معکوس

4-6- تعادل نش کامل در بازی های فرعی

4-7- مدل تجارت بین الملل

4-8-مدل بنگاه رهبر و پیرو بارقابت مقداری و قیمتی

4-9-مدل ورشکستگی بانک

4-10-مدل موانع ورود

بخش پنجم : چانه زنی

5-1-تعریف مسئله چانه زنی

5-2-تعیین کننده های نتیجه چانه زنی

5-3-مدل بازی اتمام حجت

5-4-چانه زنی با دوره محدود

5-5-چانه زنی با دوره نامحدود یا نامعلوم

5-6-قضیه تعادلی رابین اشتین

بخش ششم : بازی‌های تکراری

6-1-تعریف و اهمیت مطالعه بازی های تکراری

6-2-طریقه نشان دادن بازی تکراری

6-3-بازی با تکرار محدود

6-4-بازی با تکرار نامحدود

6-5-اوالین قضیه تعادلی فولک(عامیانه)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

1- نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن(بازیهای ایستا و پویا با اطلاعات کامل)/ / مولف قهرمان عبدلی/انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران/1386.

2- نظریه بازیها و کاربرد آن/سیدمقتدی هاشمی پرست/ناشر:دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی/1389

3- نظریه بازی ها و کاربردهای اقتصادی/ علی سوری/. ناشر : دانشگاه علوم اقتصادی و نورعلم نویسنده /1391

4- مدخلی بر نظریه بازی ها/ حمیدرضا نویدی، سعید کتابچی، معصومه مسی بیدگلی/ انتشارات دانشگاه شاهد/1390

5- نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های اطلاعات ناقص، تکاملی و همکارانه) / مولف قهرمان عبدلی/انتشارات سمت/1391.

- منابع مرتبط

1-Thinking Strategically: The Competitive Edge in Business, Politics, and Everyday Life/ Barry J. t Norton/1993/ Barry J. Nalebuff Avinash K. Dixit

2- Games of Strategy/ Avinash Dixit, Susan Skeath/ Norton/2004

3- Game Theory for Applied Economists/ Gibbons R/ Princeton University Press/1992

4- Games and Information/ Eric Rusmusen/ Black well/2007

5- An Introduction to Game Theory/ Osborne M/ Oxford University Press/2003.

سرفصل درس: ت8

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد سنجی (1)	**3**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (1) - آمار برای اقتصاد(2)
Econometrics (1)	48		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با جنبه‌های مقداری نظریه‌های علم اقتصاد و افزایش توانایی آنان در بکارگیری ابزارهای ریاضی- آماری در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی در قالب مراحل تصریح، تخمین، آزمون فرضیه و پیش‌بینی تحت شرایطی که فروض کلاسیک برقرار باشد.

تاکید این دوره علاوه بر مبانی نظری، ارائه مثال‌های کاربردی براساس داده‌های ایران است تا دانشجویان بتوانند ضمن درک مسائل مربوط به اقتصادسنجی، به انجام تحقیقات تجربی در حوزه مسائل اقتصاد ایران قادر باشند.

سرفصل مطالب درس:

1- ماهیت و روش شناسی اقتصادسنجی

2. آشنایی با تعاریف و مفاهیم اقتصاد سنجی

1.2. اقتصادسنجی و رابطه آن با نظریه‌های اقتصاد و اقتصاد ریاضی

2.2. وابستگی آماری و تابعی

3.2. مدل‌های اقتصاد سنجی و ماهیت جمله اخلال

3. مدل‌های رگرسیون ساده خطی با یک متغیر توضیحی

1.3. مدل‌های رگرسیون با عرض از مبداء

1.3. 1. روش حداقل مربعات معمولی

2.1.3. ویژگی خط برازش

3.1.3. معیارهای خوبی برازش

4.1.3. فرض‌های مربوط به جمله اختلال در مدل رگرسیون

5.1.3. خواص برآوردکننده‌های حداقل مربعات (ویژگی‌های آماری تخمین زننده‌های روش حداقل مربعات در نمونه های کوچک)

6.1.3. اثبات قضیه گوس-مارکوف

2.3. مدل‌های رگرسیون خطی گذرنده از مبداء

2.3. 1. روش حداقل مربعات معمولی

2.3. 2. ویژگی خط برازش

2.3. 3. معیارهای خوبی برازش

4. استنباط آماری

1.4. آزمون فرضیه در مورد تخمین ضرایب رگرسیون

2.4. قیود متفاوت و آزمون‌های فرضیه مرتبط با آن‌ها

3.4. جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون

5.4. رابطه میان t ، F و R^2

4.4. استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی

5. تفسیر ضرایب

1.5. اشکال متفاوت تبعی و تفسیر آن‌ها

2.5. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیشگفته

6. تغییر در مقیاس اندازه گیری و تاثیر آن بر برازش‌ها

1.6. تغییر در مقیاس اندازه متغیرهای مستقل

2.6. تغییر در مقیاس اندازه متغیر وابسته

3.6. تغییر در مقیاس اندازه‌گیری متغیرهای مستقل و وابسته

4.6. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای مطالب پیشگفته

6. مدل‌های رگرسیون ساده خطی با دو متغیر توضیحی

1.6. فروض کلاسیک در مورد جملات اختلال

2.6. روش حداقل مربعات معمولی در برآورد پارامترها

3.6. ویژگی خط برازش

4.6. فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها

5.6. جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون

6.6. معیار خوبی برازش

1.6.6. ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده

7.6. تفسیر ضرایب جزیی

8.6. مفهوم اثر خالص و اثر ناخالص

9.6. تصمیم برای ورود متغیر اضافی با کمک جدول آنالیز واریانس

10.6. آزمون‌های قیود متفاوت

1.10.6. آزمون برابری ضرایب

2.10.6. آزمون بازدهی ثابت به مقیاس در توابع کاب–داگلاس

11.6. استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی

12.6. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیشگفته

7. مدل‌های رگرسیون چند متغیره به روش ماتریسی

1.7. فروض کلاسیک

2.7. برآورد پارامترها به روش حداقل مربعات معمولی

3.7. خواص برآوردکننده‌ها و اثبات قضیه گوس مارکوف

4.7. ویژگی مجانبی تخمین زننده های روش حداقل مربعات

5.7. فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها

6.7. جدول آنالیز واریانس

7.7. پیش بینی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

- درخشان، مسعود. 1396. *اقتصادسنجی: تک معادلات با فروض کلاسیک*. تلخیص دو مجلد قبلی در یک مجلد توسط عاطفه تکلیف. انتشارات سمت. چاپ اول.

- گجراتی ، د. 1392 . مبانی اقتصاد سنجی. ترجمه ابریشمی. ح. جلد اول. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ هشتم.

- سوری، علی. 1390. اقتصاد سنجی مقدماتی(جلد 1) .تهران: انتشارات فرهنگ شناسی.

- جانستون، ج. ج. دیناردو. 1392 . روش‌های اقتصاد سنجی(جلد1). ترجمه اهرامی.ف و ع.ا. خسروی‌نژاد، جلد اول. همدان: انتشارات نورعلم.

- عباسی نژاد ، حسین . 1380. اقتصاد سنجی . انتشارات دانشگاه تهران.

منابع مرتبط:

– شیرین‌بخش.ش. 1386. اقتصادسنجی، رهیافت کاربردی. تهران: آوای نور.

– تشکینی.ا. 1393. اقتصادسنجی کاربردی به کمک مایکروفیت. تهران: انتشارات الغدیر.

-Dougherty. C.(2015). Introduction to Econometrics. Fourth Edition
- Johnson, A., M. Johnson and R. Buse (1987), Econometrics: Basic and Applied, MacMillan. [HB139.J63]
- Maddala, G. S. (1988), Introduction to Econometrics, McGraw-Hill. [HB139.M53]
-Mirer, T. W. (1988), Economic Statistics and Econometrics, 2nd edition, MacMillan. [HB137.M57]
-Pindyck, R. S. and D. L. Rubenfeld (1981), Econometric Models and Econometric Forecasts, 2nd edition, McGraw-Hill. [HB3730.P54]
- Wooldridge. J. Introductory Econometrics: A modern approach. 2e

سرفصل درس: ت9

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد سنجی (2)	**3**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی ★	اقتصاد سنجی (1)
Econometrics (2)	64		**اختیاری**	نظری	
				عملی	

آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐	

اهدف کلی درس:

هدف ادامه آشنایی دانشجویان با جنبه‌های مقداری نظریه‌های علم اقتصاد و افزایش توانایی آنان در بکارگیری ابزارهای ریاضی-آماری در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی در قالب مراحل تصریح، روش‌های متفاوت تخمین و آزمون‌های فرضیه است. هم‌چنین بررسی شرایطی که فروض کلاسیک برقرار نمی‌باشد.

تاکید این دوره علاوه بر مبانی نظری، ارائه مثال‌های کاربردی براساس داده‌های ایران است تا دانشجویان بتوانند ضمن درک مسائل مربوط به اقتصادسنجی، به انجام تحقیقات تجربی در حوزه مسائل اقتصاد ایران قادر باشند.

سرفصل مطالب درس:

1- مشکلات داده‌ای

1.1. هم‌خطی

1.1.1. مفهوم هم‌خطی

2.1.1. تبعات هم‌خطی

3.1.1. شناسایی هم‌خطی

4.1.1. راه‌های کاهش هم‌خطی

2.1. خطای اندازه‌گیری

3.1. مشاهدات مفقوده

2. مشکلات تصریح

1.2. فرم تبعی نادرست

2.2. حذف متغیرهای مهم از مدل

3.2. ورود متغیرهای نامربوط در مدل

2. نقض فرض همسانی واریانس و تبعات آن

1.2. ماهیت ناهمسانی واریانس و دلایل آن

2.2. تخمین ضرایب با وجود ناهمسانی واریانس و تبعات آن

3.2. آزمون‌های تشخیص ناهمسانی واریانس

4.2. برآوردگر روش حداقل مربعات وزنی و رفع ناهمسانی واریانس

5.2. برتری روش حداقل مربعات وزنی در صورت وجود ناهمسانی واریانس

3. نقض فرض استقلال جملات اختلال

1.3. ماهیت خودهمبستگی و دلایل آن

2.3. تخمین ضرایب تحت شرایط خودهمبستگی

3.3. تشخیص خودهمبستگی

4.3. برآوردگر حداقل مربعات تعمیم یافته

5.3. خودهمبستگی و مدل‌های پویا

5. روش حداکثر درستنمایی

1.5. تابع درستنمایی

2.5. روش حداکثر درستنمایی در رگرسیون ساده دو متغیره

3.5. روش حداکثر درستنمایی در رگرسیون چند متغیره

4.5. آزمون نسبت درستنمایی

5.5. آزمون ضریب لاگرانژ

6.5. آزمون والد

6. سیستم معادلات همزمان

1.6. معرفی فرم‌های ساختاری و فرم خلاصه شده

2.6. مسئله تشخیص

1.2.6. شرط لازم

2.2.6. شرط کافی

3.6. تورش برآوردگر روش حداقل مربعات خطی

4.6. تخمین سیستم معادلات همزمان

1.4.6. روش‌های تک معادله‌ای برآورد

1.1.4.5.روش حداقل مربعات غیرمستقیم

2.1.4.6. روش حداقل مربعات دومرحله‌ای

2.4.6. روش‌های سیستمی

1.2.4.5. روش حداقل مربعات سه مرحله‌ای

5.6. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

7. مدل متغیر مجازی (موهومی)

1.8. ماهیت متغیرهای مجازی

2.8. رگرسیون بر روی یک متغیر کیفی دو حالته

3.8. رگرسیون بر روی یک متغیر کیفی با بیش از دو حالت(گروه)

4.8. رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و یک متغیر کیفی دو حالته

5.8. رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و یک متغیر کیفی با بیش از دو حالت(گروه)

6.8. رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و دو متغیر کیفی

7.8. تحلیل شکست ساختاری با آزمون چاو

8.8. کاربرد متغیر مجازی در تحلیل‌های فصلی

9.8. کاربرد متغیر مجازی در رگرسیون‌های قطعه‌ای

10.8. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

8. مدل انتخاب دوتایی و مدل‌های وابسته محدود

1.8.مدل احتمال خطی

2.8. مدل لاجیت

3.8. مدل پروبیت

4.8. معیارهای خوبی برازش

5.8. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

9.مروری اجمالی بر اقتصادسنجی سری‌های زمانی

1.9. مفهوم سری زمانی

2.9. سرهای زمانی مانا و نامانا

3.9. فرایندهای مانای تک متغیره خودرگرسیو و میانگین متحرک

4.9. فرایند ARMA

5.9. مدل‌سازی ARMA : روش باکس–جنکینز

6.9. ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

– گجراتی ، د. 1392 . مبانی اقتصاد سنجی. ترجمه ابریشمی. ح. جلد اول. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ هشتم.

– درخشان، م. 1392. اقتصاد سنجی (جلد 1 و 2) .تهران: انتشارات سمت. چاپ هشتم.

– سوری، ع. 1390. اقتصادسنجی مقدماتی(جلد 1و 2) .تهران: انتشارات فرهنگ شناسی.

– جانستون، ج. ج. دیناردو. 1392 . روش‌های اقتصاد سنجی(جلد1). ترجمه اهرامی.ف و ع.ا. خسروی‌نژاد، جلد اول. همدان: انتشارات نورعلم.

– عباسی نژاد ، حسین . 1380. اقتصاد سنجی . انتشارات دانشگاه تهران.

منابع مرتبط:

– شیرین‌بخش.ش. 1386. اقتصادسنجی، رهیافت کاربردی. تهران: آوای نور.

– تشکینی.ا. 1393. اقتصادسنجی کاربردی به کمک مایکروفیت. تهران: انتشارات الغدیر.

- Dougherty. C.(2015). Introduction to Econometrics. Fourth Edition
- Johnson, A., M. Johnson and R. Buse (1987), Econometrics: Basic and Applied, MacMillan. [HB139.J63]
- Maddala, G. S. (1988), Introduction to Econometrics, McGraw-Hill. [HB139.M53]
-Mirer, T. W. (1988), Economic Statistics and Econometrics, 2nd edition, MacMillan. [HB137.M57]
-Pindyck, R. S. and D. L. Rubenfeld (1981), Econometric Models and Econometric Forecasts, 2nd edition, McGraw-Hill. [HB3730.P54]
- Wooldridge. J. Introductory Econometrics: A modern approach. 2e

سرفصل درس: ت10

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
حقوق تجارت	**2**		**تخصصی**	نظری	★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
Commercial Law	32		**اختیاری**	نظری		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

هدف کلی درس عبارت است از درک رابطه متقابل علم حقوق و علم اقتصاد و آشنایی با کلیات حقوق تجارت. توضیح اینکه حقوق تجارت مصطلح در دانشکده های حقوق، محدود به حقوق خصوصی تجارت است اما در اینجا حقوق تجارت به مفهوم عام مورد نظر است و حقوق عمومی تجارت را نیز شامل میگردد، معذلک در این درس نیز تاکید بر حقوق خصوصی تجارت است. به علاوه کلیات علم حقوق و قواعد عمومی قرارداد، به عنوان مقدمه ضروری ورود به قلمروی حقوق تجارت مورد توجه خواهد بود.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه علم حقوق (در سه جلسه)

تعریف علم حقوق

رابطه علم حقوق با دیگر علوم با تاکید بر رابطه دو سویه علم حقوق و علم اقتصاد

تقسیمات علم حقوق

روش تحقیق در علم حقوق (با تاکید بر روش تحقیق در حقوق موضوعه)

منابع حقوق

سلسله مراتب عمودی و افقی منابع حقوق

روش های تفسیر

اصطلاح شناسی حقوق (شامل اصطلاحات مهم و پرمصرف با تاکید بر حقوق تجارت)

کلیات حقوق عمومی اقتصادی با تاکید بر حقوق عمومی تجارت (در سه جلسه)

تعریف حقوق عمومی اقتصادی

منطق عام حقوق عمومی اقتصادی

تقسیمات حقوق عمومی اقتصادی با تاکید بر حقوق عمومی تجارت

منابع مهم حقوق عمومی اقتصادی

کلیات حقوق خصوصی تجارت (در ده جلسه)

مقدمه ها

تعریف حقوق خصوصی تجارت

منطق عام حقوق خصوصی تجارت

منابع حقوق خصوصی تجارت

قالب های تجارت

قالب های تک نفره

شرکتهای مدنی

شرکتهای تجارتی

متن تجارت

قواعد عمومی قراردادهای تجارتی

معرفی انواع قراردادهای تجارتی (با تاکید بر قراردادهای پرمصرف)

پایان تجارت

پایان ارادی تجارت (برچیدن تجارت و فروش تجارت)

پایان قهری تجارت (ورشکستگی و فوت)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی

اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت برای دانشجویان ویژه دانشجویان رشته های علوم اقتصادی و بازرگانی

کاویانی، کورش ، مقدمه حقوق تجارت، نشر میزان، 1394

– منابع مرتبط

کاتوزیان، ناصر، مقدمه علم حقوق

عبدی پور، ابراهیم، حقوق تجارت (تجار و معاملات تجارتی)

کوتر و یولن، حقوق و اقتصاد، ترجمه دکتر یدالله دادگر و حامده اخوان

اسکینی، ربیعا، دوره حقوق تجارت مشتمل بر پنج جلد

کاویانی، کورش، دوره حقوق تجارت مشتمل بر چهار جلد

تحلیل اقتصادی حقوق، ریچارد پازنر(به زبان انگلیسی)

سرفصل درس: ت11

	تعداد واحد:		**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد	**2**	**نوع واحد**	**تخصصی**	نظری ★	اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	
Philosophical	32		**اختیاری**	نظری	

Foundations and Methodology of Economics				عملی
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد			
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐			

اهدف کلی درس:

فراگیری مبانی معرفت شناسی، هستی شناسی و ارزش شناسی همچنین آشنایی با روش شناسی اقتصاد و اقتصاد اسلامی.

ملاحظات: تفاوت اساسی مباحث مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد با مباحث فلسفه اقتصاد (تطبیقی 1 و 2) در اجمال و تفصیل است.

سرفصل مطالب درس:

1-مبانی معرفت‌شناسی (ماهیت و قلمرو علم اقتصاد، ابزار و منابع معرفت، تفکیک اقتصاد اثباتی و هنجاری، تحولات روش‌شناختی نظریه‌های اقتصادی (اثبات‌گرایی، تاییدگرایی، ابطال‌گرایی، پارادیم‌گرایی، کارکردگرایی)، قیاس و استقراء در اقتصاد، نقش فروض در نظریه‌های اقتصادی، ماهیت قوانین اقتصادی.

مبانی معرفت شناسی اقتصاد اسلامی (ماهیت و قلمرو اقتصاد اسلامی؛ تفکیک مکتب، نظام و علم، امکان علم اقتصاد اسلامی؛ ابزار و منابع معرفت اقتصاد اسلامی؛ رویکردهای اثباتی و هنجاری در اقتصاد اسلامی، قوانین و سنن الهی در اقتصاد اسلامی؛ دانش اصول فقه و روش استنباط، منابع اجتهاد، جایگاه عقل و نقل، روش‌شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش‌شناسی شهید صدر (ره)؛ جایگاه عقل و تجربه در اقتصاد اسلامی).

i. مبانی هستی‌شناسی؛ (پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد (فردگرایی، دئیسم و رویکرد تکاملی، مکانیزم‌های اقتصادی، دست نامرئی بازار)؛ نظریه‌ی انتخاب عقلایی و نقد و بررسی آن (جایگاه نظریه‌ی انتخاب عقلایی در نظریات اقتصادی، لذت‌گرایی، مطلوبیت‌گرایی، نفع شخصی، ترجیحات، حداکثرسازی، عقلانیت محدود، تاثیرپذیری انتخاب از نهادها)

ii. مبانی هستی‌شناسی اقتصاد اسلامی؛ (پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد اسلامی، مکانیسم‌های اقتصادی، هدایت تکوینی، تشریعی و مکانیسم‌های اخلاقی؛ نظریه انتخاب عقلایی در اقتصاد اسلامی، ترجیحات انسان اقتصادی، انسان اقتصادی مسلمان).

iii. مبانی ارزش‌شناسی اقتصاد؛ (ارزش‌بار بودن نظریات اقتصادی، ارزش‌های نهفته در نظریه تقاضا (خودگروی و دیگرگروی)، ارزشهای نهفته در بازار رقابت کامل (آزادی اقتصادی، کارایی و عدالت)، ارزش‌های نهفته در اقتصاد رفاه (مطلوبیت‌گرایی، کارآیی، عدالت)، ارزشهای نهفته در اقتصاد توسعه و پشرفت؛ رابطه اخلاق و اقتصاد، رفتارهای خیرخواهانه.

ارزش‌شناسی اقتصاد اسلامی؛ (ارزش‌های محوری در اقتصاد اسلامی (عدالت، حیات طیبه، آزادی ...)، مطلق یا نسبی بودن ارزش‌ها، ارزش انسان و طبیعت، رابطه اخلاق و عقلانیت، مکتب اخلاقی در اقتصاد اسلامی، کارکرد اخلاق در اقتصاد اسلامی، اخلاق کاربردی و حرفه‌ای در اقتصاد و اقتصاد اسلامی).

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- زمینه برای تألیف کتاب درسی با عنوان «مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد» فراهم است.

2- پیرو و مینی، فلسفه و اقتصاد: مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه مرتضی نصرت و دیگران، تهران، علمی و فرهنگی، 1375.

3- نظری، حسن‌آقا، نظریه پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران، سمت، 1385.

4- زریباف، مهدی، تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)،1391.

منابع مرتبط:

1- کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر، مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه 1384.
2- هاوسمن، دانیل، فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سیدحسین رضوی‌پور، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، 1391.
3- خسرو پناه، فلسفه های مضاف ، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، 1385.
4- جمعی از نویسندگان، مجموعه مقالات اخلاق و اقتصاد اسلامی، انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه، 1394.
5- سن، آمارتیا، اخلاق و اقتصاد، ترجمه حسن فشارکی، تهران، موسسه نشر و پژوهش شیرازه، 1377.
6- Maki, Uskali, The Economic World View (Studies in the Ontology of Economics), 2001.
7- Cartwright, Nancy Nature's Capacities and their Measurement, Oxford: Clarendon Press, 1989.

سرفصل درس: ت12

عنوان درس به فارسی: ارزیابی اقتصادی طرح ها **عنوان درس به انگلیسی:** **Economic Projects Appraisal**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 64	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری ★	اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)- بانکداری اسلامی
				عملی ★	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی با مباحث مختلف مرتبط با ارزیابی اقتصادی طرح‌ها به منظور انتخاب و گزینش در بخش خصوصی و عمومی

توضیحات : چند نکته در تدوین سرفصل‌ها مورد توجه قرار گرفت:

1. به صورت نسبتاً جامعی مباحث مرتبط با ارزیابی اقتصادی طرح‌ها مطرح شد.
2. به منظور آشنایی عملی دانشجویان، تعداد قابل ملاحظه‌ای مسائل به‌روز و نمونه پروژه‌های واقعی با حل آنها در هر فصل ارائه گردید.
3. به ابزارهای تأمین مالی اسلامی پرداخته شد.
4. مبانی ارزیابی طرح‌ها تا آنجا که ممکن بود در تعارض با مباحث اسلامی قرار گیرد، تبیین گردید.
5. ارزیابی اقتصادی طرح‌ها تحت شرایط عدم اطمینان مطرح شد.
6. فصل ششم به ارزیابی طرح‌ها در چارچوب بانکداری اسلامی اختصاص یافت که کاملاً جدید است.

7. فصل هفتم به آشنایی با نرم افزارهای مورد استفاده در ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها اختصاص یافت که به آموزش نرم افزار های کامفار و اکسل در ارزیابی طرح‌ها می‌پردازد.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه کتاب (شامل توضیحات مقدماتی درباره ارزیابی اقتصادی طرح‌ها، لزوم و ضرورت ارزیابی پروژه با تاکید بر مباحث اسلامی)

1- تهیه و تدوین طرح، مطالعات فنی و بازاری

1-1- مقدمه

1-2- تعریف طرح‌های سرمایه‌گذاری و انواع تقسیم‌بندی‌ها

1-3- دوره تکامل پروژه

1-4- عوامل مرتبط با ارزیابی طرح

1-5- ضرورت ارزیابی طرح‌ها در کشورهای در حال توسعه با تاکید بر ایران

1-6- بررسی‌های مورد نیاز برای تهیه و تدوین طرح

1-6-1- بررسی اقتصادی بازار

1-6-2 بررسی فنی یا مهندسی

1-7- بررسی هزینه‌های طرح

1-7-1-هزینه‌های سرمایه‌گذاری

1-7-2-هزینه‌های عملیاتی

1-7-3- هزینه استهلاک

1-7-4-سایر هزینه‌ها

1-8- سرمایه در گردش

1-9- بررسی درآمدهای طرح

1-10- تأمین مالی طرح

1-10-1. صکوک به عنوان یکی از ابزارهای تامین مالی اسلامی

1-11- سازماندهی و نحوه تشکیلات اداری طرح

1-12- جمع بندی

2- آشنایی با برخی مفاهیم ارزیابی اقتصادی

2-1- مقدمه

2-2- کلیات و مفاهیم

2-2-1- جریان نقدی

2-2-2-ارزش زمانی پول

2-2-3-ترجیح زمانی (بهره) ساده و مرکب

2-2-4-نرخ ترجیح زمانی (بهره) مؤثر در تراکم مرکب به صورت پیوسته و ناپیوسته

2-3- روابط کاربردی در اقتصاد مهندسی و ارزیابی طرح

2-3-1- ارزش آتی یک مبلغ حال

2-3-2- ارزش فعلی (حال) یک مبلغ آتی

2-3-3- ارزش آینده یک سری یکنواخت

2-3-4- سری یکنواخت **A** برای بدست آوردن**F** پس از **n** سال

2-3-5- ارزش حال یک سری یکنواخت آتی

2-3-6- برداشت از سرمایه اولیه به‌صورت یکنواخت

2-3-7- یک سری با شیب یکنواخت

2-4- جمع بندی

3- معیارهای ارزیابی طرح‌ها

3-1- مقدمه

3-2- ارزیابی طرح از دیدگاه بخش خصوصی

3-2-1- معیارهای ایستای ارزیابی اقتصادی

3-2-1-1- معیار نرخ بازده ساده

3-2-1-2- معیار دوره بازگشت سرمایه

3-2-2- معیارهای پویای ارزیابی طرح‌ها

3-2-2-1- ارزش حال خالص(**NPV**)

3-2-2-2- نرخ بازدهی داخلی(**IRR**)

3-2-2-3- نسبت منافع به هزینه ها

3-2-2-4- معادل یکنواخت

3-2-2-5- عمر خدمت

3-2-2-6- تحلیل حساسیت و تحلیل نقطه سربسر

3-3- ارزیابی مالی با لحاظ تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها

3-4- تحلیل و ارزیابی مالی طرح

3-4-1- تحلیل جدول نقدینگی طرح

3-4-2- تحلیل ترکیب سرمایه، صورت‌ها و نسبت‌های مالی

3-5- جمع بندی

4- ارزیابی اقتصادی طرح‌ها از دیدگاه اجتماعی

4-1- مقدمه

4-2- تحلیل هزینه- فایده و معیارهای آن

4-3- قیمت سایه‌ای

4-4- نرخ تنزیل اجتماعی

4-4-1- نرخ هزینه فرصت اجتماعی

4-4-2-نرخ رجحان زمانی اجتماعی
4-5- مازاد مصرف کننده و تولیدکننده
4-6- ارزیابی طرح‌ها در شرایط وجود قیود سرمایه‌گذاری
4-7- ضرورت پیوست فرهنگی و زیست محیطی در طرح‌های اجتماعی
4-8- ارزشگذاری در شرایط عدم وجود بازار و سنجش هزینه‌ها و منافع غیرپولی
4-7-1- ارزشگذاری زمان
4-8-2-ارزشگذاری منابع طبیعی
4-9- شاخص‌های اقتصادی در ارزیابی طرح از دیدگاه بخش عمومی
4-8-1-اولویت‌بندی از نظر ارزش افزوده
4-8-2-اولویت بندی طرح از جهت ایجاد اشتغال
4-8-3-اولویت بندی طرح از جهت توزیع درآمد
4-8-4-اولویت‌بندی طرح از جهت ارزی یا تراز پرداخت‌ها
4-8-5-اولویت‌های دیگر اجتماعی در انتخاب طرح‌ها
4-10- جمع بندی
5- ارزیابی طرح در شرایط نااطمینان
5-1- مقدمه
5-2- ریسک و عدم اطمینان
5-3- روش‌های تصمیم گیری در شرایط عدم اطمینان
5-3-1- تصمیم‌گیری به روش ارزش انتظاری
5-3-2- تصمیم گیری با روش مطلوبیت انتظاری
5-3-3- تصمیم‌گیری با استفاده از شاخص‌های پراکندگی
5-4- مفاهیم مربوط به ریسک و عدم اطمینان با ارائه چند مثال کاربردی
5-5- ریسک و تصمیمات سرمایه گذاری
5-5-1-ریسک و بازگشت ناپذیری
5-5-2- بازگشت ناپذیری و عدم اطمینان بدون اختیار انتظار

5-5-3-بازگشت ناپذیری و عدم اطمینان با وجود اختیار انتظار

5-5-4-ارزشگذاری اختیار انتظار سرمایه‌گذاری

5-6- معیارهای انتخاب طرح‌ها در شرایط وجود ریسک

5-6-1- نرخ تنزیل تعدیل شده با ریسک

5-6-2- ارزش حال معادل اطمینان

5-6-3- حداکثر کردن حداقل‌ها

5-6-4- حداکثر کردن حداکثرها

5-7- عدم اطمینان در تحلیل هزینه- فایده

5-8- جمع بندی

6- ارزیابی طرح‌ها در چارچوب بانکداری اسلامی[2]

6-1- مقدمه

6-2- ارزش زمانی پول، ربا و بهره

6-2-1-ارزش زمانی پول از دیدگاه اسلام

6-3- تفاوت بانکداری متعارف و بانکداری اسلامی

6-3-1- ماهیت بانکداری متعارف (ربوی)

6-3-2-ماهیت بانکداری اسلامی

6-4- لزوم ایجاد ارزیابی در بانکداری اسلامی

6-4-1-جایگاه ارزیابی در تجهیز منابع در بانک‌های اسلامی

6-4-2-بررسی جایگاه ارزیابی در تخصیص منابع در بانک‌های اسلامی

6-4-3-روش‌های تخصیص منابع در بانک‌های اسلامی

[2] در صورتی که فرصت ارائه به اندازه کافی وجود ندارد، این فصل ارایه نشود.

6-4-3-1- وام یا قرض

6-4-3-2- قراردادهای مبادله‌ای

6-4-3-3- عقود مشارکتی

6-4-3-4- سرمایه‌گذاری مستقیم

6-4-4-لزوم ارزیابی در انواع بانک های اسلامی(تخصصی و تجاری) به منظور تجهیز و تخصیص منابع

6-5- نمونه‌ای از ارزیابی اقتصادی پروژه در چارچوب بانکداری اسلامی

6-6- جمع بندی

7- آشنایی با نرم افزارهای مورد استفاده در ارزیابی اقتصادی طرح‌ها

7-1- مقدمه

7-2-ارزیابی اقتصادی با استفاده از نرم افزار کامفار

7-2-1-ورود اطلاعات در نرم افزار کامفار

7-2-1-1- شناسه طرح **(Project identification)**

7-2-1-2- افق زمانی برنامه ریزی **(Planning Horizon)**

7-2-1-3- محصولات تولیدی (**Products**)

7-2-1-4- واحدهای پولی **(Currencies)**

7-2-1-5- نرخ تنزیل (**Discounting**)

7-2-1-6- هزینه‌های ثابت سرمایه گذاری **(Fixed Investment Costs)**

7-2-1-7- هزینه‌های تولید (**Production Costs**)

7-2-1-8- پیش بینی برنامه فروش **(Sales Program)**

7-2-1-9- سرمایه در گردش **(Working Capital)**

7-2-1-10-منابع تامین مالی **(Source of finance)**

7-2-1-11-مالیات (**Tax, Allowance**)

7-2-2- پروژه مشارکتی

7-2-3- نحوه تاثیر تورم در نرم افزار کامفار

7-2-4- محاسبات و خروجی کامفار

7-2-5- ارائه یک مثال و انجام مراحل ورود اطلاعات

7-3- ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها با استفاده از نرم افزار اکسل

7-3-1- آشنایی با کلیات استفاده از نرم افزار اکسل

7-3-2- توابع مورد استفاد در نرم افزار اکسل با قابلیت کاربرد به منظور ارزیابی پروژه

7-3-2-1- محاسبه ارزش آتی یک مبلغ فعلی با تابع **FV**

7-3-2-2- محاسبه ارزش فعلی یک مبلغ آتی با تابع **PV**

7-3-2-3- محاسبه ارزش ارزش یکنواخت با تابع **PMT**

7-3-2-4- محاسبه تعداد دوره با تابع **NPER**

7-3-2-5- محاسبه نرخ تنزیل با استفاده از تابع **RATE**

7-3-2-6- کاربرد معیار ارزش حال خالص با استفاده از تابع **NPV**

7-3-2-7- کاربرد معیار نرخ بازدهی داخلی با بکارگیری تابع **IRR**

7-3-2-8- محاسبه استهلاک سالانه در نرم افزار اکسل

7-3-3- استفاده از توابع به منظور ارزیابی پروژه

7-4- جمع بندی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

1. اسکونژاد، محمد مهدی (1389)، اقتصاد مهندسی یا ارزیابی اقتصادی پروژه‌های صنعتی، تهران: دانشگاه امیرکبیر.
2. جعفری صمیمی، احمد (1376)، مبانی اقتصاد مهندسی، دانشگاه علوم و فنون مازندران.
3. جعفری صمیمی، احمدو همکاران (1387) مبانی اقتصاد مهندسی (ارزیابی اقتصادی طرح‌ها)- موسسه آموزش عالی صنعتی مازندران
4. نظرپور، محمدنقی و کسرائی، زینب، ارزیابی اقتصادی طرح‌ها، در دست انتشار
5. مجیدیان، داود (1391)، ارزیابی طرح‌های صنعتی، تهران: سازمان مدیریت صنعتی، چاپ سوم.

-منابع مرتبط:

6. پاکزاد، فریبرز(1371)، مبانی سنجش و گزینش طرح‌های سرمایه گذاری، تهران: سازمان برنامه و بودجه، چاپ دوم.
7. پاکزاد، فریبرز (1372)، ارزشیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری، تهران: هیرمند.
8. ساگدن، روبرت؛ ویلیامز، آلن(1372)، مبانی تحلیل هزینه - فایده عملی، ترجمه منصور خلیلی عراقی، تهران: دانشگاه تهران، چاپ اول.
9. برنس، ورنر؛ هاورانک، پی.ام (1380)، ارزیابی طرح‌های اقتصادی، راهنمای تهیه و امکان سنجی پروژه‌های صنعتی، ترجمه سید احمد میر مطهری، لاهیجان: اطلس.
10. Blank, Leland; Tarquin, Antony (2008), Basics of Engineering Economy, McGraw-Hill, Seventh Edition.
11. Brent, Robert.J (2006), Applied Cost-Benefit Analysis, Edward Elgare, Second edition.

12. Hanley, Nick; Barbier, Edward (2009), Cost-Benefit Analysis and Environmental Policy, Edward Elgar.
13. Mishan, E.J; Quah, Euston (2007), Cost-Benefit Analysis, Routledge: Fifth Edition.

سرفصل درس: **ت13**

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
سیر اندیشه های اقتصادی:	**3**		**تخصصی**	نظری	★	اقتصاد کلان (**2**)-اقتصاد خرد (**2**)

متفکران اسلامی و غربی **عنوان درس به انگلیسی:** **History of Economic Thoughts: Islamic and Western Scholars**	**تعداد ساعت:** 48		**اختیاری**	عملی نظری عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف از درس « سیر اندیشه های اقتصادی» آشنایی دانشجویان با سیر تکوین، تحول و تکامل نظریه ها و اندیشه های اقتصادی در بستر تاریخ، درک تاثیر شرایط اجتماعی، سیاسی و ساخت دوران های تاریخی بر آنان است. علاوه بر نکات یادشده در زمینه اندیشه متفکران مسلمانان، اهدافی مانند توجه به میراث ارزشمند گذشتگان ما که مغفول مانده است و تلاش در جهت دستیابی به طرح جامعه اقتصادی مطلوب، زمینه سازی برای انجام مطالعات تطبیقی و یافتن میزان تاثیر کوشش های علمی متفکران مسلمان بر تمدن مغرب زمین دنبال می شود.

سرفصل مطالب درس:

بخش نخست: سیر اندیشه اقتصادی در جهان غرب

1. عقاید اقتصادی در جهان باستان
   1. عقاید اقتصادی ایران باستان، هند و چین باستان
   2. عقاید اقتصادی یونان باستان و روم قدیم

2. از قرون وسطی تا شکل گیری مکاتب اقتصادی
   1. عقاید اقتصادی پدران کلیسا: اگوستین

2. مکتب اسکولاستیک

3. مکاتب اقتصادی پیش از کلاسیک ها

1. عقاید اقتصادی مرکانتیلیستها

2. عقاید اقتصادی فیزیوکراتها

4. مکتب اقتصادی کلاسیک ها

1. اسمیت

2. از بنتام تا مالتوس

3. استوارت میل

5. مکاتب رقیب

1. مکتب تاریخی

2. سوسیالیستها

3. مارکسیستها

6. نئوکلاسیک ها

1. زمینه های انقلاب نهایی گرایی

2. بنیان گذاران

3. منگر، والراس و پیروان

4. اقتصاد ریاضی، اقتصاد خرد و اقتصاد رفاه

7. کینزی ها و عقاید اقتصاد کلان

1. زمینه های بروز مکتب کینزی

2. کینزی ها و ما بعد کینزی ها

3. مروری بر مکاتب کلان اقتصادی

4. پول گرایان و کلاسیک های جدید

5. نظریه ادوار تجاری و کینزین های جدید

8. نهادگرایان

1. زمینه های بروز نهادگرایی
2. نهادگرایی قدیم
3. ویژگی های نهادگرایی جدید

9. تحولات جدید

بخش دوم: سیر اندیشه اقتصادی متفکران مسلمان

1. اندیشه‌های اقتصادی تا پایان قرن چهارم

1. مروری بر تعالیم اقتصادی قرآن کریم، پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع)
2. ابوذر(اشرافیگری، حدود مالیات های اسلامی، کنز، وظایف اقتصادی و اجتماعی دولت اسلامی، جامعه آرمانی)
3. ابویوسف(اهداف، وظایف، منابع درآمدی و ساختار اداری دولت اسلامی، جایگاه بخش خصوصی، سازوکار بازار)
4. یحیی بن عمر(اخلاق و اقتصاد،اصل آزادی قیمت، جایگاه دولت، قیمت عادلانه)
5. فارابی(سعادت، مدینه فاضله،جایگاه اقتصاد در مدینه فاضله، دلایل تفاوت جوامع،عقلانیت، عدالت، رابطه عدالت و امنیت، تقسیم کار)

2. اندیشه‌های اقتصادی تا پایان قرن هفتم

1. ابن مسکویه(مفهوم سعادت، وظایف متقابل مردم و حکومت، عدالت،پول، ارزش کار و مبادله، نظریه جمعیت)
2. خواجه نظام الملک(اهداف و معیارهای ارزیابی حکومت، وظایف و هزینه های دولت، رابطه دین و حکومت، عدالت، مالکیت، نظام اقطاع)
3. غزالی(مبانی اقتصاد اسلامی، روابط تمدن ها، پول، بودجه و مالیه عمومی، مصرف، انگیزه و قیود فعالیت اقتصادی، توکل و فعالیت های اقتصادی)
4. خواجه نصیر طوسی(مفهوم سعادت، اقتصاد خانواده، مدیریت اقتصادی جامعه، عدالت، کالای عمومی، پول، ارزش و تقسیم کار، جایگاه دولت، تعالی و انحطاط دولت ها)

2. اندیشه‌های اقتصادی از قرن هشتم تا دوره معاصر

1. ابن تیمیه(قیمت عادلانه، آزادی اقتصادی)
2. ابن خلدون(جایگاه و ساختار دولت، اقتصاد سیاسی، رابطه حکومت و ادوار تجاری، دلایل پیشرفت و انحطاط جوامع، تقسیم کار، انواع تعامل دولت و بخش خصوصی، عدالت و پیشرفت، سازمان اجتماعی تولید، پول، ارزش و قیمت، نظریه توزیع و نظریه جمعیت)
3. مقریزی(عوامل موثر بر نابسامانی های اقتصادی، راه حل مواجهه با بحران های اقتصادی، نقش تنظیمات پولی در رونق و رکود، رابطه بحران اقتصادی و ناامنی اجتماعی)

3. سیری در ادبیات معاصر اقتصاد اسلامی

1. سیر طرح مباحث اقتصاد اسلامی در دوران معاصر(رویکرد فقهی، رویکرد خداپرستان سوسیالیست، رویکرد اقتصاددانان مسلمان، سیر تحول موضوعی)
2. جایگاه شهید صدر در طرح اقتصاد اسلامی در دوره معاصر(ویژگی های مکتب اقتصاد اسلامی و روش کشف آن، امکان علم اقتصاد اسلامی، طرح بانکداری بدون ربا)
3. اندیشه اقتصاد اسلامی در ایران قبل از انقلاب(پیشگامان ادبیات اقتصاد اسلامی در ایران، تنوع رویکردها)
4. مروری بر دیدگاه های برخی اندیشمندان(امام خمینی، شهید مطهری، شهید بهشتی و ...)
5. نسبت اصول اقتصادی قانون اساسی و رویکردهای اقتصاد اسلامی
6. اقتصاد اسلامی و مسائل پیش رو

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	

		★	★	

منابع:

1. دادگر یداله (1392)، تاریخ عقاید اقتصادی، تهران، انتشارات سمت.
2. تفضلی فریدون، (1377) تاریخ عقاید اقتصادی، تهران، نشر نی
3. یوسفی شیخ رباط محمدرضا(1395)، سیر اندیشه اقتصادی متفکران مسلمان، انتشارات سمت

سرفصل درس: ت14

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
آشنایی با فقه اقتصادی	**3**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی
Introduction to Economic Jurisprudence	48		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

بخشی از آموزه‌های اقتصادی اسلام به روابط اقتصادی افراد با همدیگر با دولت و با اموال مربوط می شود که از آنها تحت عنوان فقه اقتصادی یاد می شود هدف این درس آشنایی اجمالی دانشجویان با تعاریف و مفاهیم، انواع روابط مالی بین افراد، اصول و

قواعد حاکم بر این روابط و رفتارها می باشد. بر این اساس ابتدا دانشجویان با مفاهیم اساسی سپس با اسباب تحقق و انتقال مالکیت دارایی‌ها آشنا شده آنگاه با موازین فقهی حاکم بر مصرف، تولید و سرمایه‌گذاری، تجارت و بازرگانی و جایگاه دولت و در نهایت با قواعد فقهی حاکم بر عرصه‌های مختلف اقتصادی آشنا می‌شوند.

سرفصل مطالب درس:

1- مفاهیم و کلیات

- تعریف فقه، روش تحقیق در فقه (اجتهاد)، منابع فقه، رابطه فقه و حقوق اقتصادی،
- تقسیم بندی فقه و تعریف فقه معاملات بالمعنی الاعم و فقه اقتصادی،
- تعریف حق، مال، مالیت، ملک، ثروت، سرمایه، سود، بهره و دستمزد،
- تعریف و انواع مالکیت، مالکیت حقیقی و اعتباری، مالکیت خصوصی، عمومی و دولتی،
- اسباب مالکیت (احیاء، حیازت، اسباب قهری مانند ارث و قراردادهای مالی مانند بیع)،
- اختیارات و حدود مالکیت،

2- اسباب تحقق مالکیت

- احیاء، (احیاء اراضی موات، استخراج معادن، احداث نهر و حفر چاه، و ...)
- حیازت مباحات عامه و مشترکات
- تحجیر و انجام مقدمات احیا و حیازت
- اعتبار، شرایط و موانع هر یک از اسباب

3- اسباب انتقال مالکیت

- اسباب قهری مانند ارث، خمس و زکات،
- اسباب ارادی مانند قراردادها،
- انواع قراردادها،
- قراردادهای مبادله‌ای (بیع، اجاره، جعاله، استصناع، و ...)،
- قراردادهای مشارکتی (شرکت، مضاربه، مزارعه، مساقات و ...)،
- قرارداهای غیرانتفاعی (قرض‌الحسنه، عاریه، وقف، هبه و ...)،
- قراردادهای معین/ کمکی (رهن، ضمانت، کفالت، وکالت و ...)،
- ضوابط عمومی قراردادها (اهلیت متعاملین مانند: عقل، بلوغ، رشد، قصد و اختیار)،
- ضوابط عمومی قراردادها (شرایط عوضین مانند: مالیت، ملکیت و داشتن منفعت عقلائیه)،
- ضوابط اختصاصی قراردادها،

4- حدود و ضوابط استفاده از مالکیت

- جواز مصرف، پس انداز، سرمایه‌گذاری، فروش، بخشش، وقف و ... با رعایت محدودیت‌های سه‌گانه،
- محدودیت‌های شرعی (حرمت اتلاف، اسراف و تبذیر، وجوب پرداخت خمس، زکات و ...)،
- محدودیت‌های قانونی (ممنوعیت تولید، مصرف، فروش کالاها یا خدمات خاص و پرداخت مالیات یا ...)،
- محدودیت‌های اخلاقی (رعایت حال دیگران، مواسات، انصاف، احسان و ...)

5- سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال

- جایگاه پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال در فقه اسلامی،

- احکام و حقوق کسب و کار، تولید و اشتغال،
- آداب و اخلاق کسب و کار، تولید و اشتغال،
- قراردادهای ناظر بر سرمایه‌گذاری مانند شرکت، مضاربه، مزارعه و مساقات
- قراردادهای ناظر بر اشتغال مانند اجاره اشخاص، جعاله، استصناع، وکالت و ...
- دستمزد، جعل، حق‌الوکاله و سود سرمایه‌گذاری

6- تجارت و بازرگانی

- جایگاه تجارت و بازرگانی در فقه اسلامی،
- احکام و حقوق کسب و کار و تجارت،
- آداب و اخلاق کسب و کار و تجارت،
- قراردادهای ناظر بر تجارت و بازرگانی مانند بیع نقد، نسیه، سلف، کالی به کالی و ...
- سود تجارت و بازرگانی
- تسعیر و قیمت‌گذاری
- احتکار، تبانی و انحصار

7- فقه دولت

- اهداف دولت / گسترش عدالت، رفاه و امنیت جامعه، مسئولیت‌های دولت در قبال مردم،
- وظایف دولت / نظارت، قانون‌گذاری، سیاست‌گذاری و تصدی در موارد خاص،
- درآمدهای دولت / انفال، فیء، خراج، مالیات‌ها و ...
- هزینه‌های دولت / امنیت، آموزش، بهداشت و درمان عمومی و ...

- مالیات‌ها / مالیات‌های منصوص / خمس، زکات، جزیه و مالیات‌های حکومتی،
- شیوه‌های تامین مالی طرح‌ها و پروژه‌های دولت/ ابزارهای بدهی/ابزارهای مالکیتی

8- قواعد فقهی اقتصادی (تأکید بر چند قاعده به تشخیص استاد)

- قاعده احترام مال مسلم ، قاعده احسان، قاعده اصاله الفساد و الصحه فی المعاملات قاعده اقدام،
- قاعده تبعیّه النماء للأصل، قاعده التلف فی زمن الخیار، قاعده تلف المبیع قبل قبضه، قاعده الغرور،
- قاعده السلطنه، قاعده السوق، قاعده العقود تابعه للقصود، قاعده علی الید ما أخذت حتی تؤدیه،
- قاعده نفی ضرر، قاعده نفی غرر، قاعده نفی ربا، قاعده ممنوعیت اکل مال بباطل، قاعده نفی سبیل،
- قاعده المؤمنون عند شروطهم، قاعده من حاز ملک، قاعده من له الغنم فعلیه الغرم، قاعده قاعده الید

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- مبانی فقهی اقتصاد اسلامی / محمود عبدالهی عبداللهی / جامعه مدرسین حوزه علمیه قم/ 1375

2- مبانی فقهی اقتصاد اسلامی / کرمی و پورمند / انتشارات سمت/ 1380

توضیح: کتابی که همه مباحث را پوشش دهد وجود ندارد و بایستی تالیف شود.

منابع مرتبط:

۳- مبانی فقهی بازار پول و سرمایه / سیدعباس موسویان / دانشگاه امام صادق (ع) / 1392

4- قواعد فقه / سید مصطفی محقق داماد / مرکز نشر علوم اسلامی / 1387

5- فقه العقود / سیدکاظم حائری / مجمع الفکر الاسلامی / 1379

6- القواعد الفقهیه / حسن بجنوردی / اسماعیلیان / 1371

7- النصوص الاقتصادیه / منذر قحف/ مبلغی/ المجمع العالمی للتقریب بین المذاهب الاسلامیه / 2007م

8- مع موتمرات مجمع الفقه الاسلامی/محمد علی تسخیری/المجمع العالمی للتقریب بین المذاهب الاسلامیه/ 1999م.

سرفصل درس: ت15

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری عملی	**دروس پیش نیاز:** اقتصاد کلان (2)

اقتصاد ایران (1): کلیات و تاریخ اقتصادی **عنوان درس به انگلیسی:** **Iran's Economy (1): Economic History**	**2** **تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری ★	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در موضوع تاریخ اقتصادی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

درس «اقتصاد ایران (1): کلیات و تاریخ اقتصادی» با هدف تسلط دانشجویان اقتصاد بر وضعیت اقتصادی کشور در سده‌های اخیر و همچنین شناخت روند مهمترین متغیرها و بخش‌های اقتصادی کشور طراحی شده است. یکی از مهمترین رویکردها در بررسی مسائل اقتصادی، بررسی آنها در چارچوب و بستر تاریخی است. در این درس ضمن اینکه به شرایط کلی اقتصاد ایران در دوره‌هایی متأخر از تاریخ کشور پرداخته خواهد شد، وضعیت کلی اقتصاد ایران طی دهه‌های اخیر به تفکیک متغیرها و بخش‌های اقتصادی کشور نیز مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت. خروجی این بررسی علاوه بر یافتن درکی از شرایط حاکم بر اقتصاد کشور طی ادوار پیشین، استفاده از تجارب و دستاوردهای حاصل از این بررسی برای تأمل در مسائل کنونی اقتصاد کشور خواهد بود. لذا هدف درس علاوه بر ارائه تصویری از روند اقتصاد ایران تا به امروز، استفاده از دستاوردهای آن برای آیندهٔ اقتصاد کشور است.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول: مروری بر تاریخ اقتصاد ایران

1- سیر تکوینی اقتصاد ایران از آغاز تا پیش از عصر صفوی

2- اقتصاد ایران از عصر صفوی تا پیش از ظهور قاجاریه

3- اقتصاد ایران در دورهٔ قاجاریه

4- اقتصاد ایران در دورهٔ پهلوی اول

5- اقتصاد ایران در دورهٔ پهلوی دوم

بخش دوم: کلیات اقتصاد ایران

1- مروری بر روند اقتصاد جهان طی قرون اخیر

2- وضعیت اقتصادی منطقهٔ خاورمیانه

3- جایگاه اقتصاد ایران در جهان و منطقه

4- نقش فرهنگ در اقتصاد ایران

5- نقش سیاست در اقتصاد ایران

6- نقش جنگ‌ها در اقتصاد ایران

7- پارادایم‌های فکری و الگوهای حاکم بر اقتصاد ایران

8- روند تولید ملی و رشد اقتصادی

9- منابع تولید ملی در اقتصاد ایران (بخش‌های اقتصادی)

9-1. کشاورزی

9-1-1. وضعیت اقلیمی

9-1-2. زراعت

9-1-3. باغداری

9-1-4. دامداری

9-1-5. شیلات

9-2- صنایع و معادن

9-2-1- صنعت

9-2-2- معدن

9-2-3- ساختمان

9-2-4- برق، آب، گاز

9-3- نفت

9-3-1. نفت خام (و گاز)

9-3-2. صنایع وابسته (پالایش، پتروشیمی)

9-4- خدمات

9-4-1. بازرگانی، رستوران و هتلداری

9-4-2. حمل‌ونقل، انبارداری و ارتباطات

9-4-3. خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی

9-4-4. خدمات عمومی

9-4-5. ...

10- مصارف تولید ملی در اقتصاد ایران (تقاضای کل در اقتصاد ایران)

10-1- مصرف خصوصی

10-2- سرمایه‌گذاری

10-2-1- ماشین آلات

10-2-2- ساختمان

10-3- مخارج دولتی

10-3-1. هزینه‌ها

10-3-1-1. مخارج هزینه‌ای (جاری)

10-3-1-2. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)

10-3-1-3. سایر

10-3-2. درآمدها

10-3-2-1. مالیات‌ها

10-3-2-2. درآمدهای نفتی

10-3-2-3. سایر درآمدها

10-4- صادرات

10-4-1- نفت و گاز

10-4-2- غیرنفتی

10-5- واردات

10-5-1- ارزش

10-5-2- وزن

10-5-3- ترکیب واردات

11- حساب سرمایه در اقتصاد ایران

11-1- بدهی‌های خارجی

11-2- ورود و خروج سرمایه

12- روند نرخ برابری ارز

13- هزینه و درآمد خانوار

14- جمعیت و نیروی انسانی

14-1. ترکیب جمعیت

14-2. رشد جمعیت

14-3. اشتغال و بیکاری

15- توزیع درآمد و شاخص‌های آن

16- تورم و سطح قیمتها

16-1. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

16-2. شاخص بهای تولیدکننده

17- بخش مالی در اقتصاد ایران

17-1. سیستم بانکی و تحولات آن

17-2. بازار سرمایه

17-3. نظام بیمه

18- متغیرهای پولی در اقتصاد ایران

18-1. نقدینگی

18-2. پایهٔ پولی

18-2-1- منابع

18-2-2- مصارف

18-3. ضریب فزایندهٔ پولی و عوامل مؤثر بر آن

18-4. ترکیب منابع بانکی

18-4-1- انواع سپرده‌ها

18-4-2- نرخ سود

18-5. ترکیب مصارف بانکی

18-5-1- بر حسب بخش‌های اقتصادی

18-5-2- بر حسب نوع عقود بانکی

18-5-3- نرخ سود تسهیلات

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی

1. باری یر.ج (1363)، *اقتصاد ایران*، تهران: مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی، چاپ اول.
2. رزاقی، ابراهیم (1367) *اقتصاد ایران*، نشر نی، تهران، چاپ اول.
3. عیسوی، چارلز (1362)، *تاریخ اقتصادی ایران*، ترجمه یعقوب آژند، تهران، نشر گستره، چاپ اول.
4. کاتوزیان، محمدعلی (1366)، *اقتصاد سیاسی ایران*، ترجمه محمدرضا نفیسی، نشر پاپیروس، تهران.
5. قنبری علی، صادقی حسین (1386)، *تحولات اقتصادی ایران (1) و (2)*، تهران: انتشارات سمت.
6. قنبری، علی(1391)، تحولات بخش‌های اقتصاد ایران، نشر چالش.

منابع فرعی

1. ابریشمی، حمید؛ درودیان، حسین؛ نوری، مهدی (1392)، *چالشهای اقتصاد ایران؛ تقابل دیدگاههای رقیب*، تهران: انتشارات نور علم.
2. ابریشمی حمید (1375)، *اقتصاد ایران*، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
3. احمدی امویی، بهمن (1382)، *اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی*، تهران: انتشارات گام نو.
4. باستانی پاریزی، محمد ابراهیم (1367)، *سیاست و اقتصاد عصر صفوی*، تهران: نشر صفی علیشاه.
5. بهکیش، محمد مهدی (1380)، *اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن*، تهران: نشر نی، چاپ اول.
6. دادگر، حسن(1386)، اقتصاد ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی، انتشارات کانون اندیشه جوان.
7. دژپسند فرهاد ، رئوفی حمید رضا (1387)، *اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی*، تهران؛ مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
8. سعادت، فتح الله، امینی امیرهوشنگ (1355)، *جغرافیای اقتصادی ایران*، تهران: انتشارات دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی.
9. سیف، احمد (1387) *قرن گم شده: اقتصاد و جامعه ایران در قرن نوزدهم*، تهران: نشر نی، چاپ اول.

10. طبیبان، محمد (1387)، *اقتصاد ایران*، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه

11. عظیمی، حسین (1371)، *مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران*، تهران: نشر نی.

12. عظیمی آرانی، حسین (1391) *اقتصاد ایران: توسعه، برنامه ریزی، سیاست و فرهنگ*، به کوشش خسرو نورمحمدی، تهران: نشر نی.

13. فرهنگ، منوچهر (1356)، *زندگی اقتصادی ایران*، تهران: انتشارات نیل (چاپ چهارم).

14. مطیعی لنگرودی، سید حسن (1386)، *جغرافیای اقتصادی ایران*، نشر جهاد دانشگاهی واحد مشهد.

15. مومنی، فرشاد (1386)، *اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری*، چاپ اول، تهران، انتشارات نقش و نگار.

16. نیلی مسعود (1376)، اقتصاد ایران، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه.

17. نیلی، مسعود؛ نیلی، فرهاد؛ کردبچه، محمد؛ درگاهی، حسن (1389)، *دولت و رشد اقتصادی در ایران*، تهران: نشر نی.

18. بانک مرکزی، *خلاصه تحولات اقتصادی کشور*، سال‌های مختلف.

19. بانک مرکزی، *گزارش اقتصادی وترازنامه*، سال‌های مختلف.

سرفصل درس: ت16

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد ایران (2): سیاست ها و چالش‌های اقتصادی	**3**		**تخصصی**	نظری	★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		اقتصاد کلان (2)
Iran's Economy (2): Policies and Economic	48		**اختیاری**	نظری		
				عملی		

Challenges	**آموزش تکمیلی عملی:** ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در حوزه سیاست‌ها و چالش‌های اقتصادی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

هدف از درس «اقتصاد ایران (2): سیاستها و چالش‌های اقتصادی»، آگاه ساختن دانشجویان از نحوهٔ عمل دولت در حوزهٔ سیاست‌گذاری اقتصادی در دوران گذشته تا به امروز و همینطور بررسی ابعاد و جنبه‌های مهمترین چالش‌ها و مسائل اقتصادی کشور است. بررسی سیاستها و چالش‌های اقتصادی کشور توأم با فرصت‌های اقتصاد ایران، درکی مناسب از مسائل اقتصادی کشور و نحوهٔ رفتار سیاست‌گذاران جهت علاج آنها ارائه خواهد کرد.از این رو این درس می‌تواند تأثیری به‌سزا بر مجهزکردن دانشجویان اقتصاد به یک زاویه دید صحیح و چارچوب تحلیلی مناسب جهت درک و تحلیل مسائل و واقعیت‌های اقتصاد کشور شود و در نهایت موجب گردد ظرفیت‌های بالقوه اقتصاد کشور در مسیر بالفعل شدن و رفع مسائل به کار رود.

سرفصل مطالب درس:

1– کلیاتی دربارهٔ سیاستگذاری اقتصادی

1-1– مفهوم سیاستگذاری اقتصادی

1-2– انواع سیاستهای اقتصادی

2– سیاست‌های مالی در اقتصاد ایران

2-1. درآمدهای دولت

2-1-1. درآمدهای نفتی

– سهم درآمدهای نفتی در بودجه

– وابستگی به درآمدهای نفتی و چالش‌های آن (نفرین منابع)

- حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی

2-1-2. درآمدهای مالیاتی

- انواع درآمدهای مالیاتی در ادبیات متعارف
- جایگاه مالیات در اقتصاد ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان و منطقه
- ترکیب درآمدهای مالیاتی و تحولات آن در ایران
- چالش‌های نظام مالیاتی کشور

2-1-3. سایر درآمدها

- سود شرکتهای دولتی
- اوراق مشارکت

2-2- مخارج دولت

2-2-1. پرداختهای هزینه‌ای (جاری)

2-2-2. تملک داراییهای سرمایه‌ای (پرداختهای عمرانی)

2-3- چالش‌های و ضعفهای سیاست مالی در اقتصاد ایران

3- سیاست‌های پولی

3-1. مفاهیم متعارف سیاست‌گذاری پولی (ابزارها، اهداف، ...)

3-2. انواع ابزارهای پولی مورد استفاده در اقتصاد ایران

3-2-1. تعیین نرخ سود

3-2-2. تسهیلات تکلیفی

3-2-3. بسته‌های سیاستی-نظارتی

3-2-4. ...

3-3. امکان‌پذیری اعمال سیاست پولی مستقل در اقتصاد ایران

3-4. ساختار نهادی تصمیم‌سازی پولی در کشور

3-4-1- بانک مرکزی

3-4-2- شورای پول و اعتبار

3-4-3- سایر

3-5. چالش‌های سیاست‌گذاری پولی در اقتصاد ایران

4- سیاست‌های تجاری

4-1. ابزارهای مرسوم سیاستگذاری تجاری

4-1-1- ابزارهای تعرفه‌ای

4-1-2- ابزارهای غیرتعرفه‌ای

4-2. ابزارهای سیاست‌گذاری تجاری در اقتصاد ایران

4-3. سیاست‌گذاری تجاری در بخش‌های گوناگون اقتصادی کشور

3-2-5. سیاستهای تعرفه‌ای

3-2-6. سیاستهای غیرتعرفه‌ای

3-2-7. مناطق آزاد تجاری

4-4. ارزیابی کیفیت سیاست‌گذاری تجاری در ایران

4-5. الحاق به سازمان جهانی تجارت

4-5-1-الزامات الحاق به سازمان جهانی تجارت

4-5-2-قواعد اصلی سازمان جهانی تجارت

4-5-3-پیامدهای الحاق بر سیاستگذاری تجاری در ایران

4-6. چالش‌ها و ضعفهای سیاست‌گذاری تجاری در ایران

4-7. درونزایی اقتصاد ایران: اقتصاد مقاومتی، تحریم‌ها

5- سیاست‌های ارزی

5-1- مفاهیم متعارف سیاست‌گذاری ارزی

5-2- سیاست‌گذاری ارزی در اقتصاد ایران

5-3- چالش‌های سیاست ارزی در اقتصاد ایران

6- سیاست‌های موردی (غیرنظام‌مند) اجرا شده در اقتصاد ایران

-اصلاحات ارضی

- سیاست‌های تعدیل ساختاری
- یکسان‌سازی نرخ ارز
- خصوصی‌سازی
- قیمت‌گذاری‌های اداری
- سیاست‌های جمعیتی
- سیاست‌های حمایتی از برخی صنایع
- سیاست خودکفایی در محصولات اصلی کشاورزی
- تسهیلات تکلیفی
- اعطای وام به بنگاههای زودبازده
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی
- هدفمندسازی یارانه‌ها
- مسکن مهر
- ...

7- سیاست‌های توزیعی

7-1. ابزارهای متعارف سیاست توزیعی

7-2. انواع سیاست‌های توزیعی در اقتصاد ایران

7-2-1.مالیات و یارانه‌ها

7-2-2.عملکرد نهادهای عمومی غیردولتی فعال در توزیع درآمد

7-2-3.کوپن سهام (سهام عدالت)

7-2-4....

7-2-5.کارایی سیاست‌های توزیعی اعمال‌شده در کشور و چالش‌های آن

8- حکمرانی در اقتصاد ایران

8-1. مفهوم حکمرانی خوب

8-2. مؤلفه‌های حکمرانی خوب

8-3. معرفی نهادهای حکمرانی اقتصادی در ایران، جایگاه و شرح وظایف آنها (وزارت اقتصاد، بانک مرکزی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی و ...)

8-4. ارزیابی شاخصهای حکمرانی خوب در اقتصاد ایران

8-5. علل ضعف کارایی نظام تدبیر و حکمرانی اقتصادی در ایران

8-6. عوامل پایداری تورم در اقتصاد ایران

9- وضعیت فضای کسب و کار در اقتصاد ایران

10- علل و عوامل توسعه‌نیافتگی اقتصاد ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. ابریشمی، حمید؛ درودیان، حسین؛ نوری، مهدی (1392)، *چالشهای اقتصاد ایران؛ تقابل دیدگاههای رقیب*، تهران: انتشارات نور علم.
2. درخشان مسعود ، مهرآرا محسن (1383)، نگاهی به مسایل اقتصاد ایران و راهکارهای آن (مجموعه سخنرانیها)، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
3. شعبانی، احمد(1389)، گفتارهایی پیرامون مسایل اساسی اقتصاد ایران، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
4. عظیمی، حسین (1371)، مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی.
5. نیلی مسعود (1383)، اقتصاد ایران و معمای توسعه نیافتگی، تهران: دانشگاه شریف.

6. نیلی، مسعود؛ نیلی، فرهاد؛ کردبچه، محمد؛ درگاهی، حسن (1389)، دولت و رشد اقتصادی در ایران، تهران: نشر نی.

منابع فرعی:

7. ابریشمی حمید (1375)، *اقتصاد ایران*، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

8. بهکیش، محمد مهدی (1380)، *اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن*، تهران: نشر نی، چاپ اول.

9. پیغامی، عادل و همکاران(1394)، جستارهایی در اقتصاد مقاومتی: تحریم های اقتصاد ایران؛ مبانی، ابعاد و راهکارها، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

10. دژپسند فرهاد ، رئوفی حمید رضا (1387)، اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی، تهران؛ مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.

11. رزاقی، ابراهیم (1376)، نقدی بر خصوصی‌سازی در ایران، تهران، مؤسسه فرهنگی رسا.

12. رئیس دانا، فریبرز (1380)، بررسی های کاربردی توسعه و اقتصاد ایران (دوره سه جلدی)، تهران: چاپ اول.

13. زمان زاده حمید، الحسینی صادق (1393)، اقتصاد ایران در تنگنای توسعه، تهران: نشر مرکز.

14. سیف، احمد (1387) قرن گم شده: اقتصاد و جامعه ایران در قرن نوزدهم، تهران: نشر نی، چاپ اول.

15. عظیمی آرانی، حسین (1391) اقتصاد ایران: توسعه، برنامه ریزی، سیاست و فرهنگ، به کوشش خسرو نورمحمدی، تهران: نشر نی.

16. قنبری علی، صادقی حسین (1386)، تحولات اقتصادی ایران (1) و (2)، تهران: انتشارات سمت.

17. کاتوزیان، محمدعلی (1366)، اقتصاد سیاسی ایران، ترجمه محمدرضا نفیسی، نشر پاپیروس، تهران.

18. مومنی، فرشاد (1374)، علم اقتصاد و بحران در اقتصاد ایران، چاپ اول، تهران، انتشارات موسسه تحقیقات اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.

19. مومنی، فرشاد (1386)، اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری، چاپ اول، تهران، انتشارات نقش و نگار.

20. نیلی، مسعود (1376)، اقتصاد ایران، موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه، تهران.

21. نیلی مسعود (1376)، اقتصاد ایران، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه.

22. گروه نویسندگان(1393)، چالش‌های پولی و بانکی اقتصاد ایران: تحلیل وضعیت و توصیه‌های سیاستی، پژوهشکده پولی و بانکی.

23. بانک مرکزی، *خلاصه تحولات اقتصادی کشور*، سال‌های مختلف.

24. بانک مرکزی، *گزارش اقتصادی وترازنامه*، سال‌های مختلف.

سرفصل درس: ت17

عنوان درس به فارسی: اقتصاد ایران (3): برنامه‌ریزی و بودجه **عنوان درس به انگلیسی:** **Iran's Economy (3): Planning and Budgeting**	**تعداد واحد:** **2** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:** اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
				عملی	
			تخصصی	نظری ★	
				عملی ★	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در حوزه برنامه‌ریزی و بودجه، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

1. آشنایی دانشجویان با مبانی نظری بودجه‌ریزی و مدیریت مالی در بخش عمومی و برنامه ریزی و نقشی که بودجه ریزی و برنامه ریزی در سطح مدیریت ملی و استانی ایفا می‌کند.
2. توسعه مهارت‌های مورد نیاز برای درک و مشارکت مؤثر در فرایند بودجه‌ریزی و برنامه ریزی

مباحث این درس شامل زمینه‌های تاریخی، مباحث حقوقی و نظریه‌های اقتصادی است که در این حوزه طرح شده است. تلاش می‌شود تا دانشجویان ضمن درک بهتر عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری‌های بودجه‌ای و برنامه ریزی، توانایی تجزیه و تحلیل و مشارکت جدی در این حوزه را داشته باشند.

سرفصل مطالب درس:

- تعاریف و مفاهیم برنامه ریزی
- انواع برنامه ریزی:کلان، بخشی،طرح و پروژه، منطقه ای، آمایش سرزمین
- تحولات برنامه ریزی از حیث پوشش موضوعی، پوشش سرزمینی، افق زمانی و چگونگی اجرا
- بررسی برنامه ریزی در ایران : برنامه های قبل از انقلاب اسلامی و برنامه های پس از انقلاب اسلامی
- الگوی اسلامی و ایرانی پیشرفت و نسبت آن با برنامه ریزی
- تعاریف و مفاهیم بودجه : بودجه به عنوان سند قانونی، بودجه به عنوان نظام اطلاعاتی مدیریت بخش عمومی و بودجه به عنوان نظریه انتخاب
- ابعاد حقوقی، سیاسی، مدیریتی و اجتماعی مالیه عمومی و بودجه
- ارتباط بودجه با مباحث اقتصاد کلان و اقتصاد خرد
- ویژگی های بودجه ریزی در کشورهای نفتی و نحوه اثر گذاری منابع حاصل از نفت بر اقتصاد ایران
- بررسی ابعاد نرم‌افزاری بودجه :محدودهٔ وظایف دولت در اقتصاد ایران، ساز و کارهای تصمیم‌گیری
- ابعاد سخت افزاری بودجه: نظام طبقه‌بندی آمارهای مالی دولت و شیوه‌های بودجه‌ریزی افزایشی، بر مبنای صفر، برنامه‌ای و مبتنی بر عملکرد
- فرایند بودجه‌ریزی در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. شیانوکامپو، سالواتور و توسامی، دانیل، مدیریت هزینه‌های عمومی، به کوشش محمد قاسمی و بهزاد لامعی، مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، 1389.
2. پناهی، علی؛ بودجه‌ریزی عملیاتی(در نظریه و عمل)؛ مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، 1386.
3. عباسی، ابراهیم؛ رویکردهای پیشرفته در بودجه ریزی دولت؛سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها(سمت)؛ 1389.
4. توفیق، فیروز؛ برنامه ریزی در ایران و چشم انداز آینده آن؛ موسسه آموزش و پژوهش در مدیریت و برنامه ریزی؛1385.
5. هادی زنوز، بهروز؛ بررسی نظام برنامه ریزی اقتصادی در ایران؛ مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، 1389.

سرفصل درس: ت18

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد:	نوع واحد	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:
				عملی	
نظریه های توسعه اقتصادی	3		تخصصی	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	تعداد ساعت:			عملی	اقتصاد کلان (2) – اقتصاد خرد (2)
Theories of Economic Development	48		اختیاری	نظری	
				عملی	

آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐	

اهدف کلی درس:

آشناسازی دانشجویان با مفهوم و دیدگاه‌های موجود در زمینه توسعه، اهداف و ابعاد توسعه، ویژگی‌های کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، عوامل و موانع توسعه، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه، تاریخچه‌ای از توسعه در ایران و نیز سیایت‌های مناسب و نامناسب توسعه برای ایران به گونه‌ای که دانشجو بتواند با این آموخته‌ها، اقتصاد ایران و توسعه در ایران را خوب بشناسد و با آنها توسعه در ایران، موانع و راهکارهای ان را تجزیه و تحلیل کند.

توضیحات :

یکی از ویژگی‌های برجسته این سرفصل‌ها، تمرکز بر ویژگی‌های توسعه در ایران و دیگری توجه به آموزش توسعه متناسب با نیازهای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه در ایران است. در حالی که سرفصل‌های گذشته کلی و به دور از ویژگی‌ها و نیازهای ایران بوده است.

سرفصل مطالب درس:

بخش 1: مفهوم‌های پایه

اقتصاد، پیشرفت، رشد، توسعه

پیدایش و تحولات تاریخی مفهوم‌ها

هدف‌های توسعه

دسته‌بندی کشورها بر پایه ویژگی‌های مشترک توسعه اقتصادی

بخش 2: مکتب‌های اقتصادی و توسعه

کلاسیک، نئوکلاسیک و توسعه

کینزین و نئو کینزین و توسعه

سوسیالیسم و نئو سوسیالیم (مارکسیسم، مائوئیسم و ...) و توسعه

دیدگاه‌های تاریخی و نهادگرایی و توسعه

دیگر مکتب‌ها و دیدگاه‌ها و توسعه

اسلام و توسعه

دیدگاه اسلامی و دیگر دیدگاه‌ها در باره توسعه

بخش 3: تحولات جهانی و توسعه

تحولات فکری و توسعه

تحولات سرزمینی و توسعه

جنگ‌ها و توسعه

تحولات سیاسی و توسعه

تحولات علمی و تکنولژیکی و توسعه

جهانی سازی و توسعه

بخش 4: تحولات داخلی و توسعه

تغییرات سیاسی

آزادی

آموزش

توسعه علمی

باورها

نهادها

فرصت‌ها

بخش 5: مساله‌های پایه‌ای امروز و توسعه

عدالت اقتصادی و اجتماعی (فقر، توزیع، حق‌ها، ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و . . .)

معنویت: کمال، دین، زندگی و . . .

رشد: اقتصاد، درامد، توان خرید و . . .

رفاه: نیازهای پایه‌ای، برخورداری، تامین اجتماعی و . . .

جمعیت و اشتغال: رشد جمعیت، تراکم، بیکاری و . . .

مهاجرت: مهاجرت روستا به شهر، مهاجرت بین منطقه‌ای، مهاجرت بین‌المللی و . . .

دیدگاه مکتب‌های اقتصادی درباره مساله‌های پایه‌ای امروز توسعه

بخش 6: بخش‌های اقتصادی و توسعه

صنعت و معدن: صنعت، منابع طبیعی و . . .

کشاورزی: کشاورزی، آب، توسعه روستایی و . . .

خدمات: بازارهای مالی، حمل و نقل، گردشگری، فرهنگ و هنر و . . .

بخش 7: عوامل، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه

عوامل رشد: کار، سرمایه، منابع طبیعی، آثار انتشاری

سیاست‌های توسعه: سیاست‌های مالی، سیاست‌های پولی، سیاست‌های منطقه‌ای

راهبردهای توسعه: استقلال و خودکفایی، صنعتی سازی، توسعه صادرات، جایگزینی واردات، فقرزدایی، توانمندسازی، توازن، قطب رشد، دانش محوری

بخش 8: تاریخچه توسعه در ایران

توسعه در ایران باستان: توسعه در ایران پیش از هخامنشی و توسعه در دوره هخامنشیان تا ساسانیان

توسعه در ایران دوره اسلامی: دوره تصرف ایران، دوره شکوفایی علمی و فرهنگی اسلامی

توسعه در دوران حکومت‌های ایرانی: طاهریان تا پیش از صفویان

توسعه در دوره صفویان: ایران پیش از صفویان، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه در دوره صفویان، جایگاه صفویان در توسعه ایران امروز

توسعه پس از صفویان: توسعه در دوران اقشاریان و زندیان، توسعه در دوران قاجار، اوضاع ایران در پایان دوره قاجار، آثار برنامه-ها و سیاست‌های قاجار بر توسعه ایران امروز

توسعه در دوران پهلوی: اقدام‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه پیش از برنامه‌های عمرانی، برنامه‌های عمرانی و آثار آن در توسعه ایران،

کاستی‌ها و برتری‌های تاریخی توسعه در ایران (رویکردها، برنامه‌ها و الگوهای توسعه)

بخش 9: توسعه پس از پیروزی انقلاب اسلامی

موانع توسعه در ایران (امپریالیسم، جنگ و توطئه)،

برنامه‌های توسعه در جمهوری اسلامی و آثار آن

نفت و توسعه در ایران

نهادها و توسعه در ایران

شاخص‌های توسعه در ایران

کاستی‌ها و برتری‌های توسعه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران (رویکردها، برنامه‌ها و الگوهای توسعه)

بخش 10: سیاست‌ها و راهبردهای توسعه برای ایران

سیاست‌ها و راهبردهای مناسب برای توسعه ایران

سیاست‌ها و راهبردهای نامناسب برای توسعه در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

الف:

نظر به اینکه بیشتر کتاب‌های موجود که در چارچوب کتاب درسی می‌گنجند، برداشت‌هایی از نوشته‌های توسعه در کشورهای غربی است و یا برخی دیگر از نگاه به رویکرد این سرفصل ضعیف هستند، نمی‌توان یک کتاب را برای این درس معرفی کرد. باید کتاب در این زمینه نوشته شود. ولی تا آن زمان می‌توان از ترکیبی از کتاب‌های زیر استفاده کرد.

-عربی، سیدهادی و لشکری، علیرضا (1383) توسعه در آیینه تحولات، تهران: سازمان سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

-عزتی، مرتضی (1388) توسعه از دیدگاه اسلامی، تهران: نور علم و پژوهش‌های ما

-قره‌باغیان، مرتضی (1370) اقتصاد رشد و توسعه، جلد 1، تهران: نشر نی.

-قره‌باغیان، مرتضی (1371) اقتصاد رشد و توسعه، جلد 2، تهران: نشر نی.

-روزبهان، محمود (1388) اقتصاد توسعه، تهران: نشر

-منابع مرتبط

-توسلی، محمود (1387) توسعه اقتصادی، تهران، سمت.

-تودارو، مایکل (1391) توسعه اقتصادی در جهان سوم، ترجمه غلامعلی فرجادی، تهران: کوهسار

سرفصل درس: ت19

عنوان درس به فارسی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی **عنوان درس به انگلیسی:** **Islamic-Iranian Model of Progress and Resilient Economy**	**تعداد واحد:** **2** **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری ★	اقتصاد خرد (2)- اقتصاد کلان (2)- نظریه های توسعه اقتصادی
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفهوم پیشرفت و تفاوت آن با نظریه توسعه رایج و مبانی، اهداف، راهبردها و شاخصهای پیشرفت و آشنایی با ضرورت، مبانی، اهداف، اصول، راهبردها و شاخص های اقتصاد مقاومتی.

توضیحات: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی، برآمده از فرهنگ اسلامی و انقلابی، الگویی الهام گرفته از مکتب اقتصادی اسلام، مردمی با رویکرد جهادی، دانش بنیان، فرصت‌ساز و مولد، پویا و پیشرو، درون‌زا، برون‌گرا، انعطاف‌پذیر و عدالت‌بنیان است که چارچوب نظری و زمینه های لازم برای سیاستگزاری در جامعه اسلامی می باشد.

سرفصل مطالب درس:

1-مفهوم شناسی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: مفهوم پیشرفت اسلامی ـ ایرانی؛ بررسی مفاهیم مرتبط با پیشرفت (رشد، توسعه، مدل، نظریه، تعالی، تکامل، عدالت). تبیین اسلامیت و ایرانیت پیشرفت. تبیین عرصه‌های پیشرفت: (فکر، علم، معنویت و زندگی).

2-مبانی الگوی پیشرفت: مبانی معرفت شناختی؛ مبانی هستی شناختی؛ مبانی ارزش شناختی؛ مبانی تمدنی و مختصات بوم شناختی.

3-آرمان و اهداف پیشرفت:

الف) آرمان پیشرفت: تحقق عبودیت؛ دستیابی به زندگی پاکیزه (حیات طیبه)؛

ب) اهداف پیشرفت: ارتقای سطح مکارم اخلاق، معنویت و تقوا؛ تحقق عدالت همه جانبه؛ رعایت حقوق انسان‌ها و حفظ کرامت انسانی؛ استقلال همراه با اقتدار؛ تأمین نیازهای مادی و معنوی افراد جامعه؛ رشد، ثبات و امنیت اقتصادی؛

۴-چیستی و اهمیت اقتصاد مقاومتی: (تعریف، ویژگی‌ها، نسبت اقتصاد مقاومتی با مقاومت و ریاضت اقتصادی، رابطه اقتصاد مقاومتی و اقتصاد اسلامی/ وجوه اهمیت، شرایط جهانی و توطئه دشمنان، شرایط داخلی و آسیب پذیری اقتصاد)

۵-مبانی اقتصاد مقاومتی: (مبانی معرفت شناختی، مبانی هستی شناختی، مبانی ارزش شناختی)

۶-اصول و مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی: (مردمی، دانش‌بنیان، عدالت بنیان، مولد، درون‌زا، برون‌نگر، ...) (پیشتازی اقتصاد دانش‌بنیان، بهره وری بالا و اشتغال کامل، شفاف و سالم‌سازی، تأمین امنیت غذا و درمان، صرفه‌جویی در هزینه‌ها، و ...)

۷-موانع و چالش‌های تحقق اقتصاد مقاومتی: (موانع مدیریتی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی)

8-برخی راهبردهای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

الف) راهبردهای اقتصادی از قبیل: تقویت ویژگی‌های بازار اسلامی و انگیزه‌های معنوی؛ ارتقای بهره‌وری عوامل تولید؛ توزیع برابر فرصتها (منابع و ثروتهای اولیه و خدمات دولت) ایجاد نظام مالی اسلامی، سالم و بدون ربا؛ ایجاد فرصتهای شغلی مناسب برای آحاد جامعه؛ شفاف‌سازی اقتصاد و دسترسی آحاد جامعه به اطلاعات اقتصادی و جلوگیری از زمینه‌های فساد؛ دستیابی به اقتصاد مقاومتی؛ دستیابی به نظام تولید دانش بنیان؛

ب) سایر راهبردها در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی، علم و فناوری، سیاسی ـ امنیتی، اداری ـ مدیریتی حقوقی ـ قضایی.

۹-راهبردها و سیاستهای اقتصاد مقاومتی: (تعمیق باورها و تقویت فرهنگ جهادی، مردمی‌سازی و مشارکت دادن جدی مردم در اقتصاد، اصلاح الگوی تولید و مصرف، حمایت از تولید داخلی و ...)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- براساس ادبیات موجود و با همکاری سمت، امکان تدوین یک کتاب درسی با همین عنوان و سرفصل مصوب، (پیش از اجرایی شدن برنامه) وجود دارد.

2-ماهیت و چیستی پیشرفت سیدعبدالحمید ثابت و همکاران، معاونت پژوهش جامعه المصطفی العالمیه و مرکز پژوهش کاربردی اقتصادی اجتماعی قدر. 1393.

3-معیارها و شاخص‌های پیشرفت انسانی از دیدگاه اسلام، محمد جمال خلیلیان اشکذری و همکاران، مؤسسه آموزشبی و پژوهشی امام خمینی (ره) 1393.

4-منشور جمهوری اسلامی ایران، جمعی از نویسندگان، مرکز پژوهش کاربردی اقتصادی اجتماعی قدر و پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی، 1393.

5-پیغامی، عادل، اقتصاد مقاومتی، دانشگاه امام صادق (ع) 1394.

6-خاندوزی، احسان، اقتصاد مقاومتی، دانشگاه امام صادق (ع) 1394.

7-خلیلی تیرتاشی، نصرالله، اقتصاد مقاومتی مرکز پژوهش کاربردی اقتصادی اجتماعی قدر، (در حال انجام)

8-سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی»، ابلاغی مقام معظم رهبری30/11/1392.

9-تبیین اقتصاد مقاومتی در بیان مقام معظم رهبری، انتشارات خیزش نوای، 1393.

منابع مرتبط:

1-مجموعه مقالات کنفرانسهای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، دبیرخانه مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت. 1391-1394.

2-درآمدی بر شاخص‌های اقتصادی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت. سیدمحمدکاظم رجایی و همکاران، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و مرکز پژوهش کاربردی اقتصادی اجتماعی قدر. 1394.

سرفصل درس: ت20

عنوان درس به فارسی: اقتصاد بخش عمومی (1)	**تعداد واحد:** 2	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:** اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
				عملی	
عنوان درس به انگلیسی: **Public Sector Economics (1)**	**تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری ★	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

- شناخت نقش بخش عمومی در اقتصاد و جایگاه آن در ایران

- شناخت بخش عمومی از منظر اقتصاد کلان و سیاست‌های تثبیت اقتصادی

-شناخت آثار اقتصادی مالیات و یارانه

توضیحات:

در سرفصل مصوب سال 1371 موضوعات مرتبط با نقش بخش عمومی در اقتصاد کلان بصورت پراکنده و غیرمنسجم در فصل-های مختلف اقتصاد بخش عمومی 1و 2 گنجانده شده بود. در سرفصل پیشنهادی یک بخش جداگانه به این موضوع اختصاص داده شده است. در این بخش، امکان آشنایی کلی با «بودجه» نیز وجود دارد.

در بین موضوعات جدید سرفصل پیشنهادی می‌توان به چهار مورد زیر اشاره نمود:

- توجه به نقش دولت در مدیریت منابع طبیعی و حفظ محیط زیست
- توجه به بدهی دولتی و نقش اوراق قرضه
- نظام مالیات بر ارزش افزوده
- هدفمندسازی یارانه‌ها

سرفصل مطالب درس:

1. آشنایی با اقتصاد بخش عمومی

1-1. تعریف نقش و وظایف دولت در اقتصاد

1-2. تقسیم‌بندی دولت (دولت مرکزی، دولت عمومی و شرکت‌های دولتی)

1-3. وظایف دولت از منظر اقتصاد اسلامی

1-4. توصیف دولت در اقتصاد ایران

2. نقش دولت در اقتصاد کلان

2-1. سیاست‌های تثبیت اقتصادی

2-1-1. تحول نگرش به سیاست تثبیت در عقاید اقتصادی

2-2. کسری‌بودجه و بدهی دولتی

2-2-1. استقراض از سیستم بانکی

2-2-2. اوراق قرضه اسلامی

3. مالیات و یارانه

3-1. مالیات و کارایی اقتصادی

3-1-1. بهینه پرتو و تضاد برابرسازی با کارایی

3-2. انواع مالیات‌ها و آثار اقتصادی

3-2-1. مالیات بر درآمد، مصرف، سود، پس‌انداز و ثروت

3-2-2. مالیات، ریسک و سرمایه‌گذاری

3-2-3. مالیات بر منابع طبیعی و محیط زیست

3-3. شباهت و تفاوت مالیات و یارانه

3-3-1. تفاوت یارانه کالایی و یارانه نقدی

3-3-2. هدفمندسازی یارانه‌ها در ایران

3-4. اندازه‌گیری تغییر رفاه عمومی

3-4-1. اثر حمایتی و ناکارایی در زیان مرده

3-5. نظام مالیاتی در ایران

3-3-1. اجرای مالیات بر ارزش افزوده در ایران

3-6. نظام مالیاتی صدر اسلام

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

1. جعفری صمیمی، احمد. (1391)، «اقتصاد بخش عمومی 1»، انتشارات سمت.

2. پژویان، جمشید. (1391)، «اقتصاد بخش عمومی (مالیات‌ها)»، انتشارات جنگل.

3. آقا نظری، حسن. (1390)، «مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی»، انتشارات سمت.

- منابع مرتبط:

1. دادگر، یدالله. (1380)، «اقتصاد بخش عمومی»، انتشارات مفید قم.

2. استیگلیتز، ژوزف، (ترجمه محمد مهدی عسکری). (1391)، «اقتصاد بخش عمومی»، انتشارات سمت.

سرفصل درس: ت21

عنوان درس به فارسی:	تعداد	نوع	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:

اقتصاد بخش عمومی (2) **عنوان درس به انگلیسی:** **Public Sector Economics (2)**	**واحد:** **2** **تعداد ساعت:** 32	**واحد**		عملی	اقتصاد بخش عمومی (1)
			تخصصی	نظری ★	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

- استدلال لزوم وجود دولت و نقش کالاهای عمومی در اقتصاد
- شناخت مفاهیم عدالت اجتماعی و اقدامات دولت جهت بازتوزیع درآمد
- شناخت اقتصاد سیاسی دولت از منظر انتخاب عمومی
- آشنایی با فرایند خصوصی‌سازی در ایران

نوآوری و تفاوت با سرفصل قبلی:

در سرفصل مصوب سال 1371 موضوعات مرتبط با کالای عمومی در سه بخش پراکنده بود. در سرفصل پیشنهادی، این موضوعات در یک فصل خلاصه شده‌اند. موضوعات جدیدی که در سرفصل پیشنهادی ذکر شده است عبارتند از:

- نظام تامین اجتماعی و بیمه سلامت
- انتخاب عمومی
- چرخه سیاسی-اقتصادی و شاخص‌های حکمرانی
- روند خصوصی‌سازی در ایران و توجه به اصل 44 قانون اساسی

سرفصل مطالب درس:

1. کالای عمومی

1-1. شکست بازار

1-1-1. رقابت‌پذیری و تفکیک‌پذیری

1-1-2. اثر جانبی و سواری مجانی

1-1-3. انحصار طبیعی

1-2. روش‌های بهینه تولید کالای عمومی

1-3. روش‌های قیمت‌گذاری کالای عمومی

1-4. شیوه ارائه کالای عمومی در صدر اسلام

2. نقش دولت در توزیع درآمد و عدالت اجتماعی

2-1. مفهوم توزیع درآمد و عدالت اجتماعی

2-1-1. روش‌های محاسبه توزیع درآمد (ضریب جینی)

2-2. بیمه‌های اجتماعی

2-2-1. سازمان تامین اجتماعی

2-2-2. صندوق‌های بازنشستگی

2-2-3. بیمه سلامت

2-3. عملکرد دولت در زمینه عدالت اجتماعی ایران

3. انتخاب عمومی

3-1. قواعد انتخاب

3-1-1. تناقض ارو

3-2. قاعده رای‌دهنده میانی

3-3. چرخه اقتصادی-سیاسی

3-3-1. رانت و فساد اقتصادی

3-3-2. شاخص‌های حکم‌رانی

3-4. دیدگاه اسلامی حکم‌رانی و اقتصاد

4. سازمان‌ها و نهادهای دولتی و شبه دولتی در اقتصاد ایران

4-1. دولت محلی و فعالیت اقتصادی شهرداری‌ها

4-1-1. مالیات‌های محلی

4-1-2. فرضیه تایبوت

4-2. عملکرد نهادهای شبه‌دولتی در اقتصاد ایران

4-3. خصوصی سازی در ایران

4-3-1. اصل 44 قانون اساسی

4-3-2. نحوه قیمت‌گذاری بنگاه‌ها برای واگذاری

4-3-3. نقش بورس اوراق بهادار و سهام عدالت در خصوصی سازی

4-4. دیدگاه اسلام پیرامون مالکیت خصوصی و عمومی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

1. جعفری صمیمی، احمد. (1391)، «اقتصاد بخش عمومی» (جلد اول)، انتشارات سمت.

2. استیگلیتز، ژوزف، (ترجمه محمد مهدی عسکری). (1391)، «اقتصاد بخش عمومی»، انتشارات سمت.

3. امیری، هادی و *دیگران*. (1391)، «اقتصاد بخش عمومی»، (جلد اول)، انتشارات سمت.

4. رضایی دوانی، محمد. (1389)، «مقدمه‌ای بر مالیه عمومی در اسلام»، انتشارات سمت.

- منابع مرتبط:

1. دادگر، یدالله. (1380)، «اقتصاد بخش عمومی»، انتشارات مفید قم.

2. کالیز، جان و فیلیپ جونز، (ترجمه امیری، هادی و *دیگران*). (1388)، «مالیه عمومی و انتخاب عمومی»، (جلد اول)، انتشارات سمت.

3. کالیز، جان و فیلیپ جونز، (ترجمه امیری، هادی و *دیگران*). (1388)، «مالیه عمومی و انتخاب عمومی»، (جلد دوم)، انتشارات سمت.

4. پژویان، جمشید. (1391)، «اقتصاد بخش عمومی (هزینه‌های دولت)»، انتشارات جنگل.

5. توکلی، احمد. (1391)، «بازار–دولت: کامیابی‌ها و ناکامی‌ها»، انتشارات سمت.

سرفصل درس: ت22

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
پول و بانکداری	**2**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (2)
Money and Banking	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اساسی از قبیل پول، بهره ، بازارها و ابزارهای مالی ، بانکداری، بانک مرکزی و سیاست پولی ، ساختارها و ابزارهای بازار مالی و همچنین نظریه‌های پولی و کاربرد آن ونیز ارتقائ توان علمی دانشجو برای درک و تحلیل بهتر مسائل نظری و کاربردی دو حوزه پولی و بانکی کشور

سرفصل مطالب درس:

بخش اول: پول، بهره ، بازارها وابزارهای مالی

فصل اول – ضرورت مطالعه پول، بانکداری و بازارهای مالی

ضرورت مطالعه بازارهای مالی

ضرورت مطالعه بانکداری و نهادهای مالی

ضرورت مطالعه پول و سیاست پولی

فصل دوم – مروری بر سیستم مالی

عملیات بازارهای مالی

ساختار بازارهای مالی

ابزارهای بازار مالی

عملکرد واسطه‌های مالی

فصل سوم – ماهیت و چیستی پول

تعاریف پول

وظایف پول

تحول سیستم‌های پرداخت

اندازه‌گیری پول

عرضه جهانی پول

بیان ابعاد اسلامی و احکام فقهی پول

فصل چهارم - نرخ و نرخ‌های بهره

اندازه‌گیری نرخ‌های بهره

معیارهای اندازه‌گیری نرخ بهره

تمایز بین نرخ‌های بهره و بازدهی‌ها

تمایز بین نرخ‌های بهره واقعی و اسمی

بیان نظریه های بهره (ربا) و نقد آن

فصل پنجم - تعیین و تغییرات نرخ بهره

تعیین کننده‌های تقاضای دارایی

چارچوب وجوه قابل استقراض: عرضه و تقاضا در بازار اوراق قرضه

تغییرات در نرخ‌های بهره تعادلی

مباحث کاربردی

چارچوب رجحان نقدینگی: عرضه و تقاضا در بازار پول

تغییرات در نرخ‌های بهره تعادلی

پول و نرخ‌های بهره

نقد جایگاه محوری نرخ بهره در تحلیل های اقتصاد متعارف

بخش دوم: بانکداری، بانک مرکزی و سیاست پولی

فصل ششم - بانکداری و بانک مرکزی در ایران

تاریخچه بانکداری در ایران

بانک مرکزی و فعالیت‌های آن

ترازنامه بانک مرکزی و پایه پولی

عرضه و ضریب فزاینده پول

فصل هفتم - ابزارهای سیاست پولی

تاریخچه سیاست پولی

عملیات بازار باز

سیاست تنزیل

ذخایر قانونی

ابزارهای سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا

تجربه سیاست‌های پولی در اقتصاد ایران

فصل هشتم - هدایت سیاست پولی

هداف سیاست پولی

تضاد بین اهداف

استراتژی های بانک مرکزی

انتخاب اهداف

بخش سوم: تئوری پولی

فصل نهم – تقاضا برای پول

تئوری مقداری پول

برداشت کمبریج برای تقاضای پول

نظریه رجحان نقدینگی کینز

تئوری مقداری جدید پول فریدمن

تحلیل نقش محوری نرخ بهره در نظریه های پولی و ارزیابی و نقد آن

فصل دهم – سیاست پولی و مالی در مدل IS-LM

عواملی که موجب جابجایی منحنی IS می‌شوند

عواملی که موجب جابجایی منحنی LM می‌گردند

تغییرات در سطح تعادلی نرخ بهره و محصول

اثر بخشی سیاست پولی در مقابل سیاست پولی

مدل ISL-M در درازمدت

فصل یازدهم – پول و تورم

تعریف تورم

دیدگاه‌های پیرامون تورم

سیاست پولی و تورم

انواع ، آثار و روش های مقابله با تورم

تورم و ابعاد حقوقی و اجتماعی آن

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

–اقتصاد پول، بانکداری و بازارهای مالی، فریدریک میشکین، ترجمه حسین قضاوی، انتشارات موسسه آموزش بانکداری ایران

–اقتصاد پول، بانکداری و بازارهای مالی فریدریک میشکین ، ترجمه احمد شعبانی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

–پول، ارز و بانکداری، یوسف فرجی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

–پول و بانکداری ، احمد مجتهد و دکتر علی حسن زاده ، موسسه تحقیقات پولی و بانکی

–پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری، ایرج توتونچیان، انتشارات توانگران

The Economic of Money Banking and Financial Markets: Frederic. S. Miskin Columbia - university pearson

منابع مرتبط:

-پول و ارز و بانکداری، اصغر مشبکی، مؤسسه انتشارات جهاد دانشگاهی
-اقتصاد پول و بانکداری، ایرج توتونچیان، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی تهران
-پول و ارز و بانکداری، تألیف مجتبی زمانی فراهانی، انتشارات سازوکار
-پول و بانک (از نظریه تا سیاست‌گذاری)، تألیف علی ماجدی و حسن گلریز، مؤسسه بانکداری ایران
-پول در اقتصاد اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، تألیف پرویز داوودی، حجت الاسلام و المسلمین حسن -نظری و سیّدحسین میرجلیلی، انتشارات سمت
-ربا، پیشینه تاریخی ربا، ربا در قرآن و سنّت، انواع ربا و فرار از ربا، تألیف: بخش فرهنگی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ناشر، مؤسسه بوستان کتاب قم
-ماهیت پول و راهبردهای فقهی و اقتصادی آن، تألیف احمدعلی یوسفی، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر
-سیاست پولی در بانکداری بدون ربا (بررسی فقهی ـ اقتصادی)، تألیف سعید فراهانی‌فرد، بوستان کتاب

سرفصل درس: ت23

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
بانکداری اسلامی	**3**		**تخصصی**	نظری ★		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		پول و بانکداری - آشنایی با فقه اقتصادی
Islamic Banking	48		**اختیاری**	نظری		
				عملی		
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان بامفاهیم، مباحث، کارکردهای بانکداری اسلامی

تذکر: در سرفصل های فعلی رشته اقتصاد نظری در مقطع کارشناسی درسی به این نام و محتوی وجود ندارد. بنابراین این درس، جدید محسوب می شود.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه

فصل اول: مروری بر تاریخ تحولات، جایگاه و معاملات بانکداری سنتی

تعریف بانک

قلمرو فعالیت‌های بانک

تاریخ پیدایش بانکداری

نقش بانکداری در اقتصاد

ماهیت معاملات بانکداری سنتی

فصل دوم: پول، ربا و بهره

پول در اقتصاد اسلامی

وظایف پول در اقتصاد اسلامی

ماهیت ربا

ماهیت بهره بانکی

نظریه‌های ربا و بهره بانکی

فصل سوم: مروری بر تاریخ پیدایش بانکداری اسلامی و تحولات آن

ایده اولیه بانکداری اسلامی

نظریه‌های بانکداری اسلامی

سیر تحولات بانکداری اسلامی

جایگاه کنونی و رشد سریع بانکداری اسلامی

فصل چهارم: اصول و مبانی بانکداری اسلامی

تطابق با اهداف نظام اقتصادی اسلام

تطابق با اصول و قواعد عمومی معاملات اسلامی

تطابق با اصول و قواعد اختصاصی معاملات اسلامی

فصل پنجم: شباهت‌ها و تفاوت‌های اساسی بانکداری اسلامی با بانکداری سنتی

بانک به عنوان موسسه اعتباری فعال در بازارهای مالی

بانک اسلامی به عنوان عضو فعال اقتصاد واقعی

مسئولیت بانک اسلامی در قبال مصرف منابع

اشتقاق نرخ‌های سود بانک اسلامی از اقتصاد واقعی

فصل ششم: دولت و بانکداری اسلامی

قلمرو دخالت دولت

مالکیت بانک در اقتصاد اسلامی(دولتی، خصوصی و تعاونی)

مدل مطلوب مالکیت بانک ها در اقتصاد اسلامی

فصل هفتم: بانکداری بدون‌ربای ایران

سیر تحول بانکداری در ایران

تصویب قانون بانکداری بدون ربای ایران

ارکان و عناصر اصلی نظام بانکی ایران

فعالیت‌های اصلی بانکداری بدون ربای ایران(بررسی فقهی- بانکی)

1) تجهیز منابع
2) تخصیص منابع
3) خدمات بانکی

فصل هشتم: فقه معاملات بانکی، بانکداری بدون‌ربای ایران

بررسی فقهی سپرده‌های بانکی

بررسی فقهی تسهیلات بانکی

بررسی فقهی خدمات بانکی

فصل نهم: شیوه‌های جدید اعطای تسهیلات

اعتبار در حساب‌جاری در بانکداری اسلامی

کارت‌های اعتباری در بانکداری اسلامی

فصل دهم: جریمه و خسارت تاخیر تادیه

علل و عوامل مطالبات معوق

راهکارهای بانک‌های اسلامی برای حل مشکل مطالبات معوق

راهکارهای بانک‌های ایران برای حل مشکل مطالبات معوق

بررسی فقهی گرفتن جریمه و خسارت تاخیر تادیه

فصل یازدهم: شاخص‌های اسلامی بودن نظام بانکی

شاخص‌های تطابق با اهداف نظام اقتصادی

شاخص‌های تطابق با اصول و مبانی معاملات اسلامی

شاخص‌های تطابق با ضوابط و معیارهای معاملات اسلامی

فصل دوازدهم: جایگاه نظارت و شورای فقهی در بانکداری اسلامی

جایگاه نظارت در بانکداری اسلامی

نقش شورای فقهی در کاهش ریسک شریعت در بانکداری اسلامی

نقش شورای فقهی در افزایش کارایی بانک‌های اسلامی

تجربه بانک‌های اسلامی در نظارت شرعی بر نظام بانکی

فصل سیزدهم: بانک مرکزی و سیاست‌های پولی

وظایف بانک مرکزی در بانکداری بدون ربا

سیاست‌های پولی متعارف و نقد از دیدگاه اقتصاد اسلامی

سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا و تحلیل الگوهای موجود در سایر کشورها

فصل چهاردهم: ارزیابی عملکرد نظام بانکی ایران

میزان موفقیت نظام بانکی در فعالیت‌های اصلی

میزان موفقیت نظام بانکی در کارایی، رشد و پیشرفت اقتصادی کشور

میزان موفقیت نظام بانکی در کسب شاخص‌های بانکداری اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. نظرپور، محمدنقِی، موسویان، سیدعباس، بانکداری اسلامی1، انتشارات سمت، در دست چاپ
2. موسویان، سیدعباس،میسمی، حسین، بانکداری اسلامی، تهران، پژوهشکده پولی و بانکی، 1393ش.
3. خورشید، احمد، مطالعاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه‌ی محمدجواد مهدوی، آستان قدس رضوی، چاپ اول، 1374.
4. شعبانی، احمد، بانک‌داری اسلامی، رویکردی اقتصادی و فقهی، دانشگاه امام صادق(ع)،چاپ اول،1392

منابع مرتبط:

1.توکلی، محمدجواد،ساز و کار بانکداری اسلامی، جامعه‌المصطفی العالمیه(ص) چاپ اول، 1392

2. حمود، سامی حسن احمد ، تطویر الاعمال المصرفیه، مکتبۀالتراث، القاهره، الطبعۀالثالثه: 1411هق.

3. خان، محسن. و میرآخور عباس، مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی، ترجمه‌ی محمدضیایی بیگدلی، مؤسسه‌ی‌بانکداری ایران، چاپ اول: 1370.
4.صدر، سیّدمحمدباقر، *البنک‌اللاربوی فی‌الاسلام*، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، 1410ق.
5.غنی نژاد، موسی و موسویان، سید عباس، بهره یا ربا، نگاه معاصر، تهران، 1384 .
6.ماجدی، علی و گلریز، حسن، پول و بانک از نظریه تا سیاست‌گذاری، مؤسسه‌ی بانکداری ایران، چاپ ششم:اسفند73.
7.مجتهد، احمد؛ حسن‌زاده، علی، پول و بانکداری، تهران پژوهشکدهٔ پولی و بانکی، 1380 ش.
8.میرجلیلی، سیدحسین، ارزیابی بانکداری بدون ربا، معاونت امور اقتصادی، 1374ش.

سرفصل درس: ت24

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
بازار سرمایه اسلامی	**2**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد مالی
Islamic Capital Market	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، ارکان و عناصر بازارهای مالی متعارف، بازارهای مالی اسلامی و ابزارهای مالی مورد قبول از دیدگاه اسلام.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه

بخش نخست: مروری بر بازار سرمایه سنتی

فصل اول: مبانی و نهادهای بازار سرمایه سنتی

فصل دوم: ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه سنتی

فصل سوم: ابزارهای مدیریت ریسک بازار سرمایه سنتی

بخش دوم: اصول و مبانی بازار سرمایه اسلامی

فصل اول: اهداف بازار سرمایه اسلامی

فصل دوم: مبانی فقهی بازار سرمایه اسلامی

فصل سوم: مبانی اقتصادی بازار سرمایه اسلامی

بخش سوم: ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه اسلامی

فصل اول: ابزارهای تامین مالی غیرانتفاعی

فصل دوم: ابزارهای تامین مالی انتفاعی مبادله‌ای

فصل سوم: ابزارهای تامین مالی انتفاعی مشارکتی

بخش چهارم: ابزارهای مدیریت ریسک در بازار سرمایه اسلامی

فصل اول: قرارداد آتی اسلامی

فصل دوم: قرارداد اختیار معامله اسلامی

فصل سوم: قراردادهای سوآپ اسلامی

بخش پنجم: نهادهای بازار سرمایه اسلامی

فصل اول: شرکت‌های کارگزاری و شرکت‌های واسط

فصل دوم: شرکت‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های زمین و ساختمان

فصل سوم: موسسات اعتباری سپرده پذیر

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. بازار سرمایه اسلامی / سیدعباس موسویان
2. بررسی فقهی و اقتصادی ابزارهای مشتقه / علی معصومی‌نیا
3. بررسی فقهی اقتصادی نهادهای بازار سرمایه اسلامی / حسن نظری

منابع مرتبط

1. ابزارهای مالی اسلامی (صکوک) / سید عباس موسویان
2. بازارهای مالی اسلامی / دکتر علی صالح آبادی
3. پول و بانکداری و نهادهای مالی / دکتر احمد مجتهد
4. مدیریت مالی / دکتر حسین عبده تبریزی

5. نهادهای پولی و مالی / دکتر مهدی تقوی
6. اسواق الاوراق المالیه / سید عبدالحمید رضوان
7. الاوراق النقدیه فی الاقتصاد الاسلامی / احمد حسن
8. نظرایات التمویل الاسلامی / دکتر محمد صالح عبدالقادر

سرفصل درس: ت25

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد مالی	**3**		**تخصصی**	نظری	★	اقتصاد کلان (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد**			عملی	★	

Financial Economics	**ساعت:** 64		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصلی در بازارهای سرمایه و انواع بازارهای مالی می باشد. مدلهای قیمت گذاری داریی های سرمایه ای و نظریه سبدهای مالی بررسی شده و به انواع مشتقات مالی و نحوه قیمت گذاری آنها پرداخته می شود. ملاحظات فقهی کاربرد این ابزارها نیز مورد توجه می باشد.

توضیحات:

این درس کاملاً جدید بوده و پیش از این، درس مشابه ای در دوره کارشناسی تعریف نشده است. لذا طراحی سرفصل های این درس کاملاً بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کشور می‌باشد.

سرفصل مطالب درس:

- **جایگاه اقتصاد مالی در اقتصاد و دروس اقتصاد**

-تعریف اقتصاد مالی

-زیر شاخه های اقتصاد مالی

- تصمیمات مالی افراد

- تصمیمات مالی و سرمایه گذاری مدیران بنگاه

- بازار سرمایه و ریسک

-مضامین کلی قیمت گذاری دارایی های مالی

- **آشنایی با مفاهیم اساسی در بازارهای مالی**

-کارکرد نظام مالی

-بازیگران بازارهای مالی

-آشنایی با انواع بازارهای مالی

- بازار اولیه و بازار ثانویه
- بورس های رسمی و فرابورس ها

-انواع شاخص ها در بورس های اوراق بهادار

-دارایی های مالی

-ابزارهای بازار پول

-ابزارهای بازار سرمایه

-انواع مشتقات

-کارایی بازار

-کارکرد بازارهای مالی

-کارکرد های واسطه گران مالی

-انواع واسطه گران مالی

- اهمیت واسطه گران مالی در اقتصاد

-قوانین نظام مالی و بورس اوراق بهادار در ایران و سایر کشورها

- **انواع شرکت های سرمایه گذاری**

-کارکردهای شرکت های سرمایه گذاری

-شرکت های سرمایه گذاری چگونه اوراق بهادار منتشر می کنند.

- **تحلیل صورت های مالی بنگاه ها**

-انواع تحلیل های مالی

-ترازنامه و تحلیل اجزای آن

-صورت سود و زیان بنگاه ها

-نسبت های مالی

-

- **نااطمینانی، ریسک و مدیریت ریسک**

-تصمیم گیری در شرایط نامطمئن

-انواع شاخص ها و ملاک های سنجش ریسک در اقتصاد و مالیه

-مدیریت ریسک

- **نظریه سبد دارایی‌های مالی و مدل های بهینه سازی سبد**

- بازده سبد دارایی

- ریسک سبد دارایی

- اثر متنوع‌سازی

- متنوع‌سازی و محدودیت‌های آن

- استخراج سبدهای بهینه

- مرز کارایی

-سبدهای مارکوویتزی

- **قیمت گذاری دارایی مالی**

-مدل قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای (CAPM)

-نظریه قیمت گذاری آربیتراژ

- **تعریف مشتقات و نقش ابزارهای مشتقه در بورس ها و فرابورس ها**
- **قراردادهای سلف و سازوکار معاملات سلف**
- **آتی‌ها و سازوکار معاملات در بازار آتی ها**

-انواع آتی ها

✓ آتی های نرخ بهره

✓ آتی های شاخص سهام

✓ آتی های ارزهای خارجی

-تعیین قیمت آتی ها

- استراتژی‌های معاملاتی با استفاده از آتی ها (پوشش ریسک و سفته بازی)

- **بازار اختیارات**

- اختیارات و سازوکار معاملات در بازار اختیارات

- استراتژی‌های معاملاتی با استفاده از اختیارات (پوشش ریسک و سفته بازی)

- **آشنایی با معاوضات و قیمت گذاری معاوضات**
- **ملاحظات فقهی کاربرد مشتقات در مدیریت ریسک و سفته بازی**
- **آشنایی با بازارهای مالی در جمهوری اسلامی ایران و استفاده از ابزارهای مالی اسلامی**
- **تحلیل های کاربردی در بورس سهام**

-تحلیل های بنیادی

-تحلیل های تکنیکی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

- غلام علی معصومی نیا (1387)، *ابزارهای مشتقه بررسی فقهی و اقتصادی*، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

- عباس موسویان (1386)، *ابزارهای مالی اسلامی(صکوک)*، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

- مسعود درخشان (1390)، *مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت*، مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

- سجاد سیاح و علی صالح‌آبادی (1388)، ترجمه کتاب *مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک*، مؤلف: جان هال، تهران:شرکت کارگزاری مفید.

- رضا طالبلو و بهاره عریانی (1394)، ترجمه کتاب *اقتصاد مالی*، مؤلف: فرانک جی. فابوزی، ادوین اچ. نیو،گوفو زو، -سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

- منابع مرتبط:

بازارها و نهادهای مالی (۲ جلد) نویسنده: فردریک میشکین، استانلی ایکینز مترجم: حمید کردبچه سال انتشار: ۱۳۹۱ پژوهشکده پولی و بانکی.

مدیریت سرمایه گذاری جلد اول و جلد دوم نویسنده/مترجم: بادی-کین -مارکوس/دکتر سید مجید شریعت پناهی-فرهادی

علی صالح آبادی و مجتبی کاوند (1389)، *گفتارهایی درباره اوراق بهادار اسلامی(صکوک): (با تاکید بر مدل‌های عملیاتی مبتنی بر فقه امامیه*، تهران: دانشگاه امام صادق.

جهانخانی و مجتبی شوری؛ ترجمه مدیریت مالی نوین، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).

رضا راعی و احمد پویان فر (1390)، *مدیریت سرمایه گذاری پیشرفته*، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).

-John C. Hull (2014), Options, Futures and Other Derivatives, Pearson Prentice Hall.

-Zvi Bodie, Robert C Merton , David Cleeton (2009), Financial Economics, Prentice Hall.

سرفصل درس: ت26

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
تجارت بین الملل	**3**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (2)-اقتصاد خرد (2)
International Trade	48		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

باتوجه به نقش رو به رشد تجارت بین الملل در اقتصاد کشور ها ،اهداف این درس عبارت اند از :

شناخت نظریه های تجارت بین الملل،پیش بینی جریان های تجاری و تعامل موثر و فعال با محیط تجارت بین الملل بر مبنای ویژگی های بومی و ضوابط دین اسلام .

میزان تامین اهداف فوق متناسب با زمینه ها ی ایجاد شده در دوره کار شناسی است.

سرفصل مطالب درس:

1- سیر تاریخی تجارت بین الملل با تاکید بر اقتصاد ایران

2- ضوابط تجارت خارجی مطلوب از نظر اسلام (استقلال اقتصادی ،رفاه عامه ، مقاوم سازی اقتصادی و..)

3- جایگاه احکام و اخلاق اسلامی بر تجارت بین الملل تاریخ اقتصادی مسلمین(تسهیل و توسعه مبادلات منصفانه)

4- روش شناسی تجارت بین الملل(عمدتا الگوی تعادل جزئی در چارچوب روش قیاسی – استنتاجی)

5- نظریه های کلاسیک و نئوکلاسیک در تجارت بین الملل

4-1-زمینه های شکل گیری نظریه های کلا سیک های و نئوکلاسیک تجارت بین الملل

4-2-نظریه مزیت مطلق در تجارت بین الملل (نظریه آدام اسمیت)

4-3-نظریه مزیت نسبی در تجارت بین الملل (نظریه دیوید ریکاردو)

4-4-نظریه فراوانی نسبی عوامل تولید در تجارت بین الملل (نظریه هکچر – اهلین)

4-4-تحلیل نقش سلیقه تحت شرایط مختلف هزینه فرصت و اندازه کشوربر تعادل تولید وتجارت بین الملل

4-5-تحلیل آثار توزیعی و رفاهی تجارت بین الملل(قضیه برابری قیمت نسبی و قیمت مطلق عوامل تولید و نقش قوانین مهاجرت بر آن)

5-5-جمع بندی سیر تاثیر فناوری،موجودی عوامل و سلیقه بر تجارت بین الملل درچارچوب یک الگوی مفهومی

6- نظریه های نوین تجارت بین الملل

5-1-زمینه های شکل گیری نظریه های نوین تجارت بین الملل

5-2-نظریه تشابه تقاضادر تجارت بین الملل

5-3-نظریه چرخه تولید در تجارت بین الملل

5-4-نظریه تجارت درون صنعتی در تجارت بین الملل

5-5-الگوی جاذبه در تجارت بین الملل

5-6-نظریه صرفه جویی های مقیاس در تجارت بین الملل

5-7-جمع بندی و قدرت توضیح دهندگی نظریات تجارت بین الملل با توجه به ضوابط تجارت بین الملل مطلوب از نظر اسلام و سیر تاریخ تجارت بین الملل ایران

6-سیاست های تجاری

6-1--مبانی حمایت در تجارت بین الملل وضوابط تجارت خارجی مطلوب از نظر اسلام

6-2-1سیاست قیمتی(تعرفه ای و یارانه ای)شامل علل حمایت قیمتی، اشکال و آثار آن

6-2-2تعرفه بهینه،تعرفه موثر و تعرفه تلافی جویانه

6-2-3تحلیل سیاست قیمتی در تجارت خارجی ایران

6-3-سیاست مقداری(سهمیه بندی) شامل علل حمایت مقداری، اشکال وآثار آن

6-4-تحلیل سیاست مقداری در تجارت خارجی ایران

6-5- سیاست قیمت شکنی (دامپینگ)شامل علل،اشکال وآثار آن

6-6-تحلیل سیاست قیمت شکنی (دامپینگ)در تجارت خارجی ایران

6-7-سیاست وضع استاندارد های اداری شامل حمایت از طریق تعریف و اعمال انواع استاندارد های بهداشتی،امنیتی و غیره

6-8-تحلیل سیاست وضع استاندارد های اداری در تجارت خارجی ایران

6-9-سیاست حمایت از طریق مقررات خرید دولت(لجستیک دولت)

6-10-تحلیل سیاست حمایت از طریق قوانین خرید دولت در تجارت خارجی ایران

6-11-سیاست تجاری راهبردی

6-12-تحلیل سیاست تجاری راهبردی در تجارت خارجی ایران

6-13-تحلیل هزینه ها و منافع پویای حمایت

7-ترتیبات یکپارچگی تجاری در تجارت بین الملل شامل تعرفه ترجیحی،منطقه آزادتجاری،اتحادیه گمرکی،بازار مشترک واتحادیه اقتصادی

8- تشکل های تجاری منتخب شامل سازمان تجارت جهانی،پیمان شانگهای و اکو

9-تحلیل نظری و مسائل کاربردی "بازار مشترک اسلامی"

10- تجارت بین الملل و آلودگی های بین المللی

11-چرخه ساده فعالیت یک شرکت بازر گانی بین المللی در صادرات و واردات

12-جریان های آینده تجارت بین الملل و منافع دنیای اسلام

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1-رحیمی بروجردی علیرضا(1390) اقتصاد بین الملل(تجارت و مالیه بین‌الملل)،انتشارات سمت.

2- سیف اله مراد و حافظیه علی اکبر، "راهبردهای تجارت بین الملل اقتصاد مقاومتی جمهوری اسلامی ایران"، مطالعات راهبردی بسیج 1393.

3.موسوی زنور، موسی ، رابطه امنیت ملی و تجارت بین الملل: مطالعه موردی، امنیت اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در پرتو تجارت بین الملل، فصلنامه مطالعات راهبردی جهانی شدن، بهار1393.

4. Yarbough Beth V. and Yarghoub Robert M(2006)The World Economy: Trade and Finance, Sixth Edition, Harcourt College Publishers.

منابع مرتبط:

1.تارو لستر(1383) برندگان و بازندگان جهانی شدن(مترجم مسعود کرباسیان)، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

2. جعفری صمیمی، احمد و کرم، سینا(1383) جهانی شدن، شاخص ها و جایگاه اقتصاد ایران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی.

3.عاقلی کهنه شهری، لطفعلی(1385) طرح پژوهشی:"مطالعه وجود قیمت شکنی(دامپینگ) در اقلام عمده وارداتی ایران،" موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی.

4. فاخری، مهدی(1382) سازمان تجارت جهانی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، تهران.

5.گیلیپس، رابرتو و گیلیپس جین(1378) اقتصاد سیاسی جهان: درک نظم بین الملل، مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، تهران.

6.گیلانپور، امید و اسماعیلی، عبدالکریم(1387) تجارت بین الملل محصولات کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی، تهران.

7.Gerber James (2014) International Economics ,Sixth Edition, Pearson.

8 .Reinert Kenneth(2012)An Introduction to International Economics: New Perspectives on the World Economy, Cambridge.

9. Dixit A.K. and Norman V. (2002) Theory of International Trade: A Dual General Approach, Cambridge.

10.Grandolfo Giancarlo(2014) International Trade and Policy ,Springer.

سرفصل درس: ت27

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	تجارت بین الملل - پول و بانکداری
مالیه بین الملل	**2**		**تخصصی**	نظری ★	

عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	
International Finance	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

هدف: هدف اصلی ای درس آشنا کردن دانشجویان کارشناسی اقتصاد با موضوعات مالیه بین الملل می باشد. این درس دانشجویان را با ترازپرداخت ها، بازارهای ارزخارجی، انواع معاملات در این بازارها، و نظام پولی بین المللی آشنا می سازد. علاوه بر این نظریات مرتبط با تعیین ترازپرداخت ها و نرخ ارز ارائه و سیاست های اقتصادی تحت رژیم های مختلف ارزی بررسی می گردد. علاوه براین تلاش می شود که تا حد امکان انواع مبادلات ارزی، و نظریه های ارائه شده در این درس با توجه به اصول اقتصاد اسلامی و شرایط اقتصاد ایران بررسی شوند.

سرفصل مطالب درس:

1. مقدمه:

مسایل و مشکلات در اقتصاد بین الملل

اهمیت اقتصاد بین الملل

جایگاه درس مالیه بین الملل

2. حساب درآمد ملی و تراز پرداخت ها

- مفاهیم و تعاریف، حساب درآمد ملی در اقتصاد باز
- تعریف حساب تراز پرداخت ها، کسری و مازاد در حساب ترازپرداخت ها

- اجزاء حساب ترازپرداخت های (بر اساس تعریف سنتی) حساب جاری، تراز بازرگانی، حساب سرمایه
- تعریف جدید از حساب تراز پرداخت ها: حساب جاری، حساب مالی و حساب سرمایه
- تعدیل در حساب تراز پرداخت ها در رژیم های نرخ ارز ثابت و شناور.
- محاسبه تراز پرداخت ها در ایران

3. بازار ارزهای خارجی

تعاریف و مفاهیم: نرخ ارز مستقیم، غیرمستقیم، اسمی و نرخ ارز واقعی، دلارهای اروپایی، پول زنو، دلارهای نفتی، پول حامل

بازارهای مهم ارز خارجی، بازیگران مهم در بازار ارز

- مبادلات در بازار ارز خارجی:
  - معاملات نقدی: نرخ ارز نقدی (Spot)، مشروعیت مبادلات نقدی ارز خارجی
  - معاملات تامینی Hedging و قرارد دهای مشتقه (derivatives) در بازار ارز خارجی،
  - معاملات سلف (Forward)و آینده (Futures)، دیدگاه های اسلامی در خصوص قرارد دهای سلف، آینده
  - قرارداد های اختیار معامله در بازار ارز (Options)، دیدگاه های اسلامی در خصوص اختیار معامله
  - سواپ ارزی (Swap)، دیدگاه های اسلامی در خصوص قرارد سواپ ارزی
- آربیتراژ در بازار ارز خارجی
- سوداگری در بازار ارز خارجی ، سوداگری از نگاه اقتصاددانان مسلمان

تعریف انواع رژیم های ارزی: مانند رژیم نرخ ارزثابت میخکوب، خزنده، منطقه هدف (target zone)، رژیم نرخ ارز شناور تمیز (clean) و رژیم نرخ ارز شناور مدیریت شده، رژیم نرخ ارز ایران

- آشنایی با روابط پولی دو جانبه، چند جانبه و اتحاد پولی

4. تئوری های تعیین تراز پرداخت ها:

- الگوی ساده کینزی برای اقتصاد باز
- رویکرد جذب برای تعیین حساب جاری و تراز پرداخت ها
- رویکردکشش برای تعیین تراز پرداخت ها، شرط مارشال لرنر، منحنی J ، گذار نرخ ارز (exchange rate pass through)
- رویکرد پولی برای تعیین تراز پرداخت ها: نقش عرضه و تقاضای پول در تعیین ترازپرداخت ها، نقد رویکرد پولی

5. نظریه تعیین نرخ ارز: رویکرد دارایی (موازنه سبد دارایی)

- نرخ ارز به عنوان یک دارایی،
- شرط برابری بهره
- تعادل در بازار ارزخارجی،
- انتظارات و تعادل نرخ ارز
- استفاده از رویکرد دارایی برای تعیین نرخ در اقتصاد بدون بهره

6. **رویکرد پولی برای تعیین نرخ ارز**

- تقاضا برای پول، عرضه پول، تعادل در بازار پول،
- نرخ ارز کوتاه مدت،
- اثرات بلند مدت تغییر عرضه پول بر نرخ ارز
- الگوی جهش نرخ ارز دورنبوش (Dornbusch overshooting)
- تلفیق رویکرد پولی و دارایی برای تعیین نرخ ارز در یک اقتصاد بدون بهره

7. **نظریه برابری قدرت خرید (PPP): تعیین نرخ ارز در بلند مدت**

- قانون قیمت واحد
- برابری قدرت خرید مطلق
- برابری قدرت خرید نسبی،
- نقش انتظارات در بازار ارز خارجی

8. موازنه بخش های داخلی و خارجی در اقتصاد باز

- مشکل موازنه در بخش های داخلی و خارجی یک اقتصاد
- استخراج منحنی های IS وLMبرای یک اقتصاد باز
- استخراج منحنی BP
- عوامل موثر بر انتقال منحنی های IS-LM-BP
- موازنه در بخش های داخلی و خارجی: تعادل در چارچوب IS-LM-BP

9. سیاست های اقتصاد کلان با استفاده از چارچوب IS-LM-BP

- سیاست های پولی در رژیم نرخ ارز شناور تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- سیاست مالی در رژیم نرخ ارز شناور تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- بانکداری مرکزی در رژیم نرخ ارز ثابت
- سیاست ارزی در رژیم نرخ ارز ثابت
- سیاست های پولی در رژیم نرخ ارز ثابت تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- سیاست مالی در رژیم نرخ ارز ثابت تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- تثلیث یا معمای سه گانه (trinity or Trilemma) در اقتصاد بین الملل
- ارزیابی چهارچوب IS-LM-BP با توجه به دیدگاه اسلامی

10. نظام پولی بین الملل

- تاریخچه تحولات قبل از جنگ جهانی دوم
- تجربه پولی درجهان بعد از جنگ بین الملل دوم
- نظام برتون وودز (1945-1973)
- تحولات در روابط پولی بین الملل بعد از فروپاشی نظام برتون وودز تا کنون

11. نهادهای پولی بین المللی: عملکرد و سیاست های صندوق بین المللی پول و بانک جهانی

- تاریخچه شکل گیری صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
- عملکرد و سیاست های صندوق بین المللی پول:
  - اهداف، برنامه ها، وام های مشروط، سیاست های تعدیل ساختاری
  - تحولات صندوق بین المللی پول از زمان تاسیس تا کنون
- عملکرد و سیاست های بانک جهانی:
  - اهداف، برنامه ها
- عملکرد صندوق و بانک جهانی در برخی کشورها
- دیدگاه منتقدین در خصوص برنامه های صندوق بین المللی پول و بانک جهانی

12. بحران های پولی و مالی بین المللی

- ساختار و مشکلات کشورهای در حال توسعه
- انواع بحران ها مالی و رابطه میان بحران پولی و مالی
- بحران قرض های دهه 80 میلادی: علل و پیامدها
- بحران مالی 1997 جنوب شرق آسیا: ریشه ها و درس ها
- بررسی بحران های پولی و مالی اخیر در جهان
- ریشه بحران های پولی و مالی در جهان از نظر اقتصاددانان مسلمان

13.تغییرات تراز پرداخت ها و نظام ارزی درایران

- بررسی تغییرات تراز پرداخت ها در ایران
- بررسی نظام ارزی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
- تحولات در بازار ارز ایران و رژیم های ارزی بعد از انقلاب اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی

- اپل یارد، دنیس و فیلد، آلفرد، (1390)، مالیه بین الملل، ترجمه محمدعلی مانی، نشر: نی، تهران.

- رحیمی بروجردی، علیرضا، (1390). اقتصاد بین الملل (تجارت و مالیه بین الملل)، انتشارات سمت، تهران.
- Appleyard, D.R., A.J. Field, and S.L. Cobb, (2010), International Economics, 7th ed., McGraw-Hill Irwin, New York.
- Krugman, P. R., Obstfeld, M. and M.J. Melitz (2012) International Economics: Theory and Policy, 9th ed., Addison-Wesley, Reading, Massachusetts.

- منابع مرتبط:

- اسلاملوئیان، کریم، (1391). "تعیین نرخ ارز دربلند مدت برای یک اقتصاد بدون بهره: یک رویکرد پولی"، *فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره 41، صص 131-160.*
- رضایی دوانی، مجید و محمد جواد اکبری، (1392)، "" سواپ ارز بررسی فقهی و امکان استفاده از آن در بازارهای اسلامی"، معرفت اقتصاد اسلامی، سال چهارم، شماره دوم، پیاپی۸،صص۱۰۳-128.
- شعبانی، احمد و بهاروندی، احمد، (1389)، "قراردادهای آتی ها و اختیار معامله ارزی از دیدگاه فقهی و اقتصادی"، مطالعات اقتصاد اسلامی، سال سوم، شماره اول،صص 68-37.
- عصمت پاشا، عبیداللّه (1382)."فلسفه و سیر تکاملی ابزارهای مالی مشتقّه و دیدگاه های فقهی" ترجمه علی صالح آبادی، فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره 9.
- معصومی‌نیا، علی و بهاروندی، احمد، (1387). "بررسی فقهی قراردادهای پوشش ریسک دارائی‌های ارزی"، فصلنامه *اقتصاد* اسلامی، شماره 31. صص 223-191.
- معصومی‌نیا، غلامعلی (1389). ابزارهای مشتقه: بررسی فقهی و اقتصادی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- میرمعزّی، سید حسین (1382). "بورس بازی از نگاه فقه"، فصلنامه *اقتصاد اسلامی*، شماره9 ،صص 65-51.
- Pilbeam, Keith, (2013), International Finance, 4th ed., Palgrave MacMillan, London.
- Ahmed, H. (2001), Exchange Rate Stability: Theory and Policies from and Islamic Perspective, Islamic Development Bank, IDB Research Paper, No. 57.

سرفصل درس: ت28

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
نظام های اقتصادی	**2**		**تخصصی**	نظری ★	اقتصاد بخش عمومی (1) - اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	
Economic Systems	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

دانشجویان در حین یادگیری نظری علم اقتصاد در ابعاد مختلف خرد و کلان، نیاز به درک نحوهٔ کارکرد عوامل اقتصادی در چارچوب یک نظام منسجم دارند. همانگونه که یک اقتصاددان با تجربه نیز بیان کرده بعد از نمایش تک تک درختان به دانشجویان باید تصویری از یک جنگل را نیز به آنها نشان داد. دانشجویان، در این تصویر کلی، از نحوهٔ تأثیرگذاری مبانی ایدئولوژیک، نهادی و فناوری یک جامعه بر عملکرد اقتصاد و تصمیم گیری عوامل اقتصادی اطلاع حاصل کرده و تفاوت نظامهای اقتصادی مادی و الهی را تشخیص خواهند داد.

اهداف :

الف- آشنایی دانشجویان با مفهوم و ساختار عمومی نظام اقتصادی

ب- آشنایی با معیارهای طبقه بندی نظامهای اقتصادی

ج- درک سیر تحول نظامهای اقتصادی

د- آشنایی با میزان سازگاری نظامهای اقتصادی با انواع نظامهای سیاسی

ه- درک اثرات هر نظام اقتصادی بر عملکرد اقتصاد و تصمیم گیری های عوامل اقتصادی

و- درک و ایجاد توان مقایسه ای نظامهای اقتصادی مادی با نظام اقتصادی الهی - اسلامی

سرفصل مطالب درس:

بخش اول: ریشه ها و ساختار نظامهای اقتصادی

-مفهوم و تعریف مکتب، علم، نظام، نظام اقتصادی و ساختار عمومی یک نظام اقتصادی

- اقتصاد در جوامع ابتدایی و مروری بر تحولات (سیاسی، شهرنشینی، مذهبی و علمی) قبل از سرمایه داری

- ملاکهای طبقه بندی نظامهای اقتصادی (معیار مالکیت، معیار ساز و کار تخصیص (هماهنگی)، ملاک نظام انگیزشی و ملاک اهداف نظام)

ملاک مالکیت: عمومی یا خصوصی بودن مالکیت

ملاک ساز و کار تخصیص: مکانیزم بازار، مکانیزم برنامه ریزی و نقش دولت

ملاک انگیزش: مادی یا معنوی و اخلاقی

ملاک اهداف: عدالت، آزادی فردی، مصرف، رشد اقتصادی، قدرت نظامی و اقتصادی، نحوهٔ توزیع درآمد ، حمایت از محیط زیست و نظایر آن.

بخش دوم: انواع نظامهای اقتصادی

الف- نظام سرمایه داری

الف-1: اصول اولیه سرمایه داری کلاسیک (مالکیت خصوصی، عدم دخالت دولت، آزادی نیروهای بازار و آزادی در تولید و مصرف) – میزان انحرافات از این اصول

الف-2: سرمایه داری معاصر: (سرمایه داری در بستر جهانی شدن، تحولات نهادی و نقش نهادهای نوین، دولت در نظام نوین، سازگاری نظامهای سیاسی با نظام نوین)

الف-3: تحلیل انتقادی نظام سرمایه داری

ب- نظام سوسیالیستی:

ب-1: تحلیلی بر نظریه سوسیالیسم (کمونیسم، مارکسیسم، مائوئیسم و . . .)

ب-2: اصول نظام سوسیالیستی (مالکیت، تمرکز، برنامه ریزی و جایگاه بخش خصوصی)

ب-3: تحلیل انتقادی نظام سوسیالیستی

ج- نظامهای مختلط

ج-1: انواع نظام‌های مختلط سوسیالیستی ـ سرمایه داری و ویژگی‌های خاص آنها

ج-2: ویژگی‌های مشترک نظامهای مختلط (همزیستی بخشهای خصوصی و عمومی، دولت و انبوه مقررات، نقص بازارها، آزادسازی و خصوصی سازی)

ج-3: تحلیل انتقادی نظامهای مختلط

د- نظام اقتصادی اسلامی

د-1: پایه‌های و اصول نظام اقتصادی اسلامی

د-2: ویژگی‌های نظام اقتصادی اسلامی (عدالت، بازار، مالکیت، دولت، سازو کار بهبود توزیع درآمد، نظام حقوقی و اعمال قراردادها، تعاون و فرهنگ)

د-3: نظام اقتصادی اسلامی و نظام اقتصادی کشورهای مسلمان

د-4: مقایسه تطبیقی نظام اقتصادی اسلامی با سایر نظامها.

بخش سوم: شکل‌گیری تجربی طیف نظامهای اقتصادی

الف- مصادیقی از تنوع نظام سرمایه داری در اروپا (فرانسه، آلمان،...)، شرق آسیا(ژاپن) و آمریکا

ب- مصادیقی از نظام سوسیالیستی در شوروی سابق، چین و اروپای شرقی قبل از دهۀ 1990 میلادی و تحلیل تحولات نظامهای اقتصادی اقتصادهای نوظهور بعد از دهۀ 1990 میلادی

ج- مصادیقی از نظامهای اقتصادی کشورهای اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

نمازی، حسین.(1393). نظامهای اقتصادی، شرکت سهامی انتشار، تهران.

سی نورث، داگلاس.(1377). نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی، (مترجم: محمدرضا معینی)، انتشارات سازمان برنامه و بودجه.

میرمعزی، سید حسین.(1388). نظام اقتصادی اسلام، کانون اندیشهٔ جوان، تهران.

صدر محمدباقر. بررسی سیستم های اقتصادی: خلاصه ای از اقتصادنا، (غلامرضا مصباحی مقدم)، کانون انتشارات ناصر، قم.

استیگلیتز، جوزف.(1393). نگاهی نو به جهانی شدن، (مترجم: مسعود کرباسیان)، نشر چشمه، چاپ سوم.

هانت، ای ، کی.(1381). تکامل نهادها و ایدوئولوژی های اقتصادی، (مترجم: سهراب بهداد)، نشر آگه.

منابع مرتبط:

قدیری اصلی، باقر. محمدحسین تمدن جهرمی و احمد فرجی دانا.(1383). رویارویی مکاتب اقتصادی ، جهاد دانشگاهی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران.

Gardner, H.S.(1997). Comparative Economic Systems, South-Western College Pub, Second edition.

Gregory, Paul.R. and Robert, C. Stuart.(2003). Comparing Economic Systems in the Twenty-first Century, South-western College pub, 7th Edition.

Lindblom, Charls,E.(2002). The Market System, Yale University Press.

سرفصل درس: ت29

عنوان درس به فارسی: اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست **عنوان درس به انگلیسی:** **Natural Resources and Environmental Economics**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری ★	
				عملی	اقتصاد خرد (2)
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					

	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

اهدف کلی درس:

هدف این درس بررسی مالکیت و بهره برداری از منابع طبیعی و چگونگی مدیریت محیط زیست می باشد در این راستا نظریه های مختلف در این باره بررسی می شود یکی از مباحث محوری در بحث منابع بهره برداری بهینه از آن ها و رعایت حقوق نسل های مختلف می باشد تقسیم بندی این منابع، بررسی شاخص های کمیابی، سیاست های کنترل تخریب منابع و روشهای ارزشگذاری این منابع از دیگر مباحثی است که در این درس مطالعه می شود.

توضیحات:

1. تفکیک اقتصاد منابع از اقتصاد انرژی و اهمیت بیشتر به اقتصاد محیط زیست
2. روزآمد سازی مطالب
3. اشراب نظربات اسلامی در حوره منابع طبیعی و محیط زیست
4. بومی سازی مطالب

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: درآمدی بر اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی

1-1- موضوع شناسی (شامل تعریف محیط زیست و منابع طبیعی)
1-2- طبقه بندی منابع زیست محیطی (منابع تجدید شونده و پایان پذیر)
1-3- مفاهیم کمیابی، تنزیل و سایر مفاهیم اساسی مورد استفاده در درس)
1-4- پیشینه و جایگاه محیط زیست و منابع طبیعی (در ادیان، مذاهب و مکاتب)
1-5- ارتباط اقتصاد محیط زیست با سایر دانش ها
1-6- مالکیت منابع طبیعی در اسلام
1-7- بهره برداری از منابع طبیعی در اسلام
1-8- ملاحظات اخلاقی در بهر برداری از منایع طبیعی

-9-1

فصل دوم: توسعه پایدار

2-1- تعاریف توسعه پایدار

2-2-مبانی توسعه پایدار

2-3- رشد اقتصادی و توسعه پایدار

2-4- محیط زیست و توسعه پیدار

2-5- عدالت بین نسلی و توسعه پیدار

2-6- ملاحظات اسلامی در توسعه پایدار

فصل سوم: اقتصاد محیط زیست

3-1-اهمیت و جایگاه محیط زیست در اسلام

3-2- دیدگاه تعادل مواد (چرخه درآمدی سنتی و چرخه زیست محیطی)

3-3- ملاحظات زیست محیطی در حساب های ملی

فصل چهارم بازار ، بخش خصوصی و محیط زیست

4-1- بازار و تعیین ارزش (قیمت) منابع زیست محیطی

4-2- تعیین میزان بهینه آلودگی

4-3- نظریه کوز (تعیین حقوق مالکیت)

4-4 – مبادله مجوزهای آلودگی

4-5- ملاحطات اسلامی درباره بازار و محیط زیست

فصل پنجم: موارد شکست بازار و دخالت دولت

5-1- موارد شکست بازار

5-2- آثار جانبی منفی

5-3- مشکلات نرخ تنزیل در ارزیابی طرح های زیست محیطی

5-4-ملاحظات اسلامی درباره جایگاه دولت در محیط زیست

فصل ششم:

6-1- سیاست های محافظت از محیط زیست

6-2- مالیات ها و یارانه های زیست محیطی

6-3- جریمه های ایجاد آلودگی

6-4- تعیین استانداردهای زیست محیطی

6-7- ملاحظات اخلاقی

فصل هفتم: محیط زیست در ایران

7-1- محیط زیست در قانون اساسی و اسناد بالادستی

7-2- عوامل تخریب محیط زیست در ایران

7-3- ملاحظات اسلامی درباره تخریب محیط زیست و راههای جلوگیری از آلودگی در ایران

فصل هشتم ابعاد جهانی اقتصاد محیط زیست

8-1- مشکلات منطقه ای و جهانی آلودگی محیط زیست

8-2- نشست ها و نهادهای بین المللی محیط زیست

فصل نهم : بهره برداری بهینه از منابع پایان پذیر با ملاحظات زیست محیطی

9-1- طبقه بندی منابع طبیعی پایان پذیر

9-2- عوامل اقتصادی موثر در بهره برداری از منابع پایان پذیر

9-3- ملاحظات اسلامی در بهر برداری از منابع پایان پذیر

9-4- بهره برداری از منابع پایان در ایران

فصل دهم بهره برداری بهینه از منابع تجدید شونده با ملاحظات زیست محیطی

10-1- طبقه بندی منابع طبیعی پایان پذیر

10-2- عوامل اقتصادی موثر در بهره برداری از منابع تجدید شونده

10-3- ملاحظات اسلامی در بهره برداری از منابع تجدید شونده.

10-4- بهره برداری از منابع تجدید شونده در ایران

فصل یازدهم: بررسی تفصیلی بهره برداری برخی از منابع تجدید شونده

11-1- بهره برداری از زمین

11-2- بهره برداری از آب

11-3- بهره برداری از شیلات

فصل دوازدهم : ملاحظات کلی نظام اسلامی درباره منابع طبیعی و محیط زیست

12-1- جایگاه دولت و بخش خصوصی در ارتباط با محیط زیست و منابع طبیعی

12-2- جایگاه محیط زیست و منابع طبیعی در اقتصاد مقاومتی

12-3- محیط زیست و منابع طبیعی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

- فراهانی فرد، سعید ، اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی با ملاحظات اسلامی، قرارداد با سمت.
- فراهانی‌فرد، سعید (1389)، *اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- ارباب، حمیدرضا (1392)، *اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی*، ترجمه کتاب راجر پرمن و دیگران تهران: نشر نی.
- کولا، ارهان (1380)، اقتصاد منابع طبیعی، محیط زیست و سیاستگذاریها، مترجمان سیاوش دهقانیان، فرخ‌دین قزلی، مشهد: دانشگاه فردوسی.

- احمدیان، مجید (۱۳۷۸)، *نظریه قیمت در اقتصاد منابع پایان پذیر انرژی*، تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ.

- منابع مرتبط:

- ترنر ، آر. ک. ؛ پیرس، دی؛ باتمن، ای؛ اقتصاد محیط زیست، ترجمه دهقانیان، کوچکی و کلاهی، (1374) انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

- علی سوری، محسن ابراهیمی (1385)، *اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست*، همدان: نورعلم.

- کریم زادگان (1382)، حسن، مبانی اقتصاد محیط زیست، نقش مهر.

-Keohane, Nathaniel and Sheila Olmstead (2007), Markets and the Environment, Washington, DC: Island Press.

-David A. Anderson (2013), Environmental Economics and Natural Resource Management, Routledge; 4 edition.

-Charles D. Kolstad (2010), Environmental Economics, Oxford University Press: 2nd Edition.

سرفصل درس: ت30

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد انرژی	**2**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد محیط زیست و منابع
Energy Economics	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

این درس شامل موضوعات نظری و تجربی است لذا تأکید اصلی بر آشنایی دانشجویان با مباحث تقاضای انرژی، عرضه انرژی، قیمت‌گذاری انرژی و آثار زیست‌محیطی تولید و مصرف انرژی است. همچنین سیاست‌های دولتی در خصوص عرضه، تقاضا و شکل‌گیری قیمت‌های انرژی مطالعه می‌شود.

توضیحات :

این درس پیشتر در دوره کارشناسی ارشد تدریس می‌شده است اما طراحی سرفصل‌های این درس با توجه به سیاست‌های انرژی کشور، بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کشور می‌باشد.

سرفصل مطالب درس:

- کلیات اقتصاد انرژی و آشنایی با انواع انرژی های تجدیدپذیر و تجدیدناپذیر
  - بررسی سبد انرژی در جهان
  - اهمیت مطالعه اقتصاد انرژی در کشورهای توسعه یافته و کمتر توسعه یافته با تأکید بر کشورهای صادرکننده نفت
  - طبقه بندی منابع: متعارف و غیرمتعارف
- مسائل و مدلهای طرف تقاضای انرژی
  - صرفه جویی انرژی
  - کشش های قیمتی و درآمدی کوتاه‌مدت و بلندمدت
- مسائل و مدلهای طرف عرضه انرژی
  - اقتصاد منابع پایان پذیر
  - امنیت انرژی
- بازارهای جهانی نفت
  - بازار اسپات
  - بازار فوروارد
  - بازار آتی ها
- عرضه و تقاضای فرآورده های نفتی و سازوکار قیمت گذاری آنها
- بازار گاز طبیعی
  - قیمت گذاری گاز طبیعی
  - قیمت گذاری LNG

- سیاست‌های آزادسازی بازار گاز

- بازار برق

- آشنایی با انواع نیروگاه‌ها

- منحنی های اوج تولید و مصرف

- هزینه های تولید برق

- قیمت گذاری برق

- بازار سایر انرژی‌ها:

- اقتصاد ذغال سنگ

- انرژی هسته ای

- انرژی های تجدیدپذیر با تأکید بر انرژی های خورشیدی و بادی

- سیاست های ملی انرژی

- در کشورهای پیشرفته صنعتی

- در کشورهای در حال توسعه

- سیاست های کارایی انرژی و کاهش شدت انرژی در چارچوب اقتصاد مقاومتی

- جایگاه ذخایر نفت، گاز و ذغال سنگ در اقتصاد اسلامی با تأکید بر مبحث انفال

- ملاحظات زیست‌محیطی تولید و مصرف انرژی

- آشنایی با سازمان ها و نهادهای بین‌المللی انرژی با تأکید بر اوپک

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

علی فریدزاد (1394)، *اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها*، ترجمه کتاب اس. سی. بی‌هاتاچاریا، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، در مرحله چاپ.

مجید احمدیان (1378)، *اقتصاد نظری و کاربردی نفت*، تهران دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.

مجید احمدیان (۱۳۷۸)،*نظریه قیمت در اقتصاد منابع پایان پذیر انرژی*، تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ.

محمدحسین مهدوی‌عادلی (۱۳۹۱)،*کلیات اقتصاد انرژی*، تهران: هزاره سوم اندیشه: موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

سعید فراهانی‌فرد (1389)، *اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

پل استیونس (1390)، *مقدمه کتاب اقتصاد انرژی*، مترجمان: علی طاهری‌فرد، جعفر حسینی، جلال دهنوی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.

عبدالناصر همتی (1383)، *اقتصاد انرژی*، تهران: مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

-منابع مرتبط:

عاطفه تکلیف (1391)، صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی، تهران، پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، انتشارات کمیل

علی قنبری (1390)، *اقتصادهای نفتی*، تهران: نشر چالش.

حسین صادقی، سمانه خاکسارآستانه و اقلیم تمری (۱۳۹۳)، *اقتصاد انرژی‌های تجدیدپذیر*، تهران: نور علم.

شمس‌الدین صادقی (1393)، *چالش جهانی انرژی و موقعیت ژیواکونومیک ایران در ساختار نوین اقتصاد سیاسی بین الملل*، تهران: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتشارات الگوی پیشرفت.

-Paul Stevens (2000), The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

-Joanne Evans (Author, Editor), Lester C. Hunt (Author, Editor) (2011), International Handbook on the Economics of Energy, Edward Elgar Pub.

سرفصل درس: ت31

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد کشاورزی	**2**		**تخصصی**	نظری ★	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)
Agricultural Economics	32		**اختیاری**	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				

	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه کشاورزی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

هدف درس اقتصاد کشاورزی آشنا ساختن دانشجویان با ساختارها و رفتارهای سنتی و پیشرفته کشاورزی و کشاورزان سنتی و نوگرا، کشاورزی ایران، وظایف و رسالت های بخش کشاورزی و نقش آن در توسعه و نیز دیدگاه اسلام در این زمینه. همچنین به لحاظ تخصصی آشنایی با توابع تولید و تجزیه و تحلیل آن‌ها ، ویژگی های محصولات کشاورزی، عرضه، تقاضای آن‌ها و بالا بردن قدرت تحلیل دانشجویان این درس بویژه در قیمت و قیمت گذاری و بازار محصولات کشاورزی است. این درس به بررسی نظام‌های بهره برداری و نیز تاثیر استفاده از تکنولوژی مناسب و کاربرد آن در تولید و هزینه های کشاورزی نیز می پردازد.

سرفصل مطالب درس:

1- کلیات

- فرایندهای شکل گیری اقتصاد کشاورزی (کشاورزی، اقتصاد و چگونگی تعامل‌ها)
- اهمیت و رسالت کشاورز و کشاورزی در گستره تاریخ، تمدن‌ها و اسلام

2- روش شناسی اقتصاد کشاورزی

- روش شناسی و سطوح آن از دیدگاه اقتصاد خرد، کلان، توسعه اقتصادی و اکولوژی
- حوزه‌ها و قلمروهای بخش کشاورزی
- گستره های اقتصاد کشاورزی وتعامل آن با اکولوژی، منابع طبیعی و محیط زیست

3- اقتصاد تولید

- هدف و رفتار تولیدکنندگان
- تخصیص بهینه منابع بین محصولات مختلف
- برخی توابع تولید کشاورزی
- تحلیل نظریه بازده نهایی و کاربرد آن
- حداکثر کردن سود کشاورز در شرایط رقابت و استخراج توابع عرضه محصول و تقاضای نهاده
- منظور نمودن فرضیه نا اطمینانی

4- عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی

- عوامل موثر بر عرضه
- ویژگی‌های محصولات کشاورزی و عرضه آن
- عوامل تعیین کننده تقاضا
- تقاضای محصولات کشاورزی
- برآورد تقاضای سرانه محصولات کشاورزی

5- قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی

- قیمت و راه‌های جلوگیری از نوسانات قیمت محصولات کشاورزی
- راه‌های دخالت دولت در بازار، تعرفه، خرید، یارانه‌ها و پرداخت جبرانی
- قضیه تار عنکبوتی

6- بازار محصولات کشاورزی

- بازار داخلی
- بازار بین‌المللی
- بازاریابی، بازار رسانی و روش‌ها

7- بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی خطی در کشاورزی

- بودجه‌بندی مزرعه با وجود ریسک و عدم حتمیت
- برنامه‌ریزی خطی با محدودیت منابع

8- نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی

- شیوه‌های تولید سنتی
- شیوه‌های تولید مدرن

9- تاثیر تکنولوژی و کاربرد آن در کشاورزی

- ضرورت استفاده از تکنولوژی
- تاثیر تکنولوژی بر تولید و هزینه
- تکنولوژی مناسب

10-فناوری های تولید ارگانیک

11- ساختارها و رفتارها

- اختارهای کشاورزی سنتی و پیشرفته

- رفتارهای کشاورزان سنتی و نوگرا

12-بخش کشاورزی، وظایف و رسالت آن

- سهم بخش کشاورزی در اقتصاد (از منظر تولید ملی، اشتغال و مانند آن)
- وظایف و رسالت بخش کشاورزی
- نقش و جایگاه بخش کشاورزی در تامین غذا، نیازهای صنایع و توسعه

13-مروری بر تجارب و رویکردهای بخش کشاورزی و توسعه روستایی در برنامه های توسعه ایران

- کشاورزی ایران (موقعیت، وضعیت جغرافیایی و امکانات آب، زمین و نیروی انسانی) و رفتار کشاورزان ایرانی
- نهادها و سازمان های متولی و ناظر در کشاورزی ایران
- مروری کلی بر رویکردهای و راهبردهای بخش کشاورزی در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

1- اقتصادکشاورزی، اکبری نعمت الله و مصطفی شریف، انتشارات سمت چاپ دوم 1393

2- اقتصاد کشاورزی، سلطانی غلامرضا و سید بهاء الدین نجفی مرکز نشر دانشگاهی1386

3- اقتصاد محیط زیست و مدیریت منابع طبیعی، بریم نژاد ولی، موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی1393

4- کشاورزی فراسرزمینی(ظرفیت های تولید محصولات کشاورزی کشورهای همسایه و طرف های اصلی تجاری)، موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی در سه جلد 1393

5- اثر بخشی استراتژی های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در برنامه های پنجساله توسعه 1368-1394 کاظمی حسن و مجتبی پالوج، موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی1394

6- سند ملی برنامه ششم توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی، نجمه الصالح گلچین و سید محمد موسوی موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی 1394

7- Venn, J. A. (2015). The foundations of agricultural economics. Cambridge University Press.

8- Gray, L. C. (2013). Introduction to agricultural economics. Read Books Ltd.

9- Agricultural Economics, the Journal of the International Association of Agricultural Economists.

10- Schmitz, A., C. Moss, T. Schmitz, W.H. Furtan and C. Schmitz, 2010. Agricultural Policy, Agribusiness and Rent Seeking Behavior, 2nd edition, University of Toronto Press.

سرفصل درس: ت32

عنوان درس به فارسی: روش تحقیق در اقتصاد **عنوان درس به انگلیسی:** **Research Methodology in Economics**	**تعداد واحد:** **3** **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
			تخصصی	نظری	★	
				عملی	★	مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد
			اختیاری	نظری		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

آموزش مفهوم‌های پایه‌ای پژوهش و یادگیری روش‌ها و چگونگی انجام پژوهش در زمینه مساله‌های اقتصادی به گونه ای که بتواند این رو را در پژوهش به کار بگیرد.

توضیحات :

دراین سرفصل مفهوم‌های پایه‌ای گسترش یافته است.

روش‌های نظریه‌پردازی که نیاز پایه‌ای بومی سازی و اسلامی سازی است، افزوده شده است.

روش نظریه‌پردازی بر پایه داده‌ها که برای بررسی‌های اسلامی و بومی کاربرد خوبی می‌تواند داشته باشد آورده شده است.
فرایندها و روش‌های پژوهش به گونه ای کاملا کاربردی نظم داده شده است.
همه روش‌های نو افزوده شده است.
جزییات هم کاملا به روز شده است.
روش‌های ماخذ نویسی و مانند اینها آورده شده است.

سرفصل مطالب درس:

1. دانستنی‌های پایه‌ای روش پژوهش

- ✓ تعریف پژوهش، شیوه‌های شناخت، علم، مرحله‌های کلی پژوهش، روش‌شناسی، روش شناخت علمی (روش پژوهش)، مساله، نظریه، فرضیه، آزمون، نتیجه، فرایند علمی پژوهش (کشف علمی)
- ✓ فرایند گام‌های پژوهش تجربی و نظریه‌پردازی
- ✓ *مکتب‌های اقتصادی و روش شناخت*
- ✓ *دیدگاه‌ها درباره اعتبار روش*
- ✓ *پایه‌های روش علمی پژوهش*
- ✓ *روش در نظریه‌پردازی و آزمون تجربی*
- ✓ *گام‌های نظریه‌پردازی*
- ✓ *بخش‌های نظریه: مساله، پیش‌فرض‌ها، فرض‌ها، فرضیه، تجزیه و تحلیل، نتیجه نظریه‌پردازی*

۳. برگزیدن موضوع پژوهش

- ✓ *موضوع پژوهش*
- ✓ *یافتن موضوع و مساله پژوهش*
- ✓ *ویژگی‌های موضوع خوب برای پژوهش: علمی بودن، در دامنه تخصص پژوهشگر بودن، نو بودن، ارزشمند بودن، امکان‌پذیری انجام پژوهش توسط پژوهشگر، برگزیدن موضوع از راه رده‌بندی آن*

۴. روش‌های بررسی و شناسایی اولیه

- ✓ *روش اسنادی و سندهای گوناگون*
- ✓ *روش و انواع مصاحبه*

- ✓ *روش مشاهده*
- ✓ *روش آزمون*

۵. برگزیدن چارچوب نظری و ساختن فرضیه‌های پژوهش

- ✓ چارچوب نظری پژوهش
- ✓ گام‌های برگزیدن چارچوب نظری
- ✓ فرضیه‌های پژوهش
- ✓ دسته‌بندی فرضیه‌ها
- ✓ ساختن فرضیه
- ✓ ویژگی‌های فرضیه خوب

۶. آماده کردن طرح پژوهش

- ✓ طرح پژوهش
- ✓ هدف‌های تهیه طرح پژوهش
- ✓ دسته‌بندی طرح‌های پژوهش
- ✓ محتوای طرح پژوهش

عنوان پژوهش

نوع پژوهش و دسته‌بندی نوع پژوهش‌ها

ویژگی‌های پژوهشگران

تعریف مساله، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

پرسش‌های پژوهش

هدف‌های پژوهش و ویژگی‌های عبارت‌های هدف

فرضیه‌های پژوهش

روش پژوهش

پیشینه پژوهش

فهرست اولیه منبع‌ها

شرح خدمات

زمان‌بندی انجام پژوهش

هزینه‌ها

۷. ساختن الگوی تحلیلی

- ✓ الگوی تحلیلی
- ✓ تعریف مفهوم‌ها
- ✓ عامل‌ها و متغیرها
- ✓ شاخص‌سازی برای تعیین چگونگی اندازه‌گیری متغیرها

روش‌های اندازه‌گیری

روش‌های ترکیب داده‌های شاخص

روش‌های رتبه‌بندی

- ✓ روشن کردن رابطه میان متغیرها
- ✓ نمادین‌سازی الگوی تحلیلی

۸. شناسایی تکمیلی و گردآوری داده‌ها

- ✓ شناسایی تکمیلی
- ✓ روش‌های گردآوری داده‌ها
- ✓ پردازش داده‌ها
- ✓ بررسی، توضیح، بازبینی و بازنگری داده‌ها
- ✓ کدگذاری (شماره‌گذاری)
- ✓ جدول‌سازی

۹. تجزیه و تحلیل

- ✓ روش‌های تجزیه و تحلیل

روش تحلیل محتوا

روش‌های تحلیل آماری

روش‌های تحلیل ریاضی

روش اقتصادسنجی

روش ارزشیابی اقتصادی

روش تحلیل در استنباط فقهی

- ✓ فرایند تجزیه و تحلیل
- ✓ تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ✓ تفسیر نتیجه و آزمون فرضیه

۱۰. نتیجه‌گیری

- ✓ فرایند نتیجه‌گیری
- ✓ نگاه دوباره به چارچوب و فرایند پژوهش
- ✓ روشن کردن یافته‌های نو پژوهش
- ✓ دادن پیشنهاد

۱۱. نوشتن گزارش پژوهش و پژوهش‌نامه

- ✓ نوشتن گزارش پیشرفت کار
- ✓ گونه‌های ارایه گزارش پژوهش (مقاله، پایان‌نامه، گزارش پژوهشی، کتاب و . . .)
- ✓ نوشتن پژوهش‌نامه
- ✓ محتوای پژوهش‌نامه
- ✓ نوشتن فهرست منبع‌ها
- ✓ پیوست‌ها
- ✓ زیرنویس
- ✓ پی‌نویس
- ✓ نشانی دادن درون نوشتار

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی

عزتی، مرتضی؛ **روش پژوهش در علوم اجتماعی: کاربرد در زمینه مسایل اقتصادی**؛ تهران: پژوهش‌های ما، ۱۳۹۴.

ساروخانی، باقر؛ **روش های تحقیق در علوم اجتماعی: اصول و مبانی**؛ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، 1387.

حافظ نیا، محمدرضا؛ **مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی**؛ چ21، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، 1394.

خواجه نوری، عباسقلی؛ **روش تحقیق**؛ چ9، تهران: دانشگاه تهران، 1392.

- منابع مرتبط

ادریسی، محمد و علی ادریسی؛ **روش تحقیق تجربی**؛ تهران: جهاد دانشگاهی (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)، 1386.

حبیبی، غلامحسین؛ **روش تحقیق در پژوهش علوم اجتماعی**؛ تهران: جهاد دانشگاهی(واحد تهران)، 1386.

هومن، حیدرعلی؛ راهنمای عملی پژوهش کیفی؛ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکزتحقیق و توسعه علوم انسانی، 1394.

موزر، س.ک. و کالتون، ج.؛ **روش پژوهش در علوم اجتماعی**؛ ترجمه کاظم ایزدی، چ4، تهران: انتشارات کیهان، 1374.

ایزاک، استفن و مایکل، ویلیام ب.؛ **راهنمای جامع تحقیق و ارزیابی**، ترجمه مرضیه کریم‌نیا، مشهد: آستان قدس رضوی، موسسه چاپ و انتشارات، 1374.

سرفصل درس: ت33

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد صنعتی	**2**		**تخصصی**	نظری ★	اقتصاد خرد (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	

Industrial Economics	32		**اختیاری**	نظری عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه صنعت، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با عناصر بازار و درک جهت علیت بین عناصر بازار از دیدگاه مکاتب مختلف

اهداف رفتاری : انتظار می رود دانشجو پس از گذراندن این درس بتواند جنبه های مختلف ساختار ، رفتار و عملکرد بازار را معرفی کند و چگونگی اندازه گیری این متغیر ها را معرفی کند. علاوه براین دانشجو قادر خواهد بود که نظریه های تمرکز ، صرفه های مقیاس ، تبلیغات ، موانع ورود ، قدرت انحصاری را معرفی کند و وجوه افتراق و تمایز مکاتب مختلف را در تبیین این نظریه ها بیان کند. درک و تشخیص علت تغییر قدرت انحصاری واندازه تمرکز در طی زمان در زمره سایر اهداف این درس می باشد. علاوه بر این انتظار می رود که دانشجو با مطالعه اقتصاد صنعتی بتواند روش های مختلف اندازه گیری صرفه های مقیاس ، صرفه های تنوع ، تمرکز و قدرت انحصاری را معرفی کند و توضیح دهد. دانشجو ی اقتصاد صنعتی می تواند نظر مکاتب مختلف در مورد علت شکل گیری رقابت و انحصار را توضیح دهد.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول- مفاهیم اساسی

فصل اول اقتصاد صنعتی، تعاریف، سوالات و قلمرو

مقدمه و تاریخچه

نظریه بنگاه، رفتارو اهداف بنگاه، تابع هزینه ، تولید و سود

بازار و عناصر آن- ساختار، رفتار و عملکرد

دیدگاه اسلام پیرامون بازار، بنگاه، اهداف بنگاه و سود

جهت علیت بین عناصر بازار از دید مکاتب مختلف

هزینه و انواع هزینه در سطح بنگاه

انواع تابع هزینه

فصل دوم – رقابت و انحصار

تعاریف مختلف رقابت و مقایسه آنها

عرضه و تقاضا

تعادل در بازار رقابت

انحصارو تعادل در بازار انحصاری

مقایسه آثار رفاهی رقابت و انحصار

دیدگاه مکتب اسلام در مورد دلائل بروزرقابت و انحصار و پیامد های آن(مبانی فقهی رقابت)

علل بروز انحصار و پیامد های آن از نگاه مکاتب مختلف

بازار بنگاه مسلط

بخش دوم –ساختار بازار

فصل سوم- طرف عرضه و تقاضا و تاثیر آن بر ساختار بازار

کشش تقاضا

صرفه های مقیاس و انحصارطبیعی

شیوه های اندازه گیری صرفه های مقیاس

دلائل بروز صرفه های مقیاس

پیامد های صرفه های مقیاس

فصل چهارم- تمرکز بازار

تعریف تمرکز

نگاه اسلام به تمرکز

نظریه های تمرکز

شیوه های اندازه گیری تمرکز

فصل پنجم- موانع ورود به بازار

تعریف مانع ورود

دیدگاه های مختلف در مورد موانع ورود و پیامد های آن

شیوه های مختلف اندازه گیری موانع ورود

انواع موانع ورود به بازار و علل آن

علل موانع ورود

قیمت گذاری تهاجمی

نظریه قیمت گذاری حدی

موانع ورود و استراتژی قیمت گذاری

دیدگاه اسلام در مورد موانع ورود ارادی

فصل ششم- تمایز کالا

تعریف تمایز کالا و انواع آن

تمایز کالای از نوع عمودی و افقی

تحلیل هزینه-فایده تمایز کالا

میزان بهینه تمایز کالا

قواعد اسلامی درخصوص تلاش برای ایجاد تمایز کالا

بخش سوم-رفتار و اقدامات استراتژیک

فصل هفتم- نظریه بازی

مفهوم نظریه بازی

بازی مجموع صفر

معمای زندانی

بازی های تکراری

بازی های مختلط

فصل هشتم–قیمت گذاری در بازار انحصار چند جانبه

وابستگی بنگاه ها در بازار انحصار چند جانبه

الگوی های قیمت گذاری در بازار انحصار چند جانبه

الگوی رفتاری کورنو

الگوی کورنو–نش

الگوی برتراند

الگوی رهبری قیمت بنگاه مسلط

قیمت گذاری بر مبنای هزینه متوسط

فصل نهم– رفتار های استراتژیک قیمتی و غیر قیمتی

تبعیض قیمت و انواع آن

اثرات رفاهی تبعیض قیمت

قیمت گذاری حدی

قیمت گذاری تهاجمی

ایجاد ظرفیت مازاد

تلاش در جهت افزایش هزینه های رقیب

عرضه محصول با نشان های مختلف

تعالیم اسلام در خصوص اعمال یا ممانعت از اقدامات استراتژیک

فصل نهم- تبلیغات

مفهوم تبلیغات و اطلاعات

برخورد اسلام با تبلیغات و اندازه مکفی تبلیغات

رابطه تبلیغات و ماهیت محصول

سطح بهینه تبلیغاتب با توجه به ساختار بازار

اثرات رفاهی تبلیغات

فصل دهم- همکاری و ائتلاف

تاثیر ایمان و تعالیم اسلام در ممانعت از ائتلاف و همکاری

انگیزه بنگاه ها برای همکاری

اقدامات تسهیل کننده ائتلاف

تحلیل پایداری همکاری در قالب یک مدل یک دوره ای

شرایط لازم برای همکاری بنگاه ها و شکل گیری ائتلاف

تشخیص ائتلاف

فصل یازدهم-محدودیت های عمودی و افقی بازار

ادغام عمودی و افقی- تعریف و دلائل

پیامد های محدودیت تجاری

بخش چهارم- عملکرد

فصل یازدهم- قدرت انحصاری

تعریف قدرت انحصاری

شیوه های اندازه گیری قدرت انحصاری

روش های کسب، اعمال و حفظ قدرت انحصاری

پیامد های قدرت انحصاری

دیدگاه های مختلف در خصوص مقابله با قدرت انحصاری

بخش پنجم- عناوینی در اقتصاد صنعتی

ابداع, نوآوری و پیشرفت فنی

تجارت بین الملل و اقتصاد صنعتی

سیاست عمومی در قبال رفتار های استراتزیک غیر رقابتی

رویکرد اسلام در برخورد با انواع رفتار های غیر رقابتی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- خداداد کاشی، فرهاد(1393)، اقتصاد صنعتی: نظریه و کاربرد، انتشارات سمت.

2- احمدیان، مجید(1384)، اقتصاد صنعتی: با رویکردی نوین، انتشاراتجهاد دانشگاهی

3- شای، آز(1393)، سازمان صنعتی: نظریه و کاربردها، ترجمه کیومرث شهبازی، مرکز نشر دانشگاهی

منابع مرتبط: ،

5-Ferguson,p. , R. Ferguson G., J.,(1996) " Industrial Economics", MACMILLAN

6-Carbral, L. M. B.(200), "Introduction to Industrial Organization", MIT Press

7-Shepherd, W. G.(1979), "The Economics of Industrial organization, PRENTICE HALL

سرفصل درس: ت34

عنوان درس به فارسی: اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی **عنوان درس به انگلیسی:** **Economics of Tourism and Cultural Heritage**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**	
				عملی		
			تخصصی	نظری ★	اقتصاد خرد (2)-اقتصاد کلان (2)	
				عملی ★		
			اختیاری	نظری		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد سفر علمی■ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و بررسی آثار اقتصادی فعالیت های مرتبط با گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و نیز سیاست‌گذاری اقتصادی در حوزه گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی، به منظور استفاده از این ظرفیت پایان نا پذیر برای کمک به اقتصاد کشور است.

هدف کلی از این درس آشنایی دانشجویان با مسائل خاص گردشگری و میراث فرهنگی در ایران، از قبیل شناخت ظرفیت های بالقوه و بالفعل صنعت گردشگری و میراث فرهنگی، مزیت ها، چالش ها، نقاط قوت، نقاط ضعف، چشم اندازهای آتی در کشور و نیز نقد و شناخت راهای توسعه کیفی و کمی این صنعت در ایران است.

هدف نهایی آن است که دانشجو پس از گذراندن این درس قادر باشد به کمک تئوری های اقتصادی، تحلیلی منسجم از وضعیت گردشگری و میراث فرهنگی در کشور داشته و ضمن آگاهی از اهمیت آن با مسائل و مشکلات و راه حل های علمی توسعه کمی و کیفی آن آشنا شود.

توضیحات :

این درس برای رشته های اقتصاد به عنوان درسی جدید است و قبلا ارایه نمی شده است. ارایه آن به عنوان یک درس جدید به دلیل ظرفیت قابل توجه این صنعت در ایران برمی گردد که تا کنون مورد غفلت واقع شده است. برخی از مزیت های آن به شرح زیر است:

توسعه این بخش می تواند اشتغال قابل توجهی ایجاد کند و هزینه ایجاد شغل در این بخش از اکثر بخش های دیگر کمتر است،

توسعه این بخش در داخل کشور می تواند ارز آوری بالایی داشته باشد، و این می تواند به رهایی از وابستگی نفت کمک کند،

بعلاوه رونق این بخش می تواند به توسعه پایدار ، اشتغال پایدار ،درآمدهای ارزی پایدار، کسترش روابط فرهنگی و شناساندن جامعه ایران و میراث آن به سایر جوامع کمک کند و...،

سرفصل مطالب درس:

1. کلیات

1-1- تعاریف و مفاهیم گردشگری و میراث فرهنگی

1-2- گردشگری و میراث فرهنگی در اسلام و سابقه آن در تمدن اسلامی

1-3- رابطه گردشگری و میراث فرهنگی

1-4- انواع گردشگری و میراث فرهنگی(گردشگران مذهبی، گردشگران کاری، گردشگران فرهنگی، گردشگران سیاسی و...)

1-5- فعالیت های مربوط به گردشگری و میراث فرهنگی

1-6- ویژگی های اقتصادی محصولات گردشگری و میراث فرهنگی

1-7- بازیگران صنعت گردشگری و میراث فرهنگی (اهداف و محدودیت های گردشگران، بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی، جامعه میزبان و دولت ها)

1-8- محدودیت منابع جذب گردشگر

1-9- محدودیت منابع پشتیبانی

1-10- محدودیت‌های عمومی منابع

1-11- گردشگری، میراث فرهنگی و کالاهای عمومی

1-12- گردشگری، میراث فرهنگی و توسعه پایدار

1-13- ویژگی های اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی

1-14- آثار اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی(تاثیر آن بر درآمد ملی، انتقال ثروت از مبدأ به مقاصد گردشگری و میراث فرهنگی ، پیدایش بازارهای چند گانه، تغییر الگوی مصرف جانعه میزبان، آثار توزیعی درآمد حاصل از گرذشگری در بین عوامل، تاثیر بر سطح قیمت های داخلی، تاثیر بر ارزش پول ملی و اشتغال و..)

1-15- جایگاه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در جهان امروز

2- تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی به عنوان کالاهایی منفرد

2-1- حداکثر کردن مطلوبیت گردشگر

2-2- محدودیت درآمد

2-3- ب. محدودیت وقت

2-4- ج. محدودیت درآمد و وقت

2-5- د. سایر محدودیت‌ها (محدودیت‌های سیاسی)

2-6- هـ حالت‌های استثنایی

2-7- استخراج تابع تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی به کمک منحنی‌های بی‌تفاوتی

2-8- کشش‌های تقاضا

2-9- مطالعات تجربی تقاضای محصولات گردشگری و میراث فرهنگی در جهان

2-10- مطالعات تجربی تقاضای محصولات گردشگری و میراث فرهنگی در ایران

3- تقاضای سفر به عنوان کالایی مرکب

3-1- بسط، توسعه و تکمیل مدل لنکستر

3-2- اثر تغییر درآمد

3-3- تأثیر افزایش وقت

3-4- تأثیر تغییر قیمت محصولات گردشگری و میراث فرهنگی

3-5- د. تأثیر ایجاد یک تفریحگاه جدید

3-6- تقاضای بازار (تقاضای کل)

3-7- تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی در ایران وعوامل موثر برآن(عوامل اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی)

3-8- پیش بینی تقاضا در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی

4- کلیات و مفاهیم اساسی مربوط به بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی

4-1- اهداف بنگاه‌های گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی(اهداف اقتصادی و اهداف غیر اقتصادی)

4-2- ساختار بازار حاکم بر بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی در ایران و جهان

3-13 انواع بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و محصولات آن ها

3-14 شرکت های حمل و نقل گردشگری و میراث فرهنگی(هوایی، دریایی و زمینی)

3-15 اقامتگاه ها(هتل ها و متل ها)

3-16 بنگاه های عرضه کننده جاذبه ها، خدمات پشتیبانی

3-17 آژانس های مسافرتی

3-18 محدودیت های تئوری عرضه در تبیین رفتاربنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی

5- عرضه محصولات گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی به عنوان کالایی منفرد

5-1- نقش تابع تولید و هزینه‌های تولید بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی

5-2- نقش هزینه‌ها بر تصمیمات بنگاه گردشگری و میراث فرهنگی

5-3- استخراج تابع عرضه در کوتاه مدت

5-4- شرایط حداکثر کردن سود با توجه به تابع تولید

5-5- فرایند حداکثرکردن سود بنگاه در بلندمدت

5-6- کاربرد تئوری عرضه برای بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی

5-7- ملاحظات اساسی مربوط به بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی

6- عرضه گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی به عنوان کالایی مرکب

6-1- معرفی کالای مرکب و مصادق آن در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی

6-2- قواعد حاکم بر رفتار بنگاه های عرضه کننده تور جامع

6-3- عرضه بازار تورهای جامع

6-4- کشش عرضه محصولات گردشگری و میراث فرهنگی عرضه کنندهگان تور جامع

6-5- مطالعات تجربی مربوط به عرضه گردشگری و میراث فرهنگی در ایران

7- تعادل در بازار گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن(عوامل اقتصادی و غیر اقتصادی)

7-1- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی

7-2- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی بر اساس مطالعات تجربی در جهان

7-3- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی بر اساس مطالعات تجربی در ایران

8- تحولات صنعت توریسم در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی

8-1 بررسی سیاست های توسعه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی

8-2 جایگاه کنونی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در اقتصاد ایران(سهم آن از GDP و اشتغال، تراز صنعت گردشگری و میراث فرهنگی و..)

8-3- ظرفیت های بالقوه انواع گردشگری و میراث فرهنگی در ایران

8-4- سیاست ها و راه های توسعه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در ایران با توجه به مطالعات تجربی.

8-5- تأثیر اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی بر اقتصاد محلی، اقتصاد ملی و اقتصاد بین المللی،

8-6- روندهای آتی در اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی

8-7- مالیات ستانی در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی

8-8- توسعه پایدار گردشگری و میراث فرهنگی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★	★	★

منابع اصلی:

1- موسایی، میثم (1390). مبانی اقتصاد توریسم. انتشارات مهگامه.

2- موسایی، میثم (1386). اقتصاد توریسم. انتشارات نور علم.

3- هاتر، مایکل و ریزو، ایلد (1382). جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی. ترجمه: علی اعظم محمد بیگی. تهران: موسسه انتشار امیرکبیر.

سرفصل درس: خ11

عنوان درس به فارسی: اقتصاد و دفاع **عنوان درس به انگلیسی:** **Economics and Defense**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اقتصاد خرد (2)
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با تحلیل نظری نقش اقتصاد در انواع جنگ‌ها و دفاع و همچنین تأثیر انواع جنگ‌ها بر اقتصاد کشورها؛ تجربه اقتصادی برخی جنگ‌های خارجی و اقدامات دفاعی با محوریت ارزش‌ها و تجربه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در دفاع مقدس، ضمن بررسی نظری این تجربه‌ها؛ جنگ و دفاع اقتصادی؛ و همچنین آشنایی با اقتصاد مقاومتی و الزامات تحقق آن، در جهت پایداری و دفاع از جمهوری اسلامی ایران در حال حاضر و آینده.

سرفصل مطالب درس:

- مقدمه (هدف، ضرورت و جایگاه، مفاهیم کلیدی مرتبط با جنگ، دفاع، اقتصاد دفاع، دفاع اقتصادی و آشنایی کلی با دوران و آموزه‌های دفاع مقدس).

الف- نظریه اقتصادی جنگ و دفاع

- مروری بر جایگاه، ویژگی‌ها، رویکردها و واقعیات جنگ و دفاع در فرهنگ، فقه، تاریخ و تمدن اسلامی و ایرانی، با تمرکز بر جوانب و امور مرتبط اقتصادی.
- رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری در باره جنگ، جهاد و مقاومت و امور اقتصادی مرتبط با آنها.
- نقش اقتصاد در جنگ و دفاع و نحوه نگرش اقتصادی به انواع آنها (جنگ سخت و نرم، جنگ و دفاع نظامی و اقتصادی و ...).

ب – تجربه اقتصادی جنگ‌ها و تدابیر و اقدامات دفاعی در کشورهای مختلف

- نقش فعالیت‌ها، هزینه‌ها و فناوری نظامی در بازار فناوری و اقتصاد جهانی.
- انگیزه‌های اقتصادی، و سیاست‌ها و تدابیر اقتصادی در برخی جنگ‌های منتخب (جنگ‌های جهانی؛ جنگ در افغانستان و عراق به سرکردگی آمریکا؛ و ...).

ج ـ بررسی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران در دوران دفاع مقدس

- مروری بر حملات خارجی علیه ایرانِ پیش از انقلاب اسلامی و آموزه‌های تاریخی مقاومت، در این جنگ‌ها.
- پیشینه و روند تعارض آرمان‌ها و منافع، و انگیزه‌های تهاجم همه‌جانبه نظام سلطه علیه جمهوری اسلامی ایران.
- نگرشی به وضعیت اقتصادی ایران و عراق در آستانه‌ی جنگ تحمیلی.
- بررسی اقتصاد کشور در دوران دفاع مقدس
  - شاخص‌های اقتصادی کلان کشور در دوران دفاع مقدس
  - سیاستگذاری و مدیریت اقتصادی در دوران دفاع مقدس
  - نقش فرهنگ اقتصادی و مردم (پشتیبانی مردمی، روند و الگوی مصرف، تولید و ...) در دوران دفاع مقدس
  - توزیع کالاها و خدمات در دوران دفاع مقدس
  - بخش خارجی اقتصاد (صادرات و واردات، ارز و سیاستهای ارزی و ...) جمهوری اسلامی ایران در دفاع مقدس

- نقش و رویکرد رسانه‌ها در دوران دفاع مقدس، با تمرکز بر امور اقتصادی
- دیدگاه و رهنمودهای حضرت امام (ره) در مقاطع مختلف دفاع مقدس، با تمرکز بر اقتصاد و اداره دفاع مقدس.

- مروری بر برخوردهای عملی خصمانه‌ی کشورهای سلطه‌گر به سرکردگی آمریکا، با جمهوری اسلامی ایران، و همچنین کمک‌های آنها به رژیم عراق در دوران جنگ تحمیلی.

د- جنگ اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران و راه‌کارهای رویارویی با آن

- انواع و ابزارهای جنگ‌های اقتصادی (سخت و نرم) علیه جمهوری اسلامی ایران و استمرار دفاع مقدس.
- تحریم‌های اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران
  - مفهوم، اهداف، و ابزارهای جنگ اقتصادی
  - عوامل مؤثر و آثار اقتصادی انواع تحریم‌ها در مقاطع مختلف به عنوان یکی از ابزارهای اصلی جنگ اقتصادی
  - پیشینه و روند تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران (تحریم‌های آمریکا، شورای امنیت سازمان ملل، و ...)
  - دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری، و راه‌کارهای رویارویی با تحریم‌ها.

هـ - بهره‌گیری از نظریه و تجربه اقتصادی انواع جنگ‌ها و دفاع مقدس در راستای اقتصاد مقاومتی و دفاع از جمهوری اسلامی ایران

- آشنایی با اقتصاد مقاومتی
  - مفهوم اقتصاد مقاومتی با توجه به فرهنگ اسلامی و رهنمودهای مقام معظم رهبری
  - ارکان، ویژگی‌ها و نقش نهادینه‌ی دفاع در اقتصاد مقاومتی
  - الزامات تحقق اقتصاد مقاومتی، با توجه به وضعیت و مقتضیات جمهوری اسلامی ایران.
- آموزه‌های راهبردی نظری و عملی در دفاع از جمهوری اسلامی ایران در مقابل انواع جنگ‌ها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه

		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ... (سال‌های دوران جنگ تحمیلی).

. پوآست، پائول. اقتصاد جنگ. ترجمه شاپور سیفی. انتشارات دانشگاه امام حسین (ع). .

. جمعی از نویسندگان. "ویژه‌نامه اقتصاد ایران در دوره جنگ تحمیلی". در فصلنامه مطالعات دفاعی و امنیتی، سال هشتم، شماره . تابستان .

. درودیان، محمد. آغاز تا پایان (سالنمای تحلیلی) بررسی وقایع سیاسی – نظامی جنگ از زمینه‌سازی تهاجم عراق تا آتش‌بس. مرکز مطالعات وتحقیقات جنگ. (چاپ هشتم).

. درّی نوگورانی، حسین ( ). اقتصاد دفاع در دوران جدید. نشر ساقی.

. دژپسند، فرهاد؛ و حمیدرضا رئوفی. اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی. مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. .

. زهرانی، مصطفی. نظریه‌های تحریم اقتصادی. دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی. .

. سازمان برنامه و بودجه (دفتر اقتصاد کلان). گزارش اقتصادی سال ... (سال‌های دوران جنگ تحمیلی).

. معاونت امور اقتصادی سازمان برنامه و بودجه. گوشه‌هایی از تجارب اقتصادی دو جنگ جهانی. سازمان برنامه و بودجه. .

10. ولایتی، علی‌اکبر. تاریخ سیاسی جنگ تحمیلی عراق بر جمهوری اسلامی ایران. دفتر نشر فرهنگ اسلامی. .

سرفصل درس: خ12

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
نظریه‌های عدالت در اقتصاد	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (3)
Theories of Justice in Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	

	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفهوم عدالت توزیعی، ادبیات فلاسفه کلاسیک، آزادیگرایانی چون جان لاک، کانت و هایک همچنین مطلوبیت گرایانی چون جرمی بنتام و جان استوارت میل، و جامعه گرایانی چون مارکس، همچنین اندیشه‌های عدالت توزیعی شهید سیدمحمد باقر صدر (رضوان الله تعالی علیه)، مبانی نظریه‌ها با دیدگاه مقایسه‌ای.

سرفصل مطالب درس:

1- مقدمات: تعریف عدالت (معنای لغوی، اصطلاح فقهی، اصطلاح اخلاقی) قسط، مفهوم عدالت اقتصادی (تساوی، استحقاق، وضع شیء فی موضعه، توازن یا عدم تداول ثروت در دست اغنیا) حق و انواع استحقاقها، قلمرو عدالت (توزیع ثروتهای طبیعی و فرصت‌ها، توزیع سهم عوامل تولید، توزیع درآمد و ثروت)، رابطه عدالت و کارآیی، رابطه عدالت و رشد.

2- نظریه‌های عدالت:

أ. فیلسوفان کلاسیک: افلاطون، ارسطو،

ب. آزادی‌گرایان: جان لاک، ایمانوئل کانت، جان رالز، فریدریش آوگوست فون هایک، رابرت نوزیک، آمارتیا سن،

ج. مطلوبیت‌گرایان: توماس هابز، دیوید هیوم، جرمی بنتام، جان استوارت میل، جمع‌بندی و نقد.

د. جامعه‌گرایان: مارکس، مایکل والزر،

ه. دیدگاههای اسلامی: فارابی، ابوریحان بیرونی، سید قطب، علامه طباطبایی، شهید مرتضی مطهری،

و. نظریه عدالت توزیعی شهید سیدمحمد باقر صدر (توزیع پیش از تولید، سهم عوامل تولید و توازن).

3- مبانی نظریه‌های عدالت؛ بررسی مقایسه‌ای:

أ. مبانی نظریه‌های نظام سرمایه‌داری: قانون طبیعی، مکانیسم بازار، حداکثرسازی مطلوبیت جامعه، آزادی و حقوق مالکیت، دولت حداقلی،

ب. مبانی نظریه‌های اسلامی: مالکیت حقیقی خداوند بر هستی، مالکیت اعتباری انسان و جانشینی خداوند در زمین، امانت بودن اموال در دست انسانها، هدایت تکوینی و تشریعی خداوند، توازن در سطح زندگی و عدم تداول ثروت در دست اغنیا، کفالت همگانی و مسئولیت عموم مردم و دولت نسبت به برقراری توازن در سطح زندگی.

4- شاخصهای سنجش عدالت و برابری:

أ. شاخصهای نابرابری موجود: شاخصهای مبتنی بر مدل انحرافات، شاخصهای مبتنی بر مدل ترکیبی، شاخصهای مبتنی بر مدل انتروپی، شاخصهای مبتنی بر تابع رفاه اجتماعی، شاخصهای بی انصافی،

ب. جمعبندی و نقد و بررسی،

ج. شاخصهای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی (حدکفاف)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- واعظی، احمد، نقد و بررسی نظریه‌های عدالت، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، 1388.

2- عیوضلو، حسین، عدالت و کارایی در تطبیق تا نظام اقتصادی اسلام، دانشگاه امام صادق (ع) 1386.

منابع مرتبط:

1- شهید سیدمحمد باقر صدر، اقتصادنا، دارالتعارف للمطبوعات، بیروت، 1411ق.

2- شهید سیدمحمد باقر صدر، الاسلام یقود الحیاه، مرکز الابحاث و الدراسات التخصصیه للشهید صدر، قم، 1388.

3- شهید مرتضی مطهری، عدل الهی، انتشارات صدرا، تهران، چاپ دوازدهم، مرداد1377.

4- رجایی سیدمحمد کاظم، با همکاری سیدمهدی معلمی، درآمدی بر مفهوم و شاخصهای عدالت اقتصادی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، 1394.

5- جان رالز، عدالت و انصاف، ترجمه عرفان ثابتی، انتشارات ققنوس، تهران، 1383.

6- جان رالز، نظریه عدالت، ترجمه سیدمحمد کمال سروریان، مرتضی بحرانی، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، تهران، 1390.

7- سن، آمارتیا کومار، در باب نابرابری، مترجم حسین راغفر، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، تهران، 1381.

سرفصل درس: خ13

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری عملی	**دروس پیش نیاز:** **نظریه‌های توسعه اقتصادی**

نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی **عنوان درس به انگلیسی:** **Development Theories With Islamic Approach**	2 **تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری عملی	
			اختیاری	نظری ★ عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف این درس تبیین و روشن سازی مفاهیم و سیاست‌های توسعه با دیدگاه اسلامی همچون مفهوم، ابعاد و اهداف توسعه اقتصادی، جایگاه توسعه اقتصادی و دیگر اهداف، اثر نهادهای اسلامی بر توسعه سیاست‌های و توسعه از دیدگاه اسلامی و تدوین اهداف و ابزار الگوی توسعه، شاخص‌های توسعه و ویژگی‌های مدیریت توسعه از دیدگاه اسلامی.

توضیحات :

تا کنون درس توسعه با نگاه سنتی ارایه می شد و این درس توسعه را با نگاه اسلامی مطرح می‌کند.

سرفصل مطالب درس:

1. کلیات
   1.1. دسته‌بندی بررسی‌ها در باره توسعه
      1.1.1. چیستی توسعه (توسعه/توسعه اقتصادی)
      1.1.2. مفهوم توسعه یافتگی و شاخص‌های آن
      1.1.3. عوامل ایجاد توسعه

1.1.4. آثار توسعه

1.1.5. دین و توسعه

1.2. بررسی‌های اسلام و توسعه

1.2.1. اسلام و توسعه

1.2.2. کشورهای اسلامی و توسعه

1.2.3. مفهوم توسعه، توسعه یافتگی و شاخص‌های آن

1.2.4. اثر نهادهای اسلامی بر توسعه

1.2.5. جایگاه توسعه اقتصادی و دیگر اهداف (عدالت، رفاه، کاهش فقر، معنویت، محیط زیست و . . ..

1.2.6. دیدگاه‌های شخصیت‌های اسلامی در زمینه توسعه

1.2.7. آثار توسعه بر اهداف دیگر جامعه اسلامی

1.3. چارچوب نگاه به توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

1.3.1. مبانی و اصول

1.3.2. مقایسه نگاه اسلامی و نگاه‌های دیگر

2. چیستی توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

2.1. دگرگونی در مفهوم توسعه

2.2. تعریف‌هایی برای توسعه و توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

2.3. مفاهیم نو در توسعه

2.3.1. تاریخچه تحولات مفاهیم توسعه

2.3.2. مفاهیم نو در توسعه

2.3.3. ابعاد مفهومی توسعه و توسعه اقتصادی

2.3.4. اقتصاد اجتماعی, نهادگرایی, اقتصاد بازار و توسعه از دیدگاه اسلامی

2.4. مفهوم و ابعاد توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی

2.4.1. مفهوم توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی

2.4.2. ابعاد توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی

2.5. اهداف توسعه از دیدگاه اسلامی

2.5.1. هدف اسلام (هدف خلقت، هدف دین، هدف انسان)

2.5.2. اهداف مادی توسعه

2.5.3. اهداف انسانی توسعه

2.5.4. اهداف معنوی توسعه

2.6. شاخص‌های توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی

2.6.1. چارچوبی برای شاخص‌های مورد پذیرش اسلام برای توسعه

2.6.2. شاخص‌های مادی توسعه

2.6.3. شاخص‌های انسانی توسعه

2.6.4. شاخص‌های معنوی توسعه

3. جایگاه توسعه اقتصادی و دیگر اهداف اسلامی

3.1. عدالت و توسعه

3.2. برابری و توسعه

3.3. رفاه و توسعه

3.4. فقرزدایی و توسعه

3.5. معنویت و توسعه

3.6. محیط زیست و توسعه.

3.7. آزادی و توسعه

3.8. عزت، شرافت و کرامت انسانی و توسعه

3.9. توزیع و توسعه (توزیع عوامل، درآمد، ثروت، فرصت، منابع حاصل از رشد)

3.10. آموزش و توسعه

3.11. سلامت و توسعه

4. اثر نهادهای اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.1. اثر فرهنگ اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.2. اثر انسان محوری اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.3. اثر دولت اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.4. اثر اخلاق اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.5. اثر بازار اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.6. اثر بانکداری اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.7. اثر بازار سرمایه اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.8. اثر مالیات‌های اسلامی بر توسعه اقتصادی

4.9. اثر توزیع فرصت‌ها بر توسعه اقتصادی

4.10. اثر قرض‌الحسنه بر توسعه اقتصادی

4.11. اثر انفاق بر توسعه اقتصادی

5. آثار توسعه اقتصادی بر اهداف دیگر جامعه اسلامی

5.1. اثر توسعه اقتصادی بر گرایش به دین

5.2. اثر توسعه اقتصادی بر رشد معنویت

5.3. اثر توسعه اقتصادی بر عدالت

5.4. اثر توسعه اقتصادی بر اخلاق

6. سیاست‌های توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

6.1. سیاست‌های تولیدی و توسعه

6.2. سیاست‌های حمایتی و توسعه

6.3. سیاست‌های پولی و توسعه

6.4. سیاست‌های مالی و توسعه

6.5. سیاست‌های مصرفی و توسعه

7. نظریه‌های توسعه اقتصادی ارایه شده و دیدگاه اسلامی

7.1. توسعه به معنی رشد اقتصادی

7.2. توسعه انسانی

7.3. توسعه پایدار

7.4. توسعه به مثابه ازادی

7.5. توسعه فقر زدا

8. الگوی توسعه اقتصادی بر پایه قانون اساسی ج. ا. ا.

8.1. اهداف توسعه در قانون اساسی

8.1.1. اقتصادی

8.1.2. اجتماعی

8.1.3. فرهنگی سیاسی

8.2. ابزار توسعه در قانون اساسی

9. شاخص‌های توسعه در کشورهای اسلامی

9.1. شاخص‌های توسعه انسانی

9.2. شاخص‌های توسعه پایدار

9.3. شاخص‌های رفاه

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی

1. عزتی, مرتضی (1387) توسعه از دیدگاه اسلامی 1, تهران: نور علم و پژوهش‌های ما
2. خلیلیان اشکذری، محمد جمال (1393) معیارها و شاخص‌های پیشرفت انسانی از دیدگاه اسلام، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (س).
3. عربی، سید هادی، و علیرضا لشکری (1384) توسعه در آیینه تحولات، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان سمت.
4. موسایی، میثم (1391) دین، فرهنگ و توسعه، تهران: جامعه شناسان.
5. نظرپور, محمدنقی (1378) ارزش‌ها و توسعه, قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

-منابع مرتبط پ

6. انجمن اسلام و توسعه اقتصادی (1384) مجموعه مقالات اسلام و توسعه اقتصادی، تهران: انجمن اسلام و توسعه اقتصادی.
7. عزتی, مرتضی (1376) فرهنگ و توسعه از دیدگاه حضرت امام خمینی, تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
8. قره باغیان، مرتضی (1371) توسعه و برنامه‌ریزی، تهران: نشر نی.
9. تودارو, مایکل (1391) توسعه اقتصادی در جهان سوم, مترجم غلامعلی فرجادی, تهران:
10. نظری، حسن آقا (1389) مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان سمت،

سرفصل درس: خ14

عنوان درس به فارسی: اقتصاد کار و نیروی انسانی	**تعداد واحد:** 2	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
عنوان درس به انگلیسی: **Labor Economics and Human Resource**	**تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری	اقتصاد خرد (2)
				عملی	
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

شناسایی اهمیت نیروی انسانی در تولید کالاها و خدمات از طریق شناخت عوامل بنیادی بازار نیروی کار و ارزیابی شیوه‌های تعیین دستمزد در بازارهای مختلف، هم‌چنین بررسی و تتبع پیرامون وجوه خرد و وجوه کلان بازار نیروی کار از جمله اهداف این درس است. سرمایه انسانی و چگونگی تشکیل آن، اهمیت نیروی کار برخوردار از شرایط لازم و مورد نیاز بازارهای گوناگون، شناخت تشکل‌های کارگری و کارفرمایی و وقوف بر ضوابط و مقررات حاکم بر روابط کار فیمابین دولت ، کارفرما و کارگر از دیگر اهداف درس اقتصاد کار و نیروی انسانی است ضمن این که موضوعات مطروحه با قائل شدن افتراق هایی بین تئوری‌های اقتصاد کار و هنجارهای دین مبین اسلام مورد مقایسه و بررسی قرار می‌گیرند.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول: بررسی نگرش‌های اسلامی به نیروی کار

فصل اول: دین و رفتار اقتصادی

فصل دوم: آموزه‌های دینی و وجوه نیروی کار (انگیزه، دستمزد، آداب و ...)

فصل سوم: سرمایه‌گذاری در نیروی کار

فصل چهارم: بررسی آثار کار بر ثروت‌های طبیعی و رابطه آن با کالاهای سرمایه‌ای

بخش دوم: کلیات و مدل بازار نیروی کار

فصل پنجم: مقدمه

فصل ششم: تقاضا برای نیروی کار

فصل هفتم: عرضهٔ نیروی کار

فصل هشتم: بازار نیروی کار

فصل نهم: سرمایهٔ انسانی

فصل دهم: تفاوت مزدهای تعادلی در بلندمدت

بخش سوم: وجوه "خرد" اقتصاد کار

فصل یازدهم: انحصار در فروش وانحصار در خرید

فصل دوازدهم: اتحادیه‌های کارگری و تأثیر آن‌ها بر بازار کار

فصل سیزدهم: مزد و اشتغال در بخش عمومی

فصل چهاردهم: دخالت دولت در بازار کار

بخش چهارم: وجوه "کلان" اقتصاد کار

فصل پانزدهم: بیکاری و تورم در بازار کار

فصل شانزدهم: توزیع درآمد و بازار کار

فصل هفدهم: مقررات قانونی درباره روابط کار در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

-سبحانی، حسن (1391) "اقتصاد کارو نیروی انسانی"، سمت، چاپ هفتم.

- اقتصاد کار و نیروی انسانی (1373)، ترجمه: محسن رنانی، انتشارات فلاحت اصفهان.

-متوسلی، محمود (1394) "اقتصاد آموزش و پرورش"، فصول 4 و 7 ، سمت، چاپ نهم.

-رضایی، مجید (1383) "کار و دین"، کانون اندیشه جوان، چاپ اول.

-عبادی، جعفر (1390) "مباحثی در اقتصاد خرد"، فصول 7 و 8 ، سمت، چاپ دهم.

ب- منابع مرتبط:

- Bellante, Don, & Jackson, Mark (1983), “Labour Economics choice in labour markets”, McGraw Hill Book Co.

- Lloyd G. Reynolds, (1982), Labour Economics and Labour relations, 8th ed. 1982.

- حکیمی، محمدرضا (1385)، "الحیاه"، جلد 5، ترجمه احمد آرام، انتشارات دلیل ما.

- گیلسپی، اندرو، "اقتصاد بازرگانی (کسب و کار)"، جلد اول، ترجمه شهرزاد برومند، نشر نمایه نشر، تهران.

- سبحانی، حسن (1391)، "انذارهای اقتصادی"، انتشارات نور علم، تهران.

- با مل ویلیام جی و دیگران، (1388)، "سرمایه‌داری خوب و سرمایه‌داری بد و اقتصاد رشد و کارآفرینی"، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ترجمه: مجتبی خالصی و علی حسینی.

- جزنی، نسرین، "مدیریت منابع انسانی"، نشر نی، چاپ 11، تهران.

سرفصل درس: خ15

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد:	نوع واحد	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:
				عملی	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد

اقتصاد تعاون و مردم بنیان **عنوان درس به انگلیسی:** **Cooperative and People-based Economy**	2 **تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری عملی	**مقاومتی**
			اختیاری	نظری ★ عملی	
ندارد ■ دارد □**آموزش تکمیلی عملی:** □ سمینار□ آزمایشگاه□ کارگاه □ سفر علمی					

اهدف کلی درس:

الف: آشنایی با مبانی، سازوکارها و اهداف اقتصاد مردم بنیان. ب: آشنایی با شباهت‌ها و تفاوت‌های اقتصاد مردمی از اقتصاد بخش دولتی و اقتصاد بخش خصوصی. ج: آشنایی با نقش مردم در کسب و کار، تامین مالی و رونق اقتصادی. د: آشنایی با اقتصاد تعاون و تعاونی ها.

توضیحات:

اقتصاد مردم بنیان واژه تازه ای است که در ادبیات اقتصاد مقاومتی جایگاه برجسته‌ای دارد. مفهوم اقتصاد مردم بنیان دارای مرزهای مشترک با مفاهیمی نظیر کسب و کار اجتماعی، کارآفرینی اجتماعی، خصوصی سازی و... است ولی در عین حال مفهومی مستقل، بومی و اسلامی است و به همین دلیل تفاوتهای مهمی با مفاهیم فوق الذکر دارد.

سرفصل مطالب درس:

1. نمایی اجمالی از اقتصاد مردم بنیان

1-1 اقتصاد دولتی در ترازوی بهره وری ملی (مروری بر نقش دولت در اقتصاد)

1-2 خصوصی سازی در ترازوی بهره وری ملی (مروری بر سیاست‌های خصوصی سازی)

1-3 مفهوم مشارکت مردم در نظام‌های اقتصادی

1-4 نقش مردم در تقویت اقتصاد ملی: تجربه های جهانی

1-5 مردم، سازمانهای مردم نهاد و نهادهای اقتصادی

1-6 مردم و حکمرانی اقتصادی از منظر ادیان

2. کار، تولید و سرمایه گذاری در اقتصاد مردم بنیان

2-1 ارزش آفرینی شبکه ای، کارآفرینی و کسب وکارهای اجتماعی

2-2 هزینه‌ها و منافع فردی و اجتماعی تولید

2-3 مقیاس تولید و بهره وری ملی

2-3-1 تولیدات ملی، استانی و منطقه‌ای

2-3-2 تولیدات محلی و خانگی

2-4 مزیت‌های نسبی و رقابتی در محصولات و خدمات ایرانی

2-5 سیری در اندیشه و فعالیت کارآفرینان بزرگ در تاریخ اقتصادی ایران

3. الگوی تخصیص و توزیع ثروت و درامد در اقتصاد مردم بنیان

3-1 تقسیم درامد بین عوامل اقتصادی

3-2 نقش مردم در نظارت بر سازوکار بازار

3-3 نقش مردم در کاهش فقر و شکاف طبقاتی

3-4 سیاست‌های بازتوزیع: یارانه ها و بیمه های اجتماعی

4- الگوهای مصرف بهینه در جامعه مردم بنیان

4-1 مدیریت مصرف و عدالت اجتماعی

4-2 ناسازگاری‌های بین زمانی مصرف – پس انداز

5- توازن حقوقی و اقتصادی در اقتصاد مردم بنیان

5-1 توازن در تولید، توزیع و مصرف

5-2 الگوی مالکیت و مدیریت مردم بنیان در اقتصاد پویا و اخلاق اقتصادی

5-3 ماهیت حقوقی نهادهای اقتصاد مردمی

5-3-1 الگوی حقوقی عقود مشارکت و مبادله

5-3-2 سازگاری یا ناسازگاری نهادی

5-4 توازن نظام اقتصادی با نظام فرهنگی و سیاسی

6- نظام تامین مالی در اقتصاد مردم بنیان

6-1 تجربه تاریخی و جهانی مشارکت مردم در تامین مالی

6-2 نقد و بررسی کارامدی نهاد بانک در جذب مشارکت مردم

6-3 نوآوری در الگوهای تامین مالی

6-4 صندوق های مشارکت مردمی و موضع قوامی مال

6-5 نقش پس اندازهای مردمی در سرمایه گذاری، رشد و توسعه منطقه‌ای و ملی

6-6 تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط

7- مشارکت‌های مردمی، اقتصاد کلان و توسعه کشور

7-1 فرصت‌ها و تهدیدهای اقتصاد نفتی در توسعه مشارکت‌های مردمی

7-2 دولت و فعالیت‌های مردم بنیان

7-3 چالش‌های بخش بازرگانی و واسطه گری در سودآوری فعالیتهای مردم بنیاد

7-4 نقش سرمایه اجتماعی در پیشرفت اقتصادی

7-5 اقتصاد مردمی و مردم سالاری دینی

8- درآمدی بر اقتصاد تعاون

8-1 ماهیت و سیر تحول اقتصاد تعاونی و شرکتهای تعاونی

8-2 تمایزات اقتصاد تعاونی با اقتصاد سرمایه داری و کمونیسم

8-3 اصول و اهداف اقتصاد تعاونی در نظام اسلامی ایران

8-4 مالکیت و توزیع عادلانه در اقتصاد تعاونی

8-5 تعاونی‌های در ترازوی کارایی

8-6 الگوهای مشارکت مردم در تعاونی‌ها

9.جستجویی در فرهنگ اقتصادی مردم ایران

9-1 نمونه‌هایی از الگوی کار و مشارکت اقتصادی در شهرها و روستاها

9-2 نمونه‌هایی از الگوی کار و مشارکت اقتصادی در عشایر و کوچ نشینان

9-3 مروری بر تمایز الگوهای بومی مشارکت اقتصادی از الگوهای رایج

9-4 جایگاه و نقش تاریخی اصناف و تشکلها در اقتصاد ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

- احمدعلی یوسفی؛ اقتصاد تعاونی از منظر اسلام، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

-سارا و پاول ادوارز، کار آفرینی در کسب و کار خانگی؛ ترجمه محمود احمد پورداریانی.؛ تهران: محراب قلم.

-محمد یونس؛ حسین عنبرستانی و سید وحید رضوی کسب و کار اجتماعی؛ موسسه خدمات فرهنگی رسا.

-جان براهمن؛ عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری و مرتضی توکلی، توسعه مردم‌گرا: بازاندیشی در نظریه و کاربرد توسعه؛ ؛تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی.

-محمدعلی رحیم‌زاده.؛ سازمان‌های مردم نهاد؛ تهران: تدبیر روشن.

- بیاتریس آرمندرایزدی آگیون، جوناتان مورداچ، اقتصاد تامین مالی خرد: نگرشی نهادی به فقرزدایی و درک عمیق‌تر محرومیت‌ها در جامعه بشری؛ ترجمه محمود متوسلی؛ تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.

-منابع مرتبط

-استفان، قدرت نوآوری اجتماعی: کارآفرینان مدنی چگونه شبکه‌های درون اجتماع را برای دست‌یابی به منفعت برمی‌انگیزانند؟

–محمدرضا سپهری ، محمد کیا ، مهدی حسین‌نژاد، کسب و کار خانگی، از ایده تا عمل؛ تهران: موسسه کار و تامین اجتماعی

–نبی سپهریان، ه. کرمی، اصول تامین منابع مالی در تعاونی‌ها؛ تهران: سپهراندیش

–ویلهم فلور، اصناف و تجار در ایران قرن نوزدهم؛ ترجمه فاطمه ذوعلم .؛ تهران : امیرکبیر

– ابوالقاسم شیرازی، اقتصاد مقاومتی و اصناف؛ تهران: هنگام

–مهدی کیوانی، پیشه‌وران و زندگی صنفی آنان در عهد صفوی: جستارهایی در تاریخ اجتماعی ـ اقتصادی ایران؛ترجمه یزدان فرخی.؛ تهران : امیرکبیر

–سعید زرندی، محسن افشارپور، سجاد عساکره، انقلاب تامین مالی جمعی : بستری برای تامین مالی کسب و کارهای نوپا، تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس

–دان تپ‌اسکات، ارزش‌آفرینی در اقتصاد شبکه‌ای؛ ترجمه حسین حسینیان؛ فرا

- J. Bonin and L. Putterman, Economics of Cooperation and the Labour-Managed Economy (Fundamentals of Pure and Applied Economics: Economic Systems & Comparative Economics I) Reprint Edition ;Publisher: Routledge; Reprint edition (January 16, 2014)

David Bornstein and Susan Davis, Social Entrepreneurship: What Everyone Needs to Know® 1st Edition, Oxford University Press; 1 edition -April 16, 2010-

- David Lewis, The Management of Non-Governmental Development Organizations: An Introduction (Routledge Studies in the Management of Voluntary and Non-Profit Organizations) 1st Edition ; Routledge; 1 edition -April 27, 2001-

سرفصل درس: خ21

عنوان درس به فارسی: فلسفه اقتصاد تطبیقی(1) **عنوان درس به انگلیسی:** **Comparative Philosophy of Economics (1)**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:** سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین غربی و اسلامی -اقتصاد کلان
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

تجزیه و تحلیل درجه دوم دانش اقتصاد و آشنایی با مبانی فلسفی آن

سرفصل مطالب درس:

2. اهمیت، جایگاه و قلمرو فلسفه اقتصاد و اقتصاد اسلامی

أ. جایگاه فلسفه های مضاف؛

ب. چیستی و ویژِگی‌های فلسفه اقتصاد؛

ج. چیستی و ویژِگی‌های فلسفه اقتصاد اسلامی؛

د. عرصه‌های مطالعاتی فلسفه اقتصاد و فلسفه اقتصاد اسلامی (معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی، ارزش‌شناسی و روش‌شناسی)

3. معرفت‌شناسی اقتصاد (ماهیت و قلمرو علم اقتصاد، ابزار و منابع معرفت، اعتبار معرفت، واقع‌گرایی در اقتصاد، غیر واقع‌گرایی و خطابه اقتصاد، کارکرد فرمالیسم (صوری‌سازی) در اقتصاد، تجربه‌گرایی در اقتصاد، تفکیک اقتصاد اثباتی و هنجاری، تحولات روش‌شناختی نظریه‌های اقتصادی (اثبات‌گرایی، تاییدگرایی، ابطال‌گرایی، پارادیم‌گرایی، کارکردگرایی)، قیاس و استقراء در اقتصاد، نقش فروض در نظریه‌های اقتصادی، ماهیت قوانین اقتصادی؛

4. معرفت شناسی اقتصاد اسلامی

أ. تفکیک مکتب، نظام و علم، امکان علم اقتصاد اسلامی؛

ب. واقع گرایی در اقتصاد اسلامی؛

ج. رویکردهای اثباتی و هنجاری در اقتصاد اسلامی، قوانین و سنن الهی در اقتصاد اسلامی؛

د. دانش اصول فقه و روش استنباط، منابع اجتهاد، جایگاه عقل و نقل، روش‌شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش‌شناسی شهید صدر (ره))؛

ه. جایگاه عقل و تجربه در اقتصاد اسلامی.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

1. طرح کتاب درسی با عنوان « فلسفه اقتصاد (تطبیقی 1)» هم اکنون در «سمت» منتظر تصویب سرفصل است.
2. زریباف، مهدی، تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)،1391.
3. نظری، حسن‌آقا، *نظریه پردازی اقت*صاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران، سمت، 1385.

-منابع مرتبط:

1. پیرو و مینی، فلسفه و اقتصاد: مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه مرتضی نصرت و دیگران، تهران، علمی و فرهنگی،1375.
2. کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر، مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه 1384.
3. خسرو پناه، فلسفه های مضاف ، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، 1385.
4. هاوسمن، دانیل، فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سید حسین رضوی پور، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)،1391.
5. غنی‌نژاد، موسی، مقدمه‌ای برمعرفت شناسی علم اقتصاد، موسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه، 1376.
6. Maki, Uskali(ed.), Fact and Fiction in Economics ,Cambridge University Press, 2002
7. Maki, Uskali, The Economic World View (Studies in the Ontology of Economics), 2001.
8. Hausman, Daniel M.,The Philosophy of Economics: an Anthology. New York; London, Cambridge University Press, 1996.

سرفصل درس: خ22

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
روش‌شناسی اقتصاد	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (2) -اقتصاد خرد (2)
Methodology of Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					

	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

اهدف کلی درس:

شناخت تحلیلی مهمترین آرا و نظریات روش شناسی اقتصاد

سرفصل مطالب درس:

1. مقدمات و تعاریف (تعریف، تاریخچه و تحولات روش شناسی اقتصاد، مسائل، انواع روش شناسی، روش شناسی مارکسیسم، استنباط و اجتهاد)
2. اقتصاد اثباتی و هنجاری (رویکرد اقتصاددانان کلاسیک، رویکردهای جدید)
3. رویکردهای روشی در اقتصاد (اثبات گرایی، تایید گرایی، ابطال گرایی، کارکردگرایی، کثرت گرایی روش شناختی)
4. واقع گرایی و غیر واقع گرایی در روش شناسی اقتصاددانان معاصر (واقع گرایی مکی و کارترایت، غیر واقع گرایی مکلاسکی، هاوسمن و فیرابند)
5. چیستی و جایگاه نظریه و مدل در اقتصاد (چیستی نظریه و ویژگی‌های عمومی آن، گستره نظریه اقتصادی، ویژگی‌های نظریه در اقتصاد اسلامی، مفهوم مدل، فروض، فروض بنیادین و کمکی)
6. قانون در اقتصاد (ماهیت قوانین اقتصادی، قانون یا تمایل، نظریه تمایل جان استوارت میل و هاسمن، نقش فرض ثبات سایر شرایط در قوانین اقتصادی)
7. قیاس و استقرا در روش شناسی اقتصاد (ماهیت فرضیه قیاسی نظریه‌های اقتصادی مشکل استقراء)
8. جایگاه تجربه در اقتصاد (فرمالیسم و ریاضی‌گرایی، اقتصاد رفتاری، کاربرد نظریه بازیها در آزمون نظریه های اقتصادی).
9. روش شناسی فقه معاملات و کاربرد آن در اقتصاد اسلامی (مراحل رشد و گستره اصول فقه، منابع اجتهاد، اصول حاکم بر استنباط نظریه اقتصاد اسلامی، جایگاه عقل، نقل و تجربه در اقتصاد اسلامی)
10. مکاتب روش شناختی در اقتصاد اسلامی.

11. روش شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش شهید صدر، اعتبار کشف در اقتصاد اسلامی، روش کشف نظریه اقتصاد اسلامی، اعتبارسنجی روش استنباط نظریه اقتصاد اسلامی).

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی :

1. میرجلیلی، حسین، روش تایید و ابطال در اقتصاد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ،1388.
2. زریباف، مهدی، تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)،1391
3. آقا نظری، حسن، نظریه پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران: سمت، 1385.

منابع مرتبط:

1. دادگر، یدالله 1384. درآمدی بر روش شناسی علم اقتصاد، تهران ، نشر نی.
2. صدر، محمد باقر، الاسس المنطقیه للاستقراء
3. مارک بلاگ، روش‌شناسی علم اقتصاد: اقتصاددانان چگونه تبیین می‌کنند، ترجمه غلامرضا آزاد (1380).

سرفصل درس: خ23

عنوان درس به فارسی:	تعداد	نوع	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:

فلسفه اقتصاد تطبیقی (2) **عنوان درس به انگلیسی:** **Comparative Philosophy of Economics (2)**	**واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**واحد**		عملی	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین غربی و اسلامی –اقتصاد کلان (3)
			تخصصی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

تجزیه و تحلیل درجه دوم دانش اقتصاد و اقتصاد اسلامی و آشنایی با مبانی فلسفی آنها

سرفصل مطالب درس:

1. هستی‌شناسی اقتصاد

أ. پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد (فردگرایی هستی‌شناختی، دئیسم و رویکرد تکاملی، مکانیزم‌های اقتصادی، دست نامرئی بازار، نقش نهادها در اقتصاد)؛

ب. نظریه‌ی انتخاب عقلایی و نقد و بررسی آن (جایگاه نظریه‌ی انتخاب عقلایی در نظریات اقتصادی، لذت‌گرایی، مطلوبیت‌گرایی، نفع شخصی، ترجیحات، حداکثرسازی، عقلانیت محدود، تاثیرپذیری انتخاب از نهادها)

2. هستی‌شناسی اقتصاد اسلامی؛

أ. پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد اسلامی، نقش نهادها در اقتصاد، مکانیسم‌های اقتصادی، هدایت تکوینی، تشریعی و مکانیسم‌های اخلاقی؛

ب. نظریه انتخاب عقلایی در اقتصاد اسلامی، ترجیحات انسان اقتصادی، انسان اقتصادی مسلمان.

3. ارزش‌شناسی اقتصاد؛

أ. سیر تاریخی اقتصاد اثباتی و هنجاری، مفهوم ارزش، ارزش در رفتار اقتصادی؛

ب. ارزش‌بار بودن نظریات اقتصادی، ارزش‌های نهفته در نظریه تقاضا (خودگروی و دیگرگروی)، ارزشهای نهفته در بازار رقابت کامل (آزادی اقتصادی، کارایی و عدالت)، ارزش‌های نهفته در اقتصاد رفاه (مطلوبیت‌گرایی، کارآیی، عدالت)، ارزشهای نهفته در اقتصاد توسعه و پشرفت؛

ج. رابطه اخلاق و اقتصاد، رفتارهای خیرخواهانه.

4. ارزش‌شناسی اقتصاد اسلامی؛

ارزش‌های محوری در اقتصاد اسلامی (عدالت، حیات طیبه، آزادی ...)، مطلق یا نسبی بودن ارزش‌ها، ارزش انسان و طبیعت، رابطه اخلاق و عقلانیت، مکتب اخلاقی در اقتصاد اسلامی، کارکرد اخلاق در اقتصاد اسلامی، اخلاق کاربردی و حرفه‌ای در اقتصاد و اقتصاد اسلامی.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی :

5- طرح کتاب درسی با عنوان « فلسفه اقتصاد (تطبیقی 2)» هم اکنون در «سمت» منتظر تصویب سرفصل است.

6- پیرو و مینی، فلسفه و اقتصاد: مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه مرتضی نصرت و دیگران، تهران، علمی و فرهنگی، 1375.

7- هاسمن، دی. ام.، مک فرسن، ام. اس، تجزیه و تحلیل اقتصادی و فلسفه اخلاق، ترجمه یدالله دادگر و همکاران، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، 1386.

8- جمعی از نویسندگان، مجموعه مقالات اخلاق و اقتصاد اسلامی، انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه، 1394.

منابع مرتبط:

8- هملین، آلن، *اخلاق و اقتصاد*، ترجمه افشین خاکباز و محمد حسین هاشمی، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، 1386.

9- سن، آمارتیا، *اخلاق و اقتصاد*، ترجمه حسن فشارکی، تهران، موسسه نشر و پژوهش شیرازه، 1377.

10-کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر، مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، 1384.

11-هاوسمن، دانیل، فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سیدحسین رضوی‌پور، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، 1391.

12- Maki, Uskali, The Economic World View (Studies in the Ontology of Economics), 2001.

13- Cartwright, Nancy Nature's Capacities and their Measurement, Oxford: Clarendon Press, 1989.

14- Vromen, Jack, Economic Evolution, London & New York, Rutledge.

سرفصل درس: خ31

عنوان درس به فارسی: اقتصاد اخلاقی	**تعداد واحد:** 2	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:** اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
				عملی		
عنوان درس به انگلیسی: **Ethical Economics**	**تعداد ساعت:** 32		**تخصصی**	نظری		
				عملی		
			اختیاری	نظری	★	
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با انواع مفهوم اخلاق و اقتصاد، پیوندهای اخلاق و اقتصاد، نظریه ها و کاربردهای اخلاق و اقتصاد، همچنین توانمندی دانشجویان در تحلیل رابطه اخلاق و اقتصاد

سرفصل مطالب درس:

1 مقدمه و معرفی کلی اخلاق و اقتصاد

- اشاره ای به روش شناسی موضوع
- تعریف و توضیح رابطه آغازین اخلاق و اقتصاد
- اخلاق کسب و کار و اخلاق معنوی در اقتصاد

2- پیوند اقتصاد با دیگر معرفت ها

- توان مندی اقتصاد در ایجاد ارتباط با دیگر رشته ها
- نمونه های ارتباط اقتصاد با دیگر معرفت ها
- خصوصیت برجسته پیوند اقتصاد با امور اخلاقی

3- ساختاری بودن ارتباط اخلاق با اقتصاد

- زمینه های طبیعی
- زمینه های تاریخی
- دیگر تحولات و روندهای موضوع

4- چارچوب های اساسی اخلاق و اقتصاد

- نظریه های اخلاقی
- روندها و پیوندهای اخلاق و اقتصاد
- محورهای اصلی اخلاق و اقتصاد

5- ابعاد اثباتی و هنجاری اخلاق و اقتصاد

- اخلاق و اقتصاد از منظر اثباتی
- پیوندهای هنجاری اخلاق و اقتصاد
- اخلاق به عنوان قاعده بازی

6- اخلاق و اقتصاد بخش عمومی

- ملاحظات اخلاقی و ورود دولت به اقتصاد
- ابعاد اخلاقی دولت در اقتصاد
- مدیریت اخلاقی و مالیات اخلاقی

7- فراز و فرودهای اخلاق در اقتصاد

- اخلاق و بحران اقتصادی
- اخلاق و اقتصاد و شکل گیری اقتصاد کلان
- نمادهای عمومی
- همگرایی در اخلاق و اقتصاد

8- اخلاق و اقتصاد کاربردی

- باورهای اخلاقی و رفتارهای اقتصادی
- روند اخلاق کسب و کار
- اخلاق و اقتصاد اطلاعات
- اخلاق و اقتصاد محیط زیست

9- ابعاد تکمیلی در اخلاق و اقتصاد

- قسم نامه اقتصاد دانها
- اخلاق و اقتصاد از منظر آموزه‌های اسلامی
- اخلاق و اقتصاد در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی

1- دادگر یداله، (1394)، اخلاق و اقتصاد، تهران، انتشارات سمت.

2- طباطبایی سید علی، (1382)، اخلاق اقتصادی، قم انتشارات مطبوعات دینی

3- ابریشمی حمید و پاداش حمید، (1391)، مبانی و اصول اقتصاد اخلاقی، تهران، انتشارات نور علم

4- رحیمی علیرضا، (1391)، اخلاق اقتصادی، تهران، انتشارات نور علم

5- رنانی محسن و روزیتا معیدفر، (1391)، چرخه های افول اخلاق و اقتصاد، تهران، انتشارات طرح نو

- منابع مرتبط:

1- طوسی خواجه نصیرالدین، (بدون تاریخ)،اخلاق ناصری، تهران، نشر اسلامیه

2- قراملکی فرامرز، (1382)، اخلاق حرفه ای، تهران، نشر احد

3- مدرسی محمد رضا، (1376)، فلسفه اخلاق، تهران، نشر سروش

4- Sen A , (1987), On ethics and economics, Blackwell.

5- Banner, M (2014), Ethics on everyday life, Oxford University Press

سرفصل درس: خ32

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد نهادی	2		**تخصصی**	نظری	اقتصاد کلان (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	

Institutional Economics	32		**اختیاری**	نظری ★ عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

دانش اقتصاد در حال حاضر به اعتقاد و نظر اکثر صاحبنظران و اقتصاد شناسان اعم از غربی و غیر آن، در مرحله‌ای خاص بسر می‌برد که برخی از این مرحله به نقطه عطف و گذار از دوران جوانی و نپختگی به دوران بلوغ و کمال نام می‌برند و برخی دیگر از آن به بحران علم اقتصاد یاد می‌کنند. آنچه در دیدگاه این دو گروه مشترک است این است که دانش اقتصادی، در حال بازنگری‌های اساسی و تصمیم‌گیری در خصوص چارچوب‌های کلی معرفتی و کاربردی خود برای آینده است.

در این میان اقتصاد نهادی به یکی از مکاتب اثرگذار در رشته اقتصاد تبدیل شده است. که اولاً جریان کلی علم اقتصاد که نئوکلاسیک نام دارد را چندان انسانی و واقع‌گرایانه نمی‌دانند، و در ثانی، در صدد ارائه راه حل‌های جایگزین و متفاوت هستند. در این درس با توجه به اندیشه اقتصاد نهادی، اهداف کلی ذیل را می‌توان در نظر گرفت:

1. تبیین مبانی رویکرد اقتصاد نهادی
2. دلالت‌های رویکرد اقتصاد نهادی در تحلیل‌های اقتصادی
3. تجزیه و تحلیل مسائل اساسی اقتصادی ایران با محوریت توجه به نهادها

توضیحات: این درس در گذشته در دوره کارشناسی اقتصاد نبوده است و عنوان درسی جدیدی است که با هدف معرفی یکی از رویکردهای رقیب جریان متعارف اقتصاد مطرح شده است. از سویی دیگر با معرفی این درس می‌توان با بازخوانی و ارزیابی اقتصاد نهادی در حوزه اقتصاد ایران، مسائل اقتصادی ایران را با عمق بیشتری بررسی کرد.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: چالش‌های موجود در برابر اقتصاد متعارف

- معنا، مفهوم و ویژگی‌های اقتصاد متعارف.
- کاستی‌ها و نقایص اقتصاد متعارف.
- ضرورت پرداختن به اقتصاد نهادی.

فصل دوم: نهادها

- چیستی نهاد؛ نهادهای رسمی و غیر رسمی
- سطوح متفاوت تحلیل نهادی
- تغییر نهادی و وابستگی به مسیر

فصل سوم: دو مکتب در اقتصاد نهادی؛ اقتصاد نهادی قدیم و اقتصاد نهادی جدید

- اندیشه‌های بنیانگذاران اقتصاد نهادی قدیم
- اندیشه‌های بنیانگذاران اقتصاد نهادی جدید(نورث، ویلیامسون و استروم)
- اندیشه نهادی در تفکر مکتب اتریش
- وجوه اشتراک و تفاوت‌های دیدگاه‌های مختلف اقتصاد نهادی

فصل چهارم: نهادها و نقش آنها در عملکرد اقتصادی

- مفهوم کنش جمعی از منظر کامونز
- نهادها و هزینه مبادلاتی
- نهادها و بازار
- مفهوم حقوق مالکیت و تحلیل های اقتصادی مبتنی بر آن
- مفهوم حکمرانی در اندیشه نهادی

فصل پنجم: نهادها، تغییرات نهادی و توسعه اقتصادی

- رویکردهای میان‌رشته‌ای به توسعه
- فرایند تحول اقتصادی
- نقش نهادها در رشد و توسعه

فصل ششم: دلالت‌های اندیشه اقتصاد نهادی برای اقتصاد ایران

- تحولات نهادی در اقتصاد ایران در دوران معاصر
- بررسی نهادهای اقتصاد اسلامی
- توصیه‌های سیاستی اقتصاد نهادی جهت الگوی اسلامی_ایرانی پیشرفت

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی :

1. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، «اقتصاد نهادی»، در حال تألیف و آماده سازی.
2. متوسلی، محمود،«توسعه اقتصادی: مفاهیم، مبانی نظری، نهادگرایی و روش‌شناسی»، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، 1393.

3. متوسلی، محمود و همکاران، «نهادها و توسعه»، انتشارات دانشگاه امام صادق(علیه‌السلام)، 1393.
4. نورث، داگلاس، «نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی»، مترجم: معینی، محمدرضا، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور،1377.
5. عاصم اوغلو و جیمز رابینسون، «چرا کشور ها شکست می خورند»، مترجم: پویا جبل عاملی و محمدرضا فرهادی‌پور، انتشارات دنیای اقتصاد، 1392.

-منابع مرتبط:

1. چاونس. برنارد، «اقتصاد نهادی»، مترجم: دکتر محمود متوسلی وهمکاران، انتشارات دانشگاه تهران، 1390 .
2. رنانی، محسن، «بازار یا نابازار، بررسی نهادی کارآیی نظام اقتصادی بازار در اقتصاد ایران»، سازمان برنامه مدیریت و برنامه‌ریزی کشور،1376.
3. متوسلی، محمود و همکاران، «نگاهی به رویکردهای بدیل؛ نهادگرایی و مکتب اتریش»، انتشارات دانشگاه امام صادق(علیه‌السلام)، 1393.
4. متوسلی، محمود و همکاران، «اقتصاد نهادی؛ پیشگامان نهادگرایی که علم اقتصاد را متحول کردند»، انتشارات دانشگاه امام صادق(علیه‌السلام)، 1389.
5. متوسلی، محمود و همکاران، «تجدید حیات اقتصاد نهادی؛ نگاهی به اندیشه‌های اقتصاددانان نهادی جدید»، انتشارات دانشگاه امام صادق(علیه‌السلام)، 1390.
6. یوسفی، محمد قلی، «کتاب بنیان‌های نهادی اقتصاد آزاد»، مؤسسه دین و اقتصاد، 1392.
7. Wolfgang Kasper, Manfred E. Streit, Peter J. Boettke. Institutional Economics: Property, Competition, Policies. Edward Elgar Publishing, 2012 .

Tool,MarcR. Institutiona leconomics: theory, method, policy. Kluwer Academic Publishers, 1993.

سرفصل درس: خ33

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد سیاسی	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		اقتصاد بخش عمومی (2)
Political Economics	32		**اختیاری**	نظری ★		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

اقتصاد سیاسی در حال حاضر یکی از زمینه های جدید آموزشی و تحقیقاتی اقتصاد است. موضوع اصلی این درس، بررسی و تحلیل رفتار دولت‌ها است. در این حوزه، رفتار و عملکرد دولتها و اتخاذ سیاستهای اقتصادی آنها از منظر اقتصادی مورد تحلیل قرار می گیرد.

سرفصل مطالب درس:

1- تئوری انتخاب عمومی و مکانیسم حرکت جمعی و ترجیحات فردی

۲- تحلیل ترجیحات فردی تابع انتخاب اجتماعی و تابع رفاه اجتماعی

۳- مدل های رای دهی و مکانیسم های انتخاباتی

۴- آینده نگری و گذشته نگری در مدل های رای دهی

۵- مفهوم دموکراسی مستقیم و دموکراسی بر مبنای نمایندگی

۶- فرصت طلبی سیاسی و مدل های متدوال رای دهی : مدل رای دهنده میانی، مدل شهروند کاندیدا ، مدل احتمالی رای دهی

۷- ریشه های اقتصادی حزب های سیاسی . تحزب گرایی و نقش احزاب در سیاست گذاری

۸- سیستم های سیاسی حداکثری و متناسب : نظام های پارلمانی و نظام های ریاست جمهوری

۹- مفهوم لابی و چانه زنی سیاسی گروههای فشار و نقش آن در سیاست گذاری

۱۰ - چرخه های تجاری سیاسی

۱۱ - توزیع و بازتوزیع درامد عمومی سیاست گذاری مالیاتی و آثار انتخاباتی آن

۱۲ - اندازه دولت و سیاست های تجاری

۱۳ - آثار سیاسی سیستم های مالیاتی و تخصیص غیر متناسب منابع

۱۴ - نظام سیاسی دیکتاتوری و مفهوم تجمیع قدرت

۱۵ - ریشه های اقتصادی جنبش های اجتماعی و تجزیه تحلیل خشونت سیاسی :ریشه های اقتصادی، انقلاب، جنگ های داخلی و تروریسم

۱۶ - اصلاحات سیاسی و گذار به دموکراسی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

1- دریزن، آلن، اقتصاد سیاسی اقتصاد کلان، ترجمه: جعفر خیرخواهان، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، 1390.

2- اسنودان و وین، اقتصاد کلان جدید، ترجمه: منصور خلیلی عراقی و علی سوری، فصل 10 (اقتصاد سیاسی جدید)، انتشارات سمت، 1392.

1. Acemoglu, Daron and James Robinson (2006) Economic Origins of Dictatorship and Democracy, Cambridge Univ. Press.
2. Besley, Tim (2006) Principled Agents: Selection and Incentives in Politics, Oxford University Press.
3. Besley, Tim and Torsten Persson (2011) Pillars of Prosperity, Princeton University Press.
4. Grossman, Gene and Elhanan Helpman (2001) Special Interest Politics, MIT Press.
5. Imbens, Guido and Jeff Wooldridge (2008) “Recent Developments in the Econometrics of Program Evaluation”.
6. Persson, Torsten and Guido Tabellini (2000) Political Economics: Explaining Economic Outcomes, MIT Press.
7. Persson, Torsten and Guido Tabellini (2003) The Economic Effects of Constitutions, MIT Press.
8. Weingast, Barry and Donald Wittman (2006) Oxford Handbook of Political Economy, Oxford Univ. Press.

سرفصل درس: خ34

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
حقوق و اقتصاد	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد کلان (2) - اقتصاد خرد (2)
Law and Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

-آشنایی با تحلیل اقتصادی قواعد، احکام و رویه های حقوقی

-آشنایی با اهمیت قواعد حقوقی در عملکرد اقتصادی

-آشنایی با ارزیابی قواعد حقوقی با نظریه ها، الگوها، تکنیک ها و معیارهای اقتصادی همانند کارآیی، هزینه فایده، تعادل، و ...

سرفصل مطالب درس:

1. معرفی حقوق و اقتصاد (تحلیل اقتصادی حقوق)
2. توضیح تفاوت تحلیل اقتصادی حقوق با حقوق اقتصادی
3. خاستگاه و جایگاه بین رشته ای اقتصاد و نقش آن در مطالعه حقوق
4. بیان اهمیت قواعد حقوقی در عملکرد اقتصادی
5. مرور تاریخی بر شکل گیری رشته حقوق و اقتصاد
6. مکتب ها و رویکردهای آغازین و معاصر در حقوق و اقتصاد
7. روش شناسی حقوق و اقتصاد
8. کاربردهای تحلیل اقتصادی در ارزیابی قواعد حقوقی
    - 8.1. حقوق مالکیت (اموال)
    - 8.2. حقوق قرارداد
    - 8.3. حقوق شبه جرم
    - 8.4. حقوق کیفری
    - 8.5. آئین دادرسی و فرآیند حل و فصل دعاوی

8.6. تحلیل اقتصادی حقوق خصوصی

8.7. تحلیل اقتصادی حقوق عمومی

9. حقوق و اقتصاد در آموزه های اسلامی

10. حقوق و اقتصاد در کشورهای اسلامی

11. ارزیابی تطبیقی حقوق و اقتصاد

12. مطالعات موردی در حقوق و اقتصاد در ایران و اسلام

13. جمع بندی مباحث

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
		★		

منابع:

منابع اصلی

1. کوتر، رابرت و یولن، تامس (2007)؛ «مقدمه حقوق و اقتصاد»؛ ترجمه یدالله داگر و حامده اخوان هزاوه، انتشارات

پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس و انتشارات نور علم، 1388.

2. شاول، استیون (2004)؛ «مبانی تحلیل اقتصادی حقوق»؛ ترجمه محسن اسماعیلی، انتشارات مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، 1388.

3. شریف زاده، محمد جواد (1391)؛ «حقوق و اقتصاد در اسلام: مقدمه ای بر تحلیل اقتصادی نهادهای حقوقی اسلامی با تأکید بر تاریخ صدر اسلام»؛ انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

4. دادگر، یدالله (1390)، درآمدی بر تحلیل اقتصادی حقوق، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس چاپ دوم.

- منابع مرتبط

1. کاتوزیان، ناصر ()؛ «مقدمه علم حقوق»؛ شرکت سهامی انتشار.

2. بادینی، حسن (1384)؛ «فلسفه مسئولیت مدنی»؛ شرکت سهامی انتشار.

3. دسوتو، هرناندو (2000)؛ «راز سرمایه»؛ نشرنی، 1386.

4. میدری، احمد و قودجانی، اصلان (1387)؛ «سنجش و بهبود محیط کسب و کار»؛ انتشارات جهاد دانشگاهی و انجمن مدیران صنایع.

5. جکسون، کایل ای. (2010)؛ «شاخص بین المللی حقوق مالکیت (گزارش سال 2011)»؛ ترجمه حنظله سلیمانی و سید محمد رضا حسینی، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، 1392.

6. Cooter, Robert and Bernd-Schafer, Hans (2011); “Solomon’s Knot: How Law Can End Poverty”; Princeton University Press.

7. Friedman, David (2000); “Law’s Order: What Economics has to do with Law and Why it Matters?”; Princeton University Press.

8. Polinsky, A. Mitchell and Shavell, Steven (2007); “Handbook of Law and Economics”; United Kingdom, Elsevier.

9. Posner, Eric (2012), economic foundations of international law, Black nap press

10. Posner, Richard (2014), economic analysis of law, Kluwer publisher

سرفصل درس: خ35

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	2		**تخصصی**	نظری	اقتصاد خرد (2) – اقتصاد کلان (2)
	تعداد			عملی	

عنوان درس به انگلیسی: **Principle of Economic Sociology**	**ساعت:** 32		**اختیاری**	نظری ★ عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف از ارائه این درس آشنا یی عمیق تر دانشجویان با تحلیل‌های اجتماعی – اقتصادی برای موضوعات اقتصادی است. در واقع به طور دقیق تر می توان گفت هدف از ارائه این درس بررسی جنبه‌های اقتصادی و غیراقتصادی پدیده‌های اقتصادی و زندگی اقتصادی و چگونگی تداخل این وجوه و تأثیرپذیری آنها بر یکدیگر است به گونه ای که دانش آموختگان این درس بتوانند در سیاست گذاری های اقتصادی دید همه جانبه نگری نسبت به حل مشکلات اقتصادی – اجتماعی داشته باشند.

این درس از مباحث بین رشته ای است و پیش نیاز آن این است که دانشجویان علوم اقتصادی آشنایی کامل با نظریات ،اصول، مبانی و تئوری های اصلی و مرکزی علم اقتصاد در سطح خرد و کلان و هم چنین تئوری های رشد و توسعه اقتصادی و مبانی جامعه شناسی داشته باشند.

سرفصل مطالب درس: (سرفصل‌های موردنظر این درس باتوجه به تعداد واحدها و محدودیت وقت و محدودیت ارائه آن در یک ترم به شرح زیر است:)

1. جامعه‌شناسی اقتصادی چیست؟ و شاخه‌های مختلف آن کدامند؟

2. چرا با وجود علم اقتصاد و جامعه شناسی محض به دانشی به نام جامعه‌شناسی اقتصادی نیاز است؟

3. بررسی و نقد عرصه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی

3-2- تاریخ تفکر اندیشه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی

3-2-1- بررسی جنبه های اجتماعی اندیشه‌ها و مکاتب اقتصادی

الف: مرکانتلیست‌ها (مکتب سوداگری)

ب. فیزیوکراسی(مکتب طبیعیون)

ج. کلاسیک‌ها(مکتب کلاسیک ها)

د. کینزین‌ها (مکتب کینزی)

ه.: نهادگراها (مکتب نهادی)

3-2-2- جنبه های اقتصادی اندیشه‌های اجتماعی

الف. پارسونز

ب. دورکیم

ج. مارکس

د. ماکس وبر

ه. زیمل

3-1- روش‌شناسی مسائل جامعه‌شناسی اقتصادی(بررسی متغیر های مستقل و وابسته در اقتصـاد و جامعـه شناسـی و مقایسه آن ها با جامعه شناسی جامعه شناسی اقتصادی)

3-3- روابط زیرنظام‌های اجتماعی (اقتصاد، فرهنگ، مذهب و سیاست)

3-4- مطالعه جنبه های اجتماعی فرایندهای اقتصادی

4-4- مطالعه اقتصادی پدیده ها و مسایل اجتماعی

الف: تولید (با تأکید بر مسائل ایران)

ب: مبادله (پول)

ج: نظریه های مصرف و سبک زندگی (با تأکید بر مسائل ایران)

هـ: یارانه ها (با تأکید بر مسائل ایران)

د. مالیات ها (با تأکید بر مسائل ایران)

3-5- رشد و توسعه (با تأکید بر مسائل ایران)

6- مسائل جدید جامعه‌شناسی اقتصادی (با تأکید بر مسائل ایران)

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع: (توضیح: این درس برای اولین بار در رشته اقتصاد ارایه می گردد فاقد منبع به زبان فارسی است بنابر این لازم است کتابی جامع که در بردارنده سرفصل ها با تاکید بر مسایل ایران باشد تدوین گردد. تا آن زمان می توان از منابع زیر استفاده کرد.)

1-فوران، جان (1386) تاریخ تحولات اجتماعی ایران از صفویه تا سال های پس از انقلاب اسلامی، ترجمه ی احمد تدین، انتشارات موسسه خدمات فرهنگی رسا.

2. Nell, J. Smelser, (1976) The Sociology of Economic Life
3. Swedberg, Richard (1985), The Paradigm of Economic sociology Premises and Promises,
4. Max Weber (1948), The Protetant Ethic and the Spirit of Capitalism.
5. William, H. Branson (1997), Macroeconomic Theory and Policy, Princeton University.
6. Corden, W. Max(1971), the Theory of Protection, Oxford: Clarendon Press.

سرفصل درس: خ41

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد شهری	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)
Urban Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

هدف از این درس آموزی پایه‌ها و نظریه‌های اقتصاد شهری به گونه‌ای است که دانش آموختگان بتوانند مسایل اقتصادی شهری ایران را شناسایی و تجزیه و تحلیل کنند و برای آنها راه‌کار ارایه کنند.

توضیحات:

این سرفصل‌ها به روز شده است و مباحث ایرانی به آن افزوده شده است

سرفصل مطالب درس:

بخش نخست: کلیات و مفاهیم پایه و نظری

1: شهر و شهرنشینی

1.1. تعریف شهر، نواحی و مناطق شهری

1.2. پیشینه و روند شهرنشینی در جهان

1.3. پیشینه روند شهرنشینی در جوامع در حال رشد

1.4. پیشینه و روند شهرنشینی در ایران پیش و پس از دوره اسلام

2: اقتصاد شهری

2.1. اقتصاد شهری چیست؟

2.2. نقش و اهمیت شهر در اقتصاد

2.3. سیستم شهری

2.4. تأثیر اقتصاد بر اندازه شهر

2.5. کاربرد تئوری های اقتصاد در تحلیل سیستم شهری

2.6. مفهوم مزیت نسبی و صرفه های ناشی از مقیاس

2.7. صرفه های ناشی از تجمیع

2.8. اندازه شهر

2.9. عوامل موثر بر تعداد شهرها

2.10. رابطه بین اندازه شهرها و تعداد شهرها

3: توسعه شهری

3.1. مفهوم توسعه شهری

3.2. عوامل موثر بر توسعه شهری

3.3. روش های اندازه گیری نخست شهری

3.4. عوامل موثر بر نخست شهری

4: مکان یابی و نظره مکان مرکزی

4.1. مفهوم و نظریه مکان یابی

4.2. نواحی بازار و سیاست های شهری

4.4. عوامل موثر بر مکان یابی بنگاهها و نواحی بازار

4.5. نظریه مکان مکرزی

5: ساختار شهری

5.1. مکان یابی فعالیت های شهری

5.2. محدوده های رشد شهری و ساختار شهری

5.3. منطقه بندی، کاربری زمین و ساخت شهرها

5.4. نظریه های ساختار شهری

5.5. ساختار شهری در ایران

6: رشد اقتصادی شهر

6.1. رشد شهری و رشد اقتصادی شهر

6.2. نیروهای بازار موثر بر رشد اقتصادی شهر

بخش دوم: اجاره زمین و برنامه ریزی کاربری اراضی شهر

7: اجاره زمین و کاربری های آن

7.1. مفهوم اجاره زمین

7.2. بازار زمین و اجاره بها

7.3. بازار زمین و خط مشی های عمومی

7.4. کاربری زمین در شهرهای تک هسته ای

7.5. طبقه بندی کاربری، کاربری اراضی شهری

7.6. مکان یابی بنگاه ها و خانوارههای شهری با توجه به قیمت زمین

7.7. تعملات بین بازار های زمین و منطقه بندی آن

8: کاربری زمین و منطقه بندی آن

8.1. نظریه های برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

8.2. اهداف برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

8.3. معیار های مورد نیاز برای برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

8.4. کاربری اراضی و محدوده رشد شهری

8.5. منطقه بندی کاربری اراضی

8.6. مدل ها و روش های پیش بینی در برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

9: بازار مسکن

9.1. اجاره زمین؛ کاربری اراضی و نظریه قیمت
9.2. ویژگی های کالای مسکن
9.3. سنجش مقدار و قیمت مسکن
9.4. بازار مسکن
9.5. سیاست های مسکن
9.6. سیاست های طرف عرضه
9.7. سیاست های طرف تقاضا
9.8. توسعه اجتماعی و نوسازی
9.9. رابطه بازار مسکن، مکان یابی خانوار شهری
9.10. وضعیت بازار مسکن در ایران

بخش سوم: حمل و نقل و اقتصاد شهری
10: اقتصاد حمل و نقل
10.1. ویژگی های سیستم های حمل و نقل
10.2. آثار حمل و نقل بر ساختار شهری
10.3. چگونگی ارزیابی پروژه های حمل و نقل
10.4. مدل های تقاضای سفر
11: حمل و نقل شهری
11.1. تقاضای حمل و نقل شهری
11.2. انواع حمل و نقل شهری
11.3. مدیریت تقاضای ترافیک
11.4. سیاست های مالی دولت و حمل و نقل شهری
11.5. روش های قیمت گذاری در سیستم حمل و نقل شهری
11.6. مدل های حمل و نقل شهری
12: حمل و نقل عمومی
12.1. حمل و نقل عمومی و اقتصاد شهر
12.2. حمل و نقل عمومی و انتخاب نوع وسیله
12.3. مالیات و یارانه ها و حمل و نقل عمومی

12.4. شیوه های قیمت گذاری در حمل و نقل عمومی

بخش چهارم: بخش عمومی و اقتصاد شهر

13: دولت و شهر

13.1. نقش دولت ها در شکل گیری شهرها

13.2. دولت و اقتصاد شهر

13.3. دولت های شهری و شهر های دولتی

13.4. نقش دولت بر سیستم های شهری

13.5. نقش دولت محلی

13.6. لزوم دخالت دولت بر مسائل شهری

14: منابع دولت و اقتصاد شهر

14.1. منابع و درامد شهرداری ها

14.2. مخارج و هزینه های شهرداری ها

14.3. دولت های محلی و شهرداری ها

14.4. چگونگی تأمین منابع و درامد در شهرداری های ایران

14.5. وضعیت منابع و درامد شهرداری ها در ایران

14.6. وضعیت مخارج و هزینه ها شهرداری ها در ایران

بخش پنجم: مسایل شهری

15: فقر شهری

15.1. مفهوم فقر شهری

15.2. تمرکز فقر در شهرها

15.3. توزیع فضایی فقر و نابرابری اجتماعی در شهرها

15.4. رابطه اندازه شهرها و فقر

15.5. دلایل وجود فقر در شهرها

15.6. سیاست های مبارزه با فقر

15.7. حاشیه نشینی و فقر شهری

15.8. سکونت گاه های غیر رسمی و فقر شهری

15.9. فقر شهری در ایران

16: جرائم و ناهنجاری های شهری

16.1. جرم و ناهنجاری ها در شهر

16.2. آسیب دیدگان جرم و ناهنجاری های شهری

16.3. رابطه اندازه شهر، جرم و ناهنجاری ها

16.4. توزیع فضایی جرم و ناهنجاری های شهری

16.5. رابطه بین قیمت مسکن و جرائم شهری

16.6. هزینه های جرائم شهری

16.7. دلایل و عوامل جرائم شهری

16.8. سیاست ها و راهکارهای مقابله با جرائم شهری

16.9. جرم و ناهنجاری‌های شهری در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-اکبری، نعمت‌اله (در دست انتشار) اقتصاد شهری، تهران: سمت
-اوسالیوان، آرتور (1389) مباحثی در اقتصاد شهری، ترجمه جعفر قادری و علی قادری، تهران: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس و نور علم
-مک‌کین، فیلیپ (1394) اقتصاد نوین شهری و منطقه‌ای، ترجمه شهرام رییسی دهکردی، همدان: نور علم
-عابدین درکوش، سعید (1372) اقتصاد شهری، چاپ دوم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی

سرفصل درس: خ42

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد حمل و نقل	2		**تخصصی**	نظری	اقتصاد خرد (2)
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد**			عملی	

Transport Economics	**ساعت:** 32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد				
	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

شناسایی ویژگی‌های نظری و کاربردی اقتصادی حمل و نقل در ابعاد گوناگون و نیز ارتباط آن با دیگر بخش‌ها و ایجاد توانایی تجزیه و تحلیل مسایل اقتصادی حمل و نقل از سوی دانش آموختگان به گونه‌ای که دانشجو اقتصاد حمل و نقل ایران را بشناسد و بتواند مساله‌های آن را تحلیل کند و برای آن راه حل ارایه کند.

توضیحات: گسترش مباحث علمی حمل و نقل در فهرست مطالب، به روز شدن مطالب فهرست، افزودن مطالبی که برای اقتصاد ایران نیاز است همراه با افزودن بخش‌های ویبه در باره اقتصاد حمل و نقل ایران از ویژگی‌های این سرفصل نسبت به سرفصل پیشین است.

سرفصل مطالب درس:

بخش نخست: خاستگاه اقتصاد حمل و نقل

1-1. اقتصاد و حمل و نقل
1-2. مفهوم حمل و نقل
1-3. عناصر اصلی حمل و نقل
1-4. شیوه های مختلف حمل و نقل
1-5. پیشینه تاریخی حمل و نقل در ایران و جهان

بخش دوم: نظریه رفتار مصرف کننده و تقاضای حمل و نقل

2-1. نظریه مطلو بیت، منحنی‌های بی تفاوتی، بودجه، رفتار تعادلی مصرف کننده و تقاضای حمل و نقل

2-2. اثرات جانشینی و درآمدی و کشش تقاضای حمل و نقل

3-2. استخراج تقاضای بازار حمل و نقل

4-2. تقاضای حمل و نقل در ایران

بخش سوم: مدل سازی تقاضای حمل و نقل

1-3. مدل سازی تک معادله ای تقاضای حمل و نقل

2-3. مدل سازی سیستمی تقاضای حمل و نقل

3-3. مدل‌های حمل و نقل در ایران

بخش چهارم: نظریه رفتار تولید کننده و عرضه خدمات حمل و نقل

1-4. مفهوم تولید و عرضه خدمات حمل و نقل

2-4. تولید خدمات حمل و نقل با چند نهاده تولیدی

3-4. منحنی های هم مقدار برای تحلیل تولید و عرضه خدمات حمل و نقل

4-4. استخراج تابع تقاضای نهاده های تولیدی خدمات حمل و نقل

5-4. کشش تولیدی عوامل تولید خدمات حمل و نقل

6-4. ترکیب بهینه منابع در عرضه خدمات حمل و نقل

7-4. مسیر توسعه، عرضه کوتاه مدت و بلندمدت خدمات حمل و نقل

8-4. عوامل موثر بر عرضه و کشش قیمتی عرضه خدمات حمل و نقل

9-4. عرضه حمل و نقل در ایران

بخش پنجم: نظریه هزینه و عرضه خدمات حمل و نقل

1-5. مفهوم هزینه در تصمیم گیری

2-5. مفاهیم اقتصادی و حسابداری هزینه

3-5. هزینه های مستقیم و غیرمستقیم

4-5. هزینه های صریح و ضمنی

5-5. هزینه فرصت و هزینه واقعی

6-5. استخراج توابع هزینه عرضه خدمات حمل و نقل در کوتاه مدت

7-5. استخراج توابع هزینه عرضه خدمات حمل و نقل در بلندمدت

8-5. تبیین دوگانگی بین تولید و هزینه

5-9. صرفه ها و زیان های ناشی از مقیاس در عرضه خدمات حمل و نقل

5-10. تشکیلات بهینه تولیدی برای بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل

5-11. منحنی فراگیری در بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل

بخش ششم: کارایی و بهره وری عوامل تولید در بخش حمل و نقل

6-1. مولفه های اصلی اثرگذار بر بهره وری عوامل تولید

6-2. روش های محاسبه بهره وری عوامل تولید

6-3. روش برآورد کارایی بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل

6-4. روش تحلیل پوششی داده ها

6-5. روش تحلیل مرزی تصادفی

6-6. کارایی و بهره‌وری حمل و نقل در ایران

بخش هفتم: ساختار بازارهای خدمات حمل و نقل

7-1. انواع بازار در حمل و نقل

7-2. تمرکز و قدرت بازاری در بخش حمل و نقل

7-3. ساختار بازارهای خدمات حمل و نقل در ایران

بخش هشتم: اثرات خارجی خدمات حمل و نقل

8-1. هزینه های خارجی خدمات حمل و نقل

8-2. هزینه تصادفات در بخش حمل و نقل

8-3. تغییرات جغرافیایی و بخش حمل و نقل

8-4. شیوه های کنترل هزینه های خارجی ناشی از بخش حمل و نقل

8-5. قیمت گذاری ازدحام در بخش حمل و نقل

8-6. حمل و نقل و کاربری اراضی نواحی شهری

8-7. اثرات خارجی خدمات حمل و نقل و قیمت‌گذاری آن در ایران

بخش نهم: مدل سازی و روش های تحلیل کمی بخش حمل و نقل

9-1. اهمیت مدل سازی در اقتصاد

9-2. مدل های برنامه ریزی حمل و نقل
9-3. روش های تحلیل کمی حمل و نقل
9-4. روش مبداء – مقصد (O-D)
9-5. تحلیل های رگرسیونی
9-6. برنامه ریزی خطی و غیرخطی
9-7. داده – ستانده
9-8. الگوهای تعادل عمومی قابل محاسبه
9-9. سیستم های دینامیکی
9-10. نگاهی به برخی مدل‌های حمل و نقل در ایران و نتیجه آنها

بخش دهم: موضوع‌های ویژه در بخش حمل و نقل

10-1. سیاستگذاری حمل و نقل
10-2. تنظیم مقررات و مقررات‌زدایی بخش حمل و نقل
10-3. ارزیابی اقتصادی پروژه‌های حمل و نقل
10-4. سرمایه‌گذاری در بخش حمل و نقل
10-5. ویژگی‌های خاص حمل و نقل ایران

بخش یازدهم: نگاهی آماری به حمل و نقل ایران

11.1. حمل و نقل شهری در ایران
11.2. حمل و نقل برون شهری در ایران
11.3. حمل و نقل جاده‌ای در ایران
11.4. حمل و نقل ریلی در ایران
11.5. حمل و نقل همایی در ایران
11.6. حمل و نقل دریایی (آبی) در ایران
11.7. حمل و نقل با لوله و دیگر روش‌ها در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

-موسوی، میرحسین (در دست چاپ) اقتصاد حمل و نقل، سمت

-محمودی، علی (1376) اقتصاد حمل و نقل، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

-بیضایی، ابراهیم (1391) اصول کاربردی اقتصاد حمل و نقل، چاپ دوم، تهران: سمت

منابع مرتبط:

-Hall. Button, K. (2010) Transport Economics (3rded.). Northampton, MA: Edward Elgar.

-Jara Diaz, S. (2007) Transport Economic Theory. Amsterdam: Elsevier.

سرفصل درس: خ43

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد منطقه‌ای	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)-اقتصاد کلان (1)
Regional Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف از این درس اشنا کردن دانشجویان رشته اقتصاد با نظریه های اقتصاد منطقه‌ای و کاربردهای آن، شناخت مسایل اقتصاد منطقه‌ای ایران و ایجاد توان تجزیه و تحلیل مسایل اقتصاد منطقه‌ای ایران از سوی دانش آموختگان.

توضیحات: این سرفصل نو است و تا کنون در کارشناسی اقتصاد برای آن سرفصل مصوب نبوده است. با این وجود در این سرفصل هم نظریه های نو و هم مسایل اقتصاد ایران، نسبت به سرفصل‌های کارشناسی ارشد که در گرایش اقتصاد شهری و منطقه‌ای وجود داشت، افزوده شده است.

سرفصل مطالب درس:

1. مفهوم منطقه و اقتصاذ منطقه ای

1-1- مفهوم منطقه و ناحیه

1-2- گونه‌های منطقه بندی

1-3- علت‌ها و هدف‌های منطقه بندی

1-4- پایه‌های منطقه بندی

1-5- تعریف اقتصاد منطقه ای

2. مکان یابی

2-1- مکانی یابی

2-2- مدل های مکان یابی بنگاه

2-2-1- مدل وبر

2-2-2- مدل لوش

2-2-3-مدل تولید موزس

2-2-4-مدل هتلینگ

2-2-5-مدل چرخه تولید

3-2- کاربردهای و تحلیل مکانیابی در ایران

3. تحلیل ناحیه‌های بازار

3-1-تقاضا و ناحیه‌های بازار

3-2- ناحیه‌های بازار و انحصار و رقابت

3-3- عوامل موثر بر شکل‌گیری ناحیه‌های بازار (اثر هزینه، اثر صرفه‌های ناشی از مقیاس، اثر تغییر تقاضا)

3-7- نظریه مکان مرکزی

3-8- اندازه گیری ناحیه‌های بازار

3-9- نمونه ناحیه‌بندی‌ها در ایران

4. مدل‌های مکان یابی خانوارها

4-1- مدل ون تونن

4-2- مدل آلنسو

4-3- مدل موث

4-4- سایر مدل ها

4-5- کاربرد مکانیابی خانوار در ایران

5. تجمیع و خوشه بندی فعالیت ها

5-1مفهوم خوشه بندی

5-2-صرفه های ناشی از تجمیع

5-3-انواع صرفه های ناشی از تجمیع

5-4- تجمیع و خوشه‌بندی فعالیت‌ها در ایران

6. اقتصاد فضا

6-1-مفهوم فضا و اقتصاد فضایی

6-2--نظریه های در باره فضا

6-3- اقتصاد فضا و ساختار فضایی فعالیت ها

6-4- تقاضا و قیمت گذاری فضایی

6-5-چگونگی اندازه گیری فضا

6-6- مسایل اقتصاد فضا در ایران

7. تخصصی شدن فعالیت ها و مناطق

7-1-مدل اقتصاد پایه

7-3- مدل کینزی

7-3- مدل داده ستانده

7-4- نمونه کاربرد مدل‌ها در ایران

8. تحلیل منطقه ای کار ، کالا و سرمایه

8-1- بازار نیروی کار

8-2 بازار نیروی کار منطقه ای

8-3- تجارت بین مناطق

8-4- تحرک سرمایه

8-5- تحلیل‌های منطقه‌ای کار، کالا و سرمایه در ایران

9. مدل های رشد منطقه ای

9-1-مدل های طرف تقاضا

9-2- مدل های طرف عرضه

9-3-مدل های علیت تجمی

9-4-مدل های رشد همگرا و واگرا

9-5- کاربرد مدل‌های منطقه‌ای در ایران

10. اقتصاد حمل و نقل در مناطق

10-1- آثار حمل و نقل بر منطقه

10-2 سیستم های حمل و نقل

10-4- مدل های حمل و نقل

10-5مدل های تقاضای سفر بین مناطق

10-6 مدیریت تقاضای سفر

10-7- مسایل حمل و نقل و اقتصاد منطقه ای در ایران

11. برنامه ریزی منطقه ای

11-1- مفهوم برنامه ریزی و برنامه ریزی منطقه ای

11-3-برنامه ریزی فضایی

11-4 برنامه ریزی آمایش سرزمین

11-5-برنامه ریزی کسری

11-6 برنامه ریزی حمل و نقل

11-7-روش های رتبه بندی در مناطق

8-11- برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایرانن

12. سیاست های منطقه ای

1-12-سیاست های اقتصاد منطقه ای

2-12-سیاست های سنتی

3-12-سیاست های نوین

4-12-چالش های سیاست های توسعه ملی و منطقه ای در ایران و جهان

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

-اکبری، نعمت الله (1387) اقتصاد منطقه‌ای، تهران: سمت، در دست انتشار

-صباغ ،مجید (1380) اقتصاد منطقه ای، تهران: سمت

فیلیپ مک گین (1394) اقتصاد نوین شهری و منطقه ای ، ترجمه شهرام رئیسی دهکردی .نور علم

منابع مرتبط:

–اکبری نعمت الله (1387) کاربرد روش های برنامه ریزی در اقتصاد و مدیریت، اصفهان، جهاد دانشگاهی

- Anas, A. (2013). Modelling in urban and regional economics. Taylor & Francis.

-Martin, R. (2012). Regional economic resilience, hysteresis and recessionary shocks. Journal of economic geography, 12(1), 1-32.

-McCann, P. (2013). Modern urban and regional economics. Oxford University Press.

-Zhang, W. B. (2012). A theory of interregional dynamics: models of capital, knowledge and economic structures (Vol. 523). Springer Science & Business Media.

-leSage .j . (2009) spatial econometrics

سرفصل درس: خ44

عنوان درس به فارسی:	تعداد	نوع	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:

اقتصاد کاربردی مسکن **عنوان درس به انگلیسی:** **Applide Housing Econmoics**	**واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**واحد**		عملی	اقتصاد خرد (2)، اقتصاد کلان (2)
			تخصصی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آموزش نظریه های اقتصاد مسکن و آشنایی دانشجویان با مبانی خرد و کلان اقتصاد مسکن، درک روابط موجود میان متغیرهای اقتصاد مسکن، تحلیل ارتباط اقتصاد مسکن با سایر رشته های علوم اقتصادی، چگونگی ارتباط اقتصاد مسکن با اهداف اقتصاد کلان اهم اهداف مطالعه اقتصاد مسکن می باشد. بطور خاص و ویژه اهداف مطالعه اقتصاد مسکن عبارتند از؛

1. اندازه گیری متغیرهای اساسی اقتصاد مسکن:

جایگاه و نقش مسکن در حسابداری درآمد ملّی، نقش بخش مسکن در تولید ناخالص داخلی(**GDP**)در دوره تولید و بهره برداری، موجودی و روانه مسکن،نقش مسکن در تشکیل سرمایه ناخالص، تقاضای مسکن و ساختار آن، دارایی مسکن و سهم آن از کل دارایی خانوارها، اهمیّت مسکن در اقتصاد خانوار، مخارج مسکن و سهم آن در بودجه خانوار، نقش و سهم مسکن در تورم(**CPI**).

2. روابط علّت و معلولی موجود میان متغیرهای اقتصاد مسکن در چهارچوب مدل دنیس دیپاسکال و ویتون؛

سرمایه گذاری و تولید مسکن و ارتباط آن با قیمت مسکن، ارتباط بین قیمت و اجاره مسکن و هزینه استفاده

مسکن(**User Cost**)، تحلیل قیمت مسکن در طول زمان، تحلیل فضایی قیمت مسکن (بین شهرها و مناطق مختلف شهر؛ تابع هدانیک)، ارتباط بین قیمت و ذخیره مسکن در دوره های زمانی، عوامل مؤثر بر تقاضای مسکن و ترکیب آن، عوامل مؤثر بر عرضه و تولید مسکن، الگوی تعادل کوتاه و بلند مدت بازار مسکن، تحلیل تعادل بازار مسکن در چهارچوب مدل ایستا و ایستای مقایسه ای بر پایه الگوی دنیس دیپاسکال و ویتون.

3. تحلیل و ارزیابی سیاست ها(اختیاری مطابق نظر اساتید)

اثر سیاست های هزینه ای و یارانه ای دولت، تحلیل اثر گذاری سیاست های مالیاتی،تحلیل قوانین و مقررات دولت و دولت محلی و نهادهای غیر دولتی، نظام تامین مالی مسکن ، ساماندهی و بهبود عملکرد بازار مسکن و رفع شکست بازار، ساماندهی بازار مسکن و کنترل نوسانات آن، تلاش جهت برقراری مبانی رقابت در بازار مسکن و ارایه اطلاعات بهنگام و شفاف، ساماندهی نظام تأمین مالی مسکن و پوشش تمامی اقشار جامعه(توسعه پوشش در سطح)، ساماندهی نظام ثبت اسناد رسمی و حذف معاملات غیر رسمی، توسعه نهاد های غیر دولتی و شکل گیری اتحادیه های خریداران و مستاجران

سرفصل مطالب درس:

1. مروری بر مفاهیم اساسی و شاخص های کلیدی اقتصاد مسکن
   1-1. تعریف اقتصاد مسکن، قلمرو و اهداف آن
   1-2. اهمیّت اقتصاد مسکن و ارتباط آن با سایر بخش ها
   1-3. مشکلات اساسی و فعالیت های غیر بازاری در اقتصاد مسکن
   1-4. شاخص های ارزیابی عملکردی و سیاست گذاری مسکن
   1-5. نقش و اهداف دولت در بازار مسکن

2. تقاضای مسکن و تحلیل تقاضای مسکن در ایران
   2-1. تقاضای مسکن ملکی و استیجاری
   2-2. تقاضای مسکن: تقاضای دارایی و مصرفی
   2-3. مبانی انتخاب نوع تصرف مسکن

2-4. ویژگی های اساسی تقاضای سوداگری مسکن

2-5. تحلیل و ارزیابی تقاضای مسکن در ایران

3. عرضه و تولید مسکن

3-1. ذخیره و روانه مسکن(تبیین مفاهیم کلیدی؛ عرضه خدمات مسکن و انتقال مالکیت)

3-2. سرمایه گذاری مسکن

- نظریه بحداکثر رساندن سود
- نظریه عرضه مسکن بر پایه فضای شهری
- نظریه توبین- **Q**

3-3. عرضه مسکن نوساز و قدیمی

3-4. عرضه مسکن کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت

3-5. تحلیل و ارزیابی عرضه و تولید مسکن در ایران

4. تعادل در بازار مستغلات و دارایی مسکن

مقدمه: بازار املاک و مستغلات مسکن

4-1. اثر تقاضا و ترکیب آن بر تعادل بازار مسکن

4-2. اثر اجزاء هزینه استفاده مسکن بر تعادل

4-3. عوامل مؤثر بر تعادل بازار مسکن

4-4. بازار مسکن و واحدهای مسکونی خالی

4-4. مبانی تعیین ادوار تجاری در اقتصاد مسکن

5. نظریه های قیمت مسکن و تحلیل آن در ایران

مقدمه: قیمت مسکن و کانال های اثرگذاری آن بر اقتصاد

5-1. نظریه های نوسان قیمت مسکن در طول زمان

- نظریه بنیادی قیمت مسکن
- نظریه پرتفولیو و سبد دارایی ها
- نظریه حباب شکل بودن قیمت مسکن

5-2. نظریه پراکندگی فضایی قیمت مسکن

- تابع هدانیک مسکن
- نظریه ارزش مکانی
- نظریه تسلط انگیزه تصرف مسکن در بازار و مناطق شهری

5-3. تحلیل و ارزیابی نظریه های قیمت مسکن در ایران

- الگوی تحلیل فضایی قیمت مسکن
-
- تحلیل روند زمانی قیمت مسکن و ارزیابی شوک ها

6. سیاست ها و رفع موارد شکست بازار(اختیاری مطابق نظر اساتید)

6-1. نقش و اهداف دولت ملّی و محلی در بازار مسکن

دولت های محلی؛ صیانت از معماری اصیل، ساماندهی کاربری ها، حمایت از گروه های آسیب پذیر و جوانان، مستغلات و مسکن به عنوان منبع مهم درآمدی.

دولت مرکزی؛ اجرای وظایف در چهارچوب قانون اساسی و تامین سرپناه اقشار آسیب پذیر و گروه های ویژه، رفع موارد شکست بازار، ایجاد نظام اطلاعات شفاف و کامل جهت کمک به برقراری بازار غیر انحصاری،استفاده از ظرفیت های واقعی بخش مسکن در تحقق اهداف اقتصاد کلان از جمله؛ تقویت رشد، کنترل تورم، کاهش بیکاری، بهبود اهداف توزیع درآمدی و همچنین رشد درون زا وتحقق اهداف اقتصاد مقاومتی.

6-2. ابزارهای مالی و پولی

سیاست های درآمدی و هزینه ای بودجه، سیاست های وام و سود تسهیلات و سایر ابزارهای پولی در بازار رهن اولیه و ثانویه

6-3. قوانین و مقررات

قوانین ناظر بر مراحل تولید و ساخت مسکن از سوی دولت و مقام های محلی، قوانین ناظر بر استفاده مسکن بعنوان

سرپناه یا دارایی، قوانین مالک و مستاجر، قوانین مرتبط با نهادهای تولید کننده

6-4. نهادسای در بازار مسکن

نهادسازی تولیدکنندگان مسکن، نهادسازی مصرف کننده گان مسکن(ملکی و اجاره ای)، نهادهای تامین مالی مسکن

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. علی اکبر قلی زاده – نظریه قیمت مسکن در ایران به زبان ساده – انتشارات نور علم
2. علی اکبر قلی زاده جزوء درسی " اقتصاد مسکن؛ مبانی نظری و کاربردی" در دانشگاه بوعلی سینا
3. منصور خلیلی عراقی " اقتصاد مسکن" انتشارات دانشگاه تهران

منابع مرتبط :

4. Stephen Mayo , Housing Policy Matters: A Global Analysis (Oxford Univ. Press) 2003
5. DiPasquale Denise and Wheaton William C.; The Markets for Real Estate Assets and Space: A Conceptual Framework. Journal of the American Real E.state and Urban Economics Association, 1992. V20.1: pp. 181-197
6. Charles Leung(2004) Macroeconomics and housing: a review of the literature, Journal of Housing Economics,Volume 13, Issue 4, December 2004, Pages 249–267

سرفصل درس: خ51

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
عملیات بانکداری داخلی	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		پول و بانکداری- بانکداری اسلامی
Domestic Banking Operations	48		**اختیاری**	نظری	★	
				عملی	★	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

تذکر: در سرفصل های فعلی رشته اقتصاد نظری در مقطع کارشناسی درسی به این نام و محتوی وجود ندارد. بنابراین این درس، جدید محسوب می شود.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: آغاز بانکداری ایران

نخستین گام در جهت اسلامی کردن سیستم بانکی

روند تحول در قوانین بانکداری

ملی شدن بانک ها

بانکداری اسلامی

بانک‌های دولتی- بانک‌های خصوصی

فصل دوم: کلیات حسابداری

اصول حسابداری

دفاتر قانونی

دفترداری دوبل

فصل سوم: عملیات صندوق

دریافت وجوه از مشتریان

پرداخت وجوه به مشتریان

کسری صندوق و عملیات حسابداری آن

فزونی صندوق و عملیات حسابداری آن

جابجایی اسکناس و عملیات حسابداری آن

تامین تمبر مالیاتی (سفته، برات، بارنامه، دسته‌چک)

عملیات حسابداری دریافت و فروش تمبر دسته چک

انواع دسته چک

فصل چهارم: تجهیز منابع

بخش اول: حساب های جاری

سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری

گشایش حساب جاری مشترک

گشایش حساب جاری برای بانکهای داخلی

افتتاح دو یا چند حساب جاری برای یک شخص

حسابهای دولتی

افتتاح حساب برای اشخاص حقوقی

افتتاح حساب قرض‌الحسنه جاری برای شرکتهای درشرف تاسیس

افتتاح حساب قرض‌الحسنه جاری برای شرکتهای به ثبت‌رسیده

افتتاح حساب جاری برای شرکتها و موسسات خارجی

عملیات حسابداری

بخش دوم: حساب های قرض الحسنه پس انداز

سپرده های قرض الحسنه پس انداز

انواع سپرده های قرض الحسنه پس انداز

افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز در حالت های خاص

عملیات حسابداری

بخش سوم: حساب های سپرده گذاری

انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار

سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت

سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه

سپرده سرمایه گذاری بلند مدت

طریقه افتتاح حساب سپرده بلند مدت

سپرده‌های سرمایه گذاری ویژه(نظیر خرید مسکن، آتیه و ...)

عملیات حسابداری

فصل پنجم: چـک

تعریف چک

شرایط ظاهری چک

شرایط صحت چک

تعقیب کیفری چک و حذف آن

پرداخت وجه چک حامل یا در وجه شخص معین

صدور گواهینامه عدم پرداخت تمام و یا قسمتی از وجه چک

حساب‌های درگیر و چگونگی رفع سوء اثر چکهای برگشتی

شرایط رفع سوء اثر از سوابق چک‌های برگشتی

انواع چک از نظر بانک

چک عادی، چک گواهی‌شده, چک عمومی

چک مسافرتی

ایران‌چک

عملیات حسابداری ایران‌چک

چک بانکی

مراحل اجرایی چکهای بانکی بین بانک‌ها

فصل ششم: چک های انتقالی - حواله

چک های انتقالی عهده یک بانک

پایاپای داخلی بانک ها

اتاق پایاپای اسناد بانکی

حواله بین دو واحد در یک شهر

عملیات حسابداری

حواله بین دوشهر

عملیات حسابداری دورنگار و چک

عملیات شعبه پرداخت کننده دور نگار، چک

فصل هفتم: اوراق و اسناد تجاری

سفته

برات

وجوه تمایز بین سفته و برات

اهمیت سفته و برات

مسئولیت امضاکنندگان برات

انواع ظهرنویسی

واخواست

انواع بروات

وصول بروات

بروات وصولی عهده شهرستانها

بروات دریافتی از شهرستانها (وصولی و تضمینی آنها)

بروات تضمینی و انواع آن

بروات خریداری و انواع آن

فصل نهم: بانکداری الکترونیک

بانکداری در بستر اینترنت و مجازی، نحوه فعالیت شعب مجازی

محصولات بانکداری الکترونیک (موبایل بانکینگ ،ussd ،انتقالات وجه الکترونیکی (ساتنا و پایا)،ATM، POS،طرحهای جدید : شاپرک ، شابک و سحاب و...)

عملیات حسابداری دستگاه PINPAD

عملیات حسابداری دستگاه P.O.S

نحوه تامین موجودی دستگاه خودپرداز ATM

عملیات حسابداری دستگاه خودپرداز ATM

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
		★		

منابع:

منابع اصلی:

1- بهمند، محمود، بهمنی، محمود، بانکداری داخلی 1، انتشارات موسسه عالی بانکداری، چاپ سیزدهم، 1385.

2- بانک ملی اداره آموزش و مدیریت، بانکداری داخلی1، انتشارات بانک ملی ایران ـ اداره آموزش و مدیریت، چاپ دهم 1385.

منابع مرتبط:

1-بهمنی، محمود، اصول بانکداری،انتشارات موسسه عالی بانکداری، 1389.
2-غفاری، مهدی، بانکداری اعتباری- تجهیز منابع، انتشارات پیشبرد، 1395.
3-شیخانی، سعید، بانکداری الکترونیک و راهبردهای آن در ایران، پژوهشکده پولی و بانکی، 1378.
4- احمدی، محمود ، خندان سویری، مهدی، نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیک در ایران، پژوهشکده پولی و بانکی،1394.

سرفصل درس: خ52

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
بانکداری بین‌المللی	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		بانکداری اسلامی
International banking	48		**اختیاری**	نظری ★		
				عملی ★		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان بامفاهیم، مباحث، کارکردهای بانکداری اسلامی بین المللی

تذکر: در سرفصل های فعلی رشته اقتصاد نظری در مقطع کارشناسی درسی به این نام و محتوی وجود ندارد. بنابراین این

درس، جدید محسوب می شود.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: سیر تکامل بانکداری بین الملل

مفهوم بانکداری متعارف

مفهوم بانکداری اسلامی

شکل گیری بانکداری اسلامی بین المللی

روند رو به رشد بانکداری اسلامی بین المللی

بین المللی شدن نظام اقتصادی

بین المللی شدن نقل و انتقال سرمایه

بین المللی شدن بازارهای مالی و بانکداری

بین المللی شدن بانکداری

زمینه فعالیت بین المللی بانک ها

نحوه ارائه فعالیت بانکداری بین المللی

اشکال مختلف بانکداری بین المللی

فصل دوم: مباحث بین المللی ارز و نظام پرداخت ها

بازار ارز و حجم مبادلات ارز خارجی

انواع نرخ های ارز

انواع روش‌های اعلام نرخ ارز

نرخ ارز اسمی در برابر نرخ ارز واقعی

انواع معاملات ارزی

انواع سیستم های مختلف ارزی

بازیگران بازار ارز

قراردادها و قوانین مربوط به معاملات ارز خارجی (مرابحه، وعده، تورق، صلح)

فصل سوم: ریسک و مدیریت ریسک در بانکداری بین‌المللی اسلامی

ریسک در اسلام

پوشش ریسک در نظام مالی اسلامی

مباحث فقهی روش های پوشش ریسک

ریسک و نااطمینانی در بانکداری بین الملل اسلامی

تقسیم بندی ریسک ها

سابقه و سیر تکامل پوشش ریسک

فصل چهارم: قواعد ناظر بر بانکداری بین المللی

نهادهای بین المللی نظارتی بانک ها

قواعد بال و در بانکداری اسلامی (چالش های مربوط به کفایت سرمایه و...)

استانداردهای اسلامی حسابداری و حسابرسی موسسات مالی اسلامی (AAOIFI)

مقررات بین المللی پولشویی

فصل پنجم: ابزارهای تامین مالی اسلامی و بانکداری بین المللی

انواع روشهای تامین مالی خارجی

تامین مالی اسلامی و ریسک

روش های تامین مالی اسلامی

فصل ششم :تجارت بین الملل و بانکداری اسلامی بین الملل

عوامل موثر در انتخاب بهترین شیوه پرداخت

روش های پرداخت در بازرگانی بین الملل

ضمانتنامه بانکی

قوانین و مقررات بین المللی ناظر بر هریک از شیوه های پرداخت

فصل هفتم: سازمان‌ها و نهادهای مالی اسلامی بین المللی

ک توسعه اسلامی (IDB)

کت اسلامی توسعه بخش خصوصی (ICD)

کت اسلامی بیمه سرمایه‌گذاری و اعتباری صادراتی (ICIEC)

رکت بین‌المللی اسلامی تأمین مالی تجارت (ITFC)

ندوق انسجام اسلامی برای توسعه (ISFD)

سسه پژوهش و آموزش اسلامی (IRTI)

ئت خدمات مالی اسلامی (IFSB)

رکت بین‌المللی اسلامی مدیریت نقدینگی (IILM)

مان حسابداری و حسابرسی مؤسسات مالی اسلامی (AAOIFI)

کز اسلامی مصالحه و داوری بین‌المللی (IICRA)

سسه بین‌المللی رتبه‌بندی اسلامی (IIRA)

فصل هشتم: بحران های بین المللی بانکی و بانکداری اسلامی

بحران های مالی و بانکی

دلایل بحران های مالی و بانکی

تاریخچه بحران بانکی

تبعات بحران های بانکی

بانکداری اسلامی و کاهش بحران ها

راهکارهای اسلامی برای بحران های مالی

فصل نهم:آینده بانکداری اسلامی بین الملل

جهانی شدن اقتصاد

ارتباط جهانی شدن با بانکداری اسلامی

چالش های جهانی شدن و هویت اسلامی

جهانی شدن و بانکداری بین المللی

تحولات بانکداری اسلامی بین الملل

بانکداری اسلامی بین الملل، فرصت ها و چالش ها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
		★		

منابع:

منابع اصلی:

1- گلمرادی، حسن، رضوی، مهدی، بانکداری اسلامی بین المللی، در دست چاپ

2- پورمحمدی، سید حمید، زارع قاجاری، فردوس، نهادهای مالی بین المللی اسلامی،انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر، 1392

3- رشیدی، مهدی، بانکداری بین الملل1، انتشارات موسسه عالی بانکداری، 1391

4-مزینی، مسعود، مهاجرانی تهرانی، محمدحسن، بانکداری بین الملل2،انتشارات موسسه عالی بانکداری،1390.

منابع مرتبط:

1-فردریک اس. میشکین، ، اقتصاد، پول، بانکداری و بازارهای مالی2، ترجمه حسین قضاوی انتشارات موسسه عالی بانکداری،1388.

2- برهانی، حمید، بانکداری و تامین مالی بین الملل،نتشارات موسسه عالی بانکداری،1379.

3- میرآخور، عباس، خان، محسن س، ترجمه دکتر محمدضیایی بیگدلی، مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی، 1370.

4-رضایی برزگر، داود، عملیات بانکی بین المللی، انتشارات پیشبرد، 1389.

سرفصل درس: خ53

عنوان درس به فارسی: مدیریت مالی **عنوان درس به انگلیسی:** **Financial Management**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اصول حسابداری
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

این درس با استفاده از علوم مختلفی نظیر مدیریت، حقوق، ریاضیات، آمار، اقتصاد، حسابداری و فنون تصمیم گیری، به توضیح و تبیین تئوری ها، اصول، مفاهیم و رویکردهای موجود در مدیریت مالی می پردازد. در درس مدیریت مالی1، مباحثی چون انواع شرکت‌های مختلف و ویژگی‌های آن ها، مدل های حاکمیت شرکتی در شرکت های مختلف، تحلیل وضعیت مالی شرکت های مختلف، روش های تأمین مالی، مدیریت ریسک و روش های انتخاب پروژه های سرمایه گذاری پیشنهادی در شرکت های مختلف، ارائه می‌گردد.

سرفصل مطالب درس:

1- مقدمه ای بر مدیریت مالی

- تعریف مدیریت مالی
- مدیریت مالی شخصی
- مدیریت مالی شرکت های مختلف
- مدیریت مالی بخش عمومی

2- آشنایی با انواع مختلف شرکت ها

- شرکت های تضامنی
- شرکت های سهامی عام و خاص
- شرکت های تعاونی
- شرکت های مخمس
- جایگاه شرکت ها در اقتصاد و ....

3- آشنایی با مدل های مختلف حاکمیت شرکتی در شرکت های مختلف

- تئوری نمایندگی و تئوری ذی نفعان
- مدل آنگلو- امریکایی
- مدل اروپای قاره ای
- مدل ایرانی و ....

4- تحلیل وضعیت مالی شرکت های مختلف

- آشنایی با صورت های مالی شرکت های مختلف(ترازنامه، صورت حساب سود و زیان و...)
- انواع نسبت های مالی،
- نقاط سر به سر و اهرم ها و ....

5- روش های تأمین مالی شرکت های مختلف در مراحل مختلف دوره زندگی آن ها

- تأمین مالی خانوادگی

- تأمین مالی از طریق صندوق های مخاطره پذیر
- تأمین مالی از طریق نظام بانکی
- تأمین مالی از طریق انتشار سهام
- تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه(انواع روش های آن)
- تأمین مالی از طریق انتشار اوراق با سود متغیر و ثابت و....
- تحلیل هزینه تأمین مالی از طرق مختلف
- تبیین تئوری های ارتباط روش تأمین مالی و ارزش شرکت
- تبیین ساختار تأمین مالی بهینه و ....

6- مدیریت ریسک در شرکت های مختلف

- تعریف ریسک
- تقسیم بندی انواع ریسک
- فرایند مدیریت ریسک
- روش های مدیریت ریسک در شرکت های مختلف

7- روش های انتخاب پروژه های سرمایه گذاری پیشنهادی در شرکت های مختلف

- معیارهای تحلیل پروژه های پیشنهادی

نحوه‌ی پذیرش یا رد پروژه‌های پیشنهادی و ....

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1- مدیریت مالی نوین، برادفورد جردن، استیون راس، رندلف و سترفیلد، مترجمان: علی جهانخانی و مجتبی شوری، جلد اول انتشارات سمت.

2- مدیریت مالی پیشرفته، حسن قالیباف، شهرام بابالویان، میرسجاد موسوی، انتشارات بورس.

3- مطالعه تطبیقی مدل های حاکمیت شرکتی و ارائه مدل مناسب برای حاکمیت شرکتی حقوق شرکت های سهامی ایران، جمشید یحیی پور، مجله بورس اوراق بهادار، سال هشتم، بهار 1394، شماره 29.

4- مدیریت مالی ج 1، ابوالفضل شهرآبادی - جواد افسرده، انتشارات بورس.

5- مدیریت مالی ج 2، ابولفضل شهرآبادی، انتشارات بورس.

6- کتاب های جدید منطبق با سرفصل ها.

منابع مرتبط:

۳- مدیریت مالی (میانه)، یوجین بریگام، لویی سی گاپنسکی، مترجم : علی پارسائیان، انتشارات ترمه

۴- مدیریت مالی، احمد مدرس، فرهاد عبدالله زاده، جلد اول، شرکت چاپ و نشر بازرگانی

3.Fundamentals of Corporate Finance, Stephen Ross, Randolph Westerfield, Bradford Jordan, Mcgraw-Hill/Irwin

4.Principles of Corporate Finance, Richard Brealey and Stewart Myers, Mcgraw-Hill/Irwin

5.The Theory of Corporate Finance, Jean Tirole.

سرفصل درس: خ54

عنوان درس به فارسی: بورس اوراق بهادار و تامین مالی **عنوان درس به انگلیسی:** **Stock Exchange and Financing**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری عملی	**دروس پیش نیاز:**
			تخصصی	نظری عملی	اقتصاد خرد (2)-بازار سرمایه اسلامی
			اختیاری	نظری ★ عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

درک اهمیت جایگاه بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی کشور، آشنایی با انواع بازارهای اوراق بهادار، آشنایی و درک جایگاه و نقش بازارهای اوراق بهادر در اقتصاد، آشنایی با حوزه مسائل و چالش های بازارهای اوراق بهادار، آشنایی با فرایند معاملات و تخلفات مختلف در بازارهای اوراق بهادار، کسب مقدمات لازم جهت نقد و اصلاح بازارهای اوراق بهادار، تقویت نگرش سیستمی و قدرت تحلیل مسائل و چالش های حوزه تأمین مالی و بازارهای اوراق بهادار.

سرفصل مطالب درس:

1- جایگاه بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی و اقتصاد کشور

- تعریف نظام مالی،
- ارکان نظام مالی (بازارهای مالی، نهادهای مالی، ابزارهای مالی و قوانین و مقررات مالی)
- نقش بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی و اقتصاد کشور

2- بورس های اوراق بهادار در کشورهای مختلف

- تاریخچه ایجاد بورس های اوراق بهادار
- تعریف و ضرورت ایجاد بورس های اوراق بهادار
- تئوری ها و انواع بورس های اوراق بهادار
- آمار معاملات در این بازارها و....

3- بازارهای خارج از بورس(OTC) در ایران و کشورهای مختلف

- تاریخچه ایجاد بازارهای خارج از بورس
- تعریف و ضرورت ایجاد بازارهای خارج از بورس
- آمار معاملات در این بازارها و....

4- بورس اوراق بهادار تهران

- تاریخچه، قوانین و اهداف بورس اوراق بهادار تهران
- کارکردها، ارکان، نحوه پذیرش ناشران و چالش‌های بورس اوراق بهادار تهران
- شاخص های بورس اوراق بهادار تهران
- انواع ابزارهای مالی بورس اوراق بهادار تهران
- آمار معاملات و جایگاه بورس اوراق بهادار در تأمین مالی

5- فرابورس ایران

- تاریخچه، قوانین و اهداف فرابورس ایران
- کارکردها ، ارکان، نحوه پذیرش ناشران و چالش‌های فرابورس ایران
- انواع ابزارهای مالی فرابورس ایران،
- شاخص های فرابورس ایران
- آمار معاملات و جایگاه فرابورس ایران در تأمین مالی

6- بورس های کالایی

- تاریخچه، قوانین و اهداف بورس های کالایی
- ارکان، معاملات و چالش های بورس های کالایی در برخی از کشورها و ایران

7- بورس های انرژی

- تاریخچه، اهداف و ارکان بورس های انرژی
- معاملات، چالش های بورس های انرژی در برخی از کشورها و ایران

8- بازار دارایی فکری(بورس ایده)

- تاریخچه، اهداف و ارکان بورس ایده
- معاملات، چالش های بورس های ایده در برخی از کشورها و ایران
- روش های موجود تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان

9- فرایند انجام معاملات در بورس های اوراق بهادار

- دریافت کد معاملاتی
- معاملات برخط(آن لاین)
- مراحل انجام معاملات
- انواع سفارش ها
- دامنه نوسان و گره معاملاتی
- نحوه کشف قیمت در این معاملات
- نقش شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و....

10- انواع معاملات در بورس های اوراق بهادار

- معاملات عمده و معاملات عمده شرایطی
- معاملات حقیقی- حقوقی
- بورس بازی و....

11- نهادهای ناظر بر بورس های اوراق بهادار در کشورهای مختلف

- تاریخچه ی ایجاد نهادهای ناظر در بازار سرمایه
- مأموریت، اهداف، وظایف، ساختار و چالش‌های نهادهای ناظر در بازار سرمایه

12- نهادهای ناظر بر بورس های اوراق بهادار در ایران

- تاریخچه ی ایجاد نهادهای ناظر در بازار سرمایه ی ایران
- مأموریت، اهداف، وظایف، ساختار و چالش‌های شورای عالی بورس و سازمان بورس و اوراق بهادار
- سیاستگذاری و وضع قوانین

13- تخلفات و جرایم در معاملات اوراق بهادار

- معاملات با استفاده از اطلاعات نهانی
- دستکاری معاملات
- تخلفات کارگزاران
- تنبیهات و مجازات ها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

1- قوانین و مقررات بازار اوراق بهادار، سازمان بورس و اوراق بهادار، انتشارات بورس.

2- سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار(از تئوری تا عمل) ، محمد حسین عبدالرحیمیان/سمانه دهقان منشادی، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

3- مقررات معاملاتی در بورس اوراق بهادار تهران، معاونت بازار بورس اوراق بهادار تهران، انتشارات بورس.

4- حقوق کیفری بازار اوراق بهادار، غلامعلی میرزایی منفرد، انتشارات میزان.

5- معاملات دارندگان اطلاعات نهانی، سازمان بین المللی کمیسیون های اوراق بهادار، مترجم: محمدرضا مهران فر، انتشارات چالش.

6- تحلیل حقوقی معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران، حسین سوهانی- سید مرتضی شهیدی، انتشارات بورس.

7- آشنایی با بازار مشتقه، بورس اوراق بهادار تهران، انتشارات بورس.

8- کتاب های جدید منطبق با سرفصل

9- Reinhart, C., and K. Rogoff (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly, Oxford and Princeton: Princeton University Press.
10- Shiller, Robert J. (2008). The Subprime Solution: How Today's Global Financial Crisis Happened, and What to Do about It. Princeton and Oxford: Princeton University Press.
11- Stiglitz, Joseph E. (2009). Capitalist Fools. Vanity Fair, January.
12- Stiglitz, Joseph E. (2010). Freefall: America, Free Markets, and the Sinking of the World Economy. New York and London: Norton.
13- V.G. Narayanan, Fabrizio Ferri, Lisa Brem(2010). The Credit Crisis of 2008: An Overview, Harvard Business School Case 2010.

سرفصل درس: خ55

عنوان درس به فارسی:	تعداد	نوع	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:

جهانی‌شدن و بحران‌های مالی **عنوان درس به انگلیسی:** **Globalization and Financial Crisis**	**واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**واحد**		عملی	مالیه بین الملل – اقتصاد مالی
			تخصصی	نظری ★	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

مهمترین اهداف این درس، استفاده از نظریه های اقتصادی جهت درک علل و ابعاد بحرانهای اقتصادی و نیز راهکارهای مقابله با این بحرانهای اقتصادی است. دانشجویان در این مسیر، ضمن مطالعه و مروری بر مهمترین بحرانهای اقتصادی و مالی جهانی و منطقه ای، با میزان اثر بخشی انواع سیاستهای اقتصادی و نیز اقدامات احتیاطی آشنا می شوند. بطور کلی در پایان این دوره دانشجویان قادر خواهند بود:

1–زمینهٔ اقتصادی– مالی و علل ممکن بوجود آورندهٔ بحرانهای اقتصادی و مالی را توصیف کرده و توضیح دهند که چگونه یک بحران خاص از یک کشور یا منطقه خاص شروع شده وتا چه اندازه سایر مناطق و اقتصادهای دنیا را تحت تأثیر قرار می دهد.

2–با یک رویکرد انتقادی، نقش سیاستهای اقتصادی دولتها را در شکلگیری و درنهایت از بین بردن اثرات منفی این بحرانها توضیح دهند.

3– نقاط تشابه و تمایز بحرانهای مالی و اقتصادی جهانی را درک کرده و توضیح دهند.

4-هزینه های اقتصادی ومالی بحرانهای اقتصادی و مالی را درک کرده وانگیزه های مطالعه در خصوص نمونه های موفق بین المللی در آنها تقویت شود.

5-مهمترین ویژگی های بازارهای کلان اقتصادی را جهت مصون ماندن از انواع بحرانهای اقتصادی و مالی را توضیح دهند.

6- نحوهٔ شکل‌گیری مسیر آتی اقتصاد جهانی را در بستر این بحرانها مورد تأمل قرار دهند.

سرفصل مطالب درس:

بخش اول: مبانی نظری (تعیین کننده های) انواع بحرانهای مالی، پولی و بدهی ها و اقدامات سیاستی:

الف- مروری بر مفاهیم : مفهوم بحران، مفهوم بحرانهای اقتصادی و مالی، شاخص های تقسیم‌بندی بحرانهای اقتصادی و مالی.

ب-بحرانهای پولی و بانکی

ب-1: مقدمه ای بر مهمترین بحرانهای اقتصادی و مالی بین المللی (رکود بزرگ و ابعاد و اثرات آن، بحران تکیلا (Tequila crisis) در مکزیک، بحران مالی 1997 آسیا، بحران مالی سال 2008 میلادی)

ب-2: علل، اشکال و آثار بحرانهای پولی: سفته بازی و نرخهای ارز، بحران تراز پرداختها، نقش بین المللی ارزهای عمده جهانی (دلار، یورو و ارزهای اقتصادهای برزگ نوظهور)در بحرانها، بحرانهای ناشی از ابرتورمها، آثار و هزینه های اقتصادی بحرانهای پولی.

ب-3: علل و آثار بحرانهای بانکی و اعتباری: حبابهای بازارهای مالی، نوسانات اعتبارات، ابزارهای بازار پول و سرمایه(مانند تبدیل به اوراق بهادار سازی دارایی ها و...)، بانکداری سایه ای(Shadow Banking) و نقش آن در بروز بحرانها، شبکه های مالی و سرایت بحرانهای مالی، هزینه ها و آثار مالی و اقتصادی بحرانهای بانکی و اعتباری.

ج- بحران بدهی های بین المللی و اثرات آن بر اقتصادهای ملی

د-1: مروری بر تاریخچهٔ مهمترین بحرانهای ناشی از بدهی های ملی و بین المللی(بدهی های ایالات متحده آمریکا، بحران بدهی در اقتصاهای نوظهور)

د-2: علل و آثار بحرانهای بدهی.

ه- اقدامات سیاستی و تجارب خروج از بحرانهای اقتصادی و مالی در سطح اقتصاد جهانی

بخش دوم: درسهای بحرانهای بین المللی برای کشورهای در حال توسعه و اسلامی؛

الف- میزان اثر پذیری سیستمهای مالی و شاخصهای کلان اقتصادی کشورهای در حال توسعه و اسلامی(با تأکید بر تجارب اقتصاد ایران در بستر بحرانهای ملی و بین المللی، نقش رویکرد اسلامی در تأمین مالی)

ب- بحرانهای اقتصادی و مالی در نظامهای اقتصادی مادی و اسلامی: رویکرد نظام اقتصادی اسلامی در مواجهه با ریشه های بحران زا.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

استیگلیتز، جوزف(2010). سقوط آزاد، ترجمهٔ: امیر عزیزی(1392)، انتشارات کتاب سبز.
بهکیش، محمدمهدی.(1387). ایران، بحران مالی و شرایط تازه، اتاق بازرگانی شماره 24.
تقوی، مهدی.(1383). بحرانهای مالی بین المللی، انتشارات واحد علوم و تحقیقات.
توتونچیان، ایرج.(1379). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه با نظام سرمایه داری، انتشارات توانگران، تهران.
داوودی، پرویز و محمود عیسوی.(1389). بحرانهای اقتصادی و راه حل اسلامی، دانشگاه شهید بهشتی، مجله اقتصاد، شماره 1.
درخشان، مسعود.(1390). بحران مالی آمریکا: بررسی علل، ماهیت و راهکارها، معاونت پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، تهران.
درخشان، مسعود.(1387). ماهیت و علل بحران مالی 2008 و تأثیر آن بر اقتصاد ایران، پژوهشنامه 9، معاونت پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، تهران.
رضائی، ابراهیم.(1394). بحرانهای اقتصادی و مالی و اقتصاد جهانی، انتشارات سمت.(در دست تالیف)
صادقی شاهدانی، مهدی و سعید دهقان خاوری.(1390). سرمایه داری عامل بحران اقتصادی جهان و لزوم نگرش اقتصاد اسلامی، انتشارات نخبگان دانش، تهران.
واعظ برزانی، محمد و حجت ایزد خواستی.(1390). تحلیل نقش بهرهٔ پولی در بحرانهای اقتصادی نظام سرمایه‌داری: رویکرد اسلامی، فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره 44.
موسویان، سیدعباس.(1388). بانکداری اسلامی، ثبات بیشتر، کارآیی بهتر. مؤسسهٔ عالی بانکداری ایران، بیستمین همایش بانکداری اسلامی.

Allen, F. and D. Gale.(1998). Optimal Financial Crises, Journal of Finance 53, 1245-1284.

Arthur I Segel and Ben Creo.(2010). Understanding the Credit Crisis of 2007-2008, Harvard Business School Background Note 2010.

Garnaut, Ross, and David Llewellyn-Smith. (2009). The Great Crash of 2008. Carlton, Victoria: Melbourne .University Press.

Huw Pill, Rafael Di Tella, Jonathan Schlefer.(2008). Financial Crisis in Asia: 1997-1998, Harvard Business School Case 2008.

Mirakhor, Abbas.(2009). The Recent Crisis: Lessons for Islamic Finance, IFBS, Financial Policy and Stability.

Reinhart, C., and K. Rogoff (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly, Oxford and Princeton: Princeton University Press.

Shiller, Robert J. (2008). The Subprime Solution: How Today's Global Financial Crisis Happened, and What to Do about It. Princeton and Oxford: Princeton University Press.

Stiglitz, Joseph E. (2009). Capitalist Fools. Vanity Fair, January.

Stiglitz, Joseph E. (2010). Freefall: America, Free Markets, and the Sinking of the World Economy. New York and London: Norton.

V.G. Narayanan, Fabrizio Ferri, Lisa Brem(2010). The Credit Crisis of 2008: An Overview, Harvard Business School Case 2010.

سرفصل درس: خ61

عنوان درس به فارسی: بیمه اموال	**تعداد واحد:** 2	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:** اصول بیمه
				عملی		
عنوان درس به انگلیسی: **Property Insurance**	**تعداد ساعت:** 48		**تخصصی**	نظری		
				عملی		
			اختیاری	نظری	★	
				عملی	★	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد						
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه بیمه اموال، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

- آشنائی با مفهوم مال و ابعاد حقوقی و اجتماعی آن
- آشنائی با مفهوم بیمه اموال و تاریخچه آن
- آشنائی با کاربرد و عملکرد بیمه اموال در زمینه های مختلف اجتماعی
- آشنائی با ارتباط بیمه اموال و اقتصاد
- آشنائی با انواع بیمه اموال: بیمه های قانونی و اجباری و بیمه های اختیاری و بازرگانی اموال
- آشنائی با انواع بیمه های اختیاری اموال
- آشنائی با نحوه بازاریابی و فروش بیمه های اموال

توضیحات:

- در این سرفصل تلاش شده که با این درس دانشجو با مفاهیم اصلی بیمه های اموال و تاریخچه آن در کشور و کاربرد و عملکرد آن در زمینه های مختلف اجتماعی و اقتصادی آشنا شود و با انواع مختلف آن در ایران از جمله بیمه های آتش سوزی، حمل و نقل، مهندسی و ... آشنا شود.
- در این سرفصل ها وضعیت خاص ایران مورد توجه قرار گرفته و درباره آن توضیح داده شده است.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول – مقدمه و تاریخچه

- علل پیدایش، گسترش و تکامل بیمه های اموال
- تاریخچه و وضعیت بیمه های اموال در ایران
- وضعیت بیمه های اموال در جهان

فصل دوم – انواع بیمه های اموال:

- بیمه های آتش سوزی
- بیمه های مهندسی

- بیمه خودروهای شخصی
- بیمه موتورسیکلت و خودروهای تجاری
- بیمه منازل مسکونی
- بیمه اموال تجاری
- بیمه اوراق بهادار
- بیمه های حمل و نقل

فصل سوم – قراردادهای بیمه اموال

- ویژگی های قراردادهای بیمه های اموال
- تفاوت های قراردادهای بیمه های اموال با سایر قراردادهای بیمه

فصل چهارم – جبران خسارت و غرامت در بیمه های اموال

- روش های ارزیابی خسارت در بیمه های اموال
- فرآیند بررسی و رسیدگی به ادعاهای خسارت
- روش های پرداخت غرامت

فصل پنجم – مدیریت و اقتصاد بیمه اموال

- مدیریت بیمه های اموال
- اقتصاد بیمه اموال و نقش آن در اقتصاد ملی
- بازاریابی و کانال های فروش بیمه اموال
- روش محاسبه حق بیمه
- عرضه و تقاضا در بیمه های اموال

- بیمه های اتکائی در بیمه های اموال

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

- کتاب اصول بیمه، دکتر لطف علی بخشی، چاپ دوم، نشر اقتصاد فردا، 1392
- کتاب بیمه های مهندسی، آ.س.شابال، ترجمه دکتر علی دهقانی، نادره سمیع داریانی، سمانه عزیز نصیری، پژوهشکده بیمه، 1391
- کتاب دانستنی های بیمه باربری، علی اعظم محمد بیگی، پروین احمدیان، پوشش گستر، 1388
- کتاب مقدمه ای بر بیمه های مهندسی، مترجم مصطفی نوری، مرکز تحقیقات بیمه ای، 1377
- کتاب بیمه اموال و مسئولیت، آیت کریمی، پژوهشکده بیمه، 1389

- منابع مرتبط:

- اقتصاد بیمه اموال و مسئولیت، دیوید اف برادفورد، ترجمه دکتر رضا افقی، امیر یوسفیان پور، پژوهشکده بیمه، 1393
- بیمه های هوایی، مجید رحمتی، نازنین حاتمی، شرکت بیمه ایران، 1390

-Property and Liability Insurance Principles, Arthur L. Flinter, 2011
- Property and Liability Insurance Principles, Constance M. Luthardt, 1999

سرفصل درس: خ62

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
بیمه اشخاص	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		اصول بیمه
Life Insurance	48		**اختیاری**	نظری	★	
				عملی	★	
	آموزش تکمیلی عملی:	☐ دارد		■ ندارد		

	سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه بیمه اشخاص، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

- شنائی با مفهوم بیمه اشخاص و تاریخچه آن
- آشنائی با کاربرد و عملکرد بیمه اشخاص در زمینه های مختلف اجتماعی
- آشنائی با ارتباط بیمه اشخاص و اقتصاد
- آشنائی با انواع بیمه اشخاص: بیمه های قانونی و اجباری و بیمه های اختیاری و بازرگانی اشخاص
- آشنائی با انواع بیمه های اختیاری اشخاص
- آشنائی با نحوه بازاریابی و فروش بیمه ای زندگی

سرفصل مطالب درس:

فصل اول – مقدمه و تاریخچه

- علل پیدایش، گسترش و تکامل بیمه های اشخاص
- تاریخچه و وضعیت بیمه های اشخاص در ایران
- وضعیت بیمه های اشخاص در جهان

فصل دوم – انواع بیمه های اشخاص:

- بیمه های قانونی و اجباری اشخاص
- بیمه های اختیاری و بازرگانی اشخاص
- ویژگی های قراردادهای بیمه های اشخاص با سایر قراردادهای بیمه

فصل سوم – انواع بیمه های زندگی:

- بیمه های عمر و مستمری
- بیمه های عمر و سرمایه گذاری
- بیمه های حوادث و درمانی
- بیمه های درمان دائمی
- بیمه های امراض خاص
- بیمه های ازکارافتادگی
- بیمه های گروهی
- بیمه های عمر و بازنشستگی
- بیمه های مسافرتی
- بیمه های مکمل

فصل چهارم – اقتصاد بیمه اشخاص

- تجزیه و تحلیل بازار بیمه و نقش عرضه و تقاضا در آن
- حقوق بستانکاران و واگذاری بیمه نامه
- روش محاسبه حق بیمه
- مدیریت بیمه های زندگی بازاریابی

فصل پنجم – سرمایه گذاری شرکت های بیمه زندگی

- ویژگی های سرمایه گذاری
- ترکیب پرتفوی سرمایه گذاری
- نقش سرمایه گذاری شرکت های بیمه در سود آوری آنها و اقتصاد ملی

فصل ششم – بیمه های اتکائی در بیمه های زندگی

- نقش بیمه های اتکائی در بیمه های اشخاص
- ذخایر فنی بیمه های اتکائی

فصل هفتم – بازاریابی و فروش بیمه های زندگی

- بازاریابی و کانال های فروش بیمه عمر
- تبلیغات و نقش آن در فروش بیمه های عمر و سرمایه گذاری

فصل هشتم – محاسبات فنی بیمه های زندگی:

- نقش جداول مرگ و میر
- نقش نرخ بهره
- مدیریت ریسک و اپیدمیولوژی
- تعرفه های درمانی
- ذخایر بیمه های زندگی

فصل نهم– ارزیابی و جبران خسارت در بیمه های زندگی

- تعرفه های بیمه های اشخاص
- روش های ارزیابی خسارت در بیمه های اشخاص
- روش های پرداخت غرامت
- فناوری اطلاعات در بیمه های اشخاص

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه

		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

- منابع اصلی:

- اصول و کلیات بیمه های اشخاص، جلد اول، چاپ چهارم، دکتر هادی دستباز، دانشگاه علامه طباطبائی، 1391
- اصول و کلیات بیمه های اشخاص، جلد دوم، دکتر هادی دستباز، دانشگاه علامه طباطبائی، 1384
- کتاب اصول بیمه، دکتر لطف علی بخشی، چاپ سوم، نشر اقتصاد فردا، 1394
- اصول و مبانی بیمه های اشخاص، مرتضی شهابی، نشر سمیر، 1393
- مبانی بیمه های عمر، کانینیکا میشر، ترجمه محمود سبزی، پژوهشکده بیمه، 1391

- منابع مرتبط:

- بیمه عمر و سایر بیمه های اشخاص، ژان لوک اوبر، استاد حقوق و علوم اقتصادی فرانسه، ترجمه دکتر جانعلی محمود صالحی، چاپ دوم، 1378
- حقوق بیمه اشخاص، رحیم هادی پور، پژوهشکده بیمه، 1390
- محاسبات فنی بیمه عمر، محمود عادل سبزواری، شرکت سهامی بیمه ایران، 1374
- بیمه های اشخاص، سید محمد حسینی پور، پژوهشکده بیمه
- ریاضیات بیمه عمر، هنس یوگریر، ترجمه غدیر مهدوی، حمید خاتمی، محمد عباسی، پژوهشکده بیمه، 1390

-Principles of Insurance, Life, Health, Annuities, Harriet E. Jones, Dani L. Long, Macmillan, 2007

سرفصل درس: خ63

عنوان درس به فارسی: بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای **عنوان درس به انگلیسی:** **Reinsurance and Insurance Sukuk**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 48	**نوع واحد**	**پایه**	نظری عملی	**دروس پیش نیاز:**
			تخصصی	نظری عملی	بازار سرمایه اسلامی، اقتصاد مالی
			اختیاری	نظری ★ عملی ★	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه بیمه‌های اتکایی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان بامفاهیم، مباحث، کارکردهای بیمه‌های اتکائی و صکوک بیمه‌ای

توضیحات: در سرفصل های فعلی گرایش‌های مختلف رشته اقتصاد در مقطع کارشناسی درسی به این نام و محتوی وجود ندارد. بنابراین این درس، جدید محسوب می شود.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه

فصل اول: نقش و گسترش بیمه اتکائی

توسعه، تکامل و گسترش بیمه‌های اتکائی

هدف و ضرورت بیمه اتکائی

آثار و تحلیل اقتصادی بیمه‌های اتکایی

فصل دوم: بازار بیمه اتکائی

نوع بازار بیمه اتکایی

تقاضاکنندگان بیمه اتکائی

عرصه‌کنندگان بیمه اتکائی

واسطه‌ها و دلالان بیمه اتکائی

نهادهای موجود در بازار بیمه اتکائی و نقش آن‌ها

تقسیم خطر با استفاده از روش‌های اتکائی

فصل سوم: گونه‌های مختلف بیمه اتکائی

قراردادهای نسبی

- قراردادهای مشارکت
- قرارداد مازاد سرمایه
- قرارداد مرکب مشارکت و مازاد سرمایه

قراردادهای غیرنسبی

- قرارداد اتکائی مازاد خسارت

فصل چهارم: تجربه اوراق بهادار بیمه‌ای در دنیا

تاریخچه و سابقه اوراق بهادار بیمه‌ای

علل استفاده از اوراق بهادار بیمه‌ای

ماهیت اوراق بهادار بیمه‌ای

انواع اوراق بهادار بیمه‌ای

الگوهای عملیاتی اوراق بهادار بیمه‌ای

کارکردها و تحلیل‌های اقتصادی اوراق بهادار بیمه‌ای

فصل پنجم: اوراق سازی دارایی‌ها (صکوک)

معنای لغوی و اصطلاحی صکوک

تاریخچه تبدیل به اوراق بهادار کردن

مزایای اقتصادی اوراق سازی

فصل ششم: اوراق بهادار بیمه‌ای

ضرورت به‌کارگیری اوراق بهادار بیمه‌ای

عرضه و تقاضای اوراق بیمه‌ای

نحوه شکل‌گیری اوراق بهادار بیمه‌ای

الگوهای عملیاتی اوراق بهادار بیمه‌ای

نحوه قیمت‌گذاری اوراق بهادار بیمه‌ای

بازار بین‌المللی اوراق بهادار بیمه‌ای

ریسک‌های اوراق بهادار بیمه‌ای

اوراق بهادار بیمه‌ای و بحران مالی

آسیب‌شناسی صکوک بیمه‌ای

فصل هفتم: صکوک بیمه‌ای

چگونگی شکل‌گیری اوراق بهادار بیمه‌ای در بازارهای مالی اسلامی

صکوک وکالت بیمه‌ای

صکوک مشارکت بیمه‌ای

نحوه شکل‌گیری صکوک بیمه‌ای

الگوهای عملیاتی صکوک بیمه‌ای

نحوه قیمت‌گذاری صکوک بیمه‌ای

عرضه و تقاضای صکوک بیمه‌ای

بازار اولی و ثانوی صکوک بیمه‌ای

ویژگی‌ها و کارکردهای اقتصادی صکوک بیمه‌ای

ریسک‌های صکوک بیمه‌ای

آسیب‌شناسی صکوک بیمه‌ای

مزایا و معایب صکوک بیمه‌ای نسبت به اوراق بهادار بیمه‌ای ربوی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع: (لازم است کتابی در این زمینه تدوین گردد. منابعی که می‌تواند به تدوین مباحث کمک نماید به شرح زیر ارایه می‌گردد.)

-منابع اصلی:

1- موسویان، سیدعباس؛ ابزارهای مالی اسلامی (صکوک)، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، 1386.

2- نظرپور، محمدنقی و ایوب خزائی؛ « طراحی صکوک مشارکت جهت انتقال ریسک شرکتهای بیمه به بازار سرمایه»؛ مجله علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، ش 47، 1391.

3- قالیباف‌اصل، حسن و همکاران؛ «صکوک وکالت بیمه‌ای برای پوشش ریسک حوادث فاجعه‌آمیز»؛ مجله علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، ش 43، 1390.

4- لوئیز، رابرت، بیمه اتکائی، ترجمه هادی دستباز، نشر بیمه مرکزی، 1390.

-منابع مرتبط:

1- ایزدی، محمد؛ «مزایای اوراق قرضه مرتبط با بیمه برای بیمه‌گران اموال/حوادث»؛ تازه‌های جهان بیمه، ش 91، 1384.

2- بمان‌پور، مسلم؛ «اوراق بهادار بیمه‌ای (فرصتی نو برای بیمه‌گران و سرمایه‌گذاران)»؛ پژوهشکده بیمه، گزارش موردی، دوره جدید، ش 3، 1390.

3- ثبات، غلامعلی؛ «تبدیل ریسک‌های بیمه شده به اوراق بهادار»؛ فصلنامه صنعت بیمه، س 16، ش 3، 1380.

1- Barrieu, P. & Albertini, L. (2009). The Handbook of Insurance-Linked Securities. *New York, Wiley.*

سرفصل درس: خ64

عنوان درس به فارسی: اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی **عنوان درس به انگلیسی:** **Principles and Foundations of Social Security**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اقتصاد بیمه
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

یکی از ارکان اصلی ایجاد آسایش خاطر و امید به آینده در مردم بیشتر کشورهای جهان تأمین اجتماعی است. توزیع مجدد درآمدها و مدیریت مخاطرات که هر انسانی در طول حیات خود ممکن است با آنها مواجه گردد، از جمله ساز وکارهای می باشد که تأمین اجتماعی از استفاده می کند.

معانی و مفاهیم تأمین اجتماعی در گستره زمان به لحاظ تأثیرپذیری از عوامل اجتماعی و اقتصادی (درونی و محیطی) متحول گردیده و بسط یافته است. آشنایی با فرایند و محتوای این تحول نیاز نیروی انسانی آماده به کار است.

هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم کلیدی و اساسی بیمه های اجتماعی (بعنوان یکی از مولفه های تأمین اجتماعی) و همچنین مفهوم تأمین اجتماعی است این آشنایی منجر به شناخت مناسبی نسبت به نظام تأمین اجتماعی در ایران و سطح بین المللی خواهد شد. انتظار می رود در پایان درس دانشجو با مفاهیم موصوف آشنایی یافته بتواند در حوزه عمل (ورود به بازار کار) از آن استفاده نماید.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول : مفاهیم و کلیات

1. آشنایی با تعریف و مفهوم نظام تأمین‌اجتماعی و نقش بیمه‌های اجتماعی در فرآیند حمایت از تولید و سرمایه انسانی .
2. اصول و مبانی تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام. آشنایی با مفاهیمی نظیر تکافل عمومی، تضامن دولتی و تدارک خصوصی از طریق نظام اقتصادی عادلانه
3. آشنایی با مکاتب و نظامها و سازمان ها و نهادهای بین المللی مرتبط با موضوع تأمین اجتماعی

فصل دوم: مبانی نظری تامین اجتماعی

1. اصول و مبانی حاکم بر چگونگی شکل گیری بیمه‌های اجتماعی (شامل اصول ماهیتی، کارکردی و ساختاری از جمله مشارکت، فراگیری، جامعیت، کفایت و اثربخشی) ونظام های چندلایه تامین اجتماعی
2. آشنایی با راهبردهای مختلف حمایت اجتماعی مبتنی بر اصول پذیرفته شده بین المللی شامل:
   الف) راهبرد پیشگیری بیمه ای،
   ب) راهبرد مساعدت و امدادی
   ج) راهبرد ارتقاء سرمایه انسانی
3. الگوی تامین اجتماعی و جمعیت با تاکید بر پنجره جمعیتی و تاثیر آن در فرایند سالمندی و برخورداری از تامین اجتماعی
4. نقش نظام تامین اجتماعی در توسعه پایدار بویژه توسعه اقتصادی و نظامهای اجتماعی، اقتصادی فرهنگی و سیاسی هر کشور

5. آشنایی با کارکرد نظام تامین اجتماعی در اقتصاد کلان و تاثیر نظامهای تامین اجتماعی بر ساختارهای تشکیل سرمایه های فیزیکی، اجتماعی، انسانی و فرهنگی
6. آشنایی اجمالی با محاسبات بیمه ای (اکچوئری) در نظامهای بیمه های اجتماعی و تأمین اجتماعی

فصل سوم: تامین اجتماعی در ایران

1. مروری بر مبانی و تاریخچه و ضرورت‌های شکل‌گیری (نظری-تاریخی) تامین اجتماعی در ایران و جهان و سیر تحولات حقوقی و ساختاری منتهی به قانون ساختار نظام جامع رفاه و بررسی چگونگی تحول در تأمین اجتماعی در ایران دردوره های مختلف
2. الگوی سنتی تامین اجتماعی در ایران با اشاره به وقف و کفارات و دوره قبل از اسلام در زمان حکومت هخامنشیان
3. تعریف و تبیین خدمات و تعهدات سازمان تامین اجتماعی در ایران که مهمترین تعهدات و خدمات بلند مدت و کوتاه مدت آن عبارتست از:
   1- پرداخت مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی، بازماندگان بیمه شده
   2- پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری، کمک بارداری، کمک ازدواج
   3- پرداخت های هزینه کفن و دفن، پروتز و اروتز، سفر و فوق العاده سفر بیمار و همراه
   4- بیمه صاحبان حرف ومشاغل آزاد، بیمه اختیاری و بیمه بیکاری
   5- حمایت‌های درمانی
4. الزامات قانونی نظام تأمین اجتماعی در ایران مانند:
   1 ـ الزامات مبتنی بر قانون اساسی (اصول 3، 21، 28، 29)
   2 ـ الزامات مبتنی بر قانون کار
   3 ـ الزامات قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی

فصل چهارم: منابع و مصارف و اصلاح ساختارها

1. انواع مختلف مدیریت منابع و مصارف در تأمین اجتماعی
2. چگونگی اصلاح ساختارهای نظام تأمین اجتماعی و فرایند اجرایی آن با تاکید بر سرمایه گذاری بین نسلی
3. مدلهای منابع تامین اجتماعی و چگونگی تامین منابع و اصلاح ساختارها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	

	★	★		

منابع:

منابع اصلی :

1. حسینی، سیدرضا ، "الگوهای تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام و غرب" ، پژوهشگاه، حوزه و دانشگاه ، 1394، قم
2. "اصول و مبانی تأمین‌اجتماعی، صندوق تأمین‌اجتماعی،" اداره کل امور بین‌الملل، 1384
3. همایون پور هرمز، "تأمین اجتماعی در ایران و جهان،" جلد اول و دوم ، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، 1386، تهران

منابع مرتبط:

1. امیری گنجه، حسین، "استراتژی تأمین اجتماعی با رویکرد سه وجهی" ، انتشارات جهاد دانشگاهی، 1394، تهران
2. عراقی سید عزت اله، "درآمدی بر حقوق تامین اجتماعی" ، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، 1386، تهران
3. مریدی سیاوش،" فرهنگ بیمه های اجتماعی،" موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، 1378، تهران

1. ISSA, First published in 1948, the International Social Security Review is the principal international quarterly publication in the field of social security.
2. International Social Security Association, Retirement Benefit Provision, 2015
3. International Social Security Association , Dynamic Social Security: Securing social stability and economic development, Global Report 2010

سرفصل درس: خ65

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد بیمه	2		**تخصصی**	نظری		اقتصاد مالی
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		

Economics of Insurance	32		**اختیاری**	نظری ★ عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

بازار بیمه یکی از ارکان بازار سرمایه است که وجوه قابل توجهی در آن جریان دارد. با توجه به اهمیت این بازار، هدف از ارائه درس اقتصاد بیمه، تحلیل بازارهای بیمه از منظر اقتصادی می باشد. از یک طرف بازار بیمه و عملکرد مالی آن در اقتصاد مورد بررسی قرار می گیرد و از طرف دیگر موضوعات اقتصاد بیمه در سطح اقتصاد خرد مطرح می‌شود. نکته مهم در تحلیل بازارهای بیمه، وجود اطلاعات نامتقارن است. در این درس علاوه بر تحلیل رفتار بیمه‌گذار و بیمه‌گر، دانشجویان با تحلیل‌های مبتنی بر اطلاعات نامتقارن نیز آشنا خواهند شد.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: مقدمه: بیمه و نقش اقتصادی آن

فصل دوم: مطلوبیت انتظاری

امید ریاضی

مطلوبیت

مطلوبیت انتظاری

تصمیم‌گیری بر اساس مطلوبیت انتظاری

مطلوبیت انتطاری و بیمه

فصل سوم: ریسک: اندازه‌گیری، مفهوم و مدیریت

تعریف و اندازه‌گیری ریسک

درک ذهنی از ریسک، ریسک‌گریزی و تابع مطلوبیت ریسک

مفهوم ریسک به عنوان پدیده‌ای ذهنی و فرهنگی

ریسک‌گریزی و تابع مطلوبیت ریسک

تمایل به پرداخت برای اطمینان، ریسک‌گریزی و احتیاط

تمایل به پرداخت برای اطمینان، روش معادل اطمینان و حق بیمه ریسک

حق بیمه ریسک و شاخصهای ریسک‌گریزی

احتیاط و مشتق‌های مرتبه بالاتر برای تابع مطلوبیت ریسک

ابزارهای مدیریت ریسک

اثربخشی مدیریت ریسک و سنجه‌های ریسک

معیار برتری تصادفی

فصل چهارم: تقاضای بیمه (مدل پایه)

4-1 مقدمه

4-2 مدل تقاضای پوشش بیمه

4-3 مدل تقاضای ثروت مشروط به وضعیت

فصل پنجم: تقاضای بیمه: کاستنی‌ها و ریسک غیرقابل بیمه

5-1 مقدمه

5-2 کاستنی‌ها و فرانشیزها

5-3 تقاضای بیمه و کاستنی‌ها

5-4 تقاضای بیمه و ریسک‌های غیرقابل بیمه

تقاضا برای بیمه و نظریه بازار سرمایه

فصل ششم: عرضه بیمه

مدل سادهٔ رقابتی عرضه بیمه

تجمیع ریسک

تقسیم ریسک

هزینه‌های بیمه‌گری

محاسبه حق بیمه سنتی

مدل‌های مالی قیمت‌گذاری بیمه

صرفه‌های ناشی از وسعت

صرفه‌های ناشی از مقیاس

فصل هفتم: بازار بیمه و اطلاعات نامتقارن: انتخاب نامساعد و مخاطره اخلاقی در بازار بیمه

خط سود صفر

انتخاب نامساعد و تعادل تجمیعی

قراردادهای غیرخطی

انتخاب نامساعد و راه‌حل راتچایلد – استیگلیتز

یارانه‌دهی متقابل

انتخاب نامساعد و راه‌حل ویلسون

انتخاب نامساعد و راه‌حل علامت‌دهی

مخاطره اخلاقی در بازار بیمه: پیش‌گیری از خسارت و کاهش خسارت

تقلب در بازار بیمه

فصل هشتم: قیمت‌گذاری بیمه

8-1 مقدمه

8-2 اصل مطلوبیت برابر

8-3 حق بیمه ریسک

8-4 قیمت‌گذاری آکچوئری بیمه

8-5 مدل $CAPM$ بیمه

8-6 قیمت‌گذاری اختیار معامله بیمه

8-7 مدل ارزش فعلی بیمه

فصل نهم: مقررات بیمه

اهداف و انواع مقررات بیمه

نظریه‌های تنظیم بازار بیمه

آثار تنظیم بیمه

گرایش‌های اخیر در مورد مقررات بیمه

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی :

1- سوری، علی، اقتصاد بیمه، نشر فرهنگ شناسی، .1392

2- زوفل و ایسن، اقتصاد بیمه، ترجمه وحید ماجد، پژوهشکده بیمه، در دست چاپ.

3- ریس، رای و اچیم وامبا، اقتصاد خرد بیمه، ترجمه علی سوری، پژوهشکده بیمه، چاپ اول، تابستان .1390

4- دیون، ژرژ و اسکات ای. هرینگتون، مجموعه مباحثی از اقتصاد بیمه، به کوشش عبدالناصر همتی و علی دهقانی و همکاران، پژوهشکده بیمه، چاپ اول، 1384.

5- Seog, H.S., The Economic of Risk and Insurance, Wiley-Blackwell,USA, 2010

سرفصل درس: خ71

عنوان درس به فارسی: توسعه اقتصادی روستایی و عشایری **عنوان درس به انگلیسی:** **Rural and Tribal Economic Development**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اقتصاد خرد (2)
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

مناطق روستایی و عشایری منبع اصلی تامین مواد غذایی و مواد خام بخش صنعت است.در عین حال بیشترین فقرا در روستاها و مناطق عشایری زندگی می کنند و شدت فقر نیز در روستاها و مناطق عشایری بیشتر شهرها است و نرخ بیکاری پنهان در روستاها بسیار بالاست و هزینه فرصت پایین، در نتیجه در پنجاه سال اخیر سیل مهاجرت از روستاها به سوی شهر ها روان است و شهرها را با هزاران مشکل مواجه کرده است.

همه مسایل گفته شده ناشی از ناکامی در توسعه مناطق روستایی و عشایری است هدف این درس این است دلایل توسعه نیافتگی روستاها و مناطق عشایری که معمولا در هر کشوری با توجه به ساختار اقتصادی و اجتماعی آن فرق دارد شناسایی و با توجه به امکانات و ظرفیتها راهکارهای مناسب جهت برون رفت از این مشکل ارائه شود. در این راستا لازم هست درک مشترکی از مفهوم توسعه روستایی و عشایری و عشایری ارائه گردد و ضمن آشنایی با تجربیات سایر کشورها در خصوص توسعه روستایی و عشایری ، سیاست های نوسعه روستایی و عشایری در در ایران در خصوصا پنجاه سال اخیر مورد مطالعه و ارزیابی قرار گیرد. و از انجا که مناطق روستایی و عشایری در کشورهای مختلف ساختار اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی متفاوتی دارند لازم هست متناسب با شرایط ایران چاچوبی برای توسعه مناطق روستایی و عشایری و حد اکثر استفاده از ظرفیت های آن ها ارایه گردد.

توضیحات: این درس در رشته اقتصاد برای اولین بار ارایه می گردد.

سرفصل مطالب درس:

1- کلیات، مفاهیم اساسی، اهمیت و ضرورت توسعه روستایی و عشایری،

2- جایگاه روستا ها و در نقش آن ها در اقتصاد و توسعه کشورها،

1-1- تغییرات ساختاری سهم جمعتی روستا در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

1-2- تغییرات ساختاری سهم اشتغال روستاها در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

1-3- تغییرات ساختاری سهم روستا در تولید ناخالص ملی در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

1-4- سهم روستاهای ایران در تامین مواد غذایی ، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

1-5- سهم روستاهای ایران در تامین مواد غذایی ، ممحصولات صنعتی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

1-6- سهم روستاهای ایران در ایجاد اشتغال و گردشگری روستایی ،

1-7- و....مزیت های توسعه روستایی و عشایری،

3- جایگاه عشایر در تاریخ ایران و بررسی شرایط اقتصادی و اجتماعی آنها در حال حاضر،

2-1- تغییرات ساختاری سهم جمعتی عشایر در فرایند توسعه

2-2- تغییرات ساختاری سهم اشتغال عشایر در فرایند توسعه

2-3- تغییرات ساختاری سهم عشایر در تولید ناخالص ملی در فرایند توسعه

2-4- سهم عشایر ایران در تامین مواد غذایی ، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

2-5- سهم عشایر ایران در تامین مواد غذایی ، ممحصولات صنعتی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

2-6- سهم عشایر ایران در ایجاد اشتغال و گردشگری روستایی و...

4- توسعه روستایی و عشایری و مفهوم آن و جایگاه روستا و عشایردر نظریات توسعه اقتصادی

3-1- نظریات مبتنی بر مراحل تاریخی رشد

3-2- نظرات مبتنی بر دوگانگی اقتصادی – اجتماعی

3-3- و....

5- انواع راهبردهای توسعه روستایی و عشایری

4-1- تعریف سیاستگذاری روستایی و عشایری

4-2- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر خرده مالک

4-3- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر خرده مالک

4-4- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر ایجاد تعاونی های روستایی و عشایری

4-5- سیاست اعتبارات،

4-6- سیاست بازاریابی،

4-7- سیاست های غذایی

4-8- توسعه صنایع دستی

4-9- و...

4-10- ابزارهای سیاستگذاری روستایی و عشایری

6- چالش های اساسی توسعه روستایی و عشایری در ایران،

6-1- محیط زیست

6-2- بهره وری پایین

6-3- بیکاری پنهان

6-4- اسکان یا کوچ

6-5- و...

7- تجربه کشورهای جهان در توسعه پایدار روستایی و عشایری

8- تجربه ایران در خصوص توسعه روستایی و عشایری

8-1- روستا و عشایر در برنامه های توسعه قبل از انقلاب اسلامی،

8-2- روستا و عشایر در برنامه های توسعه قبل از انقلاب اسلامی،

9- آینده روستا و زندگی عشایری در ایران.

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
		★		

منابع:

-منابع اصلی:

تا کنون در رابطه با مبانی توسعه روستایی کتاب های زیادی در خارج از ایران نوشته شده اما با توجه به سرفصل های جدید به ویژه با توجه به اهدافی که برای این درس در این مرحله از تحول در علوم انسانی قائل هستیم کتب مذکور گرچه ممکن است بخشی از این سرفصل ها را پوشش دهند ولی این کتب بومی نیستند و معطوف به مسایل و مشکلات سایر کشور ها است لذا لازم است که در این زمینه کتاب جدیدی تالیف شود که همه سرفصل ها را به خوبی پوشش دهد. تا زمان تدوین این کتاب می توان از کتبی که ترجمه شده و یا برخی از کتاب ها که بخشی از این سرفصل ها را پوشش می دهد به شرح زیر استفاده کرد:

- توسعه پایدارروستایی- ناشر:پیام نور نویسنده : نفیسه مرصوصی/رحمت الله بهرامی پاوه
- اقتصاد و توسعه روستایی - دکتر محمدحسین کریمنشر انجمن علمی توسعه روستایی و عشایری ایران(نشر نورعلم)-1394..
- نظریه های توسعه روستایی - ناشر:سمت- نویسنده : محمد حسین پاپلی یزدی/محمد امیر ابراهیمی
-

-منابع مرتبط:

- نظام الگوی توسعه‌ای درمناطق روستایی:آموزه‌هایی ازتجربیات روستای نمونه درجهان و ایران، پرفسور عبدالرضارکن‌الدین افتخاری، دکتر سیدعلی بدری- استانداری گیلان(نشر نورعلم)-1393
- توسعه روستایی در جهان شوم- موریس- ترجمه دکتر نادر مهرگان و دکتر سید حمید رضا اشرف زاده- نشر نورعلم-1378.
- بنیان¬های نظریه‌ای الگوی توسعه‌ای روستای نمونه پروفسورعبدالرضا رکن‌الدین افتخاری دکترسیدعلی‌بدری- استانداری گیلان(نشر نورعلم)-1393
- مهندسان مشاور DHV هلند(1371) رهنمودهایی برای برنامه‌ریزی مراکز روستایی، ترجمه سیدجواد میر و دیگران، سلسله انتشارات روستا و توسعه، مرکز تحقیقات و بررسی مسایل روستایی ، وزارت جهاد کشاورزی
- میسرا، آر. پی و کی. وی. سوندارام (1371) گزینه‌های توسعه روستایی، سلسله انتشارات روستا وتوسعه، مرکز تحقیقات وبررسی مسائل روستایی وزارت جهادکشاورزی،تهران.
- عسگری، علی (1382) جایگاه روستا در فرآیند توسعه ملی از دیدگاه صاحب-نظران، به کوشش: قدیر فیروزنیا و عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری؛ تهران: انتشارات موسسه توسعه روستایی ایران.
- ازکیا، مصطفی(1364) مقدمه‌ای بر جامعه شناسی توسعه روستایی، انتشارات اطلاعات

رضوانی، محمد رضا (1383)، مقدمه‌ای بر برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، انتشارات قومس.

سرفصل درس: خ72

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
سیاست های توسعه کشاورزی	2		**تخصصی**	نظری	اقتصاد کشاورزی
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	

Agricultural Development Policies	32		**اختیاری**	نظری ★ عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم و رویکردهای متفاوت توسعه کشاورزی و سیاست های جهت دهنده توسعه کشاورزی و پیامد های آنها آشنا می شوند. علاوه براین دانشجویان با راههای رشد و مدیریت تولید مواد غذایی، و چگونگی انتقال کشاورزی از وضعیت سنتی به تجاری با حفظ پایداری منابع پایه آشنا می گردند.

توضیحات:

در حال حاضر درسی با این نام در دانشکده های کشاورزی در رشته اقتصاد کشاورزی و رشته های مشابه وجود ندارد. البته درس های مشابهی چون "اقتصاد توسعه پایدار کشاورزی و منابع طبیعی" ، "سیاست های کشاورزی" و "اقتصاد توسعه و توسعه پایدار کشاورزی و منابع طبیعی" وجود دارد. در این دروس مباحث کلاسیک توسعه بحث می شود. در درس جدید به مباحث اسلامی در ارتباط با توسعه نیز پرداخته شده است.

سرفصل مطالب درس:

1. تعریف‌ها و واژه‌های پایه

1.1. توسعه کشاورزی و ابعاد آن

1.2. هدف‌های توسعه کشاورزی

2. توسعه کشاورزی

2.1. نقش و اهمیت بخش کشاورزی در فرآیند توسعه اقتصادی از دیدگاه نظریه های مختلف توسعه

2.2. مسائل و موانع توسعه کشاورزی

2.3. نظریه ها و الگوهای توسعه کشاورزی و روستایی

3. سیاست‌های توسعه کشاورزی

3.1. پایداری در کشاورزی (پایداری اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی)

3.2. سیاست های کشاورزی، اهداف و ابزارها

3.3. سیاست های کشاورزی و کشاورزی پایدار

4. ابزار و سیاست‌ها در توسعه کشاورزی

4.1. دولت و کشاورزی پایدار

4.2. اخلاق و توسعه کشاورزی

4.3. قوانین کشاورزی و کشاورزی پایدار

4.4. روستا در توسعه کشاورزی پایدار

4.5. افزایش تولید و کاهش فقر در روستا

۴.۶. رشد جمعیت و توسعه

۵. رویکردها و هدف‌های سیاست توسعه کشاورزی در ایران

۵.۱.رویکردهای اصلی توسعه در ایران در ارتباط با حوزه آب، محیط زیست ، امنیت غذایی و منابع طبیعی شامل:

– عدالت اجتماعی (امنیت غذایی، امنیت آبی)،

–پیشرفت اقتصادی(خوداتکایی، بهره وری، توسعه فناوری)،

–حفاظت محیط زیست (پایداری منابع طبیعی، سلامت محیط زیست)

۵.۲. شاخص های پیشرفت در حوزه های عدالت اجتماعی، پیشرفت اقتصادی و حفاظت محیط زیست

6. تحلیل سیاست‌های توسعه کشاورزی در ایران

6.1. سیاست‌های توسعه کشاورزی در گذشته ایران

6.2. سیاست‌های توسعه کشاورزی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران

6.2. سیاست‌های توسعه کشاورزی در ایران امروز

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

منبع مناسب خاصی را نمی شود تعیین کرد ولی منابع زیر می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

-منابع مرتبط :

1. Helmberger, P.G., and J.P.Chaves.1996. The Economics of Agricultural Prices. Upper Saddle River, NG: Prentice-Hall.
2. Schmitz, A., H. Furtan and K. Baylis, 2002, Agricultural Policy, Agribusiness and Rent-Seeking Behavior. Toronto: University of Toronto Press
3. Bonnen, J. T. (1990) Agricultural development: Transforming human capital, technology and institutions. Eicher, C. K. Staatz, J. M. eds. Agricultural Development in the Third World 2nd ed. :262-279 Johns Hopkins University Press Baltimore, MD
4. de Janvry, A., N. Key & E. Sadoulet, 1997. "Agricultural and Rural Development Policy in Latin America: New Directions and New Challenges." Working Paper No. 815. Berkeley, CA: Dept. of Agric. & Res. Econ., Univ. of California, Berkeley.
5. Woolcock, M and D. Narayan. 2000. "Social Capital: Implications for Development Theory, Research, and Policy," *World Bank Research Observer*, 15(2): 225-49.
6. Vosti and Reardon, 1997. Agricultural Sustainability, Growth, and Poverty Alleviation: Issues and Policies. Baltimore: Johns Hopkins Univ. Press.
7.

8-توسعه اقتصادی و چشم اندازهای آن، شکوفایی نفتی و مدیریت درآمد، ترجمه دکتر سید صفدر حسینی، انتشارات دانشگاه تهران، 1387

سرفصل درس: خ73

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
تامین مالی خرد	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)
Microfinance	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

هدف: آموزش مبانی و چارچوبهای تامین مالی خرد و ایجاد توان تحلیلی برای دانشجویان در زمینه انتخاب روش‌ها و ابزارهای تامین مالی خرد. این یک درس جدید است که تا به حال در دانشگاه های ایران درس داده نمی‌شده است.

سرفصل مطالب درس:

فصل نخست: تعریف‌های پایه تامین مالی خرد

1-1- تامین مالی خرد

1-2- ضرورت مشارکت گروه های کم درآمد در رشد و توسعه اقتصادی

1-3- رویکردهای جدید در تامین مالی

فصل دوم: مروری بر تاریخچه تامین مالی خرد

2-1- تجارب آسیا و اقیانوسیه

2-2- تجاری اروپا

2-3- تجارب آمریکا

2-4- ویژگیهای تجربه های موفق

فصل سوم: تامین مالی خرد در چرخه اقتصادی

3-1- تقاضا و اکوسیستم های مالی

3-1-1- چشم انداز تحولات در تامین مالی

1-1-2-مشتریان

3-1-2- نقش دولت و صنعت در شمول مالی

3-1-3- نقش خیرین در شمول مالی

3-1-4- عوامل موثر بر تقاضا و تحلیل آن

3-2- تامین کنندگان خدمات مالی

3-2-1- تامین کنندگان اجتماعی

3-2-2- تامین کنندگان نهادی(institutional providers)

3-2-3- دیگر تامین کنندگان

3-2-4- عوامل موثر بر عرضه و تحلیل آن

3-2-5- واه‌دهی گروهی و جنبه‌ها و روش‌های آن

فصل چهارم: خدمات تامین مالی خرد

4-1- خدمات پس انداز

4-2- خدمات اعتباری

4-3- خدمات بیمه

4-4- سایر خدمات

فصل پنجم: حمایت های نهادی مورد نیاز در تامین مالی خرد

5-1- تامین منابع مالی لازم (funding)

5-2- قوانین و مقررات

5-3- تشکیل بازارهای مالی فراگیر

فصل ششم: سیاست‌گذاری تامین مالی خرد

6-1- چارچوب‌های سیاست‌گذاری تامین مالی خرد

6-2- هدف‌های سیاست‌گذاری تامین مالی خرد

6-3- ابزار سیاست‌گذاری تامین مالی خرد

6-4- ارزیابی سیاست‌های تامین مالی خرد

فصل هفتم.: ارزیابی و اثر بخشی تامین مالی خرد: تجارب موفق

7-1- ارزیابی منافع و مضار تامین مالی خرد در نظریه و کارکرد

7-2- تحلیل اثربخشی روش‌ها و ابزار تامین مالی خرد

7-3- ارزیابی کمی مقایسه ای کارایی و اثربخشی تامین مالی خرد با روش‌های گوناگون

7-3- مقایسه ای کارایی و اثربخشی تامین مالی خرد با روش‌های دیگر (غیر خرد) تامین مالی

فصل هشتم: تامین مالی خرد اسلامی

8-1- قابلیت نظام پولی اسلامی در گسترش تامین مالی خرد

8-2- مقایسه تامین مالی خرد اسلامی و دیگر روش ها و نظام ها

فصل نهم: تجربه و کارکرد تامین مالی خرد در ایران

9-1- نهادهای تامین مالی خرد در ایران

9-2- کارکرد نهادهای تامین مالی خرد در ایران

9-3- ساختارها و قوانین و مقررات ایران در زمینه تامین مالی خرد

9-4- ارزیابی سیاست‌های تامین مالی خرد در ایران

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

آگیون، بیتریز آرمناریز دی و مرداک، جاناتان (1390) اقتصاد تامین مالی خرد، ترجمه محمود متوسلی، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی و بانک تجارت

احمدخان، اعجاز، عبیدالله، محمد و خان، طریق‌اله (1391) تامین مالی خرد اسلامی، ترجمه سید محمدرضا سید نورانی، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی و بانک تجارت

حسینی، رضا (1384) تامین مالی خرد، انتشارات بانک کشاورزی

منابع مرتبط:

-Sherratt Lesley (Author) (2016)Can Microfinance Work?: How to Improve Its Ethical Balance and Effectiveness 1st Edition ,

-Joanna Ledgerwood and Julie Earne, 2013,The New Microfinance Handbook: A Financial Market System Perspective

-Rengarajan, V, (2013), Microfinance -Principles and Approaches: Ten Commandments for responsible financing to the poor.

سرفصل درس: خ81

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
مبانی اقتصاد فرهنگ	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)–اقتصاد کلان (2)
Foundations of the Economics of Culture	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

منظور از اقتصاد فرهنگ در این درس، تجزیه و تحلیل رفتار بازیگران فرهنگی اعم از بنگاه های فرهنگی، مصرف کنندگان محصولات فرهنگ و دولت, به کمک تئوری های اقتصاد خرد، کلان و بخش عمومی است.

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان اقتصاد با مبانی، اصول، مفاهیم اساسی، اهمیت، ضرورت، مسأله، کاربرد و روش های تحلیل اقتصاد فرهنگ به عنوان یک معرفت بین رشته ای، است . که بتواند به کمک چارچوب نظری این درس به بررسی اقتصادی عرضه و تقاضای محصولات فرهنگی و هم چنین ساختار بازار محصولات فرهنگی و عوامل موثر بر آن ها به ویژه در ایران بپردازد.

تبصره1. این درس قبلا وجود نداشته برای اولین بار به عنوان یک درس اختیاری برای دانشجویان اقتصاد ارایه می شود.

تبصره 2. این در س بیش از سه دهه است که در دنیا ابتدا تحت عنوان اقتصاد هنر و سپس تحت عنوان اقتصاد صنایع خلاق ارایه می شد ولی امروزه بیشتر تحت عنوان اقتصاد فرهنگ در بسیاری از دانشگاه ها تحت عنوان اقتصاد و هنر ارایه می شود که شامل همه بخش های هنری و صنایع خلاق است، علاوه بر آن اقتصاد نشر (کتاب و مطبوعات)، اقتصاد رسانه ها، بودجه فرهنگی، اقتصاد کتابخانه ها، هزینه های مذهبی، یارانه های فرهنگی نربیت بدنی و.. نیز در حیطه اقتصاد فرهنگ قرار می گیرد.

در این درس دانشجو علاوه بر شناخت مبانی نظری اقتصاد فرنگ با مسایل و مشکلات اقتصادی بخش فرهنگ در ایران نیز به صورت اجمالی آشنا می شود.

سرفصل مطالب درس:

1. کلیات
   - 1.1. رابطه اقتصاد و فرهنک
   - 1.2. نقش فرهنگ در توسعه جوامع
   - 1.3. اهمیت و جایگاه اقتصاد فرهنگ در دنیای امروز
   - 1.4. آینده اقتصاد فرهنگ در ایران
   - 1.5. تاریخچه کوتاهی از اقتصاد فرهنگ در ایران و جهان
   - 1.6. تعریف فرهنگ و اقتصاد فرهنگ و اهداف آن
   - 1.7. روش های تحلیل اقتصادی رفتار بازیگران بخش فرهنگ

1.8. ماهیت بین رشته ای اقتصاد فرهنگ

1.9. قلمرو اقتصاد فرهنگ

2. محصولات فرهنگی و ویژگی های آن

2.1. تعریف محصولات فرهنگی و طبقه بندی آنها

2.2. وجود آثار خارجی محصولات فرهنگی

3. 2- عمومی بودن برخی محصولات فرهنگی

4. 2. انحصاری بودن بازار برخی از محصولات فرهنگی

5. 2. حضور پررنگ دولت در بازار محصولات فرهنگی

6. 2- کپی رایت محصولات فرهنگی

3. بازیگران عرصه فرهنگ .

3.1. بنگاه های فرهنگی

3.2. مخاطبین(یا مصرف کنندگان)

3.3. بخش عمومی

3.4. ساختار بازار محصولات فرهنگی

3.5. نظریه تقاضای محصولات فرهنگی

3.6. تئوری عرضه محصولات فرهنگی

3.7. تعادل در بازار محصولات رسانه ای و عوامل موثر بر آن

4. اشاره ای کوتاه به سهم فرهنگ در تولید ناخالص ملی در دنیا

5. نگاهی اقتصادی به برخی از زیر بخش های فرهنگ در ایران

5.1. بودجه فرهنگی

2 -5 گردشگری

3-5- میراث فرهنگی

4-5- کتاب

5-5-مطبوعات

5-6 سینما

7-5- کتابخانه های عمومی

8-5- تئاتر

9-5- موسیقی سنتی

10-5- هنرهای تجسمی

5.11. صدا و سیما

5.12 . صنایع خلاق و هنر های شهری

5.13. صنایع خلاق و هنر های روستایی

5.14. تربیت بدنی

5.15 رویداد های فرهنگی

6. سهم بالفعل و بالقوه فرهنگ در ایجاد اشتغال و تولید ناخالص داخلی

7. بررسی مسایل و مشکلات بخش اقتصاد فرهنگ و راه های توسعه کمی و کیفی آن

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

تا کنون در رابطه با مبانی اقتصاد فرهنگ کتاب های زیادی در خارج از ایران نوشته شده اما با توجه به سرفصل های جدید به ویژه با توجه به اهدافی که برای این درس در این مرحله از تحول در علوم انسانی قائل هستیم کتب مذکور گرچه ممکن است بخشی از این سرفصل ها را پوشش دهند ولی این کتب بومی نیستند و معطوف به مسایل و مشکلات سایر کشور ها است لذا لازم است که در این زمینه کتاب جدیدی تالیف شود که همه سرفصل ها را به خوبی پوشش دهد. تا زمان تدوین این کتاب می توان از کتبی که ترجمه شده و یا برخی از کتاب ها که بخشی از این سرفصل ها را پوشش می دهد به شرح زیر استفاده کرد:

– موسائی، میثم (1394) اقتصاد فرهنگ، بررسی اقتصادی بخشهای مختلف فرهنگی، ناشر: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

– پیکاک، آلن و ایلد ریزو (1376)، اقتصاد فرهنگ و سیاست های فرهنگی، ترجمه علی اعظم محمد بیگی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

– موسائی، میثم(1394)اقتصاد رسانه ها،انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها(سمت).

سرفصل درس: خ82

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد:	نوع واحد	پایه		دروس پیش نیاز:
				نظری	
				عملی	اقتصاد خرد (2) – اقتصاد کلان (2)
اقتصاد رسانه	2		تخصصی	نظری	

عنوان درس به انگلیسی: **Media Economics**	**تعداد ساعت:** 32		**اختیاری**	عملی نظری ★ عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه رسانه، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با مفاهیم اساسی اقتصاد رسانه و کسب توانایی برای تحلیل رفتار بازیگران حوزه رسانه یعنی مخاطبان، بنگاه های رسانه ای و دولت ها است.

علاوه بر آ این درس تاکید اساسی روی مسایل اقتصادی رسانه در ایران است و دانشجویان با مسائل خاص رسانه در ایران، از قبیل عوامل موثر بر عرضه و تقاضای نحصولات رسانه ای آثار اقتصاد ی و غیر اقتصادی رسانه ها و محصولات رسانه ای و شناخت چالش ها، نقاط قوت، نقاط ضعف، چشم اندازهای آتی در کشور و چگونی توسعه کیفی و کمی این صنعت در ایران است.

توضیحات :

این درس برای رشته های اقتصاد به عنوان درسی جدید است . در حالی که ارایه این درس در دانشگاه های دنیا دارای سابقه ای سی ساله است.

دلیل ارایه آن نیز توسعه بی سابقه رسانه ها مخصوصا رسانه های نوین است به گونه ای که می توان پیش بینی کرد در آینده نزدیک بخش قابل توجهی از نیروی کار کشورها جذب این صنعت خواهند شد..

سرفصل مطالب درس:

1- کلیات

8-1- تعریف رسانه

8-2- اهمیت اقتصاد رسانه

8-3- انواع رسانه

8-4- محصولات رسانه ای

8-5- بازیگران صنعت رسانه (اهداف و محدودیت های مخاطبان، بنگاه های رسانه ای و دولت ها)

8-6- ویژگی های اقتصادی صنعت رسانه

8-7- آثار اقتصادی صنعت رسانه

8-8- جایگاه صنعت رسانه در جهان امروز

2-ویژگیهای محصولات رسانه ای

2-1- وجود آثار خارجی در محصولات رسانه ای

2-2- عمومی بودن محصولات رسانه ای

2-3- انحصاری بودن بازار برخی از رسانه ها

2-4- حضور پررنگ دولت در بازار رسانه ها

2-5- کپی رایت و مالکیت معنوی

2-6-اهداف و محدودیت های بازیگران عرصه رسانه

2-6-1- بنگاههای رسانه ای

2-6-2- مخاطبان

2-6-3- بخش عمومی (دولتها)

2-7-ساختار بازار رسانه ها (روزنامه ها، مجله ها، نوارهای ویدئویی، کتابها، فیلم ها، رادیو و تلویزیون و..)

3- تقاضای محصولات رسانه ای

3-1-محدودیتها

3-2- عوامل اقتصادی و غیر اقتصادی موثر بر تقاضای محصولات رسانه ای

3-3- استخراج تابع تقاضای محصولات رسانه ای

3-4-تقاضا برای محصولات رسانه ای در ایران

4-مقدمه ای بر عرضه محصولات رسانه ای

4-1- اهداف بنگاههای رسانه ای

4-2- ساختار بازار حاکم بر بنگاه های رسانه ای

4-3- نواع بنگاههای رسانه ای و محصولات آنها

5- عرضه محصولات رسانه ای

5-1-کاربرد تئوری عرضه برای بنگاههای رسانه ای

5-2-ملاحظات اساسی در عرضهٔ محصولات رسانه ای

5-3-محدودیت های تئوری عرضه در تبیین رفتاربنگاه های رسانه

6-رفتار بنگاهها و منطق اقتصادی قبول کپی رایت

6-1-کپی رایت ، انحصارگر فروش و بازار رقابت کامل

6-2-مدل رفتار بنگاه ها در حالت عدم قبول کپی رایت

6-3-مدل رفتار بنگاه ها در حالت قبول کپی رایت

6-4-منطق حقوقی و اقتصادی کپی رایت

7-تعادل در بازار محصولات رسانه ای و عوامل مؤثر بر آن

7-1-عوامل اقتصادی مؤثر بر عرضه و تقاضای محصولات رسانه ای

7-2-عوامل غیر اقتصادی مؤثر بر عرضه و تقاضای محصولات رسانه ای

7-3-روش های ارزش گذاری محصولات غیر بازاری

7-4-روش های تجربی محصولات رسانه ای به عنوان محصولات غیر بازاری

7-5-منطق پرداخت یارانه های دولتی به رسانه ها

8- دولت و تاثیر یارانه مطبوعات بر بازار آن در ایران

8-1-عرضه و تقاضای مطبوعات در ایران

8-2-ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به مطبوعات

9-دولت و تاثیر یارانه بخش کتاب بر بازار آن در ایران

9-1-عرضه و تقاضای کتاب در ایران

9-2-ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به بخش کتاب بر عرضه و تقاضای آن

10-دولت و تاثیر یارانه سینما بر بازار آن در ایران

10-1-عرضه و تقاضای سینما در ایران

10-2-ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به سینما

11- عرضه و تقاضای هنرهای تجسمی و هنرهای نمایشی

11-1-ارزیابی نقش دولت در بازار هنرهای تجسمی ایران

11-2-ارزیابی نقش دولت در بازار هنرهای نمایشی ایران

12-بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون های دولتی و خصوصی

12-1-بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون در جهان

12-2-بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون در ایران

13-تحولات صنعت رسانه ها در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی

13-1-بررسی سیاست های توسعه صنعت رسانه دولت ها قبل و بعد از انقلاب اسلامی

13-2-جایگاه کنونی صنعت رسانه در اقتصاد ایران(سهم آن از GDP و اشتغال، و..)

13-3-سیاست‌ها و راه حل های توسعه صنعت رسانه در ایران با توجه به مطالعات تجربی.

14-آینده اقتصادی رسانه های نوین

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

موسایی، میثم (1394) اقتصاد رسانه ها، چاپ دوم ، انتشارات سمت.

دوئل، گیلیان (1390)آشنایی با اقتصاد رسانه ها، ترجمه ی محمد نعمتی و همکاران، دفتر مطالعات و برنامه ریزی رسانه ها.

- منابع مرتبط:

آلن پیکاک – ایلدریزو (1376) اقتصاد فرهنگ و سیاست های فرهنگی، ترجمه علی اعظم محمد بیگی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

موسایی، میثم (1379) اقتصاد فرهنگ(بررسی اقتصادی بخش های مختلف فر هنگی در ایران) پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات.
روی تویس(1394) اقتصاد فرهنگ، ترجمه عبدالرحیم رحیمی با همکاری علی نوروزی، دانشگاه آزاد اسلامی.

سرفصل درس: خ83

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد میراث فرهنگی	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2) – اقتصاد کلان (2)
Economics of Cultural Heritage	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد					
سفر علمی■ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه میراث فرهنگی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

در این درس دانشجویان با جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی و چگونگی حفظ و نگهداری بهینه حفظ میراث فرهنگی و بناهای تاریخی آشنا می شوند. هدف از تدریس این درس توانا ساختن دانشجویان در استفاده از روش هایی است که به بهینه سازی

استفاده از میراث فرهنگی و آثار تاریخی منجر می شود در واقع و به دانشجویان اقتصاد ضمن آشنا شدن با جنبه های اقتصادی میراث با میراث غنی ایران و ظرفیت فوق العاده آن در جذب گردشگری فرهنگی به طور غیر مستقیم تعلق خاطر آن ها نسبت به کشورشان افزایش می یابد.

توضیحات :

این درس برای رشته های اقتصاد به عنوان درسی جدید است و قبلا ارایه نمی شده دلیل ارایه آن به ظرفیت قابل توجه این صنعت در ایران برمی گردد که تا کنون مورد غفلت واقع شده است. برخی از مزیت های آن به شرح زیر است:

در این بخش ایران دارای مزیت نسبی است.

توسعه این بخش می تواند به جذب گردشگر کمک کند اشتغال قابل توجهی ایجاد نماید .

توسعه این بخش در داخل کشور می تواند ارز آوری بالایی داشته باشد، و این می تواند به رهایی از وابستگی نفت کمک کند، بعلاوه رونق این بخش می تواند به توسعه پایدار ، اشتغال پایدار ،درآمدهای ارزی پایدار، کسترش روابط فرهنگی و شناساندن جامعه ایران و میراث آن به سایر جوامع کمک کند و...،

سرفصل مطالب درس:

1- تعریف مفاهیم مرتبط به میراث فرهنگی و ضرورت و اهمیت نگاه اقتصادی به آن
2- جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی
3- آیا راه حل های تصمیم گیری در حوزه میراث بر مکانیسم بازار مبتنی است؟
4- استفاده بهینه از میراث فرهنگی در یک مدل ساده
5- مدل پایه :حداکثر کردن رفاه
6- عرضه میراث فرهنگی در وضعیت حداکثرکنندهٔ سود
7- عرضه به شرط صفر بودن سود
8- عرضه در حالت تأمین یارانه تولیدی ثابت
9- عوامل موثر بر عرضه خدمات میراث فرهنگی
10-عوامل موثر بر تقاضای خدمات میراث فرهنگی
11-تعادل در بازار خدمات میراث فرهنگی
12- ارزش گذاری میراث فرهنگی
13- سیاست های حفظ میراث فرهنگی
14- سیاست های احیای میراث فرهنگی

15- خصوصی سازی و سیاست حفظ و احیای میراث فرهنگی

16- سیاست های عملی در حوزه های میراث فرهنگی

17-قاچاق میراث فرهنگی

18- تجربه ها و پیشنهادهای عملی برای حفظ و اقتصاد میراث فرهنگی در جهان

19-تجربه ها و پیشنهادهای عملی برای حفظ و اقتصاد میراث فرهنگی در ایران

10-1 بررسی وضع موجود میراث فرهنگی درایران

10-2 روند متغیرهای بخش میراث فرهنگی در برنامه های توسعه

10-3 بررسی اهداف برنامه های پنج ساله در بخش میراث فرهنگی

10-4 شاخص های ارزیابی اقتصاد میراث فرهنگی در ایران

10-5 مقایسه شاخصهای عمده بخش با شاخصهای جهانی

10-6 تحلیل بازدیدکنندگان از موزهها و بناهای تاریخی

10-6 امکان واگذاری بخشی از فعالیتهای مربوط به میراث فرهنگی به بخش خصوصی

10-7 تحلیل مشکلات بخش میراث فرهنگی

10-8 ظرفیت های اقتصادی موجود بخش میراث فرهنگی

10-9 ظرفیت های اقتصادی بالقوه بخش میراث فرهنگی

10-10 درآمدزایی بالقوه بخش میراث فرهنگی

10-11 سیاست های راهبری حفظ ، احیا و اقتصادی کردن میراث فرهنگی در ایران و ارزیابی آنها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

تا کنون در رابطه با اقتصاد میراث فرهنگی کتاب های زیادی در خارج از ایران نوشته شده اما کتب مذکور گرچه ممکن است بخشی از این سرفصل ها را پوشش دهند ولی این کتب بومی نیستند و معطوف به مسایل و مشکلات سایر کشور هایند لذا لازم است که در این زمینه کتاب جدیدی تالیف شود که همه سرفصل ها را به خوبی پوشش دهد. تا زمان تدوین این کتاب می توان از کتبی که ترجمه شده و یا برخی از کتاب ها که بخشی از این سرفصل ها را پوشش می دهد به شرح زیر استفاده کرد:

- مایکل هاتر و ایلد ریزو(1382)، جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی، ترجمه علی اعظم محمدبیگی، مؤسسه انتشارات امیرکبیر.
- موسائی، میثم (1394) اقتصاد فرهنگ، بررسی اقتصادی بخشهای مختلف فرهنگی، ناشر: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد
- ------ (1392)، طرح جامع اقتصاد فرهنگ ایران، ناشر: شورای عالی انقلاب فرهنگی.

- Frey, B.(1994), Cultural Economics and Museum Behavior, Scottish Journal of Political Economy, Volume 41, No3, pp35-325

سرفصل درس: خ84

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
ارزیابی اجتماعی – فرهنگی طرح های اقتصادی	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد خرد (2)
Socio-Cultural Appraisal of Economic Projects	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	

	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐

اهدف کلی درس:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با نحوه شناسایی و تعیین ابعاد و تبعات اجتماعی – فرهنگی طرحهای اقتصادی و ارزیابی آنها می باشد. این درس از آن جهت حایز اهمیت است که به دانشجویان می آموزد که فراتر از ارزیابی اقتصادی طرحها به دیگر ابعاد احتمالی یک طرح نیز توجه نموده و بتوانند از موضوعات مطرح شده در درس به عنوان ابزاری جهت ارزیابی تبعات غیر اقتصادی (اجتماعی وفرهنگی) طرح بهره جویند.

توضیحات:

این درس جدید بوده و پیش از این سرفصلی مشخص برای آن تعریف نشده است. اضافه می نماید در سرفصلهای پیشنهادی تلاش گردیده حتی الامکان ابعاد اسلامی موضوعات مدنظر قرار گرفته و به آنها نیز پرداخته شود.

سرفصل مطالب درس:

1. هدف از ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی طرحها
2. تاریخچه ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی در ایران و جهان
3. آخرین اقدامات انجام شده در زمینه ارزیابی پیامدهای اجتماعی– فرهنگی طرحها در ایران
4. الزامات اولیه (قانونی، اجتماعی[3] و ...) پرداختن به ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی طرح

[3]. مواردی چون:

1. احترام به حق زندگی و کار افراد در محیطی سالم و با کیفیت جهت رشد توان های بالقوه انسانی و اجتماعی.

5. معرفی نهادها، مستندات و استانداردهای ملی و بین المللی مرتبط با ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی[۴] طرحها

6. محدوده و حوزه های بررسی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی (حوزه هایی چون: سبک زندگی، فرهنگ، اجتماع، نظام سیاسی، محیط زندگی، حقوق شخصی، اعتقادات و دیدگاههای فردی، نظام مالکیت و ...)

7. ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی و چرخه حیات طرح (شامل مراحل: برنامه ریزی و سیاست گذاری، ساخت / اجرا، راه اندازی، حفظ و نگهداری و اتمام (اختتامیه))

8. مراحل انجام ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی یک طرح (در چارچوب چرخه حیات طرح)

9. روش شناسی ارزیابی پیامدهای اجتماعی – فرهنگی[۵]

الف– از نظر ماهیت (رویکرد مستقل – رویکرد مشارکتی)[۶]

ب– از نظر نوع داده ها (رویکرد کمّی – رویکرد کیفی)[۷]

ج– شاخص سازی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی و فرهنگی

---

2. احترام به حقوق شهروندان در زمینه امکان مشارکت ایشان در تصمیم گیریها در خصوص محیط زندگیشان
3. احترام به تنوع میان فرهنگ ها، اقوام، نژادها
4. . . .

[4]. همچون:

- کنوانسیون 169 سازمان بین المللی کار(بند 16) در ارتباط با احترام به حقوق قبایل، طوایف و بومیان محلی در ارتباط با محل سکونتشان مصوب 1989.
- اعلامیه سازمان ملل در خصوص حقوق بومیان مناطق نسبت به محل سکونشان و نحوه جبران خسارتهای احتمالی(بند 10) مصوب 2007
- انجمن بین المللی ارزیابی پیامد یا تاثیر International Association for Impact Assessment(IAIA)
- استاندارد ایزو 26000 در ارتباط با مسئولیت اجتماعی (Social Responsibility) بنگاهها
- . . .

5. بسته به موضوع مطالعه در حوزه هایی چون: مطالعات جمعیت، مطالعات محیطی و مکانی، مطالعات جامعه شناختی، مطالعات فرهنگی، مطالعات روان شناسی اجتماعی، مطالعات امکان سنجی و ...

[6]. در رویکرد مستقل محقق در نقش یک شاهد بی طرف صرفا پدیده اجتماعی را مورد مشاهده و بررسی قرار می دهد و تغییرات مثبت و منفی احتمالی آن را ارزیابی می کند. در واقع این رویکرد را می توان رویکردی اثبات گرا دانست. اما در رویکرد مشارکتی از دانش و تجربیات افرادی که بیشترین تاثیرات احتمالی را می پذیرند برای پیش بینی تاثیرات مثبت و منفی استفاده می شود.

[7]. رویکرد کمّی برای بررسی مواردی نظیر؛ جمعیت، وضعیت اقتصادی، مشخصه های محیطی و ... استفاده می شود. در این رویکرد از داده های مستخرج از پیمایش های پیشین، داده های سرشماری، آمارهای رسمی، نقشه ها و ... استفاده می شود. اما رویکرد کیفی در مواردی که موضوعات مورد بررسی، کمیت پذیر نیستند مورد استفاده قرار می گیرد. در این رویکرد داده های مورد نیاز از طریق مصاحبه ها، بحث و گفتگو، کارگاه ها، مشاهده ها، معاینات و ... جمع آوری می شوند.

د- آشنایی با روشهای ارزشگذاری تبعات اجتماعی و فرهنگی طرحها[8] (اختیاری)

ح- آشنایی با مفهوم و نحوه محاسبه قیمتهای سایه ای، نرخ تنزیل اجتماعی و نرخ ترجیح زمانی اجتماعی

10. آینده پژوهی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی[9]

11. چالشها و انحرافات احتمالی مترتب بر مطالعات ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی

12. ملاحظات اخلاقی اسلام در فعالیتهای اقتصادی

13. بررسی نقش و وظایف دولت اسلامی در نظارت بر فعالیتهای اقتصادی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

[8]. روشهایی چون: روش هزینه سفر (Travel Cost Approach)، روش هدونیک (Hedonic Approach)، روش هزینه جایگزین (Replacement Cost Approach) ، روش ارزشگذاری مشروط (Contingent Valuation Approach)، DALY ، QALY و . . .

[9]. روشهایی چون : روش سناریو نویسی، روش درخت وابستگی، روش تاثیرات متقابل و ...

- منابع اصلی

فاضلی، محمد، ارزیابی تاثیرات اجتماعی، انتشارات تیسا، چاپ دوم، 1391.

- رمضانی، محمدعلی و قلیچ، مرتضی (مترجم)، راهنمای عملی ارزیابی تاثیرات اجتماعی، نویسنده: رابل جی برج، نشر جامعه شناسان - چاپ اول، 1389.
- ابراهیم پور، محسن و مصطفوی، سید رضا، ارزیابی آثار و تبعات اجتماعی و فرهنگی طرح ها و پروژه ها، دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران، 1387.
- مزینی امیر حسین، ارزیابی اقتصادی طرحها (اقتصاد مهندسی)، انتشارات سمت، تهران، 1394.
- عزتی، مرتضی، روش تحقیق در علوم اجتماعی (کاربرد در زمینه مسایل اقتصادی)، انتشارات نور علم، 1394.
- آقانظری، حسن، مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، 1390.

-منابع مرتبط

- Becker,H. A & Vanclay, F., The International Handbook of Social Impact Assessment: Conceptual and Methodological Advances, Edward Elgar Publishing, 2003.
- Vanclay, Frank, Esteves, Ana Maria., New Directions in Social Impact Assessment : Conceptual and Methodological Advances, Edward Elgar Publishing, 2012.
- Vanclay, Frank, Social Impact Assessment: Guidance for Assessing and Managing the Social Impacts of Projects, IAIA Publication,2015.
- Brent R. J., Applied Cost-Benefit Analysis, Second Edition, Edward Elgar Publication, 2006.
- Eccleston, C. H. , Environmental Impact Assessment: A Guide to Best Professional Practices, CRC Press, 2011.
- Morris, P & Therivel, R. (ed), Methods of Environmental Impact Assessment, 3rd edition, Routledge Publication, 2009.

سرفصل درس: خ85

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد هنر	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		کلیات علم اقتصاد
Economics of Art	32		**اختیاری**	نظری ★		
				عملی		
	آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد					
	سفر علمی ■ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					

اهدف کلی درس:

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با کاربرد تئوری های اقتصادی در بازار محصولات هنری از جمله آشنایی با مبانی نظری عرضه و تقاضا در هنر، بازار کالاها و محصولات هنری، بازار کار و دخالت دولت در بازار هنر و مفاهیم مرتبط با آنها و نیز مسائل مربوط به ارتباط بین اقتصاد و هنر با تاکید بر اقتصاد انواع هنر در ایران است.

سرفصل مطالب درس:

- معرفی اقتصاد هنر؛ چرایی و چیستی آن
- مفاهیم و تعاریف در اقتصاد هنر
- رویکرد های اقتصادی در اقتصاد هنر

- تقاضای محصولات هنری
- مفهوم مطلوبیت و تقاضا ی محصولات هنری
- انواع کشش تقاضای محصولات هنریو رهنمودهای سیاست‌گذاری
- مخاطب شناسی و مصرف هنری
- تولید و عرضه محصولات هنری
- نقش هزینه ها در عرضه محصولات هنری
- روش های تامین مالی تولیدات هنری
- بازار آثار هنری و حراجی (تعریف- تاریخچه- ساز و کار- ابعاد اقتصادی- مهم‌ترین حراجی ها و ...)
- نقش کپی رایت در بازار مخصولات هنری
- تأثیر بازار کالاهای هنری بر رشد اقتصاد محلی و منطقه ای
- نظام مشاغل پشتیبان و نظام توزیع کالاهای هنری در بازار هنر
- آسیب شناسی بازار هنر در ایران و ظرفیت های آن
- وضعیت اقتصادی هنرهای نمایشی در ایران
- وضعیت اقتصادی هنرهای تجسمی در ایران
- وضعیت اقتصادی هنرهای دستی در ایران
- وضعیت اقتصادی سینما در ایران
- وضعیت اقتصادی موسیقی در ایران
- وضعیت اقتصادی سایر هنرهای در ایران
- نقش هنر در اقتصاد محلی و رشد و توسعه کشور
- معرفی محققین شاخص اقتصاد هنر به همراه بررسی دیدگاه‌های آنها (تاریخ عقاید اقتصادی هنر).
- آینده اقتصاد هنر در ایران و جهان

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	

★	★	★		★

منابع:

-منابع اصلی:

از آن جایی که این درس برای اولین بار در رشته اقتصاد تدریس می شود منبعی که همه سرفصل ها با توجه به شاخص های مورد نظر شورای تحول علوم انسانی پوشش دهد موجود نیست لذا به نظر می رسد باید در این زمینه کتاب جدیدی نوشته شود تا تالیف کتاب مذکور می توان از منابع ذیل استفاده کرد:

۱- موسایی، میثم (۱۳۷۹)، اقتصاد فرهنگ، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

۲- روی تیس (۱۳۹۴) اقتصاد فرهنگ، ترجمه عبدالرحیم رحیمی، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی.

۳- موسایی، میثم (۱۳۷۹) ایران، سازمان تجارت جهانی و کپی رایت پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

۴- سرسنگی، مجید؛ باغبان ماهر، سجاد (۱۳۹۳) مجموعه مقالات همایش پژوهشی «اقتصاد هنر ایران»، تهران: انتشارات بینارشته ای (به سفارش خانه هنرمندان ایران)

-منابع مرتبط:

1. James, Heilbrun., Charles, M. Gray. (2004). The Economics of Art and Culture. Cambridge university press.
2. Mossetto and Veco. (2002). Economics of Art Auction, FrancoAngeli
3. Blaug, Mark.(1992). The Economics of the Arts (modern reviva). Usa Gregg Revival.
4. Bruno S.Frey. (2003). Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy. Springer.
5. Feldstain, Martin. (1991). The Economics of Art Musems. University Of Chicago Press.
6. Grant, Daniel. (2006). Selling Art without Gallery. Allworth Press.
7. Hagoort, Giep. (2003). The Entrepreneurial Arts Leader. Eburon.
8. Horejs J. Jason. (2011) How to Sell Art: A Systematic Approach to Creating Relationships with Collectors and Closing the Sale. RedDot Press 4. Obrist Hans
9. Victor, A.Ginsburgh., David Throsby. (2006). Handbook of the Economics of Art

and Culture (handbooks in economics). North Holland.

سرفصل درس: خ91

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
اقتصاد صنایع دستی	2		**تخصصی**	نظری	
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی	اقتصاد ایران
Handicrafts Economics	32		**اختیاری**	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد					
سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه صنایع دستی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان رشته اقتصاد با صنایع دستی و وضعیت عرضه و تقاضای آن و نیز ظرفیت های بالقوه و بالفعل بخش های مختلف صنایع دستی در ایران

توضیحات: این درس برای اولین بار ارائه می شود و در سر فصل ها به مسائل بومی ایران توجه خاص شده است.

برای آشنایی بیشتر و دقیق تر، حداقل دو جلسه از این درس باید به بازدید آثار موزه‌ای و کارگاهی صنایع دستی اختصاص یابد.

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: کلیات

- ضرورت
- –اهمیت
- تعریف مفاهیم
- پیشینه

فصل دوم: طبقه بندی صنایع دستی در ایران

- زیر اندازهای سنتی
- آثار فلزی
- مینا
- آثار سفالی
- آبگینه
- آثار چوبی
- سازسازی
- آثار سنگی
- روودوزی های سنتی
- چاپ های سنتی

- آثار کاغذی
- رنگرزی سنتی
- هنرهای وابسته به معماری سنتی

فصل سوم: جایگاه صنایع دستی در اقتصاد ایران

- سهم صنایع دستی در تولید ناخالص داخلی(GDP)
- سهم صنایع دستی در اشتغال
- سهم صنایع دستی در توسعه صادرات
- سهم صنایع دستی در سبد خانوار
- سهم صنایع دستی در توزیع درآمد و تامین عدالت اجتماعی

فصل چهارم: بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (1)

- زیر اندازهای سنتی
- سفال و سرامیک
- آبگینه
- آثار چوبی (منبت، معرق، خاتم، گره چینی، ...)
- آثار فلزی (قلمزنی، مشبک، دواتگری، طلاکوبی، میناسازی و ...)

فصل پنجم: بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (2)

- نساجی سنتی
- رودوزی های سنتی
- رنگرزی سنتی
- چاپ های سنتی
- آثار کاغذی

فصل ششم: بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (3)

- هنرهای وابسته به معماری(کاشی کاری، آیینه کاری، گچبری و ...)
- آثار سنگی و دیگر آثار صنایع دستی

فصل هفتم: شناخت صنایع دستی در حال زوال و راهکارهایی برای احیاء و توسعه کمی و کیفی آن

فصل هشتم: نقش سیاست های بخش عمومی در توسعه صنایع دستی

- سیاست های دولت و دستگاه های ذیربط
- سیاست های شهرداری ها و سازمان های وابسته
- سیاست های شازمان های جهانی

فصل نهم: نقش مطالعه تجربیات سایر کشورها در توسعه صنایع دستی

- آشنایی با سازمان های بین المللی مرتبط با صنایع دستی
- هند
- پاکستان
- چین
- ایالات متحده آمریکا
- فرانسه
- اندونزی
- تایلند

فصل دهم: بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت ها، تهدیدها و چشم انداز آینده صنایع دستی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه

		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

با توجه به این که این درس برای نخستین بار در رشته اقتصاد ارایه می شود و هیچ کدام از کتب موجود، سرفصل های مورد نظر را به شکل کاملی پوشش نمی دهد، لازم است که در این زمینه کتاب مستقلی تالیف شود. ولی تا تدوین کتاب مذکورمی توان از منابع زیر استفاده کرد:

منابع اصلی:

1- آشوری، محمد تقی(1384)، آشنایی با صنایع دستی ایران، سمت.
2- یاوری، حسین(1394)، شناخت صنایع دستی ایران
3- یاوری، حسین،(1390)، آشنایی با هنرهای سنتی ایران(1و 2و3)، صبای سحر و سیمای دانش
4- سازمان صنایع دستی ایران (1354)، نقش صنایع دستی و روستایی در توسعه اقتصادی
5- قره چه، منیژه (1377)، صنایع کوچک و نقش آن بر اقتصاد کشورها، موسسه کار و تامین اجتماعی

منابع مرتبط:

1- بررسی سهم و نقش صنایع دستی در روند توسعه اقتصادی- اجتماعی(اطلاعات سیاسی- اقتصادی)/ خرداد 1366/ شماره 4/9 صفحه 33-36
2- مجموعه نشست ها و مقاله های همایش راهکارهای خروج اقتصاد ایران از شرایط رکود تورمی/ پژوهشکده علوم اقتصادی/ 978-2526-11395/ مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی/ چاپ اول/1393/(ریز مقالات).

سرفصل درس: خ92

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: 3	نوع واحد	پایه	نظری	دروس پیش نیاز:
اقتصاد کارآفرینی				عملی	اقتصاد خرد (2)، اقتصادکلان (2)

عنوان درس به انگلیسی: **Economics of Entrepreneurship**	**تعداد ساعت:** 48		**تخصصی**	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

- یادگیری مفاهیم، مبانی و اصول اقتصاد کارآفرینی
- یادگیری نظریه‌های اقتصاد کارآفرینی
- یادگیری ارتباط مولفه‌های کلان و اقتصاد کارآفرینی
- یادگیری کاربرد اقتصاد کارآفرینی در ایران

سرفصل مطالب درس:

1. مفاهیم، مبانی و اصول اقتصاد کارآفرینی
2. ویژگی های کارآفرینی برای کارآفرین شدن
3. علم اقتصاد، کارآفرینان و توسعه کارآفرینی
4. کارآفرینی، بهره وری و توزیع درآمد
5. کارآفرینی و توسعه منطقه ای
6. نظریه های کارآفرینی
7. عوامل موثر بر کارآفرینی
8. رابطه کارآفرینی، ویژگی های فردی و جامعه
9. اقتصادکلان و کارآفرینی

10. فرهنگ و فعالیت های کارآفرینی
11. نهادها و فعالیت های کارآفرینی
12. تامین مالی کارآفرینانه
13. دولت و کارآفرینی
14. مبانی معرفتی و مبانی زمینه ای و اقتصاد کارآفرینی
15. تجارب بین المللی: درس هایی برای بومی سازی
16. سیاست های مالی، بودجه ای، قانونی، نوآوری و فناوری برای توسعه کارآفرینی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
		★		

منابع:

-منابع اصلی:

Acs, Z. & Audretsch, D. (eds.) (2010) Handbook of entrepreneurship research, 2nd ed., Springer.

Parker, Simon C. (2009). The economics of entrepreneurship, Cambridge University Press.

Parker, Simon C. (2005). The economics of entrepreneurship: What we know and what we don't. Foundations and Trends in Entrepreneurship, 1(1), 1-54.

Schumpeter, J. (1934). The theory of economic development. Harvard University Press: Cambridge, MA.

Stam, E. (2010). Entrepreneurship, evolution and geography. In: Boschma, R. & Martin, R.L. (eds) The Handbook of Evolutionary Economic Geography. Cheltenham: Edward Elgar. 307-348.

-منابع مرتبط:

Andersen, S., & K. Nielsen (2012). Ability or finances as constraints to entrepreneurship? Evidence from survival rates in a natural experiment. (R&R at Review of Financial Studies).

Banerjee, A., & Newman, A. (1993). Occupational choice and the process of development. Journal of Political Economy, 101(2), 274-298.

Baumol, William, (1990) .Entrepreneurship: Productive, unproductive ,and destructive,. The Journal of Political Economy, 98(5), Part 1 (Oct.), 893-921.

Dohmen, T., Falk, A., Huffman, D., Sunde, U., & Schupp, J. Wagner, G. G. (2009). Individual risk attitudes: measurement, determinants and behavioral consequences. Journal of the European Economic Association, 5517, 522-50.

Evans, D. S., & Jovanovic, B. (1989). An estimated model of entrepreneurial choice under liquidity constraints. Journal of Political Economy, 97, 808-827.

Garcia-Penalosa, C., & Wen, J.-F. (2008). redistribution and entrepreneurship with schumpeterian growth. Journal of Economic Growth, 13(1), 57-80.

Koellinger, P. D.; Thurik, R. 2013. Entrepreneurship and the Business Cycle. Review of Economics and Statistics, 94(4), 1143–1156.

Holmes, Thomas J., and James A., & Schmitz, Jr. (1990). A theory of entrepreneurship and its application to the study of business transfers. Journal of Political Economy, 98(2), 265-294.

Hurst, E., & Lusardi, A. (2004). Liquidity constraints, household wealth, and entrepreneurship. Journal of Political Economy, 112, 319-47.

Hausmann, R., & Rodrik, D. (2003). economic development as self-discovery. Journal of Development Economics, 72(2), 603-33.

Hyytinen, Ari, & Pekka Ilmakunnas. (2007). Entrepreneurial aspirations: Another form of job search? Small Business Economics, 29(1), 63-80.

Landier, Augustin, & David Thesmar. (2009). Financial contracting with optimistic entrepreneurs. Review of Financial Studies, 22(1), 117-150.

Lerner, Leamon, & Hardymon (2012), Venture capital, private equity, and the financing of entrepreneurship. New York: John Wiley & Sons.

Kirzner, I. (1985). The entrepreneurial process,. discovery and the capitalist process. Chicago: University of Chicago Press.

Kirzner, I. (1973). Competition and entrepreneurship. University of Chicago Press: Chicago and London.

Knight, F. (1921). Risk, Uncertainty and Profit. Houghton-Mifflin: New York.

North, Douglass C., (2005). Understanding the process of economic change. Princeton: Princeton University Press.

North, Douglass C. (1994). Economic performance through time, The American Economic Review, 84, 359-68.

Parker, S. (2009). The Economics of Self-employment and Entrepreneurship. Cambridge University Press.

Shane, S. (2003). A general theory of entrepreneurship. Edward Elgar: New Horizons in Entrepeneurship.

Vereshchagina, G.; Hopenhayn, H. (2009). Risk taking by entrepreneurs. American Economic Review, 99(5), 1808-30.

مرادی، محمدعلی. (1393). مبانی فکری انسان اقتصادی در کتاب‌های اقتصادخرد دانشگاهی و جایگاه آن بر اساس ارزش-های اسلامی. فصلنامهٔ پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، 18، شماره 35، 27-1.

سرفصل درس: خ93

عنوان درس به فارسی:	**تعداد واحد:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری		**دروس پیش نیاز:**
				عملی		
اقتصاد هنر	2		**تخصصی**	نظری		
عنوان درس به انگلیسی:	**تعداد ساعت:**			عملی		کلیات علم اقتصاد
Economics of Art	32		**اختیاری**	نظری ★		
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد						
سفر علمی ■ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐						

اهدف کلی درس:

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با کاربرد تئوری های اقتصادی در بازار محصولات هنری از جمله آشنایی با مبانی نظری عرضه و تقاضا در هنر، بازار کالاها و محصولات هنری، بازار کار و دخالت دولت در بازار هنر و مفاهیم مرتبط با آنها و نیز مسائل مربوط به ارتباط بین اقتصاد و هنر با تاکید بر اقتصاد انواع هنر در ایران است.

سرفصل مطالب درس:

- معرفی اقتصاد هنر؛ چرایی و چیستی آن
- مفاهیم و تعاریف در اقتصاد هنر
- رویکرد های اقتصادی در اقتصاد هنر
- تقاضای محصولات هنری
- مفهوم مطلوبیت و تقاضا ی محصولات هنری
- انواع کشش تقاضای محصولات هنریو رهنمودهای سیاست‌گذاری
- مخاطب شناسی و مصرف هنری
- تولید و عرضه محصولات هنری
- نقش هزینه ها در عرضه محصولات هنری
- روش های تامین مالی تولیدات هنری
- بازار آثار هنری و حراجی (تعریف- تاریخچه- ساز و کار- ابعاد اقتصادی- مهم‌ترین حراجی ها و ...)
- نقش کپی رایت در بازار مخصولات هنری
- تأثیر بازار کالاهای هنری بر رشد اقتصاد محلی و منطقه ای
- نظام مشاغل پشتیبان و نظام توزیع کالاهای هنری در بازار هنر
- آسیب شناسی بازار هنر در ایران و ظرفیت های آن
- وضعیت اقتصادی هنرهای نمایشی در ایران
- وضعیت اقتصادی هنرهای تجسمی در ایران
- وضعیت اقتصادی هنرهای دستی در ایران
- وضعیت اقتصادی سینما در ایران
- وضعیت اقتصادی موسیقی در ایران
- وضعیت اقتصادی سایر هنرهای در ایران
- نقش هنر در اقتصاد محلی و رشد و توسعه کشور
- معرفی محققین شاخص اقتصاد هنر به همراه بررسی دیدگاه‌های آنها (تاریخ عقاید اقتصادی هنر).
- آینده اقتصاد هنر در ایران و جهان

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
★	★	★		★

منابع:

-منابع اصلی:

از آن جایی که این درس برای اولین بار در رشته اقتصاد تدریس می شود منبعی که همه سرفصل ها با توجه به شاخص های مورد نظر شورای تحول علوم انسانی پوشش دهد موجود نیست لذا به نظر می رسد باید در این زمینه کتاب جدیدی نوشته شود تا تالیف کتاب مذکور می توان از منابع ذیل استفاده کرد:

۵- موسایی، میثم (۱۳۷۹)، اقتصاد فرهنگ، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

۶- روی تیس (۱۳۹۴) اقتصاد فرهنگ، ترجمه عبدالرحیم رحیمی، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی.

۷- موسایی، میثم (۱۳۷۹) ایران، سازمان تجارت جهانی و کپی رایت پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

۸- سرسنگی، مجید؛ باغبان ماهر، سجاد (۱۳۹۳) مجموعه مقالات همایش پژوهشی «اقتصاد هنر ایران»، تهران: انتشارات بینارشته ای (به سفارش خانه هنرمندان ایران)

-منابع مرتبط:

10. James, Heilbrun., Charles, M. Gray. (2004). The Economics of Art and Culture. Cambridge university press.
11. Mossetto and Veco. (2002). Economics of Art Auction, FrancoAngeli
12. Blaug, Mark.(1992). The Economics of the Arts (modern reviva). Usa Gregg Revival.
13. Bruno S.Frey. (2003). Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy. Springer.
14. Feldstain, Martin. (1991). The Economics of Art Musems. University Of Chicago Press.
15. Grant, Daniel. (2006). Selling Art without Gallery. Allworth Press.
16. Hagoort, Giep. (2003). The Entrepreneurial Arts Leader. Eburon.
17. Horejs J. Jason. (2011) How to Sell Art: A Systematic Approach to Creating Relationships with Collectors and Closing the Sale. RedDot Press 4. Obrist Hans
18. Victor, A.Ginsburgh., David Throsby. (2006). Handbook of the Economics of Art and Culture (handbooks in economics). North Holland.

سرفصل درس: خ94

عنوان درس به فارسی: اقتصاد دانش‌بنیان **عنوان درس به انگلیسی:** **Knowledge-based economy**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	نظریه های توسعه اقتصادی
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد سفر علمی ■ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					

اهدف کلی درس:

1- آشنایی با الگوی تولید دانش بنیان و فرصت‌ها و تهدیدهای آن

2- آشنایی با «مبانی، مفاهیم، روش‌شناسی» مورد نیاز برای شناسایی اقتصاد دانش بنیان

3- مقدمه ای بر آشنایی با الزامات نهادی تحقق اقتصاد دانش بنیان

4- بستر سازی برای چگونگی سیاستگذاری برای تحقق اقتصاد دانش بنیان

5-معرفی ساختار اقتصادی مورد نیاز برای حرکت در راستای تحقق اقتصاد دانش بنیان

سرفصل مطالب درس:

فصل اول: مروری تاریخی بر زندگی اقتصادی بشر

1- مقدمه

2- اهداف این فصل

3- آغاز زندگی اقتصادی بشر

4- انقلاب کشاورزی

5- موج اول انقلاب صنعتی

6- موج دوم انقلاب صنعتی

6-1- کانون اصلی تغییرات نهادی در موج دوم انقلاب صنعتی

7- موج سوم انقلاب صنعتی

7- 1- زمینه‌ی ظهور موج سوم انقلاب صنعتی

7-2- انقلاب اطلاعات

7-3-اهمیت زیر ساخت‌های اطلاعات

7-4- اقتصاد دیجیتال و کالاهای دیجیتال

7-5- اقتصاد دانش بنیان

7-6- اقتصاد بی وزن

8- شتاب تاریخ

9- ارتقاء جایگاه انسان

10- سخن پایانی فصل

11- مهم‌ترین نکته‌های فصل

12- نمونهٔ پرسش‌های فصل

فصل دوم: مفاهیم اساسی اقتصاد دانش‌محور

1- مقدمه

2- دانش، اطلاعات و انواع دانش

2-1- انواع دانش از منظر معرفت‌شناختی

۲-۲- انواع دانش از منظر اقتصادی

۲-۳- اهمیت انواع دانش

3- ارتباط ماهیت دانش و مزیت رقابتی

4- در هم تنیدگی دانایی و توانایی

5- مفهوم اقتصاد دانش‌محور

6- ویژگی‌های دانش از منظر نقش‌آفرینی در فرایند رشد

6-1- کمیاب نبودن دانش

6-2- استهلاک ناپذیری دانش

6-3- پیامدهای خارجی دانش

6-4- سرریز دانش

6-4-1- سطوح سرریز دانش

6-5- بازدهی به مقیاس مثبت دانش

6-6- بازدهی نهائی صعودی دانش

7- دانش به عنوان یک کالای عمومی[10]

7-1- کالای دانش

7-2- عمومی بودن دانش

8- مهم‌ترین نکات فصل

9- نمونهٔ پرسش‌های فصل دوم

فصل سوم : مهم‌ترین ویژگی‌های اقتصاد دانش بنیان

1- مقدمه

---

[10] - public good.

2- اقتصاد دانش‌بنیان، یک نظام زندگی اجتماعی است.

3- افزایش نمایی فرصت‌های رشد اقتصادی

3-1- بازدهی نهائی صعودی دانش

3-2- کمرنگ شدن محدودیت کمیابی منابع

3-3- غیر خطی بودن مسیر رشد اقتصادی در اقتصاد دانش محور

3-4- افزایش نرخ بهره وری

3-4-1- افزایش توان رقابت اقتصاد ملی

3-4-2- افزایش پایداری نظام ملی

3-4-3- افزایش رفاه عمومی

3-4-4- تبدیل بازی اقتصاد به یک بازی برد- برد

4- رقابت در اقتصاد دانش محور

5- مختص نبودن اقتصاد دانش محور به صنایع پیشرفته

6- فرآیند خلق دانش

6 - 1 - تبدیل دانش ضمنی به دانش ضمنی (اجتماعی کردن[11]):

6 – 2 - تبدیل دانش ضمنی به دانش آشکار (بیرونی کردن[12])

---

[11] - Socialization

12. Externalization

6 – 3 – تبدیل دانش آشکار به دانش آشکار (ترکیب کردن[13])

6 – 4 – تبدیل دانش آشکار به دانش ضمنی (درونی سازی[14])

7- ایرادات وارد بر مدل نوناکا

8- مهم‌ترین نکات فصل

9- نمونهٔ پرسش‌های فصل سوم

فصل چهارم : نهاد آموزش در عصر دانایی

1- مقدمه

2- ابعاد مختلف مسألهٔ آموزش

2-1- اهمیت آموزش از منظر دستیابی به توسعه

2-2- انواع آموزش از منظر نتیجه بخش بودن

2-3- راستای آموزش و چگونگی اصلاح آن

2-3-1- اهمیت هدف گذاری مشخص در بهبود راستای آموزش

2-3-2- توجه کافی به پیش نیازهای نهادی بهبود راستای آموزش

3- ویژگی‌های اقتصاد دانش بنیان

3-1- اهمیت دانش

---

13. Combination

14. Internalization

3-2- اهمیت نوآوری

3-3- کوتاه شدن عمر دانش

4- دلایل اهمیت آموزش برای تحقق اقتصاد دانش محور

4-1- آموزش شرط الزامی انتقال و کسب دانش

4-2- نقش آموزش در تحقق توسعهٔ انسانی

4-3- اهمیت انتقال سریع آخرین اختراعات به نوآوری

4-4- بستر سازی برای آموزش مستمر و مادام‌العمر کارا

4-5- تغییرات سریع بازار کار

4-6- ضرورت افزایش انعطاف پذیری نیروی کار

4-7-اهمیت یافتن دانش و بویژه دانش ضمنی

4-8- بستر سازی برای مشارکت در خلق دانش ضمنی

4-9- ضرورت تغییر در شیوه‌های مدیریت

4-10- آگاه نمودن مدیران نسبت به ضرورت تحقق اقتصاد دانش محور

5- جمع بندی

6- نمونه‌ی پرسش‌های فصل چهارم

فصل پنجم: اقتصاد دانش بنیان و ساختار فعالیت‌های اقتصادی جامعه

1- مقدمه

2- انواع ساختارهای اقتصادی

3- پیامدهای واقعی فعالیت‌های اقتصادی تولیدی و فعالیت‌های رانتی

3-1- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی مولد از منظر نیاز به بهره‌وری

3-1-1- دانش ضمنی باید در محیط کار، کسب و انباشت شود.

3-1-2-کسب و انباشت دانش ضمنی، یکباره و جهشی امکان‌پذیر نیست.

3-1-3- - تقویت ظرفیت سازمانی بنگاه‌های تولیدی

3-1-4- ضرورت هماهنگی نهادها و سازمان‌های مؤثر بر کسب و انباشت دانش ضمنی

3-2- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی مولد از منظر خلق دانش

3-3- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی غیر مولد و مبتنی بر توزیع مجدد درآمد

4- بررسی شواهد تجربی

5- معمای فزونی یافتن خدمات بر بخش‌های تولیدی

5-1- گسترش فعالیت‌های خدماتی حامی بخش تولید

5-2- خطای دید

5-3- طبقه‌بندی مجدد فعالیت‌های اقتصادی

5-4- افزایش واردات کالاهای ساخته شده از چین

5-5- افزایش سطح تقاضا برای مصرف خدمات نسبت به کالاهای صنعتی

5-6- گران‌تر شدن پیوسته‌ی خدمات نسبت به کالاهای صنعتی

6- آیا صنعت‌زدایی الزاما پدیده‌ای مطلوب است؟

6-1- دانش ضمنی

6-2 - بهره‌برداری از فرصت‌های ایجاد شده توسط بهبود بهره‌وری

6-3 - حفظ و گسترش فرصت‌های شغلی

6-4 - حفظ و بهبود تراز پرداخت‌ها

6-5 - ثبات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی

7-جمع‌بندی فصل

8-نمونه‌ی پرسش‌های فصل پنجم

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی

1) تارو، لستر، (1384)؛ ثروت آفرینان: قواعد بازی در قرن بیست و یکم. مترجم کیاوند، عزیز، ، تهران: فرا، چاپ دوم.

2) تافلر. الوین و تافلر هیدی، (1388)، «انقلاب در ثروت آفرینی»، ترجمه‌ی عبدالرضا رضایی‌نژاد، انتشارات فرا .

3) کاستلز. مانوئل،(1380)، «عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ»، ترجمهٔ احد علیقلیان و افشین خاکباز، ویراسته‌ی علی پایا، تهران، انتشارات طرح نو، چاپ اول.

4) مومنی، فرشاد(1388)، «پاشنه آشیل توسعه»، فصل‌نامه جامعه و اقتصاد، سال ششم، شماره نوزدهم و بیستم.

5) مومنی. فرشاد و چهاربند. فرزانه(1390)، «چالش‌ها و چشم‌اندازهای توسعه‌ی مبتنی بر دانایی در ایران: نگاه از زاویه آموزش پایه»، فصلنامه پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی، شماره 4، زمستان، صفحه 116-75

-منابع مرتبط:

-منابع مرتبط:

1)عظیمی. حسین(1391) ، «اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ»، نشر نی، چاپ اول.

2) چانگ،. ها- جون(1392) الف، «اقتصاد سیاسی سیاست صنعتی»، ترجمه‌ی اصلان قودجانی، ویرایش احمد میدری، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی استان خراسان رضوی مرکز مطالعات و بررسی‌های اقتصادی، چاپ اول.

3) میردال. گونار(1366)، «درام آسیایی، پژوهشی در بارهٔ فقر ملت‌ها»، ترجمهٔ منوچهر امیری، انتشارات امیرکبیر.

4) نورث. داگلاس سی(1377)، «نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی»، ترجمهٔ محمد رضا معینی، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، چاپ اول.

5) راتکاف. دیوید جی(1389)، «ابر طبقه: نخبگان قدرت جهانی و جهانی که می‌سازند»، ترجمهٔ احمد عزیزی، تهران، انتشارت کویر.

6) نجفی. سید محمدباقر، مؤمنی. فرشاد، فتح‌اللهی. جمال، عزیزی‌پور بهیه(1394)، « مقدمه‌ای بر تبیین رابطه بین درآمدهای نفتی و بهره وری در ایران»، فصلنامه پژوهشهای اقتصادی(رشد و توسعه پایدار)، سال پانزدهم ـ شماره چهارم ـ زمستان، صفحات 143-172.

7) Stiglitz,J.E. (1999) “Public Policy for a Knowledge Based Economy” Remarks at the Department for Trade and Industry and Center for Economic Research, London

8) OECD. (2009/1)."Main Science and Technology Indicators". Science and Engineering Indicators

سرفصل درس: خ101

عنوان درس به فارسی: انرژی‌های فسیلی: بازارها و سیاست‌ها **عنوان درس به انگلیسی:** **Fossil Fuels: Markets and Policies**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (2)
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با انواع منابع تجدیدناپذیر انرژی با تأکید بر نفت و گاز و تجزیه و تحلیل بازارها و سیاستهای مرتبط با قیمتگذاری، مدیریت تقاضا (صرفه‌جویی انرژی) و مدیریت عرضه (بهره‌برداری بهینه از ذخایر هیدروکربوری) در بازار جهانی، بازارهای منطقه‌ای و ایران می‌باشد.

توضیحات:

این درس کاملاً جدید بوده و پیش از این، درس مشابه‌ای در دوره کارشناسی تعریف نشده است. لذا طراحی سرفصل های این درس کاملاً بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کشور می‌باشد.

سرفصل مطالب درس:

- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن نفتی

  - تخلیه طبیعی

  -تولید صیانتی و فرآیندهای ازدیاد برداشت
- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن گازی
- تولید صیانتی از مخازن گازی
- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی معادن ذغال سنگ
- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن نفت و گاز غیرمتعارف
- مروری بر سیر تاریخی اکتشاف و تولید انرژی های فسیلی

  -فرآیندهای اکتشاف و تولید نفت خام

  -فرآیندهای اکتشاف و تولید گاز طبیعی

  -فرآیندهای اکتشاف و تولید ذغال سنگ
- مسائل طرف عرضه انرژی های فسیلی

  -نظریه‌های استخراج و تولید بهینه انرژی های فسیلی

  -بهره برداری بهینه از مخازن نفت و گاز با تأکید بر تولید صیانتی
- مسائل طرف تقاضای انرژی های فسیلی

  -مدلهای برآورد تقاضای فر آورده های نفتی در کشورهای صنعتی

-مدلهای برآورد تقاضای فر آورده های نفتی در کشورهای در حال توسعه

-تقاضای انرژی و رشد اقتصادی

-شدت انرژی و مدیریت تقاضا

- بازارهای فیزیکی نفت، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- بازارهای کاغذی نفت، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- قیمت گذاری انرژی های فسیلی

-نظریات مربوط به قیمت گذاری نفت خام در بازارهای فیزیکی

-نظریات مربوط به قیمت گذاری گاز طبیعی و LNG در بازارهای فیزیکی

- سازوکار معاملات در بازارهای کاغذی نفت و گاز طبیعی و تأثیر آن بر قیمت در بازارهای فیزیکی
- وضعیت ذخایر نفت و گاز غیرمتعارف در جهان

-تأثیر عرضه نفت و گاز غیرمتعارف بر بازار نفت و گاز متعارف

-ملاحظات زیست محیطی و سیاستهای بهره برداری از ذخایر نفت و گاز غیرمتعارف

- مروری بر اقتصاد ذغال سنگ و نقش آن در بازار انرژی جهان و ایران
- مقایسه تطبیقی سیاستهای انرژی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته صنعتی
- وضعیت ذخایر نفت و گاز ایران
- وضعیت مخازن مشترک نفت و گاز ایران و الگوی بهینه بهره برداری از آنها
- تولید صیانتی از میادین نفت و گاز ایران با تأکید بر روشهای مناسب ازدیاد برداشت
- منافع بین نسلی در برداشت از ذخایر نفت و گاز از منظر اقتصاد اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه

		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی

علی فریدزاد (1394)، *اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها*، ترجمه کتاب اس. سی. بی‌هاتاچاریا، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، در مرحله چاپ.

مجید احمدیان (1378)، *اقتصاد نظری و کاربردی نفت*، تهران دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.

عاطفه تکلیف (1391)، صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی، تهران، پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، انتشارات کمیل

سعید فراهانی‌فرد (1389)، *اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

محمد مزرعتی (1385)، *اقتصاد انرژی:گذری بر موضوعات مربوط به بازارهای جهانی انرژی*، تهران: انتشارات پارس پیدورا.

عبدالناصر همتی (1383)، *اقتصاد انرژی*، تهران: مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

-منابع مرتبط

مسعود درخشان (1390)، *مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت*، تهران: مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

علی قنبری (1390)، *اقتصادهای نفتی*، تهران: نشر چالش.

-Paul Stevens (2000), The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

سرفصل درس: خ102

عنوان درس به فارسی: انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاستها **عنوان درس به انگلیسی:**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:**	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (2)
				عملی	

Renewable Energies: Markets and Policies	32		**اختیاری**	نظری ★ عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐				

اهدف کلی درس:

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با انواع منابع تجدیدپذیر انرژی به ویژه انرژی های خورشیدی و بادی و تجزیه و تحلیل بازارها و سیاستهای مرتبط با قیمت گذاری و سرمایه گذاری و عرضه انرژی های تجدیدپذیر و تأثیر آن بر بازار انرژی های تجدیدناپذیر است.

توضیحات :

این درس کاملاً جدید بوده و پیش از این، درس مشابه ای در دوره کارشناسی تعریف نشده است و لذا در طراحی سرفصل‌های این درس مسائل مرتبط با نیازهای کشور نیز در نظر گرفته شده است.

سرفصل مطالب درس:

- کلیات اقتصاد منابع تجدیدپذیر

–طبقه بندی منابع تجدیدپذیر

–مروری بر سیر تاریخی فرآیندهای بهره‌برداری از منابع تجدیدپذیر

- مسائل طرف تقاضای انرژی های تجدیدپذیر با توجه به ملاحظات زیست‌محیطی
- مسائل طرف عرضه انرژی های تجدیدپذیر با توجه به فناوری، قیمت و تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌ها

–بهره برداری بهینه از منابع تجدیدپذیر

–سیاست‌های مالی و مالیاتی و حمایتی برای توسعه منابع تجدیدپذیر

- بازارهای برق تجدیدپذیر

-بازار برق تجدیدپذیر مبتنی بر منابع تجدیدپذیر

- بازارها و سیاستهای انرژی های تجدیدپذیر در کشورهای پیشرفته صنعتی با تأکید بر اروپا
- بازارها و انرژی های تجدیدپذیر در کشورهای در حال توسعه با تأکید بر کشورهای در حال توسعه نفتی
- وضعیت کنونی و چشم انداز انرژی های تجدیدپذیر در بازار انرژی ایران

-انرژی های خورشیدی

-انرژی بادی

-زمین گرمایی

- سیاست های بهینه تولید و توسعه انرژی های تجدیدپذیر در ایران با توجه به ذخایر انرژی های هیدروکربوری کشور

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی

علی فریدزاد (1394)، *اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها*، ترجمه کتاب اس. سی. بی‌هاتاچاریا، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، در مرحله چاپ.

مجید احمدیان (1388)، اقتصاد منابع تجدیدشونده، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها.

حمیدرضا ارباب (1392)، *اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی*، تهران: نشر نی.

پل استیونس (1390)، *اقتصاد انرژی*، ترجمه: علی طاهری‌فرد، جعفر حسینی، جلال دهنوی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.

گزارش های وزارت نیرو، سانا سازمان انرژی های نو ایران.

-منابع مرتبط

سعید فراهانی‌فرد (1389)، *اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

-Paul Stevens (2000), The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

سرفصل درس: خ103

عنوان درس به فارسی: نهادها و سازمان‌های بین المللی انرژی **عنوان درس به انگلیسی:** **Institutions and International Energy Organizations**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	**دروس پیش نیاز:**
				عملی	
			تخصصی	نظری	
				عملی	اقتصاد خرد (2)
			اختیاری	نظری ★	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐					

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی شکل گیری سازمان‌ها و نهادهای انرژی بین‌المللی و داخلی و نقشی که آنها در سیاست‌گذاری‌های انرژی در سطح جهانی و ملی ایفا کرده‌اند از اهداف اصلی این درس می‌باشد. همچنین، بر گستره آمارهای منتشره توسط این نهادها و سازمان‌ها، و تأثیری که این آمارها بر رفتار بازارهای انرژی دارد، تأکید شده است.

توضیحات:

این درس کاملاً جدید بوده و پیش از این، درس مشابه ای در دوره کارشناسی تعریف نشده است. لذا طراحی سرفصل های این درس کاملاً بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کشور می‌باشد.

سرفصل مطالب درس:

- نهادها و سازمان‌های ملی و بین‌المللی انرژی
  - سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)
  - سازمان کشورهای عرب صادرکننده نفت (اپک OAPEC)
  - مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF)
  - آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)
  - اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA)
  - شرکتهای نفتی بین‌المللی و بررسی سیر تحول ساختاری آنها
    - راکفلر و شکل گیری هفت خواهران نفتی
    - شرکت‌های نفتی بزرگ
    - شرکت‌های نفتی مستقل (کوچک)
- نهادها و سازمان‌های انرژی در ایران
  - شورای عالی انرژی
  - وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران
  - وزارت نیرو
  - سازمان انرژی‌های نو ایران
  - سازمان ملی بهره‌وری انرژی
  - سازمان مدیریت مصرف سوخت کشور
  - سازمان انرژی اتمی
- نقش نهادها و سازمان‌های بین المللی در سیاست گذاری‌های انرژی کشورهای پیشرفته صنعتی
- نقش نهادها و سازمان‌های انرژی داخلی در سیاست گذاری‌های انرژی کشور

- مروری بر گستره آمار و اطلاعات منتشره توسط نهادها و سازمان‌های بین‌المللی انرژی و تأثیر این آمارها بر سیاستگذاری‌های انرژی
  - ماهیت و کاستی های آمار و اطلاعات منتشره در طرف تقاضای انرژی
  - ماهیت و کاستی های آمار و اطلاعات منتشره در طرف عرضه انرژی
- مروری بر گستره آمار و اطلاعات منتشره توسط نهادها و سازمان‌های داخلی انرژی و تأثیر این آمارها بر سیاستگذاری‌های انرژی کشور
  - ماهیت و کاستی های آمار و اطلاعات منتشره در طرف تقاضای انرژی
  - ماهیت و کاستی های آمار و اطلاعات منتشره در طرف عرضه انرژی
- آثار نامطلوب کاستی های موجود در آمارهای منتشره توسط سازمان های بین المللی انرژی داخلی و بین المللی در سیاستگذاری های ملی انرژی در کشورهای در حال توسعه

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

فالولا، توین و آن جنوا (1387). *سیاست‌های جهانی صنعت نفت*. ترجمه و تلخیص: حجت الـ.. غنیمی‌فرد و مریم پاشنگ. انتشارات شرکت ملی پتروشیمی ایران.

دانیل یرگین (1373). *نفت، پول، قدرت*. مترجم: منوچهر غیبی ارطه‌ای. انتشارات شرکت ملی نفت ایران.

-منابع مرتبط

مجید احمدیان (1378)، *اقتصاد نظری و کاربردی نفت*، تهران دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.

عبدالناصر همتی (1383)، *اقتصاد انرژی*، تهران: مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

علی قنبری (1390)، *اقتصادهای نفتی*، تهران: نشر چالش.

سرفصل درس: خ104

عنوان درس به فارسی: تأمین مالی و قراردادها در انرژی **عنوان درس به انگلیسی:** **Financing and Contracts in Energy**	**تعداد واحد:** 2 **تعداد ساعت:** 32	**نوع واحد**	**پایه**	نظری	عملی	**دروس پیش نیاز:** اقتصاد خرد (2)
			تخصصی	نظری	عملی	
			اختیاری	نظری ★	عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ■ ندارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه☐ سمینار☐						

اهدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با ساختارهای اقتصادی، مالی و حقوقی قراردادها و انواع روشهای تأمین مالی برای طرح های سرمایه گذاری در بخش انرژی با تأکید بر بخش نفت و گاز از اهداف اصلی این درس می باشد. معرفی انواع قراردادها و مروری بر تاریخچه تحول آنها و بررسی ویژگی های مطلوب قراردادهای بخش انرژی از مباحث کلیدی این درس است. ضمن بررسی انواع روش های تأمین مالی، به سازوکار و عملکرد این روشها در توسعه منابع انرژی به ویژه در کشورهای در حال توسعه و جمهوری اسلامی ایران پرداخته می شود.

توضیحات:

این درس کاملاً جدید بوده و پیش از این، درس مشابه ای در دوره کارشناسی تعریف نشده است. لذا طراحی سرفصل های این درس کاملاً بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کشور می‌باشد.

سرفصل مطالب درس:

- تاریخچه و ساختارهای اقتصادی، مالی و حقوقی قراردادهای نفت و گاز

  –مبانی حقوقی قراردادهای بین المللی نفت و گاز

  –سیر تحول قراردادهای نفتی قبل از انقلاب اسلامی ایران

  –قوانین و قراردادهای نفتی پس از انقلاب اسلامی ایران

- انواع قراردادهای نفتی بین المللی

  –قراردادهای امتیازی

  –قراردادهای مشارکت در تولید

  –قراردادهای خدمت با تأکید بر بیع متقابل

  –قراردادهای ترکیبی (هیبریدی)

- نوآوری های جدید در قراردادهای نفتی
- ویژگی های مطلوب قراردادهای نفتی به لحاظ اصول مالکیت و حاکمیت، رعایت منافع ملی، انتقال دانش فنی و سهم بری دولتی از عواید نفتی

  –از منظر دولتهای صاحب مخزن

-از منظر شرکت های نفتی بین المللی

- مقایسه قراردادهای امتیازی، مشارکت در تولید و بیع متقابل با تأکید بر رعایت منافع ملی
- عملکرد قراردادهای نفتی در انتقال دانش فنی در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه نفتی
- مبانی تأمین مالی و سرمایه گذاری در پروژهای نفت و گاز

-مروری بر روشهای تأمین مالی در پروژه های نفت و گاز

-سازوکار جریان وجوه و نحوه محاسبات مالی- اقتصادی مرتبط با سهم بری طرفین قرارداد

- سایر قراردادهای رایج در بخش انرژی برای تأمین مالی پروژه ها به ویژه تأمین مالی نیروگاه ها

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	**میان ترم**	**آزمون‌های نهایی**		**پروژه**
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

-منابع اصلی:

ناصر فرشاد گوهر (1393)، *سیری در قراردادهای نفتی ایران*، تهران : دانشگاه علامه طباطبایی.

عبدالحسین شیروی (1393)، *حقوق نفت و گاز*، انتشارات میزان.

تورج دهقانی (1393)، *سرمایه‌گذاری و تأمین مالی پروژه‌های نفت و گاز*، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.

محمد رضا شکوهی (1392)، *ساختار سازماندهی و توصیفی از قراردادها در صنعت نفت ایران*، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.

عباس کاظمی نجف آبادی (1393)، *آشنایی با قراردادهای نفتی*، تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش.

-منابع مرتبط:

مسعود امانی (1389)، *حقوق قراردادهای بین المللی نفت*، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.

عاطفه تکلیف (1391)، صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی، تهران، پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، انتشارات کمیل

مسعود درخشان (1393)، «قراردادهای نفتی از منظر تولید صیانتی و ازدیاد برداشت: رویکرد اقتصاد مقاومتی»، *دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی*، سال ششم، شماره دوم، پیاپی 12، بهار و تابستان، صص 7-52.

مسعود درخشان (1393)، «ویژگی های مطلوب قراردادهای نفتی: رویکرد اقتصادی- تاریخی به عملکرد قراردادهای نفتی در ایران»، *فصلنامه اقتصاد انرژی*، سال سوم، شماره 9، زمستان، صص 113-53.

عبدالحسین شیروی (1394)، *قراردادهای بی او تی*، تنظیم، ساختار و قوانین حاکم، انتشارات میزان.

-Hossein Razavi (1996), Financing Energy Projects in Emerging Economies, Penn Well Publishing Company.